

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

WIBORG

- Teøneses Forklaring**
- Hoved Kirker.
 - Annex Kirker.
 - ☉ Sølø.
 - ☉ Iern.
 - ☉ Bly.
 - Gruber.
 - Høje Klipper.
 - ☉ Herre og Præstegaarde.
 - ☉ Fulde Gaarde.
 - ☉ Halve Gaarde.
 - ☉ Ode Gaarde.
 - ☉ Pladser.
 - Konge Vei.
 - Borgedel Vei.
 - V Vand.
 - K. Kiærn.
 - Sogne Deele.
 - Fierdinge Deele.

EGERS PRÆSTEGJELD
 1
 NORGE
 beliggende mellem den
 69 og 66 Grad Nordre Brøde.

En Norsk Mil
 1 2 3 4 5 6 7 8

Grener av Eiker-slekten

WIBORG

Grener av Eiker-slekten

WIBORG

Av Yngvar Hauge
og Terje Gulbrandsen

UTGITT AV S. H. SYVERTSEN
OSLO 1966

**Denne bok er satt med Linotype Baskerville 11/12 pkt.
og trykt i Centraltrykkeriet, Oslo.**

Papiret er 120 gr. Norcote fra Saugbrugsforeningen, Halden.

Klissjéene er laget av Kristiania Kemigrafiske Anstalt A.s Oslo.

Innbindingen er utført av A.s Bokbind, Oslo.

Omslagstegning: Torill Jansen

Vignetten på forsiden: «Gamle Fiskum kirke» av Ragnar Thorp.

Typografi og formgivning ved trykkeriet.

Boken kan bestilles hos utgiveren S. H. Syvertsen. Drammensveien 130, Oslo. Tel. 55 79 44

Innhold

Innledning 7

FØRSTE DEL

Den historiske bakgrunn for tradisjonen 13

ANNEN DEL

Grener av Eiker-slekten Wiborg 49

1. Kaptein Henrich Wiborg 51

2. Henrich Wiborg på Rud 61

3. Østerud-grenen 67

4. Bollerud-grenen 119

5. Kongsberg-grenen 149

6. Ruud-grenen 182

7. Mosnes-grenen 201

Supplement 220

Register 235

Innledning

Arbeidet med denne bok kom for alvor i gang da min oppdragsgiver, herr S. H. Syvertsen, fikk en forepørsel fra professor Sverre Steen om han kunne fortelle ham noe om slektstradisjonen i familien Wiborg fra Eiker, som går ut på at slekten nedstammer fra kong Christian IV. Professor Steen hadde selv blitt forelagt denne tradisjon, og hadde fått rede på at herr Syvertsen også var interessert i samme.

Nu viste det seg snart at det i de forskjellige grener av familien Wiborg hadde dannet seg ganske forskjelligartede nyanser av familietradisjonen, som – hvilket vil fremgå av det følgende – ikke utelukkende består i at slektens stamfar er kong Christian IV. Mitt arbeide ble derfor å kartlegge grener av familien hvor tradisjonen, eller rettere tradisjonene, ennå var levende. Således fremkom de delene av dette arbeide som kalles Østerud- og Bollerud-grenene. Disse hadde imidlertid i flere århundrer bodd ikke så langt fra hverandre i Fiskum på Eiker, så tradisjonen kunne her ha kommet fra den ene og over til den annen slektsgren på et forholdsvis sent tidspunkt. Selv om det faktum at slektstradisjonen ikke har det samme innhold i disse to grener burde peke bort fra dette, gikk jeg i gang med å efterspore en tredje slektsgren, som beviselig skilte lag med de to andre allerede ca. 1720, den såkalte Kongsberg-gren. Denne slektsgren, hvis representanter fremdeles kaller seg Wiborg, har nulevende representanter i Norge og U. S. A., og på forespørsel om det fantes noen slektstradisjon i familien, ble det svart: «Vi tar det som en god spøk, men det fortelles at vi nedstammer fra kong Christian IV.» Det er verd å merke seg at denne slektsgrenen da ikke hadde vært i kontakt med Eiker på nesten 250 år, noe som ikke sier så rent lite om denne tradisjonens levedyktighet.

De undersøkelser som allerede tidligere var blitt foretatt, hadde bragt for dagen at slekten nedstammet fra den danskfødte kap-

tein Henrich Henrichsen Wiborg, som må være født omkring 1610, trolig i den nord-jydske by av samme navn. Kaptein Wiborg var gift med Ahled Povelstdatter, og det er henne slekstradisjonen har villet gjøre til Christian IV's datter. Tradisjonen visste også å fortelle at Ahleds mor skulle hete Ingeborg og være av Østråt-slekten.

For å ta det første punkt, så har videre undersøkelser vært foretatt for å bringe en mulig avstamning fra kong Christian på det rene. Skulle tradisjonen her tale sant, måtte Ahled være en uekte datter av kongen og senere ha fått sin stedfars navn, eller navnet til en som av praktiske hensyn ble utgitt som barnets far. De undersøkelser som ble foretatt i Norge, var imidlertid uten resultat. Da det på forespørsel ble foretatt undersøkelser i Rigsarkivet i København, skulle det vise seg at man heller ikke der nede hadde dokumenter som kunne bekrefte eller motbevise tradisjonen om avstamning fra kong Christian IV. I et brev, datert København, den 16. novbr. 1964, skriver arkivar, dr. phil. Sune Dalgård:

«I besvarelse af Deres forespørgsel af 1. oktober d. å. angående Ingeborg Andersdatter Huitfeldts datter Ahled eller Adelheid kan Rigsarkivet meddele Dem, at foretagne undersøgelser ikke har kunnet bekræfte eller modbevise hypotesen om, at Christian IV skulle være far til barnet.

Christian IV's breve er udgivet af C. F. Bricka og J. A. Fridericia med supplementsbind ved Johanne Skougaard (Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve). De indeholder ikke breve til de nævnte personer, med undtagelse af breve til Hartvig Huitfeldt, der ikke vedrører nævnte sag.

Heller ikke Norske Rigsregistrarer, Danmarks Adelsaarbog, Olai Ovenstad: Den norske hærs officerer, Hirsch: Fortegnelse over danske og norske Officerer til 1814, Amores Christiani IVti (Suhms Nye Samlinger til den Danske Historie I, 1792, s. 97ff) eller herberoende samlinger til familien Huitfeldts historie oplyser om sagen.

H. J. Huitfeldt-Kaas kommer i «Efterretninger om Familien Huitfeldt» (Kria., 1908) s. 55f (og med udnyttelse heraf men uden egne oplysninger ligeledes Carl A. Tiseliuss Bohusläns gamla adliga gods och sätesgårdar (Göteborg, 1925) s. 205) ind på spørgsmålet om Ingeborg Huitfeldts fortabelse af arv. Han slår fast, at årsagen må være begået lejemål, men drager yder-

ligere den konklusjon, at det må dreje sig om en «ufri». Dette sidste kan imidlertid ikke udledes af de gældende bestemmelser, idet – hvadenten det drejede sig om en «ufri» eller en «fri» mand – hendes arvelod skulle overdrages til hendes rette væрге og ved hendes død til nærmeste arvinger, dog ikke hendes egne børn (se f. eks. Fr. II's Gaardsret 1562 9/5 – trykt i V. A. Secher: Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558–1660).

Anders Huitfeldt døde i foråret 1620. Den 11. december samme år fordelte hendes søskende hendes arv imellem sig, da hun «sig så høit forseet haver, at hendes Arv og Eigendel til hendes næste Arvinger er forfalden» (Huitfeldt-Kaas s. 55, med henvisning til: bekr. afskrift, udstedt af Hartvig Huitfeldt 17. december 1620 i N. Rigsarchiv, Yngre Diplomsaml.).

På den anden side kunne faderens fuldstændige anonymitet pege i retning af en «ufri». Hvis Christian IV havde været far til barnet, hadde man næppe vovet at gøre hende arveløs, og fra andre tilfælde ved man, at Christian IV plejede at sørge godt for sine børn.

Det ses ikke, fra hvilken kilde De har Deres opplysning om, at Ahled kaldtes Powelsdatter, hvilket måske kunne være et spor ved en videregående undersøgelse. At hun og hendes mand kaptein Henrich Henrichsen Wiborg boede på en af kronens gårde, bør næppe oppfattes som noget indicium. 27. oktober 1653 fik Henrich Henrichsen Wiborg bestalling på at eksercere bønderne i Eker (Norske Registre IX); ifølge «Den norske hærs officerer» boede han i 1660/61 på Eker, hvor han forpagtede «Fiskumb Gaarder og Sauger» i henhold til forpagtningsbrev med statholder Gregers Krabbe.

Det har således ikke været muligt at bevise eller modbevise teorien om, at Christian IV skulle være far til barnet – kun til at pege på visse tegn, der snarest synes at vise bort fra muligheden.»

Som allerede Dalgårds brev viser, hadde vi også tatt fatt på et annet punkt i tradisjonen, nemlig at slekten skulle nedstamme fra en Ingeborg av Østråt-slekten. Man kunne her regne med at om et medlem av denne ætten skulle få et barn utenfor ekteskap, så ville saken ha blitt dysset ned av familien, uten at det ville ha kommet noen for øre. Det skulle imidlertid vise seg, ikke minst takket være verdifull bistand av arkivkonsulent

H. K. Schutter og arkivar Jonas Jansen i Norsk Historisk Kjelde-skrift-Institutt at det lot seg gjøre å finne frem til en Jomfru Ingeborg av Østråt-ætten, som beviselig har hatt et barn utenfor ekteskap.

Fru Inger til Østråt hadde datteren Ingeborg, som ble gift med adelsmannen Peder Hansen Litle til Fossesholm på Eiker. Deres datter igjen, Margrethe, ble gift med Anders Huitfeldt til Tronstad. Og om deres datter, Ingeborg, vet riksarkivar Huitfeldt-Kaas i sin bok «Efterretninger om familien Huitfeldt» å fortelle at hun i 1620 ble fradømt hele sin arv fordi hun hadde fått et barn utenfor ekteskap. Huitfeldt-Kaas mener at barnefaren må ha vært en ukjent, «ufri» mann, som av frykt for straff har rømt ut av landet. Dette er bare gjetning, men når kongen påstås å være barnets far, så er dette etter alt å dømme av grunner som bl. a. er anført i arkivar Dalgårds brev, heller ikke riktig.

Jeg vil imidlertid overlate behandlingen av dette problem til Yngvar Hauge, og her bare kort nevne de forskjellige nyanser av familietradisjonen som vi har kunnet finne i de grener av Wiborg-slekten som vil bli behandlet i denne slekthistorie.

I Østerud-grenen finner vi tradisjonen om at slekten skal stamme fra kong Christian, og likeledes om at stammoren skal hete Ingeborg, uten at familien vet å fortelle mer om hennes herkomst. I Bollerud-grenen derimot, vet familietradisjonen å fortelle om avstamning fra fru Inger til Østråt. I Kongsberg-grenen, som forlot Eiker ca. 1720, og senere ikke har hatt den minste kontakt med den øvrige slekt, dukker tradisjonen om avstamning fra Christian IV opp igjen. På samme måte finner vi denne tradisjon i den slektsgren som pastor H. P. Ruud tilhører, som forteller at kaptein Henrich Wiborgs hustru Ahled var datter av Christian IV.

Hvordan denne tradisjon er oppstått, er det i dag umulig å si noe om. Slekten kan ikke ha hatt noen tilknytning til den legendariske danskekongen utenom den at Ingeborgs bror, Hartvig Huitfeldt, var kongens lensherre på Eiker, og at søsteren Dorethe var dronningens hoffdame. Ingeborgs morbror, Hans Pedersen Litle på Fossesholm i Eiker var Kongens kansler.

Hvem Ahleds far var eller ikke var, så er i alle fall faktum at hun ble gift med kaptein Henrich Henrichsen Wiborg og ble felles stammor for alle de slektsgrener som i det følgende skal

omtales. Og om hun ikke var av kongelig byrd, så var hun ættet fra noen av de fremste slekter av norsk rot som ennå langt inn i dansketiden spilte en ledende rolle her hjemme.

Jeg har i slutt-kapitlet omtalt Ruud- og Mosnes-grenen av Wiborg-slekten, men allikevel vil det sikkert være mange som uten å være nevnt i denne sammenheng, vil kunne føre sin ætt tilbake til kaptein Wiborg og Ahled. Kanskje har de også selv hørt slektstradisjonen fortalt, eller deler av den. Slegtstradisjonen innen Wiborg-familien har vist seg å være så levende innen slekten, at det ville være rart om den ikke også finnes innen grener som vi av praktiske hensyn ikke har kunnet ta med her. I alle fall står Wiborgenes rike slektstradisjon som et vitnesbyrd om en familie som på denne måte har bevart noe av det beste fra det gamle norske ættesamfunn, nemlig å ære fedrene ved å huske dem.

Som forfatter av bokens slektshistoriske del vil jeg takke alle dem som har ydet meg bistand og gitt meg inspirasjon under arbeidet. En spesiell takk vil jeg rette til personalet ved Statsarkivet i Oslo og Riksarkivet, som har lagt en langt større velvillighet for dagen enn den jeg kunne ha krav på. Jeg vil i denne anledning nevne nu avdøde arkivar Hallstein Schønberg Andersen, som jeg alltid vil komme til å stå i dyp takknemlighetsgjeld til. Jeg vil også takke redaktør Sigurd Engelstad for at han har latt meg nyde godt av hele sin faglige innsikt. Stud. philol. Kåre Sveen har gjort et utmerket arbeide med korrekturen.

S. H. Syvertsen har selv samlet inn billedmaterialet til boken. Mange av bildene er fra fotograferingens barndom. Medlemmer av familien har velvillig funnet fotografiene frem og overlatt dem til oss, slik at vi har hatt et rikt billedmateriale til disposisjon.

Oslo, høsten 1966.

Terje Gulbrandsen

Tilegnet Margit Louise Syvertsen

FØRSTE DEL

Den historiske bakgrunn for tradisjonen

Av Yngvar Hauge

Østråt

Østråtslekten

Høsten 1490 holdtes i lagmannsgården i Bergen det vidløftige arveskifte efter junker Hans Sigurdssøn. Det samlet så mange av landets velbyrdige menn at erkebiskop Gaute Ivarsson benyttet anledningen til samtidig å holde riksrådsmøte, for å være sikker på å få godt fremmøte.

Arvelateren var sønn av drottseten herr Sigurd Jonsson og Filippa, grev Hans av Ebersteins datter. Derfor bar også herr Hans tittelen junker som arv fra sin fyrstelige mor.

I Norge hadde han gjort seg lite bemerket, men folk som dro fisk på Lofothavet og bønder som pløyet Romerikes tunge leirjord kalte ham brødgiver og husbond.

Godset var stort og vide beliggende, samlet av herreslekter gjennom flere hundre år og forenet ved giftermål og arv. Hovedarvinger var ridder og riksråd herr Alf Knutsson til Grefsheim, herr Otte Madsson, av sine efterkommere kalt Rømer, og herr Aril Kane, som møtte på hustruens, Ingerd Erlendsdatters vegne.

Herr Otte Madsson overtok på sin part den nedre gård i Bjarkøy, en stor del av Senja, Kvål i Sogn, Lid og Åkrefjord i Hordaland, en mindre hovedgård på Østlandet og gods på de skotske øyer.

Disse herrer drev ikke og skulle ikke drive jorden selv. De var landskyldtagere, og jordegodset dannet grunnlaget såvel for deres egen maktstilling som for deres økonomi.

Herr Otte Madssøns inntømster hadde hittil vært nokså beskjedne, men ved dette skiftet ble han efter tidens norske forhold en rik mann. For øyeblikket satt han som kongens befalingsmann på Bergenhus, efter at han i lang tid hadde måttet nøye seg med noen små len på Østlandet.

Hans hustru var Ingeborg Lydersdatter Struts, og dette vet vi nesten bare fordi hennes navn står i stamtavlen på Østråtporten. Hun ble fru Ingers, eller Ingerds mor, og hadde også en sønn, Olav, som senere overtok Kvål.

Inger, eller egentlig Ingerd Ottisdatter er født omkring 1475 og ble til tross for at hun hadde en bror som egentlig skulle vært hovedarving, likevel slektens overhode. Hvordan dette egentlig er foregått lar seg nu ikke avgjøre, ettersom samtlige dokumenter er borte.

Herr Otte hadde fått overlatt Østråt fra en av sine kvinnelige slektninger, men ridder og riksråd herr Nils Henrikssøn, senere kalt Gyldenløve, mente også å ha en viss rett til gården gjennom sin far. Denne forhistorie vedkommer oss ikke her, men den kan ha hatt sin særlige betydning ved trolovelsen mellom jomfru Inger og herr Nils. Han var også tilstede ved arveskiftet, en klok og stillferdig rettslærd mann som også i de skarpe motsetninger som oppstod ved utmåling og deling, sikkert har gjort seg nyttig og dempet gemyttene. Man sloss tilmed med blanke våpen om langt mindre etterlatenskaper enn arven etter Hans Sigurdssøn.

En gammel slektstradisjon vil vite at jomfru Inger og herr Nils ble trolovet samtidig med skiftet. I alle fall var hun nu blitt en meget ettertraktet arving med rett til å stille krav. Herr Nils Henrikssøn var adskillig eldre enn henne, omkring tyve år, men hadde derfor også en rang og en posisjon både i Norge og Danmark, som har gjort ham til en ønskelig svigersønn.

Når de ble gift vet vi ikke, men det er sikkert ikke skjedd før omkring år 1500. De synes for det meste å ha bodd i Trøndelag, hvor de hadde sitt hjem på Storfosen utenfor Ørlandet, en eiendom herr Nils hadde til forlening. Ellers har de sikkert reist meget både i offentlige og private erinder. De hadde gård i Bergen, og fru Inger hadde hele sitt liv en intim økonomisk forbindelse med byen.

I 1505 utvirket herr Nils et kongelig vernebrev for sine skoger tilhørende Østråt og Fosen. Det ble utstedt i København til en jorddrott og befalingsmann som i 99 av 100 tilfeller selv ville tatt rovhuggere og krypskyttere ved halsen. Det forteller om en rettsindig lovens mann og en fornem herre, kanskje for svak for den tid han levde i, men en fin representant for de beste egenkaper i vårt middelalderlige aristokrati.

Han ble utnevnt til rikshovmester i Norge, mere en ærestittel enn et virkelig embede, da han fulgte erkebiskop Erik Valkendorf av Nidaros til Nederlandene for å hente Christian den annens brud, prinsesse Elisabet, keiser Karl den femtes søster.

Da Christian den annen 1519 rustet seg til toget mot Sverige, ble rikshovmesteren pålagt den største norske rosstjeneste med tyve fullt væpnede ryttere.

På Fosen satt landets fornemste familie. Der var fem døtre. Margrete og Anna var de eldste, men vi vet ikke hvem de var oppkalt etter. Først den tredje, Eline, fikk navn etter sin farmor Eline Kane, og den fjerde, Ingeborg, etter sin mormor. Hun var født 1508. Lucie, den yngste, hadde navn etter den hellige Lucia, på hvis dag hun var født. Fire av dem efterlot seg barn, og fra disse nedstammet og nedstammer de familier i Danmark, Sverige og Norge som fører en slektsgren tilbake til rikshovmesteren og fru Inger. Ifølge historisk anerkjente slektstavler skulle man gjennom fru Inger få forbindelse med Hårfagreætten. Disse slektsrekker ble også i sin tid benyttet av professor Koht ved hans gjennomgåelse av de middelalderlige familieforhold; men Henning Sollied har trevlet det grundig opp ved sine artikler i «Norsk Sleksthistorsk Tidsskrift», og hans innvendinger er ikke tilfredsstillende imøtegått. Linjene tilbake til fru Inger er imidlertid klare, og det er den nest yngste av hennes døtre, Ingeborg, som i denne sammenheng har hovedinteressen.

Efter 1510 hadde Skandinavia noen forholdsvis rolige år, inntil 1519, da Christian den annen gjorde innfall i Sverige. Blodbadet i Stockholm fremkalte redsel og hat både i Sverige og Danmark, og våren 1523 måtte Christian den annen forlate sine riker.

I Norge hadde man ikke så lett for å oppsi huldskap og troskap mot kongen, men en avgjørelse ble etterhvert nødvendig. Høsten 1523 var en del av riksrådet samlet i Bergen, hvor også Fredrik den førstes utsending, den unge, danske ridder herr Vincens Lunge, var til stede. Rikshovmesteren var syk i denne viktige stund og kunne ikke innta den plass han ifølge sin stilling hadde rett til. Han døde i november og dermed ble det herr Vincens Lunge og den nye erkebiskop Olav Engelbrektsson som kom til å overta ledelsen og etterhvert avgjøre landets skjebne.

Bak Vincens Lunge stod fru Inger, hans svigermor, eftersom han samme høst ble gift med jomfru Margrete. De kjente hverandre fra København, hvor hun hadde vært hoffjomfru hos dronningen. Anna ble omtrent samtidig gift med den danske ridder Erik Ugerup, som senere ble lensherre i Tønsberg, mens Vincens Lunge fikk Bergenhus len.

Fru Inger

Allerede under rikshovmesterens sykdom må fru Inger ha tatt tøylene, og noe av det første hun gjorde var betegnende nok å sette seg i besittelse av Giskegodset, hvis egentlige arving var jomfru Karine Alfsdatter på Grefsheim, en søster av den kjente Knut Alfsson. Derefter kom turen til Losnagodset i Sogn. Der satt fru Ingers tante, Ingerd Erlendsdatter som enke, og den egentlige arving var nylig død.

Herr Vincens foreslo å sende Margrete til Losna for å trøste henne, og fru Inger overtok forvaltningen av godset, som den gamle frue ikke lenger kunne overkomme.

Fruen på Østråt kaltes også av og til fru Inger til Giske, og det ble fortalt at man der sang lutherske bordvers og hørte lutherske predikener. Enten det nu var overbevisning eller beregning tok fru Inger parti for protestantismen. Hun påstod at Reinsklosteret var stiftet av en av hennes forfedre, og tok klostergodset i forvaring mot å sørge for søstrene, hvilket hun forøvrig gjorde til deres fulle tilfredshet.

For å forstå betydningen av hennes disposisjoner må man stadig huske at jordens avkastning var den viktigste inntektskilde både for kirken, kongen og adelen, og at tønner korn, spann smør, skjegger salt, huder og skinn var de størrelser man regnet med. Derfor er det heller ikke antallet gårder, men deres avkastning som teller, og denne avkastning kunne bli sterkt redusert når den i Bergen eller andre steder ble omvekslet i rede penger.

Detaljene i den politiske historie kan vi ikke følge, men i 1525 satt fru Inger, herr Nils Henrikssøns efterleverske, som landets mektige frue, og forholdet mellom henne og erkebispem var som mellom de beste venner. Det er forøvrig underlig å legge merke til at selv når ufred og feide oppkom imellom dem, ble de aldri fiender i ordets vanlige mening, og selv under slike forhold kunne fru Inger tilby å hjelpe erkebispem med melk og ferskmat.

I Sverige arbeidet Gustav Vasa med alle midler for å befeste sitt kongedømme og styrke sin økonomi. Motstanden mot Gustav kom i høy grad også til å berøre fru Inger og hennes familie.

Gustav sluttet seg til reformasjonen, for å kunne ta sin del av kirkens gods og inntekter og for å kunne beskjære bispens makt og innflytelse over folket.

Biskop Peder av Vesterås, Sten Stures tidligere kansler, reiste opprør i Dalarne, men både bispen og domprosten måtte flykte over grensen og søkte tilflukt i Trondheim. Erkebispen sendte dem med brev og hilsen til fru Inger. Hun bodde i de første år etter rikshovmesterens død fremdeles på Fosen, men stod reiseferdig til Bergen da de svenske herrer kom. De ble boende på gården, men da de ble forfulgt og eftersøkt, ble de av rådsmanen sendt sydover langs leden. Flere av deres følge ble imidlertid igjen og gikk i fru Ingers tjeneste.

Hele affæren arter seg nærmest som et forspill til det som hendte året etter. Høsten 1527 kom atter en svensk mann som flyktning til Østråt med et lite følge. Han kalte seg Nils Sture og oppgav å være sønn av riksforsanderer, Sten Sture den yngre. Nu hadde han reist opprørsfanen i Dalarne, men hadde måttet vike for «Tyrannen Gustav Eriksson» og søkte midlertidig beskyttelse i Norge.

Fru Inger var heller ikke da hjemme, men bud ble øyeblikkelig sendt til Bergen og med sitt store følge av tjenere og familie, hvoriblant to svigersønner og to danske riksråder, kom hun seilende nordover. De sendte bud til junker Nils med leidebrev, og møtte ham i Trondheim. Imidlertid var bud kommet fra Sverige som fortalte at Gustav Vasa var død.

I de svenske kilder får hele historien et latterlig skjær — en stallknekt, Jøns Hansson, som utgav seg for Sten Stures sønn og fikk Dalarnes bønder og dumme nordmenn til å gå på limpinnen. Sten Stures og fru Christina Gyldenstiernas sønn var han ikke. Kong Gustav fikk henne til å stå frem på åpent ting og benekte det. men hvem Jøns Hansson enn var, ble han brukt både av geistlige og verdslige herrer, og det er nok å nevne at han hadde tjent hos Nils Krumme, en av Kongens uforsonlige fiender.

Vincens Lunge er heller aldri blitt beskyldt for dumhet, men han aksepterte «Daljunkeren». Hans bror, Ove Lunge, var i begynnelsen mere skeptisk, men fru Inger ble fullstendig beseiret av den unge mann. Han skal ha vært «Ljushårig och vacker under ögonen, och hade och en skalkemun til att tala med.»

Fru Inger ble efterhvert sterkt interessert i et parti mellom ham og sin egen datter, Ingeborg, og det samme var tilfelle med herr Vincens. «Hans håp er stort.»

Hva jomfruen selv mente, vet vi ikke, men man hadde det

hyggelig i Trondheim. «Fruene og jomfruene handlet og talte med junkeren om dagen, og herrerne pokulerede med ham om nettene.»

Noen helt almindelig stallknekt kan han ikke ha vært.

Erkebispnen holdt gjestebud da jomfru Ingeborg og junkeren ble trolovet, og han var utsmykket og bepyntet på beste måte, heter det.

Man har tidligere ment at det var jomfru Eline som ved denne anledning ble trolovet, men den gamle tradisjon om at det var jomfru Ingeborg, er nok riktig, eftersom Eline allerede var trolovet med Nils Lykke og sannsynligvis reist til Danmark, hvor hun ble gift i Nyborg noen måneder senere.

Av herr Vincens fikk Daljunkeren en armring av gull, av erkebiskopen en halskjede og en skjorte, som hans nåde i sin tid hadde fått av jomfruen. Når man tenker på hvor gammel Ingeborg Nilsdatter ble og hva hun opplevet av omskiftelser i sitt liv, må disse uker i Trondheim etterhvert ha artet seg som et nesten utrolig minne.

Junkeren gjorde innfall i Sverige og fru Inger ga ham ti mann med på ferden, men han kom tilbake med uforrettet sak. Betenkelighetene er nok begynt å melde seg. 19de desember skrev Lunge at han ville la junkerens leide gjelde i åtte dager, men han beholdt ham i familiekretsen, og etter nyttår 1528 skjedde et nytt innfall i Dalarne.

Junkeren kom tilbake som flyktning, men han ble fremdeles behandlet som den han utgav seg for, og i mars fulgte han Lunge til Bergen. Herfra ble Daljunkeren og hans svenske følge sendt med et av fru Ingers skip til Skotland. Skottene ville imidlertid ikke beholde ham, men sendte ham til Danmark med «æresfølge» av fem mann. Det påstås at man ga ham anledning til å rømme i Marstrand, men da junkeren kom til Rostock, ble han tatt i forvaring, eftersom man for hans skyld ikke ville ha brudd med Gustav Vasa.

Fru Inger skrev tilfreds at han satt i et ærlig fengsel med mat øl, og mente at han snart ville bli frigitt. Det våget ikke rostockerne, og i november 1528 ble han henrettet. «Det uskyldige, menløse blod som de der hadde og som sakesløs var,» skriver fru Inger.

Her er noe mere enn politisk spekulasjon, et menneskelig moment som selv i nederlaget og ulykken er sterkt nok. Det er

også flere enn en svensk historiker som har trukket linjen fra Daljunkeropprøret til «Sturemordet» på Uppsala slott. I brev ble affæren redusert til et løyerlig påfunn; i virkeligheten var det en alvorlig affære.

Men vi må tilbake til fru Inger og særlig til jomfru Ingeborg, som både etter sigende og etter hva vi vet, skal ha lignet moren mest. Etter Daljunkeraffæren ble det ikke funnet noe passende parti for henne, og hun var jo også blitt skjøvet frem på en måte som sikkert ikke var helt hyggelig, i betraktning av hvordan Daljunkereren endte sitt liv.

Årene fra 1528 til 36 ble sterkt bevegede for familien, både med ufred og indre ulykke som speiler tidens åndelige og politiske oppløsning. Erkebispens plyndret Østråt, men måtte gi fru Inger full erstatning i kirkegods på Ørlandet. I 1533 døde fru Eline, Nils Lykkes hustru, og svigerinnen, jomfru Lucie, reiste ut til Fosen for å overta ledelsen av husholdet. Sommeren 1534 var hun fruktsommelig.

Det ble riksskandale og bannlysningssak, og Nils Lykke ble dømt i erkebispens hender med liv og gods. Både juridisk og kirkelig var et slikt forhold mellom svoger og svigerinne en av de groveste forbrytelser loven kjente, ettersom de etter gjeldende rett ble betraktet som søsken.

Julenatten 1535 ble Nils Lykke røket ihjel på Steinvikholm slott, og tredje januar ble Vincens Lunge drept i Trondheim i Oslobispen, Hans Refs herberge. Det var erkebispens som i siste øyeblikk håpet å slå ned den lutherske opposisjon i Norge.

Det er bare et kort resymé av de hendelser som hjem søkte Østråtfamilien og reduserte de store forhåpninger til vanære og ulykke. Til tross for disse begivenheter kom avstamningen fra Østråt til å stå i et flatterende lys for etterkommerne, ikke bare i Norge, men også i Danmark, ja, den siste keiserinne av Tyskland, Augusta Victoria, førte en av sine slektsgrener tilbake til fru Inger og den ulykkelige jomfru Lucie, som ble gift med knekthøvedsmannen Jens Tillufssøn Bjelke. Kravene stemmes ned og svigersønnene er hverken riddere eller riksråder.

Jomfru Ingeborg ble gift med Peder Hanssøn Litle. Han var i 1524 kjøgemester hos Oslobispen Hans Mule, og var en av disse fattige, danske adelsmenn som kom til Norge for å gjøre sin lykke. Familien stammet opprinnelig fra Sjælland og tilhørte lavadelen eller de familier som aldri kom opp i riksrådet. Chris-

tian den tredje må imidlertid ha fulgt Peder Hanssøns virksomhet og forstått at han i ham ville få en pålitelig tjener. Derfor gjorde han ham til slottsherre på Akershus. Det var en stilling som hittil vesentlig hadde vært forbeholdt medlemmer av Norges eller Danmarks råd. Slottet var riktignok også sterkt redusert ved brann og beleiring, så slottsherrens viktigste oppgave ble forløbige å sette Akershus i forsvarsstand.

Det er allikevel ikke herr Peders virksomhet på Akershus som kom til å sette de betydningsfulle spor etter ham, men det store skoggods han samlet på Eiker, Norges første, virkelige industriforetagende få år etter reformasjonen. Forutsetningen for godsamlingen var de nye vannsager som foredlet tømmerstokken til bord og planker, og plutselig opplever vi at det er skogen, tømmer-skogen og ikke matjorden med dens landskyld som blir hovedfaktor.

Før vi går over til å fortelle litt om Peder Hanssøns virksomhet, er det likevel av betydning for selve bakgrunnen og slekstradisjonen å vite litt om fru Ingers Østråt. Det vi vet har hun selv fortalt i sine brev, først og fremst i oppsummeringen av hva erkebispens folk tok på Østråt da de plyndret gården.

Som man kunne vente får vi bildet av et middelalderlig herresete med like mange hus som gjøremål; ikke hva vi idag forstår ved en storgård, men en bedrift med handel og håndverk, tilmed skipsbyggeri og alt som skulle brukes både på selve Østråt og «hvad ellers nyttsommeligt kunne være».

Det kostbare utstyret til herresalen synes i det minste når fru- en ikke var hjemme, å ha ligget forvart i kirken. Der stod en tønne med messing lysekroner, en med tolv og en med seks piper og lysestaker dertil. Lysekroner var i den tid kongelig utstyr og i Norden sjeldne, tilmed på kongelige slott. Der var også engelske tepper, veggtepper, og fru Inger nevner spesielt et fint, engelsk tinnservis som ble tatt enten i brønnen eller i karussdammen, hvor tjenestepikene naturligvis hadde gjemt det. Det er også betegnende for skikk og bruk i familien at lille jomfru Gundel, datter av Vincens Lunge, fire, fem år gammel, bar et kostbart halssmykke de hadde tatt fra henne.

Fru Inger skriver at hun nok skal få sin gode husvalse derfor, og det gjorde hun da også da Østråtgodset på Ørlandet nesten ble fordoblet ved erkebispens erstatning. Det er også underlig å lese når fru Inger skriver at de fra kirken tok et par

messehagler, som hun hadde latt gjøre av sin salige herres brune fløyelskjortler. Det er dette Østråt som var hjemmet og bakgrunnen for døtrene, og gjennom tradisjonen for deres etterkommere.

I 1555 reiste fru Inger til Bergen på sin egen jakt for å verge sitt gods mot noen godt folks tiltale. Men jakten forliste på Stadthavet, og fru Inger og hennes datter Lucie omkom.

Forholdene blir andre på Eiker. Det begynte med Peder Hanssøns store godskjøp, ikke dyrket jord, men tømmerskog til sagbruksdriften.

Peder Hanssøn og fru Ingeborg på Foss

Overgangen fra Østråt til Foss på Eiker kan i seg selv virke som et tidsskifte, med en ny tids mann i forbindelse både med nasjonale og kirkelige forandringer. På kort sikt kan det imidlertid ikke ha gjort seg særlig gjeldende. På ett område vet vi imidlertid at Peder Hanssøns virksomhet har brutt med fortidens rettspraksis og sedvane, og det skjedde nettopp ved hans store jordkjøp. Bare fire år etter at han hadde overtatt Akershus len begynte han sine transaksjoner på Eiker. Bygden var valgt med omhu og omtanke, fordi Eikeren og Fiskumvannet gav naturlige muligheter for sjøfløtning av tømmer til vannsager i Vestfossen.

I 1541 begynte Peder Hanssøn med kjøpet av Sem hovedgård, og så opplevde folk på Eiker at tildels meget gammelt odelsgods gikk fra hånd til hånd som kramvarer over bordet. Den store fristelse var sølvet lensherren betalte. Det var særlig i september 1542–43 at denne lille revolusjon foregikk på Eiker. Foss, det senere Fossesholm, var delt på flere hender, men lensherren samlet det hele og gjorde det til sin hovedgård. Det var bare skoggårder som interesserte ham. Hvis han ikke kjøpte en annen gård for å bytte til seg en verdifull eiendom ved Eikerenstranden. Gårder som Skjelbred, Ulveland og Fiskum ervervet han, skjønt det var adelsgods med eldgammel odel.

Lensherren og fru Ingeborg bodde på Foss med sitt følge, og man får et langt sterkere inntrykk av at det var en forretningsmann og ikke en kongelig lensherre som holdt kontor på gården. Det er et totalt brudd med selve tradisjonen, og det er

ikke minst påfallende å se fru Ingers datter som husfrue på Foss og tydeligvis sterkt implisert i disse forretninger.

Av gods utenfor Eiker som har særlig interesse i denne forbindelse, ervervet Peder Hanssøn også Tronstad gamle setegård på Hurum.

Peder Hanssøn ble imidlertid ikke gammel. Ved påsketid 1551 falt en hest med ham så han ødela den ene foten, og han døde om høsten «i det grønne kammer» på Akershus.

Med «stor prosess og skare» ble han ført ut til sin hovedgård på Eiker og begravet under korgulvet i Haug kirke. Om dette forteller arkitekt Kjeld Magnussen i Byminner nr. 1 – 1965:

«Graven var tildekket med en gravsten med relieffbilder i full legemsstørrelse av høgvedsmannen og hans hustru. Inntil Haugs kirkes brann i 1818 lå gravstenen i korgulvet, men etter den tid har vi ingen kjennskap til dens skjebne. Skib og kor i Haugs middelalderlige stenkirke ble revet ned i 1862 og kirken ble bygget opp slik den står i dag. Ved ombygning av kirkens interiør i 1962–63 ble det av undertegnede foretatt en arkeologisk undersøkelse som blant annet brakte for dagen 42 fragmenter av denne gravstenen. De ble delvis funnet innemuret i yngre fundamenter for ovner og gulvbjelkelag og hadde fått en ytterst pietetsløs behandling. Likevel ble det mulig på grunnlag av disse funn å rekonstruere et skulpturarbeid fra en tid som er sparsomt representert i vår kunsthistorie.

Materialet er kalksten på overgang til dårlig marmor og av meget skjør konsistens. Vekten må ha vært omkring 1600 kg. Det er ikke utelukket at den kan være fra et lokalt brudd, forøvrig er opprinnelse og kunstner ukjent. Stenen har vært ca. 1,35 meter bred og 2,45 meter lang, med et figurfelt innrammet i et enkelt arkitekturmotiv. Den øvre og nedre del med henholdsvis heraldikk og tekstfelt er bare delvis bevart, men den har formodentlig øverst vært prydet med fire anevåpen. Til venstre antagelig Litle og Basse, til høyre de norske adelsvåpen Gyldenløve og Rømer. På min rekonstruksjonstegning er teksten supplert etter en gammel avskrift i Hesselsbergs papirer i Strømsø kirkes arkiv. Fru Ingeborgs relieffbilde mangler partiet ved hodet, men drakten er utvilsomt spanskpåvirket med langermet underkjole og overkjole med puffermer, med pipekrave og fremstikkende linnen ved håndleddene. Peder Hanssøn er iført hel platerustning

PETER HANSSON ER BEGRAVEN ERLIGE OC WELBYRDIGE MAND
 HANSSON TIL FOES SOM VAR HØYVITZMAND PAA
 AGGERSBORG OCH DODE HEN 15 DAG SEPTEMBRIS AAR 1581
 MED SIN KIERE HØSTRWE FRUE INGEBOURG NIELSEN
 SOM OCH DODE 10 E AAR GUD VERE DEM NADIG

Peder Hanssøn og fru Ingeborgs gravsten. Dette sjeldne minnesmerke fra slutten av 1500-tallet ligger lagret på Eiker. Det bør restaureres og få en plass i den vakre Haug kirke, hvor det hører hjemme.

av tidlig 1500-talls type med kuleformet brystharnisk og panserskjørt med braguette, pansersko og stålhansker. Arm- og benarmeringen har kraftige pukler og markerte vinger. Hans store visirhjelme med hjelmkrave er plassert ved venstre fot, og i høyre hånd holder han sitt lange tohåndssverd. Utstyret bør neppe oppfattes som feltutrustning. Sverd av denne type er først og fremst et distinksjonstegn, og det er i egenskap av adelig hovedsmann at Peder Hanssøn er avbildet i en passende verdighetsdrakt.

Harnisket har vært brukt som militært maktsymbol langt ned gjennom senere tider. Den dag i dag bæres et lite militært vakt-skilt – også på Akershus – som er den siste reminisens av den fordums stålprakt som er fremstillet på slottshovedsmannens gravsten.»

Peder Hanssøns karriere og hans initiativ på Eiker forteller om en klok og dyktig, men nokså hardhendt mann. Så lenge han selv levde synes han å ha hatt både ære og glede av sin virksomhet. Som lensherre hadde han kongens tillit og var godt likt av bøndene, fordi han aldri plaget dem med gjesting, som han hadde rett til.

Ved hans død overtok fru Ingeborg selv vergemålet for deres umyndige barn, sønnen Hans og døtrene Lisbet og Margrete. Hun holdt disk og duk på Foss og hadde der mange husfolk. Skjønt hun satt i gode kår, oppdaget hun snart at det slett ikke var lett å være Peder Hanssøns etterleverske.

Knappt et år etter lensherrens død forefalt en episode som viste henne at hun ville møte alvorlige vanskeligheter. Det skjedde under et gjestebud på Foss, da Nils Jonsson Skak var blitt drukken og kom med så grove og fornærmelige ord mot fru Ingeborg og hennes salige husbond at det vakte almindelig bestyrtelse. Slikt sa man ikke selv om man mente det.

I flere herrers nærvær måtte herr Nils ord for ord tilbakekalle hva han hadde sagt og be om tilgivelse, men dermed var ikke vanskelighetene ryddet av veien. En etter en kom bøndene og krevde at gårdhandelen skulle gå om igjen. Ille ble det da Ulf Herbrandsson, odelsarving til nordre Foss, kom med det samme kravet. De hadde fått en annen gård i bygden og 24 lodd sølv i mellomlag, men fru Ingeborg måtte ut med ytterligere tyve lodd sølv for å få Ulf til å frafalle odelssøksmål.

Fossesholm

I 1556 ble klagene så mange og høylytte at en kommisjon ble nedsatt som skulle gjennomgå kjøpene og dømme i saken. Man må huske på at det var en alvorlig affære både å selge og kjøpe odelsods, og det var i og for seg grunn nok. Dertil kom i dette spesielle tilfelle at skogen, som aldri kom til takst, plutselig ved hjelp av de nye vannsager viste seg inntektsgivende. Kommisjonen dømte da også som man kunne vente, at alle gårder, til og med nordre Foss og de andre som var betalt med tilleggs-gaver, skulle vike til rette odelsarving.

Fru Ingeborg innanket saken for kongen, Christian den tredje, og han erklærte seg utilfreds med dommen. Om fruene ble pålagt ytterligere ydelser vet vi ikke, men hun ble sittende med godset.

Det har vært noen vanskelige år, og fru Ingeborg har sikkert også i denne tid hatt bruk for all den klokskap og dyktighet hun var i besittelse av. Ikke bare morens store glede ved å samle og øke hadde hun arvet, men også evnen til å stille fornuftig med det hun hadde. Hun omtales ofte under prosessen med ord som viser at hun i folks omdømme sto jevnstids med sin husbond, men det varte heller ikke så lenge før hun i Danmark ble omtalt som «den rike Ingeborg Nilsdatter». Erik Valkendorf kaller

henne rett og slett «Norges dugeligste frue efter at hennes gamle moder nu omsider er avleden».

Sølvvet hun måtte utrede kom fra hollenderne pengeposer, og nu begynte det efterhvert å vise seg hva fruen på Foss kunne bringe ut av tidligere verdiløs skogmark. Ett er sikkert og det er, at klagene fra de første år også efterhvert ble avløst av en ærbødighet og respekt som må bunne i at hun i likhet med sin mor også hadde evne til å gjøre seg avholdt av sine omgivelser.

Tradisjonen knytter også hennes navn til Ørlandet, og hun skal en tid ha oppholdt seg på Østråt. Det er sannsynlig at dette skjedde efter svogeren, Jens Bjelkes død i 1559, da hun kan være kommet nordover for å ta hånd om sine foreldreløse søsterbarn. Søstersønnen Åge Bjelke bodde en tid hos henne på Foss.

Under syvårskrigen 1563 til 70 opplevde fru Ingeborg også at Foss ble angrepet av svenskene. De skal ha ligget på Smellhaugen og skutt mot gården. Denne overleveringen bekrefter at Foss var befestet med murer og porttårn. Om så ikke hadde været tilfelle, kunne svenskene ha marsjert inn på gården og tatt for seg av hva huset formådde.

I den østre del av hovedbygningen står fremdeles fru Ingeborgs sal, og hele borggården har et preg og en karakter som tyder på at anleggsformen går tilbake til 1500-årene. Foss var bygdens hovedgård og fru Ingeborgs enkesete. Herfra ledet hun sine store forretninger, «ved gode og pålitelige tjeneres hjelp», som det heter, og ledelsen beholdt hun selv efter at hennes sønn hadde giftet seg og overtatt Sem.

Datteren Lisbet ble gift med herr Henrik Brockenhuus til Elingård, lensherre i Stavanger. Bryllupet på Foss ved denne anledning skal ha vært et syvdagers gilde med to hundre gjester fra Norge og Damark, og skal også ha vært en av årsakene til de skjerpede bestemmelser om varigheten av adelens brylluper. Ved denne anledning var forøvrig ikke bare adelspersoner tilstede, men også hollandske kjøpmenn, foruten flere borgere både fra Oslo og København. Det forteller atter litt om fru Ingeborgs forretningsvirksomhet.

Lisbet Litle står i tradisjonen som morens motsetning, stillferdig, forfinet, glad i blomster. Hun skal ha gjort meget for å utsmykke haven på Stavanger kongsgård.

Den andre datteren, Margrete, kanskje oppkalt efter morens søster, ble gift med Anders Claussøn Huitfeldt, stamfar til den

Fra hovedporten på Fossesholm ser man et firkantet klokketårn med årstallet 1773. Det er bygget over en fiskedam. Her kunne gjestene på Fossesholm i gamle dager selv velge den fisken de ønsket til middag.

norske slekt. De ble viet i St. Halvards kirke i Oslo i januar 1582 og biskop Jens Nilssøn forrettet vielsen. Brudetalen er fremdeles bevart og trykt i biskopens etterlatte skrifter. Vielsen skjedde forøvrig i et meget representativt selskap, eftersom bryllupet ble feiret i nærvær av flere danske og norske herrer som var samlet i Oslo for å velge den unge Christian den fjerde til Norges tronfølger.

Slekten med den røde skråbjelke på hvitt felt var gammel i Danmark, men fedrenegården hadde Anders Claussøn overlatt til sin eldre bror, og det var ingen velstående svigersønn fru Ingeborg fikk. Med sin hustru overtok han Tronstad i Hurum. Jomfru Margrete må også godt og vel ha passert den gifteferdige alder.

Huitfeldt og hans hustru blev en tid boende på Foss, og der ble deres eldste sønn Hartvig født i desember 1582.

Tronstad var som nevnt kjøpt av Peder Hanssøn, og det varte ikke lenge før Huitfeldt kom opp i en langvarig strid med sin nabo, Peder Aaros i Røyken, om grenser og delingslinjer. De fleste brev vedkommende Anders Huitfeldt er også rettsdokumenter, enten han nå selv er parthaver eller «sitter i rette». Av kongen fikk han som forleningsgods Hoff (Hov) i Hurum, hvor han særlig bodde, men økonomien vedble hele livet å være den store anstøtssten.

Ingeborg Andersdatter

På noen få unntagelser nær hadde forholdene forandret seg meget for de norske eller norsk-danske herreslekter i løpet av 1500-årene. Anders Claussøn er forsåvidt typisk.

Tronstad hadde aldri vært noen setegård av betydning. Dens verdi hadde ligget i fiskerettighetene i Oslofjorden. De var viktige å eie for folk som satt med flere og større gårder og fikk fisken fra Tronstad som bidrag til matforsyningen. Av samme grunn hadde sikkert Peder Hanssøn kjøpt gården.

Vi befinner oss i et miljø av herreslekter, men for de fleste, som for Anders Huitfeldt, var det i høy grad spørsmål om å slå seg igjennom med skjold og hjelm i behold, og noen greide det ikke.

De tidligere storgodser var sprengt og oppstykingen fortsatte

ved arv og salg. Foss lå som unntagelse, og gamle fru Ingeborg levde, ferm og rørig, til tross for sine åtti år.

Barnebarna kom sent, men Margrete økte tallet med fire, to sønner, Hartvig og Jakob, og døtrene Dorothe, Dorothea eller Dorte som hun kaltes til daglig, og Ingeborg, oppkalt etter bestemoren. I dåpsgave har hun sannsynligvis fått bestemorens gårder på Ørlandet. Det omtales som gavegods og er vel uttrykk for at den datterdatter som bar hennes navn også skulle ha et jordfast minne fra mødrenebygden.

I 1597 døde fru Ingeborg og ble bisatt under sten med sin husband i korgulvet i Haug kirke. Hennes sønn, kansleren Hans Pederssøn, overtok godset, men ble boende på Sem hvor han trivdes, og opplot Foss for noen av sine fattige slektninger.

Oslobispen Jens Nilssøn forteller en liten episode fra et besøk på Sem, som vi tar med for kuriositetens skyld.

Efter at de hadde spist, fulgte kansleren biskopen opp på hans kammer. Der trakk han frem en stenflaske og skjenket bispen et beger av en fremmed, utenlandsk drikk, Aqua Vitae. Om det ikke er den første, er det i alle fall en av de første ganger denne drikk nevnes i Norge, og formidlerne var naturligvis de hollandske kjøpmenn.

Kongen, Christian den fjerde, ville gjerne overta Sem til bruk for den jernhytte han skulle anlegge på Eiker. Han bød kansleren et fordelaktig makeskifte, men herr Hans hadde ingen lyst til å gi fra seg gården og måtte presses ganske sterkt.

Det skjedde nå likevel som kongen ville, men kansleren var i mellomtiden blitt syk og døde omtrent samtidig med at makeskiftet ble bragt i orden. Samme år døde også hans søster Margrete Huitfeldt.

Det var et tidens trekk at man tok andres barn i huset, guttene til opplæring i rytteri og gudsfrykt, pikene til gode seder og nyttige sysler. Det kunne være en æressak, men i mange tilfelle var det også en direkte hjelp.

Jomfru Dorte Huitfeldt kom tidlig til en av sin mors slektninger, den mektige og velkjente frue, fru Gørvild Fadersdatter Sparre på Borringekloster i Skåne. Hun var enke etter riksråden Lauge Brahe, satt med store eiendommer og holdt statelig hus hvor kongen ofte tok inn når han var på reise i landsdelen.

Sommeren 1601 ble jomfru Dorte kalt til tjeneste i dronningens jomfrukammer, både fordi kongen hadde sett henne på Bor-

ringe og fordi en fjern slektning av hennes far, fru Beate Huitfeldt, Knud Huitfeldts enke, var hoffmesterinne og anbefalte henne. Christian den fjerde begynte bevisst å knytte nordmenn til hoffet, enten som pasjer, kammerdrenger, som de den gang kaltes, eller som kammerjomfruer, hvis man da ikke som Nils Lange, Anna Litles sønn, svor kammerjunkers ed på kne. Under kongens norske reiser fulgte en eller flere gjerne med, og det er derfor også rimelig at jomfru Dorte kom med kongeparet til Norge høsten 1602.

Straks etter at det omtalte makeskifte var brakt i orden, reiste kongen og dronningen til Sem for å ta kronens nye eiendom i besittelse.

Når man tenker på hvordan Christian den fjerde bygget og bodde i Danmark, betydde innkvarteringen på Sem at kongeparet i høy grad hadde evne til å ta forholdene som de var. De spiste og holdt til i fruerstuen, som riktignok hadde fått flatt loft, men som synes å ha vært en ominnredet årestue. Dronningen sov i den gamle ammestuen hvor en ny stolpeseng var anskaffet for anledningen, mens det tidligere brevkammer ble trukket med rødt klede og gjort i stand til kongen. De små vinduer med grønne ruter i jernrammer gjorde det enda dunklere i stuer og kamre. Møblementet var faste benker med puter og benkekluder, og bordskiver på fast understell.

Kongen hadde med seg sin egen kokk og førte også med seg både øl og vin, men maten måtte lensherre og stattholder skaffe. Det var meget saltmat, både kjøtt og fisk, tilmed salt gås, men til frokost spiste både kongen og kammerdrengen sitt øllebrød, gjerne alene, eftersom kongelig majestet var tidlig på ferde.

Christian den fjerde må ha hatt helt ualmindelig konstitusjon. Hva han kunne overkomme av strabaser og livsutfoldelse med store drikkegilder til langt på natt og enda være påferde med fuglene, morgenfrisk og aktiv, er egnet til å fremkalle både forundring og beundring. Det er mulig at jomfru Dorte ble hos dronningen til hun døde i 1612. Etter den tid flyttet jomfruen hjem og bodde på Killingstad i Hurum, hvor hun levde like stillferdig som hennes ungdomstid hadde vært munter og avvekslende. Hun ble meget gammel, mellom åtti og nitti år. Hun var forøvrig langt fra den eneste adelige jomfru som levde i slike kår. De var for fattige til å bli et godt parti, og måtte ofte ta til takke med nådsens brød og velvilje hos mere velstående slektninger.

Anders Huitfeldts annen datter, Ingeborg, antas født omkring 1590, men det betyr at fødselsåret er ukjent. I 1608 foretok hennes far og brødre på hennes vegne et makeskifte, hvorved hun oppgav sitt gavegods på Ørlandet mot vederlag i gårdparter på Hurum og i Røyken, eller rettere sagt, mot en likeverdig landskyld. Jens Bjelke nevner også noe gods under Østråt som hans mor, fru Margrethe Tot, hadde mens han var i Danmark.

I 1613 anmelder Jens Holm, borger i Oslo, en sak til herredagen mot Jakob Huitfeldt. Han hadde til Holm pantsatt gården Gunderud i Røyken, som han påstod at hans søster Ingeborg hadde opplatt for ham. Nå sa hun at det var uriktig og at gården var hennes eiendom, som broren hverken hadde rett til å pantsette eller bruke. Jens Holm krevet både pengene tilbake og den landskyld han skulle hatt.

Saken kom ikke for herredagen. Den eldre bror, Hartvig Huitfeldt, har sikkert ment at det ville være for uverdigg og har foretrukket en minneligg ordning.

Jakob Huitfeldt skrev seg til Tronstad, men også til flere andre gårder i Hurum eller Røyken, og det virker alltid litt usolid. Økonomien var slett og han var i høy grad henvist til å leve på pantelån. Det førte med seg at han også ofte måtte låne for å betale eldre gjeld. I sine økonomiske transaksjoner minner han sterkt om Anders Blomme, som på samme måte slo seg igjenom i Østfold og Båhuslen.

I 1620 døde Anders Huitfeldt etter lengre tids skrøpelighegg. Hartvig Huitfeldt, slektens første betydeligg mann i Norge, ble lensherre i Eiker med residens på Sem, som han etter kongens befaling hadde forbedret med hus, taktekkigg, svalganger, port og mere fornødent.

11te desember 1620 var Hartvig Huitfeldts to søsken, herr Jakob og jomfru Dorte Huitfeldt også tilstede med ham for å skifte etter farens død, og for å dele søsteren Ingeborgs gods, «som har forseet seg så høyt og alvorlig at hennes arv og eien- dele til hennes beste arvinger er forfallen».

Hartvig Huitfeldt fikk «en halv saug der nere ved Sæteren», Sætre i Hurum, foruten noen gårdparter som han merkelig nok allerede hadde overlatt til kongen.

Jakob Huitfeldt fikk blant annet to skippund i Rød på Hurum og et skippund i Gunderud, den samme eiendom som han urettmessigg hadde pantsatt i 1613, mens jomfru Dorte fikk to skip-

pund og en fjerding i vestre Ramvik i Hurum. Verdien av en gård eller gårdpart ble i den tid utregnet efter den landskyld som skulle utredes. Et skippund er 160 kg, i dette tilfelle sannsynligvis korn, skjønt man både på Hurum og i Røyken hadde flere av de mindre verdifulle «saltgårder», hvor landskylden ble betalt med salt, kokt av sjøvannet. Særlig store verdier hadde jomfru Ingeborg ikke, skjønt hun også hadde fått erstatning for sitt gavegods på Ørlandet, så det ble mere enn en søsterlodd.

Alle erklærte seg tilfreds, «derhos forpligtede de seg samtlige eller en på alles vegne, at forskaffe henne nødtørftig underholdning med kleder og livs opphold, hvilket de alle underskreve og forseglede.»

Det er bare en eneste forseelse eller forbrytelse det her kan være tale om. Jomfru Ingeborg har innlatt seg i et utilbørlig forhold og født et barn. Av noen annen grunn kunne familien hverken få eller ta seg rett til å fradømme henne odelsgods.

Den kongelige forordning som her kom til anvendelse var Fredrik den annens recess av 12. november 1576, og den kongelige gårdsrett av 1562, som også gjaldt for adelsgårder. For utuktig omgang med frue eller jomfru av adel skulle mannen fradømmes og tape ære, liv og gods. For kvinnens vedkommende skulle straffen være tap av alt gods og livsvarig innesperring hos foreldre eller verger. «En fattig, gemen karl som forbrøt seg mot frue eller jomfru skulle miste hodet, og lyktes det ham at unnvike, måtte ingen ta ham i sin tjeneste, eller om så uvitende var skjedd, øyeblikkelig utlevere ham, dersom de ikke ville gjøre seg medskyldige i hans forbrytelse og straffverdige efter loven.»

Huitfeldt-Kaas synes å mene at det i jomfru Ingeborgs tilfelle har dreiet seg om en slik fattig karl, som kunne ha unnveket til Holland, men dette er ren gjetning. Mannen er ukjent og hverken offentlig anklage eller dom over ham eksisterer i dette tilfelle. Barnet eller dets skjebne omtales heller ikke, og jomfru Ingeborg, som nu også mister sin adelstittel, forsvinner som død, men i Hurum skulle det vare nokså lenge før man glemte henne og hennes feiltrinn, og det fikk hun vel også merke den tid hun levde. Man kan imidlertid tenke seg at jomfru Dorte på Killingstad særlig i de senere år har tatt seg av søsteren, eftersom hun nå engang hadde lovet å bidra til hennes underhold. Der eksisterer et vagt sagn om en spinnerske i familien Huitfeldt som i sin ungdom hadde forbrutt både adel og odel.

Ovennevnte skiftbrev av 11. desember 1620 gjengis fotografisk på s. 36—37. Teksten lyder i ordrett avskrift således:

«Wij Efffterschreffne Harttuigh Huitfeld thil schielbred K. M. befalingsmand offuer Egger Leen, Jacob Huitfeld till Thrundstaa och dorithe Huitfeld til Killingsstaa; Giøre witterligt, Att effter som Voris Søster Ingeborigh Huitfeld (diß were) Sigh Saa høigt forseet haffuer Att hindis Arff och Eigendeell till hindis neste Arffuinger ehr forfalden, da haffuer Vj nu hindis godtz och Eigendomb frelst och Vfrelst, os Vdj mellom schifft och deelt som effterfølger, først ehr migh Harttuigh Huitfeld tillfalden, ehn halff Saugh, der Nedre Ved Setteren Ahnslagit for thonge 3½ schipund 4 lißpund 3 Remoel 2 Ringste (!), Nöch Vdj Follestaa Vdsatt 15 lißpund, huilcke godtz Jegh til Hans Maytt. haffuer henschifftet. Noch ehr migh Jacob Huitfeld tillfalden Østre Duerebye for thyng, 1 schippund 1 fierdingh, Rødt 2 schippund 1 Fierdingh Vdsatt, Noch Gunildrød 1 schippund Vdsatt. Item ehr mig Dorithe Huitfeld tillfalden Vdj Vestre Ramuigh 2 schippund 1 fierdingh Vdsatt, huilchet godtz ehn och huer, som det nu forefindis Vnder sig och sine Arffuinger, ehr tilschifftet, och i Alle maader Indbyrdis der med fornøyet och tilfridz stillitt, huorfaare Vj huer Andre ochsaa for samme godtz och Arff for oß och Voris Arffuinger, giffuer quit och Kraffuisløß I Alle maader, dogh her huosß forplich(t)er samptligens, eller ehn paa Alle Voris Vegne Att forschaffe hinder Nødtørfstige Vnderholdingh med Kleder och liffs Ophold, Att dette Vbrødeligen holdis skal, haffuer Vj till ydermere Vidnesbyrd trycht Voris Signeter her nedden Vnder, och med egne hender Vnderschreffuit. Actum Konng. Maytts Gaard Semb den 11 Decemb. A° 1620.

Att dette forschreffne ehr ehn Rigtigh Copie Aff dett Originall hoffuitt breff som migh och min broder Imellom gangit ehr Lydendis ord fra ord som forschreffuitt bekinder Jegh Harttuigh Huitfeld med egen haand och Segel, Actum Semb den 17 Decemb. 1620.

L. S.

Jacob Huittfeld Dorithe Huitfeld Harttuigh Huittfeld

(På baksiden av diplommet står:)

Byttis breff emellom Erliig och welb. Hertuig Huitfeldt, Jacob Huitfeld och Jomfru Dorethe Huidtfeldt A° 1620.»

Ingeborg
Ingeborg til Kongen
Høge Kongen K. M. Undermanden af
Ligge Kongen Jacob Vindelars Lill Skillingen
og vunde Vindelars til Skillingen. Den
indtænkt, det offte om Kongen Skillingen
Jagden i Vindelars. Det er om den den
sig til den sig Skillingen det sig Skillingen
Ligge Kongen til Skillingen i Skillingen
den Skillingen, den Skillingen sig i Skillingen
godt og Skillingen Skillingen sig Skillingen. i
Høge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.
Ligge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.
Høge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.
Ligge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.
Høge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.
Ligge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.
Høge Kongen sig Skillingen sig Skillingen.
den Skillingen sig Skillingen sig Skillingen.

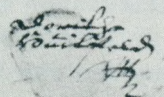
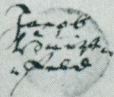
Ingeborg mister sin arv. Originaldokumentet i Riksarkivet

J'Alle maeren, veyg, van Lijff de veyligen
 Janslijken, allen die van den Heere Hogen
 Adel gongt off vanden Heeren Schepelen
 Gedeputeerde Raden of Lijf' Orde, dat
 vande Heeren Gedeputeerde Raden van
 Lill vredenmaere viden veygen Lijff' Orde
 Dingen van viden Heeren, of vanden veygen
 Gedeputeerde Raden. Actum Romae:
 Maij 16 Decemb' 1670

1670

dat vande Heeren Gedeputeerde Raden van
 Copie. Dat vande Heeren Gedeputeerde Raden van
 veygen of viden veygen Gedeputeerde Raden
 veygen of viden veygen Gedeputeerde Raden
 Gedeputeerde Raden van Lill vredenmaere
 Actum Romae 16 Decemb' 1670

Handwritten signature and scribbles on the left side of the document.

Handwritten text block at the bottom of the document, possibly a list of names or a signature.

Handwritten number '2' in the bottom right corner.

En gammel slektstradisjon

Når man ser på hvordan jomfru Ingeborgs gårdparter og gods på forskjellig vis hadde vært etterstrebet av familien, særlig av broren Jakob Huitfeldt, sitter man igjen med inntrykket av at hennes forseelse som ga anledning til delingen i 1620, ikke utelukkende har vært følt som en skjensel. Noe inntrykk av jomfru Ingeborg selv har vi ikke, men det er tydelig at hennes gods har vært etterstrebet av broren Jakob, også fordi hun har sittet i bedre kår enn den vanlige søsterloddens berettiget til. Som kjent skulle to søstre arve likt med en bror.

I følge en slektstradisjon fra Eiker, en tradisjon som i det minste synes å gå tilbake til omkring år 1700, skulle kongen, Christian den fjerde, være far til jomfru Ingeborgs barn. Når man vet hvor gjerne man vil søke et kongelig opphav under lignende, uklare forhold og at det her dreiet seg om en datterdatter av fru Ingeborg på Foss, er det ikke så merkelig. Man hadde minner om kong Christians besøk på Eiker. Det statelige Kongs-Sem stod fremdeles som noe av et eventyr i bygden. På avstand var det lett å blande sammen både tid og hendelser og i fantasien legge forholdene tilrette som kunne gjøre det sannsynlig at Christian den fjerde på Eiker hadde etterlatt seg et barn utenfor ekteskap.

Nettopp på dette punkt blir det vanskelig å akseptere tradisjonen. Familiens avgjørelse og deling av jomfru Ingeborgs gods ville neppe funnet sted dersom man hadde visst at kongen var implisert. Christian den fjerde sviktet heller aldri sine barn eller deres mødre. Kongen slo ikke hånden hverken av barn eller gamle forlibelser.

Man kan innvende at han i dette tilfelle ikke ville vedgå sin forseelse overfor en adelig jomfru og bruddet mot sin egen gårdsrett, og det kunne ha vært en grunn, men derfra til å la jomfru Ingeborg sitte som fattiglem i Hurum eller på Eiker er spranget for stort.

Kongen var på Eiker i 1602 da jomfru Ingeborg antas å ha vært i tolvårsalderen. Det er mulig at han også kan ha vært på Sem under herredagen i 1616, men noe lengre besøk ble det ikke før i 1624, fire år etter at Ingeborg Huitfeldt var gjort arveløs.

Noen avgjørende innvending mod tradisjonen er dette ikke. Jomfru Ingeborg kan ha truffet kongen i Christiania og har

sikkert også gjort det, eftersom det var vanlig at medlemmer av de nærboende herreslekter alltid kom til byen under kongens besøk, da man jo også kunne være sikker på å bli godt bevertet på majestetens regning.

Det var nettopp i disse år at den første kongeileilighet i sydfløyen på Akershus ble innredet. Ikke bare de overdådige middager med mange retter og utsøkte viner omtales, men også dans og musikk.

Slektstradisjonen vet enn videre å fortelle hva de offentlige dokumenter ikke gjør rede for, at Ingeborg Huitfeldts barn var en pike som i dåpen fikk navnet Alhed, eller Ahled som det også skrives. Det antydes enn videre at hun vokste opp på Eiker, og at hun i sin tid ble gift med kaptein Henrich Wiborg. Det er sannsynlig at barnet ble født mellom 1613 og 1620, eftersom vi ikke hører noe om jomfruens godstap i 1613 under striden om Gunderud og hun fremdeles har sin jomfrutittel i behold.

Egentlig opphører vår viten med dommen og kronologien blir også uklar, men det er nødvendig å understreke at tradisjonen tross alt har en merkelig fasthet. Den går i det minste tilbake til omkring år 1700 og er senere fastholdt på Eiker med kongen, Christian den fjerde, som barnets far. Overleveringen forteller enn videre at Ingeborg var en adelig jomfru. Navnet Huitfeldt kjenner den ikke, derimod forbindelsen med Østråtslekten, uten å fortelle hvordan denne tilknytning er oppstått. Det er tydeligvis ingen litterær tradisjon, men rett og slett en overlevering som har levet i en bondeslekt på Eiker. Tradisjonen vet forøvrig heller ikke at jomfru Ingeborg ble fradømt sitt gods. En støtte for overleveringen er også at kaptein Wiborg og hans hustru Alhed kalte sin eldste datter Ingeborg, og at dette navn senere til stadighet er gått igjen i slekten. Det synes utvilsomt at overleveringen om nedstamningen fra jomfru Ingeborgs barn er riktig, med kongens farskap tilsatt som et ytterligere romantisk trekk, eftersom man jo også visste at Christian den fjerde hadde flere barn utenfor ekteskap. Henrich Wiborgs hustru kalles Alhed Povelsdatter. Hvem denne Povel var, som hun bar navn etter, lar seg ikke avgjøre. Terje Gulbrandsen har antatt at det kunne være Povel Winther, som var foged på Eiker. Han tiltrådte embedet før 1620 og bodde på Skot, en naboeiendom til Hartvig Huitfeldts Skjelbred og Ulveland. Man har derfor

tenkt seg muligheten av at Winter kan ha vært Alheds fosterfar, og at hun derfor også tok hans navn. Utelukkende er det ikke, men det kan naturligvis også være hennes ukjente fars navn.

Kaptein Henrich Wiborg hadde trolig sitt navn fra byen Viborg på Jylland, hvor han sannsynligvis var født, og hørte til den gruppe av unge offiserer som etter den norske hærs opprettelse kom til landet for å gi det uøvede norske mannskap en tidsmessig utdanning. Han ble kompanisjef på Eiker, og har etter hva tingsvidner og andre offentlige dokumenter forteller, bodd på Fossesholm, Sem og Skjelbred, som han hadde i forpaktning, før han i 1656 overtok forpaktningen av Fiskum for en avgift til kronen. Disse gamle hovedgårder tilhørte stattholder Hannibal Sehesteds gods som i 1651 ble overtatt av kongen.

I en kongelig skrivelse til Wiborg har man villet utlede en viss særstilling eller gunstbevisning på grunn av hans ekteskap med Alhed ved tiltaleformen «Oss elskelige Henrich Wiborg», men det var en formel som ble benyttet i alle lignende skrivelser så lenge unionen varte og er uttrykk for det landsfaderlige forhold, ikke minst mellom kongen og hans offiserer.

Nokså påfallende er det imidlertid at man i bondeslekten på Eiker også kunne bevare minnet om kaptein Wiborgs tilknytning til de gamle hovedgårder. På Fiskum bodde han imidlertid, og Skjelbred forpaktet han på ti år av Johan Marcellis. Gården var da av kongen overlatt til denne mektige bankierfamilie som vederlag for lån til kronen. Wiborg beholdt ikke forpaktningen lengre enn fem år, ettersom han var blitt så meget skyldig på den kontraherte forpaktningssavgift. Han hevdet på sin side at han hadde hatt så store utgifter med byggearbeider og reparasjoner på Skjelbred at del av avgiften derfor var gått til gårdens forbedring og at forpaktningen var fratatt ham midt i tiårsperioden.

Efter 1650 var de økonomiske forhold på Eiker preget av en spekulasjon i trelasthandelen som utløste bitre stridigheter, både mellom forpakterne innbyrdes og mellom forpakterne og de arbeidspliktige bønder på setegårdene. Vi har en hel serie av rettsdokumenter fra denne tid, og kaptein Wiborg har også forsøkt å følge med i spekulasjonene, men var mindre heldig. Det var da også meget hardhendte og forretningsdyktige folk han hadde med å gjøre. Eierne spiller mindre rolle. Det er forpakterne som driver gårdene og forretningene.

+ u3
Riisum Hoffiud

Advar. og Gjævidt des
 --- ¹⁰ ₃ Hoffiudmose

Des giffes dralen uden hæl
 fiffim Lyde - j pangsmaal
 se des under en flom tang, der
 sine tang som om liges her.

Ikke en Lyden som nu da, og
 ikke en tang. Ingen pangs
 uden hæl Hoffiud.

Des for den fiffim fiffim gaaet
 med underligende af den fiffim,
 og fange, og der pangs, fæl
 Aptant fiffim af Wiborg
 des fange - 60 r. i d. des,
 ligen, og des om Hoffiud,
 ses for a fiffim des 1000,
 fiffim des. Des fiffim
 des - 10 May. til 1654

- Lydingfines - - - - - 1 pangs,
- Mael - - - - - 4 lippl.
- Lydingfange - - - - - 2 s.
- fange - - - - - 7 s.
- Des under fange, af den fiffim
 fiffim - - - - - 2 pangs maal
- Lydingfines - - - - - 7 pangs.
- Mael - - - - - 2 lippl.
- fange - - - - - 1 s.
- des fange - - - - - 7 s.
- fange - - - - - 7 s.
- fiffim - - - - - 1 om d.
- fiffim fange - - - - - 7 s.
- fiffim fiffim - - - - - 1.
- des fange - - - - - 4 s.

Kaptein Wiborg på Fiskum Hovedgård. Fra lensregnskapene i Riksarkivet

Navnet Alhed var sjeldent, men nettopp i forbindelse med dette navnet har vi en annen Eiker-tradisjon fra denne tid, knyttet til jomfru Alhed på Sem. Hun var i følge overleveringen en meget striks og selvbevisst dame, som til og med kom i konflikt med selve stattholder Ulrich Fredrik Gyldenløve, og tvang ham til å krype til korset.

Som fast lønn for stillingen som kompanisjef skulle kaptein Wiborg ha fem skilling årlig av hver fullgård, men selv uten vederlag holde hest og våpen. Mannskapet skulle han eksersere på kirkebakken hver søndag i forbindelse med gudstjenesten, en ordning som lenge ble opprettholdt. Landevernet, som det kaltes, var det gamle ledingsmannskapet i noe forandret skikkelse, men forholdene var høyst utilfredsstillende, noe som kom sterkt frem under krigen 1657 til 60. I et brev fra stattholder Niels Trolle datert Akershus 9. februar 1659 heter det: «Almuen på Eger av bønder, husmenn, strandsittere, håndverkere, tjenestekarle, løsgjengere og andre lignende våpenføre menn, hver tredje mann skal i første oppbud til grensen avgå. De har natt og dag at marsjere til Moss, for der at mottage nærmere ordre fra Halden hvorhen de videre skal begi seg. Disse troppeavdelinger skal anføres av kaptein Henrich Wiborg.»

Hver mann skulle føre med seg proviant for en halv måned, som de selv og bøndene skulle skaffe, og bøndene skulle også sende proviant til underholdet av mannskapet ved grensen. I grensetraktene omkring Halden var det så lite mat at selv ikke de soldater som fikk penger hjemmefra, kunne få kjøpt noe hos bøndene. Beretningen om de utkommanderte fra Eiker supplerer forsåvidt bare hva de offentlige rapporter forteller.

I et senere tingsvidne nevnes også at kaptein Wiborg har deltatt i et innfall i Sverige mot Vennersborg. «Da befalede kapteinen ham mens han var borte uti krigen og kriget efter ordre til Vennersborg uti krigens tid, at intet skulle hugges uti Fiskum skov.» Helt eller ikke helt, ett er i alle fall sikkert, og det er at kaptein Wiborg som kompanisjef har hatt store vanskeligheter å kjempe med.

Efter krigen fulgte noen meget vanskelige år med tunge skatter og økte forpaktningssavgifter, men det bedret seg fra 1665, og det synes også som Henrich Wiborg fikk anledning til å bedre sin økonomi ved økt virksomhet i trelasthandelen. Han kjøpte gården Rud, en ganske stor eiendom hvor hans etterkommere

Fiskum gamle kirke. Kaptein Wiborgs grav til højre

ble sittende i flere slektsledd. Den er fremdeles i slektens eie. De oppgav imidlertid navnet Wiborg og gikk over til bøndenes vanlige navneskikk. Kapteinen tok avskjed i 1676, men synes allikevel å ha vært i virksomhet under den Skånske krig.

En av hans sønner, Henrich Henrichsøn Rud, hadde blant flere barn også en datter oppkalt etter farmoren. Ved hennes bryllup ble laget en vise, hvorav ihvertfall første vers fremdeles er bevart:

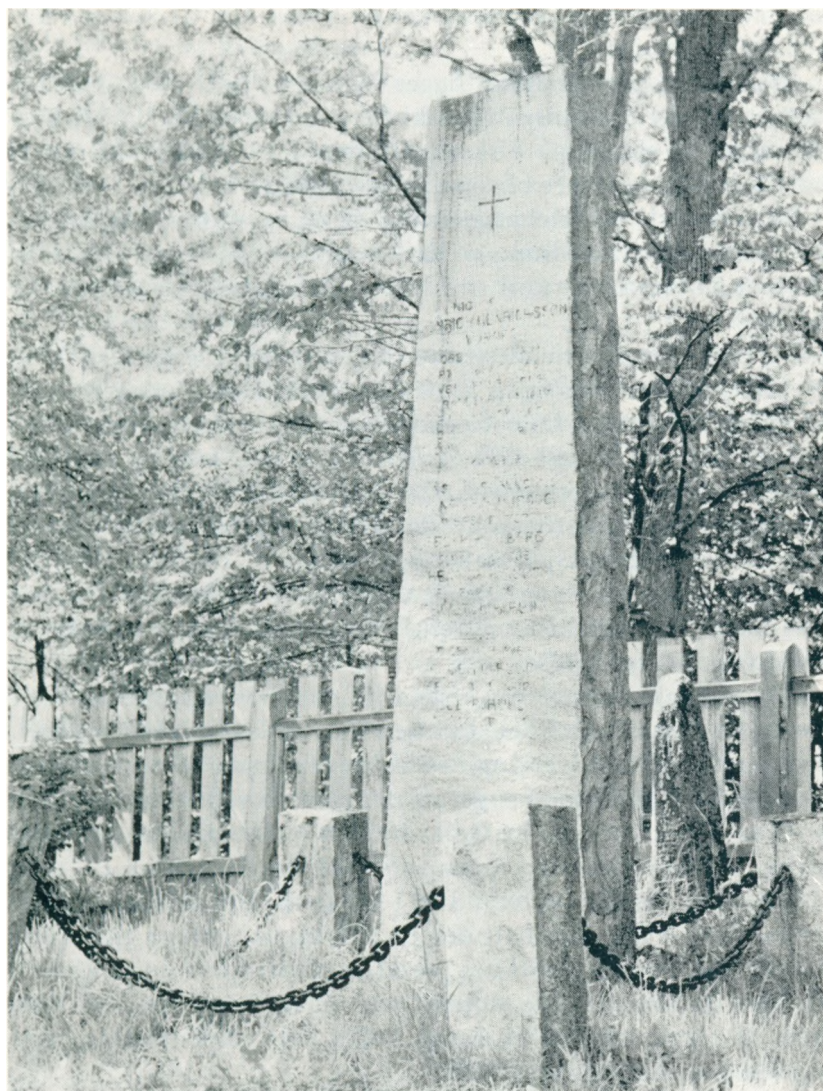
*«Idag rider Alhed Henrichsdatter Ruud
så brugdelig en brud.
Hun skal ha høg stein at stige på,
Kongens hest at ride på,
og har hun ikke sporer så har hun kvist,
så rider hun veien lige visst.»*

Det er et vers med festivitas og all den gamle honnør for bruden. Ordet brugdelig er merkelig å støte på, fordi vi også har det i den gamle betegnelsen brugdebek, et fornemt sete, en bek med rygg, også benyttet av brudefolket i gamle kirker. Kongens hest er dragonhesten, som man på Rud hadde plikt til å holde til tjeneste for kavaleriet. Høg stein er stenen utenfor kirkegårdsporten, hvor kvinnene steg av og i salen. Hvis man oversetter ordet brugdelig med fornem, går det sannsynligvis på tradisjonen om den kongelige avstamning, og verset tyder på at overleveringen er blitt trukket frem ved denne anledning for å kaste glans over bruden.

Wiborg-navnet brukes fremdeles innen Kongsberg-grenen både i Norge og i USA, men ble i sin tid oppgitt av Eiker-grenen. Likevel har man bevart en overlevering med påfallende styrke gjennom to hundre år. Det hører til sjeldenhetene under de forhold det her er tale om. Det merkeligste er kanskje at opphavet ble fastholdt å være Østråt istedenfor det nærliggende Fossesholm. Man får lyst til å spørre om det rett og slett var det gamle herresetet langt der nord som gav tradisjonen livskraft.

*

Ved Fiskum kirke står en ny gravsten med innskriften fra den gamle og ødelagte stenen over kaptein Henrich Wiborg. Her er også flere av hans etterkommere begravet, og den gamle kirken som nu bare sjelden brukes, har gjennom syv, åtte hundre år

*Kaptein Wiborgs gravsten ved gamle Fiskum kirke
Her hviler mange av slektens eldste*

vært et religiøst og sosialt sentrum på Eiker. Det kan vi se i kir-
kens eget interiør.

Kirken og prestegården ligger sammen nede ved Fiskum-
vannet, og det er sannsynlig at kirken også opprinnelig ble byg-
get av en av eierne på Fiskum. Gården var i middelalderen et
høvdingsete som senere ble en adelig setegård.

Det var både en selebotsgjerning og en samfunnsplikt for en-
hver som hadde anledning til det, å reise en kirke, og eierne av
Fiskum har også lagt jord til kirken, til bolig og underhold for
en prest.

Lorentz Dietrichson mener at kirken er bygget mellom 1150
og 1200, og det betyr igjen at det er skjedd i den første periode
av sognedannelsen i Oslo bispedømme. De nye sognekirker ble
oppført både for at folk ikke skulle få en altfor lang og tungvint
kirkevei og for at presten skulle få et mere overkommelig ar-
beidsområde. Det var noe av det viktigste som foregikk i den
indre sosiale organisasjon av landet.

Sett i forhold til Haug kirke på Eiker, stor og prektig som den
var, bærer Fiskum kirke tydelig preg av å være et privat, et
enkeltmannsforetagende.

Når vi idag nærmer oss kirken, kommer vi også til en helt
annen tid enn vår egen, med kirken som en helligdom i seg selv,
preget av bygdehåndverk og beskjeden økonomi. Den svarte tak-
rytteren hvor klokkene henger og det tjærede våpenhuset av reis-
verk mot det ujevne, hvitkalkede murverket gir et eiendom-
melig, levende bilde som ingen velferdskirke har maken til, men
vinduene er utvidet og forandret i sin form. Det skjedde i 1820-
årene. Kirken har også hatt dør på sydveggen, som er gjenmurt.

Nu fører bare en rundbuet portal fra våpenhuset inn i kirken.
Mellom de brattryggede stolene med smale seter kommer man
frem til koret, som har et utstyr, heller ikke imponerende, men
bygdèhistorisk meget verdifullt.

Prekestolen er så tidlig som fra 1650. Den bør nu snarest mu-
lig restaureres, og de løse deler av utsmykningen bringes på
plass. Jomfruene i feltene symboliserer de kristne dyder mellom
utskårne rankemotiver, og både detaljene og hele stolens opp-
bygning er et minne fra den tid da Eikerbygden også kunstnerisk
hadde god posisjon blant distriktene i Akershus len. Det er her
viktig å minne om Ove Gjeddens reisning av den statelige hoved-
bygningen på Sem i 1630-årene, med de mange dyktige hånd-

verkere som da ble tilkalt. Hovedgårder som Fiskum, Ulveland og Skjelbred var kultursentre.

Prekestolen bærer innskriften «Herren forfremmer hvo hanem ikke forglemmer», og den samme innskrift forteller også at stolen er skjenket av Jørgen Jenssøn Greve, kongelig sagbruksforpakter på Eiker og Modum, og hans hustru Inger Povelsdatter.

Altertavlen er yngre, et typisk barokkarbeide fra omkring 1700. Den utskårne døpefonten med sin himling bærer årstallet 1713 og er ifølge innskriften skjenket av Søfren Hanssøn Lemmich og Petronelle Sommer.

Koret har en eiendommelig, imitert hvelving av treverk, som i seg selv er et interessant eksempel på 1600-tallets byggehåndverk, og til venstre oppunder trehvelvingen sitter fremdeles de konsoller som bar fanene fra kaptein Wiborgs tid.

Med hensyn til slektstradisjonen for hans hustrus, fru Alheds vedkommende, gir en samtale med sognepresten på Fiskum et merkelig inntrykk. Fra sine kilder forteller han om kaptein Wiborg og hans etterkommere, at de gjennom kapteinens hustru nedstammer fra Christian den fjerde. Presten vet imidlertid intet om Ingeborg Huitfeldt, og sier at Wiborg ble gift med Hannibal Sehesteds datter, som var datterdatter av Christian den fjerde. Dersom det hadde vært riktig, hadde det hele vært uhyre enkelt, men Sehesteds datter ble ikke gift på Eiker. Det påfallende er likevel, som oftere sagt, den urokkelige påstand om opphavet fra Christian den fjerde.

ANNEN DEL

Grener av Eiker-slekten Wiborg

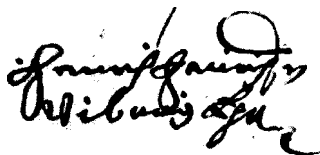
Av Terje Gulbrandsen

Orientering

I det følgende vil leseren finne at hver generasjon for oversiktens skyld er markert ved en bokstav. Hovedmennene eller kvinnene i hver generasjon (de hvis slektslinje føres videre) markeres ved stor bokstav, andre i søskenflokken med liten. Således betegner en stor A i første generasjon kaptein Henrich Wiborg. Sønnen, Henrich Wiborg på Rud, stamfar for Østerud-grenen, betegnes med stor B, men f. eks. hans søster Bergitte, fra hvem ingen slekts-gren videreføres, betegnes med en liten b.

I hvert slektsledd er, så langt dette har kunnet la seg bringe på det rene, alle biografiske data også vedrørende stamfarens eller stammorens søsken tatt med. Disses barn er også nevnt, forat deres descendenter lettere skal kunne nyttiggjøre seg dette arbeide. Denne generasjon er betegnet med arabiske tall.

De fem slektsgrener som behandles i denne bok, er, sålangt dette har vært mulig, åjourført frem til omkring 1900. Barn som er døde før konfirmasjonsalderen, er som regel ikke tatt med.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Henrich Wiborg'.

Kaptein Wiborgs signatur

1. Kaptein Henrich Wiborg

Alle de grener av familien Wiborg som i det følgende skal omhandles, kan føres tilbake til en og samme stamfar,

A HENRICH HENRICHSEN WIBORG.

Om Henrich Wiborgs avstamning kan intet med sikkerhet sies. Det er overveiende sannsynlig at han er født i byen Viborg i Nørre-Jylland, og at han, slik som skikken var på den tid og da særlig blant prester og offiserer som ikke hadde noe «eget» slektsnavn, har tatt navn etter sin fødeby. Den mulighet kan imidlertid heller ikke utelukkes, at han tilhører en slekt hvor også tidligere generasjoner har båret dette navn, selv om dette må synes noe mindre sannsynlig.

Hva som imidlertid vites med sikkerhet, er at Henrich Wiborg var militær. Han ble den 1. mai 1647 premierløytnant ved Det Akershusiske nasjonale infanteriregiment. Den 1. januar 1649 ble han kaptein og kompanisjef ved samme, hvorefter han avgikk den 1. desember samme år. Han var i 1653 antatt til å eksersere bøndene på Eiker. Henrich må være identisk med den Henrich Wiborg som den 1. januar 1676 ble antatt som kaptein ved reserven, og som var kompanisjef ved oberst Coucherons regiment fra den 8. mars til den 28. oktober 1676.¹

Henrich Wiborg er født en gang omkring 1610. Han ble gift med *Alhed Povelsdatter*, om hvis avstamning familien har bevart så mange tradisjoner. Disse er imidlertid omtalt i det foregående.

Efter først å ha vært bosatt noen tid på Sem hovedgård, flyttet kapteinen med sin familie til setegården Fossesholm. På tinget den 8. juli 1728 vidner således Marthe Erichdatter, 76 år gammel, og Annichen Rasmusdatter, 81 år gammel, at den tid Anders Michelsen bodde på Fossesholm, og efter ham kaptein Henrich, så brukte de Sems stolestader i Eiker hovedkirke.

Kaptein Henrich Wiborg meldte seg som liebhaver til for-

¹ O. Ovenstad: Militærbiografier II, 565.

paktingen av Fiskum adelige setegård hos stattholderen og fikk forpaktningkontrakt på gården. Ifølge tingboken nevnes han den 5. juni 1656 som boende på Fiskum. I 1661 fremgår det at han har skåret 1500 stykker og tre tylfter bord på Fiskum sager, og at han for dette har betalt 7½ riksdaler i sagskatt. I sagmesterskatt betaler han ved samme anledning 3 mark og 20 skilling. Fiskum skyldte da 3 skip pund og 1 fjerding, og må ansees som et gods. Ellers sees det at Henrich av Gabriel Marcelli fikk bygselskontrakt på gården Skjelbred på 10 år den 22. oktober 1663. Ved stevning, datert Akershus den 31. august 1672, lar Johan Marcelli på Bragernes Henrich Wiborg stevne for skyldig 436 riksdaler, 1 mark og 6 skilling, som var en rest på forpaktningkontrakten om Skjelbred gård, opprettet mellom kaptein Wiborg og «nu salig Gabriel Marcelli». Mot dette hevdet imidlertid kaptein Wiborg at han hadde påkostet gården Skjelbred en betydelig pengesum, for hvilken retten innvilget ham refusjon. Kapteinen sees ellers på sine gamle dager å ha bygget gården Nordre Rud i Fiskum, og her skulle slekten komme til å bli boende like til i dag.

Om Henrich Wiborgs virke som militær vet tingbøkene å fortelle at han med fullmakt, datert Akershus den 14. november 1653 og signert av Gregers Krabbe, skulle eksersere almuen og «unge karle» på Eiker, så ofte han tilsa dem å møte. Denne eksersisen skulle foregå sønnenfor kirken, og beskjeden om den ble opplest på tinget den 13. juni 1654. Således sees av Norske Rigsregistrarer følgende:

«F. III G. a. v., at eftersom vi af os elskelige Hr. Gregers Krabbe til Torstedlund etc., at hans underdanigste Angivende naadigst erfarer, at det fornøden gjøres, at Bønderne på Eker i vort Rige Norge, Almuen saavel som unge Karle blive exercerede, eftersom nu paa nogle Aars Tid ingen Udskrivning der skal være skeet, hvorover Almuen der uexerceret skal være, da have vi naadigst forordnet, saa og hermed forordner Henrik Henriksen Viborg til at exercere og øve Almuen på forne Eker, og skal hannem derfor, indtil på videre naadigst Anordning, gives af hver heel Gaard på bete Eker 8 skilling danske, og ei derover i nogen Maader besverges. Cum inhib. sol. Kjøbenhavn 27 Oktober 1653. R IX 389»¹

Den 2. november 1659 ble det så tinglest en ordre fra statt-

¹ Norske Rigsregistrarer bd. II, 83.

Lief
Carolinæ
Hjertelig hilsen
Din
Kjærlige
Christen Wernicke

Christiania
den 25de Jan.
1676.

Koningskammeret
Wilhelm 2^{de}

Koningskammeret
Hans Konges
Kjærlige hilsen
Den 20^{de}
Januar 1676
Wernicke

Henrich Wiborgs kommando ble utkommandert til landvakt. Etter 14 dager slapp imidlertid provianten opp, og en natt drog alle som en hjem igjen, noe som måtte betraktes som regulært mytteri. Almuen ble stevnet for retten, men her vidnet Henrich Wiborg til fordel for sine folk, idet han påpekte at de var blitt utkommandert på så kort varsel at de ikke hadde fått tatt med seg mer proviant enn for to uker.

Henrich Wiborg ble den 8. mars 1676 kaptein i oberst Coucherons regiment. Han fratrådte imidlertid den 28. oktober s. å. og kom således ikke til å bli med i de videre trefninger i Gyldenløve-feiden.

Vi kan ikke med sikkerhet si når kaptein Henrich Wiborg døde. På tinget den 27. mars 1679 nevnes han som vidne. Han må imidlertid være avgått ved døden allerede før den 20. august s. å., for da nevnes, ved en besiktigelse av Fiskum hovedgård, Alhed Povelsdatter, kaptein Henrich Henrichsen Wiborgs efterleverske. Denne besiktigelse er forøvrig uhyre interessant, idet den gir oss et meget godt bilde av gården på kaptein Henrichs tid.

Husene var, ble det konstatert, meget «brøstferdige» og forfalne, bare en liten lade og hestestall som var bygget av kaptein Wiborg, og et nytt kvernhaus og et tørkehus var i god stand. Ellers var saken mest forfallen og det fantes bare ubetydelig sageredskap. Man merker seg av innboet to jern kakkelovner, som imidlertid også var i en heller skral forfatning, sengesteder, kistebenker etc. Avlingen, som, etter det som ble sagt, var nøye eftersett, bestod av 50 vinterlass høy, tre tønner hvete, seks tønner rug, samt 60 tønner blandkorn og havre. Avlingens verdi utgjorde således en forholdsvis stor sum penger.

Hva buskapen angikk, ble denne oppgitt til å bestå av to hester og 7–8 kuer. Alhed Povelsdatter vidnet her at hun hadde lidt store tap, bl. a. fordi udyr hadde drept flere dyr som tilhørte gården.

Alhed ble spurt om hun kunne betale den store pengesummen som kaptein Henrich etterhvert var kommet til å skylde bort. Etter beste oppskrift svarer hun da at hun er ytterst fattig og ikke har annet enn en seng, som hun håper man ikke vil frata henne, da hun er en gammel, bedaget enke.

Alhed synes å ha bodd bare en kort stund på Fiskum efter mannens død, hvorefter hun flyttet til Rud. På tinget den 16.

mars 1680 opplyses det at Mogens Hanssen (Wendelboe), som var gift med Alheds datter, hadde leiet Rud av henne. Han stevnes fordi han ikke har betalt landskyld av den del av gården som kirken eiet. Ellers opplyses det at kaptein Henrich skal ha eiet en del av Rud, hvor slekten altså har sittet like frem til våre dager.

Alhed Povelsdatter døde ca. 1690 på Rud. Likesom mannen ligger hun begravet i Ruds gravsted i første gravrekke mot vest på den gamle Fiskum kirkegård. Det er reist en stor minnesten over de gamle fra Rud på graven.

Henrich Henrichen Wiborg og hustru Alhed Povelsdatter hadde barna:

b I INGEBOG HENRICHSDATTER WIBORG,¹ oppkalt efter mormoren, jomfru Ingeborg Andersdatter Huitfeldt, var allerede før 1689 blitt gift med underoffiseren *Haagen Lauritzsen*, hvis herkomst er ukjent. Trolig har han imidlertid tilhørt en av Eikers bondeætter, og det at han i 1697 bodde sammen med sin familie på gården Gullaksrud, burde indikere at han er en sønn av den Lauritz som man i dette tidsrom finner nevnt på denne gården. Denne hypotese støttes også av det faktum at Lauritz Gullaksruds sønn, Mikkell eller Michael Lauritzsen, ved flere anledninger finnes nevnt som fadder til barn av Haagen Lauritzsen og Ingeborg Wiborg.

Av tingboken sees at Haagen Lauritzsen den 13. oktober 1706 vidner at han for 15 år siden bodde på Rud. Videre kommer det ved denne anledning frem at hans opphold på Rud strakte seg over syv år, altså fra 1691–98, da vi av kirkeboken ser at han er flyttet med sin familie til Dunserud under Stablum. Trolig bodde Haagen og Ingeborg i disse årene på Rud, eller på en av plassene under gården.

Heller ikke på Dunserud ble familien boende i lengre tid. I 1700, da Haagen og Ingeborgs datter Maria ble født, var de flyttet til plassen Småland under Darbu. Her bodde de også ved datteren Alheds fødsel i 1702.

Haagen Lauritzsen og Ingeborg Wiborg hadde mange barn,

¹ Da de eldste kirkebøker for Eiker først begynner i 1688, kan intet med sikkerhet sies om fødselsår og -data for Henrich Wiborg og Alhed Povelsdatters barn.

men det kan ikke sees at noen av dem giftet seg og fikk etterkommere på Eiker.¹

b II CHRISTEN HENRICHSEN WIBORG er kanskje den av Henrich og Alheds barn vi vet minst om. Det har ikke latt seg gjøre å få rede på hans data. Han var imidlertid gift, og konen, hvis navn ikke kjennes, ble begravet den 14. august 1739, ifølge kirkeboken 89 år gammel.

Christen Wiborg benevnes gevorben soldat. Han bodde på Fiskum, eller på en plass under denne gården.

Christen hadde mange barn, hvorav de fleste giftet seg og fikk etterkommere. Sønnene Povel, Simon, Ole og Gunder Christenssønner slo seg alle ned i strandstedet Vestfossen. Hit kom også døtrene Sophia og Barbara, den førstnevnte ble den 13. juni 1713 gift med Gregers Henrichsen («Madame Weichards tjener»); Barbara ble trolovet (intet vielsesdatum er funnet) den 21. mai 1698 med snekkeren Oven Engebretsen.

b III POVEL HENRICHSEN WIBORG var gift med *Marthe Lauritzdatter Darboe*, en datter av den Lauritz Lauritzen Darboe som inntil 1665 hadde bodd på Fiskum.

Skogen ovenfor alfarveien til Sandsvær brukte Rudgårdene som sameie. Da mannen på Søndre Rud bad Alhed Povelsdatter om samtykke til å la sin svoger bygge et lite hus der og slå seg ned som husmann, lot hun til gjengjeld sin sønn Povel rydde seg en annen plass i sameien. Alhed brukte Nordre Rud. I 1706 ble det sagt at dette skjedde for 18 år siden. Povel bodde der hele sitt liv.²

Man har ikke funnet Povel Wiborg nevnt blant de begravede i kirkebøkene for Eiker for de første ti-år av det 18. århundre, noe som trolig skyldes at det har vært ført en nu tapt, separat kirkebok for Fiskum for disse årene, og at Povel er innført i dennē. 13. oktober 1706 vidner Marthe Lauritzdatter, Sal. Povel Henrichsens, at hun nu har vært enke i henved tre år. Følgelig må Povel Henrichsen Wiborg være avgått ved døden ca. 1703.

Også etter mannens død fortsatte Marthe Lauritzdatter å bli boende på Rudseie. Hun overlevet sin mann med hele 40 år og finnes begravet den 17. mars 1743, 80 år gammel.

¹ Pastor Ruud hevder at datteren Maria ble gift med Ole Jonsen, Bollerud på Småland. At dette må være galt, fremgår av skiftet etter Ole, datert den 13. juni 1732.

² Eiker, Modum og Sigdal tingbok rekke I-58, fol. 267a.

Av Povel Wiborg og Marthe Lauritzdatters barn vokste ikke alle opp. Sønnen Erich Povelsen bosatte seg i Vestfossen og fikk etterkommere der. En annen sønn, Christen, som var bosatt på en plass under gården Kortvet, finnes den 6. oktober 1748 viet til piken Tore Tollefsdatter.

b IV PETER HENRICHSEN WIBORG ble stamfar til Kongsbergrenen og finnes omtalt under denne.

b V RASMUS HENRICHSEN WIBORG giftet seg inn i en av Eikers mer velstående bondeslekter. Hans kone het *Ragnhild Pedersdatter Stablum* og var datter av Peder Sebjørnsen Stablum og hustru Ingeborg Torgersdatter fra Krekling.

Den 19. september 1704 ble det opplyst på tinget at Rasmus Henrichsen Wiborg og lensmannen Ole Pedersen Vålen, som hadde vært gift med en annen av Peder Stablums døtre, Berthe, hadde arvet hver sin del av et bråteland, Dalen eller Belgen. Blant Peder Stablums øvrige arvinger nevnes datteren Guro, gift med Ole Haagensen Teigen.

Rasmus Henrichsen Wiborg bodde i en lengre periode på Stablum. Senere flyttet han til gården Flesberg på Eiker, hvor han bor i 1704.

Også Rasmus og Ragnhild hadde mange barn. Datteren Dorthe ble gift med Lauritz Nielssen på Fiskumeie (tvillinger Christopher og Henrich dp. 21. mai 1725), Bergitte Rasmusdatter ektet den 25. juni 1724 Ole Kjeldsen Rygg på Rustaden, og endelig hadde Rasmus Wiborg en sønn ved navn Peder, som i 1731 var bosatt på Poverud, senere på Stormyr under Prestegården, hvor han bl. a. nevnes i 1740.

b VI BERGITTE HENRICHSDATTER WIBORG var den eneste av Henrich Wiborgs barn som kom til å flytte fra hjembygden. Hun ektet *Mogens Hanssen (Wendelboe)*, sønn av fogeden Hans Christensen Wendelboe på Fossesholm¹, og flyttet sammen med mannen til Kongsberg.

På Kongsberg er trolig også Mogens' og Bergittes barn født. Av denne barneflokk er datteren Anna Sabina den man vet mest om. Pastor Ruud hevder her at hun var gift 1. gang med en

¹ Se Lassens saml. O. a.

Johannes Thoresen, og med denne hadde sønnen Bastian Johansen, som ble gift med Magdalena (Mallena) Henrichdatter Rud. Dette siste kan imidlertid umulig være riktig. Etter at Anna Sabina hadde inntrådt i nytt ekteskap den 15. mars 1726 på Kongsberg med hr. Jesper Clemmetsen, sogneprest til Flesberg, ble det den 7. november 1727 opprettet et testamente, hvorav det bl. a. fremgår at Anna Sabina Mogensdatter var uten livsarvinger.¹

Anna Sabina og Jesper bosatte seg etter at han var blitt avsatt fra sitt embede, på Vegu på Eiker. Hun kom således tilbake til sin mor, Bergitte Wiborgs fødebygd, hvor hun og mannen ikke lenge efter døde. Hr. Jesper er en av de mest farverike personligheter som har vært knyttet til slekten.²

b VII HENRICH HENRICHSEN WIBORG D.Y. er stamfar for Østerud-grenen, hvorunder han finnes omtalt.

¹ Aabne Brev den 16. januar 1728.

² Se om ham bl. a. Flesberg bygdebok I, 96–97.

2. Henrich Wiborg på Rud

B (VII) Det ble sønnen HENRICH HENRICHSEN WIBORG D. Y. som kom til å ta over på Rud etter faren. I motsetning til sin far hadde imidlertid Henrich jordbruket som eneste erverv, og det er således allerede med ham at denne ættegrenen går opp i bondestanden.

Den 13. januar 1713 ble «Hindrich Hindrichsen» på Nordre Rud i Eiker ved lagtingsdom dømt til å fraflytte gården, som var kjøpt av Niels Stensen Henning. Etter datidens skikk var først Henrich blitt tilbudt å kjøpe gården, men da han ikke ville eller kunne det, ble han oppsagt av Niels Henning, som selv aktet å drive gården. Og nu fikk denne altså lagtingets stadfestelse på at oppsigelsen var gyldig og berettiget. Av dette går det frem at Nordre Rud etter kaptein Wiborgs død og de vanskelige økonomiske forholdene som fulgte for enken, må ha blitt solgt, mens Alhed fortsatte å sitte på gården som leilending. Og som det senere skulle vise seg, kom sønnen Henrich Henrichsen til enighet med Henning, slik at han ikke bare fikk fortsette å bruke gården, men også fikk kjøpt jord i gården. Han ble selveier da han den 13. mai 1713 kjøpte fire lispund i gården Nordre Rud av Niels Stensen Henning.¹ Henning hadde året i forveien kjøpt åtte lispund i gården av postdirektør Caspar Henrik Voigt, men selger allerede året etter fire lispund til hver av oppsitterne, Ole og Henrich.²

Henrik Wiborg blir ved sin død i 1737 oppgitt å være 72 år gammel, og er således født ca. 1665. Han må derfor være en av de yngste av kaptein Henrich Wiborgs barn.

At Henrich Wiborg i alle fall på ett område har skilt seg ut fra de andre bøndene i bygden, viser den omstendighet at han beholdt farens slektsnavn og ikke fulgte tidens skikk innen

¹ Da det i det foregående er påvist at kaptein Henrich Wiborg tidligere eiet en del av Rud, må dette senere ha kommet ut av slektens eie for en periode.

² Eiker, Modum og Sigdal skifteprotokoll 9a, fol. 181b.

bondestanden, nemlig å ta navn efter den gård man eiet eller bygslet. I sin fullmakt til broren Henrich Ruud på Kongsberg skriver Henrichs eldste sønn, Jon Henrichsen Ruud, bl.a. følgende: «Saasom Gud haver ved Døden henkaldet vor Kiære Sal. Fader Henrich Henrichsøn Wiborg forhen boende paa gaarden Ruud beligende i Eger Sogn . . .»

Henrich Wiborg hadde sitt gifte fra gården Nyrud i Fiskum. Konen het *Ingeborg Jonsdatter Nyrud* og var datter av gårdbruker Jon Lauritzsen Nyrud og hustru Magdalena Hansdatter.¹ Ingeborg, som tilhørte en av Eikers fremste bonde-slekter, ble ved sitt giftermål med Henrich Henrichsen Wiborg stammor til en av Wiborg-ættens hovedgrener.

Henrich døde på Rud vinteren 1737 og ble begravet på gamle Fiskum kirkegård den 11. desember. Den gravsten, under hvilken Henrich og alle de gamle fra Rud ligger, finnes ennå ved gamle Fiskum kirke, ved siden av Wiborg-støtten.

Skiftet efter Henrich Henrichsen Wiborg på Rud ble påbegynt ved skifteregistrering den 6. oktober 1739. Av dette skiftet fremgår det at Henrich må ha sittet i jevn velstand. Foruten de fire lispund han eiet i Nordre Rud, hadde han bygselsretten over enda fire lispund, hvorav Eiker prestebol eiet to, Haug kirke to lispund. Boets nettoformue var ellers på over 500 riksdaler. Av løsøret kan nevnes et sølvbeger til en verdi av tre riksdaler, samt to sølvskjeer, hver verd en daler og tre ort. Kuene på gården hadde navn som Fagerlin, Skaute, Gulros, Hvitlin og Molek. Det var i alt syv kuer, en kvige og flere kalver.

Skiftet måtte utsettes da også enken, Ingeborg Jonsdatter, avgikk ved døden. I et brev, datert København den 7. januar 1741, skriver Jon Henrichsen Ruud og takker broren, Henrich Ruud på Kongsberg, for brev med underretning om morens død som, skriver han, han mottok den 30. desember 1740. Ingeborg må altså være avgått ved døden allerede før den tid, men finnes ikke innført i kirkeboken.

Henrich Henrichsen Wiborg på Rud og hustru Ingeborg Jonsdatter fra Nyrud hadde følgende barn:

¹ Pastor Ruud hevder at Jon Nyrud var gift med to av døtrene av fogeden Hans Christensen Wendelboe på Fossholm, først med Kirsti Dorthc, så med Magdalena Hansdatter. Dette kan ikke være riktig, da det å gifte seg med sin avdøde kones søster neppe var lovlig på den tid. Heller ikke kjennes noen døtre med disse navn av Hans Wendelboe.

c I JON HENRICHSEN RUUD var eldste sønn og var på den tid foreldrene døde bosatt i København. Under skiftebehandlingen efter faren, den 18. januar 1741, blir det opplyst at Jon hadde bodd 20 år i København. Pastor Ruud bemerker, uten å angi kilde, at Jon i 1745 bor på grevinne Schacks gods på Sjælland.

Vi har i avskrift bevart to brev Jon Henrichsen Ruud skrev til broren Henrich på Kongsberg.¹ Det første lyder:

«Hiært Elskende Kiære Broder. -

Din Skrivelse av 4de Februarij er mig vel til hænde kommen, hvoraf ieg fornemmer at du haver bekommet min Skrivelse med udlagde Fuldmagt af 30te Octbr som er mig hiærtelig kiært, og at Sorenskriveren er med den fornøjed, uden den Reservation paa min Odels Rætt, som iche andet kunde skee som ieg gierne haver villed overdraget Odels Rættten til Broder Poul, som den yngste er af os alle, for at hand kunne komme udj Stand, men som bemelte vor Broder Poul hverken skriver mig til hvad hans Tanker er og ieg fornemmer af din, Hierte Broders, Skrivelse, at hand skal være udj god Stand og Vilkaar, så kand ieg tænke at hand iche estimerer Odels Rættten til vores Forældres Gaard Ruud; mens derimod fornemmer ieg at vores kiære Moder som I samtlige Sødskinde alle vil forunde, Broder Peder at nyde Odels Rættten, saa vil ieg da iche derimod være stridig, men lader mig befale, at naar broder Peder tilstiller mig paa Vexel 30 rdr for min Odels Rættes Afstaaelse saa og til stemplet Papir, Skriver Løn og Post Penger saa skal min Broder Peder Henrichssøn nyde min Odels Rætt, saa kraftig, om Lov og Rætt med fører. Saa vil ieg og formode, at ingen Stridighet kommer imellem Eder Sødskinde, og at vores gamle Moder vorder forsørget. Nu kand min Hierte Broder see min fuldkommen Mening og jo før tilsender mig Pengene jo før skal det blive expederet, og saa vil bede, Hierte Broder om det er mulig, som ieg vil formode, at det lætteligen kand lade sig gjøre at med det samme at de 30 rdr og Omkostninger bliver sendt paa Vexel her til Kiøbenhavn, at da min Salig Faders mig tilfalden Arve Part kunde følges med, saa ieg kunde bekomme det udj een fuldkommen Summa, saa at ieg kunde sætte mig udj detzen bædre Stand, og det kan være Eder ud paa et, og dermed spares baade Omkostninger og videre. Hierte Broder skriver til P: S: paa mit Brev, at vores

¹ Eiker, Modum og Sigdal skifteprot. 9a, fol. 181b–182a.

Søster Anne, som havde Henning Poule til ægte, er død, ieg kand iche rætteligen forstaae, enten min Søster er død eller hendes Mand, mens venter derom tydeligen Underrætning, og ligesaa forlanges at viide hvis Søn bemelte Henning Poule er og hva familie hand er af; nu vil ieg have allerflittigst hilset fra mig min Hustru og Børn, samt fra Broder Christen Henrichssøn,¹ hans Hustrue og Børn til vores kiære gamle Moder, dernest dig, min Hiærte Broder med Hustrue og Børn, Broder Peder med Hustrue og Børn samt Broder Poul, ligesaa alle vore Sødskinde Svogere og Børn som heele Familie som ønsker alle samtlige under Guds trygge Beskiærmelse.

Og ieg lever

*Hiærte kiære Broder
hulde Broder til Døden
Jon Henrichssøn*

Kiøbenhavn

d. 11 Martij 1740

P. S. lade os viide om vores Søster Ahled er gift og hvis Søn hun har faaed, og hvor de ere boende.

NB. Bærents Enke som boer på Sandsver Moen vil Broder flittig hilse fra hendes tvende Sønner som den eene er Smed Svend og den anden Dreng, at de lever vel i alle Maader.»

I det annet, tidligere nevnte brev, skriver Jon Ruud, foruten å svare på budskapet om morens død, også for å purre på søsknene for å få sendt ned de 40 riksdalerne han skulle ha i farsarv, foruten de 32 han hadde fått for odelsrett og omkostninger. Han skriver her bl. a. at han «trænger hart om Penger».

Det er ting som tyder på at Jon Henrichsen Ruud senere vendte tilbake til Norge med sin familie. Da Jons svoger og søster, Bastian Lønn og Magdalena Ruud, den 2. juli 1748 døper sin sønn Simon, nevnes som fadder Berthe Gudmundsdatter, Jon Henrichsen Ruuds kvinne. Alt tyder på at vi her har å gjøre med Magdalenas eldste bror og hans kone, men dette kan dog ikke bevises.

c II HENRICH HENRICHSEN RUUD bosatte seg på Kongsberg og ble gjennom datteren Ingeborg stamfar for Østerud-linjen. Omtalt under denne.

¹ På forespørsel fra skriveren ble det opplyst at Christen var Henrich Wiborgs sønn utenfor ekteskap.

c III ALHED HENRICHSDATTER RUUD ble gift med *Torchild Mortensen Ruud*, bruker av nabogården Søndre Rud. Disse er stammor og stamfar for Bollerud-linjen og er omtalt under denne.

c IV ANNE HENRICHSDATTER RUUD, døpt den 6. januar 1700, giftet seg, som det ganske riktig fremgår av brevet fra Jon Ruud i København, med *Henning Erichsen Paule*. Bryllupet stod den 22. februar 1739. Men Anne døde allerede i november samme år. Hun ble begravet den 22. november 1739, uten å etterlate seg livsarvinger. Henning Paule inngikk i nytt ekteskap den 20. september 1740 med piken Eli Tollefsdatter.

c V PEDER HENRICHSSEN RUUD ble døpt den 23. juli 1702, og er etter alt å dømme oppkalt etter farbroren, fenrik Peder Wiborg. Se Ruud-grenen.

c VI MAGDALENA HENRICHSDATTER RUUD ble den 18. februar 1732 gift i Fiskum kirke på Øvre Eiker med *Bastian Johansen Lønn* (Løen, Løn) fra Kongsberg, døpt der den 16. januar 1706 som sønn av Johannes Eliassen og hustru Aase Hansdatter.

Det har ikke lyktes å bringe på det rene hva Bastian Johansen Lønn var av yrke, men trolig hadde han, som det store flertall av bergstadens befolkning, på en eller annen måte tilknytning til grubene. Ved sin død eiet Bastian en bygård på Kongsberg til en verdi av 180 riksdaler.

Bastian Johansen Lønn ble begravet på Kongsberg den 12. februar 1773, 67 år og to måneder gammel. Magdalena Henrichsdatter Ruud¹ ble begravet sammesteds den 26. mai 1786, 82 år gammel. Hun er altså født ca. 1704, men fortegnelse over de fødte i Fiskum sogn for denne periode mangler.

Bastian Johansen Lønn og hustru Magdalena Henrichsdatter Ruud hadde barna:

1 JOHANNES BASTIANSEN LØNN, døpt på Kongsberg den 28. november 1732, gift sammesteds den 27. juli 1754 med *Abelone Ingebretsdatter Sohne*. Bosatt på Kongsberg.

2 HENRICH BASTIANSEN LØNN, døpt den 3. august 1734. Giftet seg første gang den 3. januar 1758 med *Lucia Anders-*

¹ Likesom broren Henrich kalte hun seg Ruud, ikke Wiborg.

datter *Hamre*. Efter hennes død gift på ny den 30. desember 1768 med *Maren Olsdatter Gunnæs*, og endelig, efter at også hun var avgått ved døden, gift for tredje gang den 21. august 1772 med *Margaretha Edvardsdatter Sinclar (Saint Clair)*. I 1801 lever Henrich Bastiansen Lønn som bergmann og enke-mann for tredje gang, på Kongsberg.

3 HANS BASTIANSEN LØNN, døpt den 9. november 1738. Hans Lønn giftet seg den 30. januar 1762 med *Dorothea Christine Jensdatter Fischer (Hedemarck)*.¹

4 ELIAS BASTIANSEN LØNN, døpt den 14. februar 1741 og gift den 3. juli 1772 med *Berthe Maria Nielsdatter Timmermand*.

5 INGEBOG BASTIANSDATTER LØNN, døpt den 14. juli 1743, ektet den 24. juli 1762 enkemannen *Peder Sjulsen Bøe*.

6 SIMON BASTIANSEN LØNN, døpt den 2. juli 1748, gift første gang den 27. juni 1772 med søster av den eldste brorens kone, enken *Anna Ingebretsdatter Sohne*. Efter Annas død gift igjen med *Helena Halvorsdatter Stubberud* fra Toten den 29. februar 1783.

7 AASE MALENA (MAGDALENA) BASTIANSDATTER LØNN, døpt den 13. juni 1751 og inntrådte i ekteskap den 22. juli 1775 med bergmannen *Johannes Christensen Røe*.

c VII POVEL HENRICHSEN RUUD er den yngste av Henrich Wiborg på Rud og Ingeborg Jonsdatters barn. Om ham, se Mosnes-grenen.

¹ Dorothea Christine var datter av Jens Jonsen Hedemarck, efter hvem det ble avholdt skifte i 1773, men tok, efter farens død, morens, Anna Adamsdatters slektsnavn, Fischer.

3. Østerud-grenen

C (II) HENRICH HENRICHSEN RUUD, nest eldste sønn av Henrich Wiborg på Rud og hustru Ingeborg Jonsdatter, ble døpt den 13. desember 1696 i Fiskum kirke på Øvre Eiker. Han blir således den fjerde Henrich i Wiborg-ættens nedadstigende mannslinje så langt vi kjenner den; både oldefaren, bestefaren, kaptein Wiborg, og faren, Henrich Wiborg på Rud, hadde båret dette navn før ham. Henrich er da også uten sammenligning det mest populære mansnavn innen de fleste grener av slekten, særlig da i de første generasjoner av kaptein Wiborgs etterkommere.

I Henrich Ruuds ungdom var det ikke noe Amerika å reise til for dem som ville sikre seg en bedre tilværelse. Et meget nærmere sted stod imidlertid for folk som et slags datidens Klondyke: Kongsberg. Og da Eiker ikke ligger særlig langt fra byen, var det naturlig at det å «komme seg ut i verden» for ungdommen på Eiker, svært ofte betydde å dra til Kongsberg. Her kom da også Henrich til å slå seg ned, og han vendte aldri tilbake til hjembygden for å slå seg ned på farsgården, til tross for at han nest etter broren, Jon Ruud i København, var den som var nærmest odelsberettiget til gården.

Henrich Ruud fikk arbeide i grubene. Han arvet en del penger etter foreldrene og noe la han seg vel opp selv, for som vi senere skal se, døde han som en velstående mann. Ellers er det verd å merke at Henrich i motsetning til Kongsberg-grenens medlemmer brukte Ruud som slektsnavn, ikke Wiborg. Dette er også tilfelle for søsteren Magdalenas vedkommende.

Den 18. desember 1738 ble Henrich Henrichsen Ruud viet i Kongsberg kirke til enken *Anne Elisabeth Hansdatter Grubbe*.¹

Anne Elisabeth Grubbe tilhørte en gammel og vel ansett bergmannsslekt på Kongsberg. Hun ble døpt den 10. februar 1709 i Kongsberg, som datter av Hans Hermansen, trolig mestersmed

¹ Gift første gang den 8. juni 1730 med Dagfind Jørgensen, med hvem hun hadde datteren Anne Kirstine, g. Erik Brua.

ved grubene, og dennes hustru, Idde Maria Hansdatter. Anne Elisabeth var deres eldste barn, idet de var blitt viet den 26. juni året før på Kongsberg. Ellers kan det sees at av Anne Elisabeths faddere (hvis navn delvis er utvisket), heter minst to Mejer, og dette er trolig også morens slektsnavn. Vedrørende faren er det bragt på det rene at han tilhørte Kongsberg-slekten Møller, hvis navn også sønnen, Hermann Hanssen,¹ brukte. Foruten disse to barna hadde Hans og Idde Maria en sønn, Jens Hanssen.

Hans Hermannsen Møller døde tidlig. I kirkeboken er det anført at han ble drept av en soldat, uten at de nærmere omstendigheter omkring denne hendelse har kunnet la seg bringe på det rene.

Efter den første mannens død, giftet Idde Maria Hansdatter seg med grubestiger Michel Claussen Grubbe, og det er hans navn steddatteren Anne Elisabeth Hansdatter kom til å benytte. I sitt annet ekteskap hadde Idde Maria bl. a. sønnen Hans Michelsen, død som geschworener ved sølvverket.

Skiftet efter Michel Claussen Grubbe ble avholdt den 3. februar 1769.¹ Han og konen eiet et 8-laftet hus, som ble verdsett til 340 riksdaler. I boet fantes det ellers meget sølv, og nettoformuen ble på hele 948 riksdaler.

Da skiftet efter mannen ble avholdt, var Idde Maria Hansdatter meget syk, og sønnen, Hermann Hanssen Møller, måtte møte for henne i skifteretten. Allerede den 25. februar 1769 finner vi Idde Hansdatter, Sal. Michel Claussens, begravet, 86 år gammel, på Kongsberg kirkegård. Melding om morens død ble gitt skifteretten av hennes sønn, oberstiger Hans Michelsen.

Ved det efterfølgende skifte efter Idde kom hennes efterlatenskaper opp i en verdi av 83 riksdaler. Blant hennes effekter nevnes bl. a. forholdsvis kostbare klær. Ved denne anledning blir også alle hennes arvinger regnet opp, og blant disse nevnes

¹ Hermann Hanssen Møller var mestersmed ved Kongsberg sølvverk. Skiftet efter ham, som ble avholdt den 15. april 1776, viser at han hadde vært gift tre ganger. Med sin første kone, Anne Maria Tomte, hadde han datteren Lisbeth eller Elisabeth, gift med oberstiger Jens Mathiesen. Blant deres barn igjen var Kongsberg-kjøpmannen Georg Ernst Jensen. I sitt annet ekteskap, med Anne Maria Hansdatter Gaaner, hadde Hermann Møller sønnen Erland, liksom sin far mestersmed ved Sølvverket. Hermann Hanssen Møllers tredje kone het Catharina Margrethe Schrøder. I dette ekteskap var det, foruten døtrene Anne Maria og Margrethe Dorothea, en sønn Zacharias Hermannsen Møller, mestersmed. Den tredje konen overlevet Hermann Møller.

² Kongsberg skifteprotokoll 7, 656b.

datterdatteren Ingeborg Henrichsdatter Ruud, som ved sitt giftermål med Erich Hanssen da var blitt kone på Østerud i Fiskum.

Anne Elisabeth Hansdatter døde høsten 1741 og ble begravet den 30. september, bare 31½ år gammel. Det ble skiftet etter henne den 22. januar 1742.¹

Av skiftet etter Anne Elisabeth fremgår det at hun og Henrich må ha vært velstandsfolk. Boets løsøre ble verdsatt til 100 riksdaler, boets hus og gård til 200, eiendommen Bekkedal til 200, enkemannens arv til 80 og endelig andre tilgodehavender til 7 riksdaler. Henrichs kone etterlot seg en etter tidens forhold anseelig garderobe. Det nevnes bl. a. en grønn silkekjole, verdsatt til seks riksdaler, en sort flanellskjole, en blå og hvit damaskkåpe, en «ramino» kåpe, en hvit gyldenstykket lue samt en rød damasklue.

Henrich Ruud ventet hele fem år med å gifte seg på ny, og da han giftet seg igjen, var det med en pike fra sin hjembygd. Den 20. oktober 1746 finner vi ham nemlig troløvet på Eiker med *Helene Thoresdatter*. De ble viet på Kongsberg den 26. november 1746.

Den 19. desember 1750 melder mestersmed Hermann Hanssen Møller fra til skriveren at hans svoger, bergmannen Henrich Henrichsen Ruud, er død. Henrich Ruud ble begravet den 23. desember 1750 på Kongsberg kirkegård, 55 år gammel.

Skiftet etter Henrich Ruud² gir et godt bilde av hvordan det så ut i Henrichs bygård på Kongsberg. Tar vi for oss storstuen, så fantes det her bl. a. Nürnberg-speiler, malerier, tre lysekroner samt standseng med grønt omheng. I skapene var det nok av glass, både øl-glass og «spiss-glass». Ved siden av stuen var det så et kammers. Her stod det bl. a. en stor stolpeseng med grønt omheng. Det fantes også et tredje rom foruten kjøkkenet, som var overmåte velutstyrt og, så vidt man kan skjønne, meget stort. Ellers eiet boet et par sølvstøp og sist, men ikke minst, en gullring med sten, verdsatt til hele 12 riksdaler og 72 skilling – ingen liten sum etter datidens pengeverdi.

Henrich Henrichsen Ruud hadde to barn i hvert av sine ekteskap. Barna var:

d I DAGFIND HENRICHSEN RUUD, døpt i Kongsberg kirke den 22. august 1739, ble etter tidens skikk oppkalt etter morens

¹ Kongsberg skifteprotokoll 3, 507b.

² Kongsberg skifteprotokoll 3, fol. 275b.

første mann, Dagfind Jørgensen. Dagfind kalles på skiftet etter mormoren, Idde Hansdatter, i 1769 «søfarende».

d II INGEBORG HENRICHSDATTER RUUD, gift med *Erich Hanssen Østerud*. Se neste generasjon.

d III ANNE ELISABETH HENRICHSDATTER RUUD, døpt i Kongsberg kirke den 9. januar 1748, og oppkalt etter farens første hustru. Anne Elisabeth kom til sine slektninger på Eiker, og den 17. januar 1771 ble hun gift der med *Niels Amundsen Klunderud*, døpt den 12. januar 1749 i Fiskum kirke som sønn av korporal og gårdbruker Amund Nielssen Klunderud, senere på Paule, og hustru Anne Hansdatter.

d IV HENRIK HENRICHSSEN RUUD, døpt i Kongsberg kirke den 20. juni 1750.

D (II) INGEBORG HENRICHSDATTER RUUD ble født på Kongsberg vinteren 1741 og døpt i Kongsberg kirke den 23. februar dette år.

Da faren døde, kom Ingeborg til sine slektninger på Eiker. Antagelig bodde hun da på fedrenegården Rud. Det er derfor ikke rart at Ingeborg Henrichsdatter kom til å ekte en mann fra sin fars hjembygd. Den 29. sept. 1761 ble hun viet i Fiskum kirke til gårdbruker *Erich Hanssen Østerud* i Fiskum.

Mange norske bondeætter har sittet på sine gårder gjennom et så langt tidsrom som 2–300 år. Enhver bonde kan med rette være stolt av det når hans ætt har sittet så lenge på gården. Det er imidlertid ytterst sjelden man hører om ætter som har sittet på samme gård helt fra middelalderen, men hva Østerudætten angår, så er dette trolig tilfelle. Selv om man p. g. a. det manglendè kildemateriell for dette tidsrom ikke kan si noe med absolutt sikkerhet om forbindelsen mellom et par av leddene i den slektslinjen som er nevnt nedenfor, så virker den troverdig i H. P. Ruuds utarbeidelse.

Slekstens stamfar, Orm Erichsøn, kjøpte Østerud i Fiskum på Eiker ved brev datert Oslo den 23. august 1489.¹ Hans eftermann som gårdens bruker, sønnen Gulbrand, nevnes på et ting

¹ DN, bd. 5, s. 682, 700.

Handwritten text in Old Norse script, likely a legal document or record. The text is written in a dense, cursive hand on a parchment-like surface. It appears to be a record of a purchase or transaction, mentioning names and locations. The text is oriented vertically on the page.

Orm Erichsønn kjøper Østerud i 1489. Dokument i Riksarkivet

på Sand i Hedenstadsfjordingen den 7. juli 1520. Han var eier sammen med sin bror Erich Ormsøn, som i sin tur ble etterfulgt som Østeruds bruker av sin sønn, Hans Erichsøn, født omkr. 1520, gift med en datter av Aslach Thorvaldsøn Bollerud av Sand-ætten, sønn av Thorvald Aslachsøn Sand og hustru Ragnhild Benedictsdatter, som i 1520 vidnet at de var over 100 år gamle. Hans Erichsøns enke (Aase?) hadde Østerud i 1593. Etter henne kom sønnen, Aslach Hanssøn, som nevnes på Østerud t. o. m. år 1645. Sønnen Lauritz Aslachsøn, født omkring 1605, overtok halve Østerud. Den andre halvdelene fikk broren Erich. Lauritz' sønn, Niels, født ca. 1640, ble bruker på Østerud etter faren. Hans sønn og efterfølger som gårdbruker på Østerud, Hans Nielssøn, ble døpt i Fiskum kirke den 22. september 1709.

Og her er vi kommet til Ingeborg Henrichdatter Ruuds mann, Erich Hanssen Østerud. Han ble døpt den 25. september 1740 i Fiskum kirke, som sønn av Hans Nielssøn Østerud og hustru Berthe Erichsdatter fra Bakkerud. (Erichs mor var datter av Erich Pedersøn Bakkerud i Fiskum, skifte 1719, gift med Dorte Ingebretsdatter Bakkerud.)

Erich Hanssen Østerud må utvilsomt ha hørt til slektens lyseste hoder. Allerede mens han bodde på Østerud, var han innviklet i en mengde jordtransaksjoner. Bl. a. eiet han en tid gården Søndre Brekke, som – som det kan sees av det følgende – han solgte til svigersønnen Gisle Gullichsen i 1795.

Det er tydelig at Erich Østerud må ha tjent seg opp på sine jordspekulasjoner. Forholdene på Østerud later da også etter noen år til å ha blitt for små for ham, og ved skjøte av 21. juli, tinglest 2. oktober 1795, kjøper Erich Hanssen Østerud 1 skip-pund 1 lispund tunge i gården Lørdal i Hoff i Vestfold av Anders Danielsen Lørdahl (fra Vestfossen på Eiker) for 2219 riksdaler. Her på Lørdal kom Erich Østerud til å tilbringe resten av sitt liv.

Ser man på gården Lørdal slik den lå der på Erichs tid, så hadde man på gården 2 hester, 9-10 kuer og noen sauer. På husmannsplassen Engenes kunne man ha 2 kuer og 2 sauer. De som bodde på Engenes, betalte en årlig avgift på 2 riksdaler til brukerne på Lørdal. Hva husene angår, så var fremhuset en 10-laftet bygning under ett tak. I første etasje var det en stue i sydøstre ende. Der var det fire fag engelske vinduer, to i syd og to i øst. På den nordvestre vegg i stuen var det dør til kjøkkenet. Der var det et vindu i øst og tre dører, en til stuen, en til sval-

Brødrene Erich og Gudbrand solgte Østerud til Peder Hanssen Litle ved brev, datert 23. september 1542. (DN 8, 805–806.) Ellers finnes et brev, datert 22. september 1542 (DN 8, 803–804), der Erich Ormsøn makeskifter 15 lispund i Hedenstad i Haug til Peder Litle, mot 15 lispund i Krekling på Fiskumstranden. I et annet brev, datert 23. september 1542, (DN 8, 804) samtykker Eriks sønner, Eivind og Gjermund Eriksønner i farens makeskifte. Pastor Ruud har ment at Hans Østerud har vært bror av disse, og denne teori er gjengitt i teksten, da det ikke er usannsynlig at en av slekten enten har tatt gården på odel eller blitt sittende der som leilending. Bildet viser Erich Ormsøns segl i 1498. Fra diplom i Riksarkivet

gangen i vest og en tredje til et værelse som støtte til i nordvest. Dette hadde to fag blyvinduer, det ene på den østre og det andre på den nordre vegg. Ovenpå var det en sal over den førstnevnte stue. Anders Danielsen hadde kostet ny innredning med gulv, himling, dør og fire fag engelske vinduer, svarende til dem i stuen nedenunder, to fag i syd og to i øst. Det var også murt opp ny brannmur. Over kjøkkenet var det bare et loft med et blyvindu i øst, men hverken gulv eller himling, bare en simpel, låsferdig dør. Over den nordvestre stue fantes et værelse med et lite blyvindu i øst. Bygningen var tekket med teglsten. Gråstenskjelleren under huset var, som hele bygningen, en del forfallen og trengte reparasjon (1787). Bare den nordre endevegg og så meget av den østre vegg som utgjorde det nordre værelse, var kledt. På hele den vestre side var det innkledt forsvall av bindingsverk. Det var intet annet til opplysning i gangen enn at det i kledningen hist og her var laget en direkte åpning ut, slik at sne og regn trengte inn. Over de to inngangene fra gårdsrommet

som var på denne siden, fra stue- og kjøkkendøren var det bare noen tresprinkler uten glass. Ved den søndre ende av denne bygningen lå en annen, 8-lafte bygning. I denne var det bryggerhus og vedskjul tekket med teglsten. I bryggerhuset var det både skorsten og bakerovn, som var både liten og skrøpelig. Denne bygningen hadde ingen kledning.

Uthusene bestod av låve, lade, hestestall og fjøs. De var bare tjenlige til kullved, og taksten ble 3 riksdaler. Taket var tekket med bord og hon. Gårdens stolpebod lå et lite stykke vest for fremhuset. Den var tekket med taksten. Kjølnen var åbotsfri. Den var tekket med bord, men hadde hverken kåpe eller kledning. Vannbrønnen måtte tømres opp fra bunnen av.

Plassens fremhus var i dårlig stand. Med uthusene her stod det bedre til.

Lørdals eier hadde syd for gårdens hovedbygning anlagt en ny, innhegnet frukt- og urtehave.

Denne beskrivelsen av Lørdal har vi fra en besiktigelse som Anders Danielsen lot foreta i 1787,¹ året etter at han selv overtok Lørdal. Selv foretok han seg sikkert mye for å sette gården i bedre stand, og da Erich Østerud overtok, befant nok gården seg i en meget bedre tilstand enn i 1787.

Da Erich og Ingeborg hadde bodd 22 år på Lørdal, døde Ingeborg Henrichsdatter den 15. og ble begravet den 20. juli 1817.

Det ble avholdt skifte etter Ingeborg Henrichsdatter Lørdahl den 21. desember 1818.² Gården Lørdal ble da taksert til 9320 speciedaler. En løssøreauksjon som var blitt avholdt den 8., 9. og 10. september samme år hadde innbragt over 1588 riksdaler. Efterat boets gjeld var trukket fra, utgjorde summa summarum av boets nettoinntekt 10192 speciedaler.

Av auksjonen, som ble avholdt den 29. september 1817,³ hvorved Erich Lørdahl solgte gården til Lars Johan C. Aakerholt for 6200 speciedaler, får man et lite innblikk i forholdene på Lørdal. Erich Lørdahl viste seg også nu som forretningsmannen, og det føderåd han sikret seg ved gårdssalget, var ikke lite. Blant annet forbeholdt han seg retten til fortsatt å benytte et lite kontor han hadde i den nordre enden av gårdens øvre svalgang. Han

¹ Gjengitt i Hof bygdebok I2.

² Nordre Jørlsberg skifteprotokoll 13b, 466.

³ Nordre Jarlsberg auksjonsprotokoll 8, 665.

skulle ha 14 skippund eller 7 favner godt, velberget hestehøy, 6 skippund havrehalm, 8 tønner havre, 1 ½ tønne bygg, ½ tønne hvete, ½ tønne rug, ½ tønne godt malt, ¼ tønne salt, ⅛ tønne erter, 3 tønner poteter, 5 bismerpund kjøtt, 2 bismerpund flesk og 2 mrk. humle, alt levert forsvarlig og godt innen jul hvert år. Han skulle ennvidere ha 2 par sko og 1 bismerpund lin i året, rett til å oppføre fjøs til dyrene sine, havnerett til dem, rett til fri skyss til kirke og fri reiseskyss når han måtte ønske det osv.

Erich Hanssen Lørdahl var nu 78 år, og det er vel derfor trolig at familien ble ikke så lite forferdet da gamlefar i året 1818, knapt ett år efter hustruens død, bragte hjem en ny brud. Hun het *Anne Elisabeth Erichsdatter Frost*, var bosatt på Kongsberg og enke efter Peter Frost, hvis navn hun hele livet brukte, også efter at hun hadde giftet seg med Erich Lørdahl. Trolig hadde det seg slik at Erich Lørdahl hadde møtt henne på en Kongsberg-tur, og så gjerne hadde villet sikre seg Anne Elisabeth, som ved ekteskapets inngåelse var en ungdom på 53 år, som livsledsagerske og pleierske i sine siste år. Vi har nok også her å gjøre med Erichs aldri sviktende forretningsinstinkt. Bryllupet til Erich Hanssen Lørdahl og Anne Elisabeth Frost stod på Kongsberg den 31. oktober 1818.

Men Erich Lørdahl skulle ikke få leve lenge sammen med sin annen kone. Allerede den 19. desember 1818, ikke to måneder efter at han og Anne Elisabeth giftet seg, døde Erich. Han ble begravet på Hoff kirkegård den 27. desember 1818, 78 år gammel.

Skiftet efter Erich Lørdahl ble avholdt den 6. august 1819.¹ Arvesummen ble 2974 speciedaler. På skiftet får man intet inntrykk av hva som fantes av bohøve på Lørdal. Dette var nemlig, som tidligere nevnt, solgt på en auksjon den 8., 9, og 10. september 1817.² Av denne auksjonen er det imidlertid lett å danne seg et bilde av inventaret på Lørdal i Erich Hanssens dager.

Av sølv merker man seg 1 sølv kruslokk til 12 speciedaler, 1 salmebok med sølvbeslag, 8 spiseskjeer med årstallet 1758 og initialene B. E. D.³ og 6 spiseskjeer med årstallet 1704. Det meste av sølvtøyet har vel imidlertid blitt fordelt mellom arvingene før auksjonen. Ser man på husets innredning, så var det i

¹ Nordre Jarlsberg skifteprotokoll 13b, 476.

² Nordre Jarlsberg auksjonsprotokoll 8, 658.

³ Dette er initialene til Erichs mor, Berthe Erichsdatter. Skjæene finnes nu i slektens eie på Brekke i Botne (Botne bygdb. I, 738).

sydstuen på Lørdahl et åtte-dagers stueur, brunmalt skatoll og skjenk, et stort skap, et større og et mindre melkeskap, et langt og et kortere vingeboard, fire stoler av rødt lær og en lenestol, tolv malte trestoler og en kubbestol, et sengested med og et uten omheng, et lite speil, tre gipsmalerier og seks papirmalerier. I nordstuen stod det et jevndøgnstur, et vingeboard, et stort skap og en kledeskiste. Der var også trekk-sengested og roskap. I kjøkkenet var det trekkbenk, kjøkkenbenk, en liten kiste og et sengested. I det søndre kammer var det en stor kiste med lokk, et sengested med omheng, to runde tebord, et firkantet tebord, et stort og et lite, gammel sengested, tabolet, rohyll, en del gipsmalerier samt 14 papirmalerier. En kleskiste var lånt svigersønnen Peder Gjelstad. På nordkammeret var det hovedsakelig oppbevart kasser, tiner, spann, bøtter osv. Det samme var tilfelle på kjøkkenloftet, mens man på det øvre loftet oppbevarte ting som f.eks. lyster, brannjern, jernskrap osv. Her fantes også en pistol. På stolpeboden var det hovedsakelig trau, spann og tønner, samt en «fruentimmersadel». I bryggerhuset var det bl. a. hespetre, knatrau, bakstefjeler, en håndkvern, forskjellige høvler og en høvelbenk. På gården fantes utallige gårdsredskaper i god stand, ploger, harver, vedsleder, spissleder, stubbsleder, høysleder, kvernkjerre osv. Av smedredskaper var det ambolt, belg, smedtenger, hammer, skrustikke og forskjellig annen redskap. Det var også vev med tilbehør og spinnerokk. Det var særlig meget glass og stentøy på gården; punscheboller, karfler, flasker, kaffe- og tekanner, krus osv. Senge- og linklær fantes det også i store mengder. Det fantes både barkede og ubarkede huder. På Erich Lørdahls tid hadde noen få bønder begynt å skaffe seg en liten boksamling. Til disse hørte da også Erich, og på skiftet etter ham finner vi både svensk og dansk bibel, to huspostiller og syv andre bøker. Gårdens besetning bestod av to valakker, 12 og 14 år gamle, 10 kuer som bar navn som Nellin, Kranselin, Roslin, Fagelin, Hvidelin, Fredelin og Edelin. Det var likeledes en stor okse, en kalv, seks sauer med og en uten lam på gården. Det var havre-, bygg-, erter-, lin-, hamp- og potetakre, hvis grøde innbragte en anseelig pengesum. Og hele auksjonen innbragte tilsammen 1588 speciedaler, 2 ort og 12 skilling.

Anne Elisabeth Erichsdatter Frost hadde ikke bodd mer enn halvannen måned på Lørdal da mannen døde. Det ser imidlertid

*Ingeborg Lørdal
hadde arvet
i alt 11 søleskjeer,
De har arstallene
1701 og 1758. Flere
av dem er frem-
deles i slektens eie.
En fra Brekke i
Botne, en tilhører
fru Skansen i Oslo,
og en eies av
fru Marthe Sand
fra Brekke i Fiskum.
Det er av inter-
esse å ta vite om
flere av disse skjær
eller andre antikke
teter er i slektens
eie*

ut til at hun stod på god fot med Erichs familie. Anne Elisabeth fikk foderad efter mannen og dode på Gjelstad hos sted-sviger-sonnen, sersjant Peder Gjelstad, den 1. oktober 1828. Hun ble begravet den 9. oktober, og på skiftet efter henne den 27. november 1828, arvet stedbarna alt hun eiet.

Erich Hanssen Østerud på Lørdal i Hoff hadde med sin 1ste hustru, Ingeborg Henrichdatter Ruud, følgende barn:

c I MARI ERICHSDATTER ØSTERUD, født ca. 1761, ektet *Gisle Gullichsen Brekke*, som den 23. mars 1795 av sin svigerfar fikk skjote på 5 lispund i gården Søndre Brekke på Eiker for 699

¹ Skal efter familietradisjonen være fra Gjeide i Numedal, men finnes ikke dopt i Flesberg omkring 1761.

Wiborg-Brekke-grenen

Kaptein Henrich Henrichsen Wiborg f. ca. 1610 d. 1679
g. m. Alhed Povelsdatter f. ca. 1620 d. 1690

Ingeborg g. m. Haagen Lauritzen	Christen Wiborg	Povel Ruud g. m. Marthe Lauritzdr. Darboe	Peder Wiborg	Rasmus Wiborg g. m. Ragnhild Pedersdr. Stablum	Bergitte g. m. Mogens Hanssen Wendelboe	Henrich Henrichsen Wiborg d.y. f. ca. 1665 g. m. Ingeborg Jonsdr. Nyrud
Jon Ruud i København	Henrich Ruud f. 1696 g. 1. Anna Elisabeth Hansdr. Grubbe g. 2. Helene Thoresdr.	Alhed g. m. Torchild Mortensen Søndre Rud	Anne f. 1700 g. m. Henning Erichsen Paule	Peder Ruud f. 1702 g. m. Maren Anundsdr. Raean	Magdalena f. ca. 1704 g. m. Bastian Johansen Lønn	Povel Mosnes f. ca. 1712 g. m. Dorthe Povelsdr. f. ca. 1713
Dagfind Ruud f. 1739	Ingeborg Henrichsdr. Ruud f. 1741 g. m. Erich Hanssen Lørdal	Anne Elisabeth Henrichsdr. Ruud f. 1747 g. m. Niels Amundsen Klunderud	Henrik Henrichsen Ruud f. 1750			
Mari f. 1761	Anne f. 1763 g. m. Ole Nielssen Brekke	Dorthe f. 1766 g. m. Peder Pedersen Gjelstad f. 1761	Helene f. 1768 g. m. Iver Syvertsen Berg	Henrich Hjelmtvet f. 1770 g. m. Anne Christensdr. Saasen	Niels Lørdahl f. 1775 g. m. Kirstine Olsdr. Nøtnes	Berthe f. 1782 g. m. Fingal Olsen Løchen

forts. neste side

Mari Erichsdatter Østerud f. 1761 d. 1838
 g. m. Gisle Gullichsen Brekke d. 1838

Berthe
 f. 28/7 1793
 g. m.
 Even Olsen

Hans
 f. 16/2 1795
 g. m.
 Kari Thorstensdatter
 Hamre

f. 25/2 1797
 Gunder
 g. m.
 Elen Maria
 Fredrichsdatter

Ole
 f. 17/9 1801
 g. m.
 Anne Kirstine
 Olsdatter

Henrich
 f. 10/6 1804

Ingeborg
 f. 10/10 1810
 g. m.
 Andres Larsen

Ingeborg Marie
 f. 11/5 1819

Erich
 f. 14/1 1821
 g. m.
 Marthe Kristine
 f. 24/5 1822

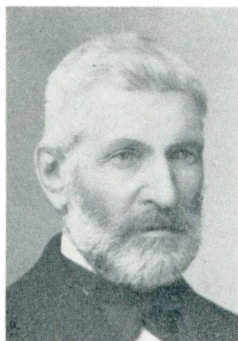
Gunhild
 f. 12/2 1827

Anne

Hans Jørgen
 f. 25/3 1830

Hans f. 27/3 1843	Anders f. 26/3 1845 g. m. Marie Charlotte f. Stork f. 24/6 1863	Christoffer f. 8/2 1848	Karen f. 17/8 1850	Caroline f. 24/3 1853	Godberg f. 30/8 1855	Theodor f. 21/11 1857	Marthine f. 12/10 1860	Jørgen f. 4/11 1862	Antonie f. 10/11 1864	Hans f. 19/5 1867
----------------------	--	----------------------------	-----------------------	--------------------------	-------------------------	--------------------------	---------------------------	------------------------	--------------------------	----------------------

Erik f. 15/5 1884	Ole f. 5/7 1886	Magnus f. 2/9 1888	Signe f. 9/9 1890	Marthe f. 13/12 1892	Karen f. 6/11 1894	Hans f. 5/1 1897	Erik f. 12/7 1899	Gisle f. 19/6 1901	Arne f. 3/4 1903	Lars f. 30/6 1905
----------------------	--------------------	-----------------------	----------------------	-------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

Erich Hanssen Brekke

Marthe Kristine Brekke

riksdaler. På Brekke kom Gisle Gullichsen og Mari Erichsdatter til å bo til sin død. Han døde den 8. februar 1832, 70½ år gammel; hun den 15. mars samme år, 68 år gammel. På skiftet efter dem den 16. januar 1833¹ ble arvingene angitt å være:

1 **BERTHE GISLESDATTER BREKKE**, født den 28. juli 1793, gift den 25. oktober 1821 med Even Olsen fra Vestfossen, hvor også Berthe og Even kom til å bosette seg.

2 **HANS GISLESEN BREKKE**, født den 16. februar 1795, gift den 5. januar 1819 med Kari Torstensdatter Hamre. Hans Gislesen ble gårdbruker på Søndre Brekke efter faren og nevnes der i 1838.

3 **GUNDER GISLESEN BREKKE**, født den 25. februar 1797 og gift den 18. desember 1828 med Elen Maria Fredrichsdatter fra Stemningshaugen av Fossesholm. Gunder Gislesen Brekke døde før foreldrene og efterlot en sønn, Fredrich, og en datter, Maren. Elen Maria giftet seg senere med Hans Jonsen Hamre-eie.

4 **OLE GISLESEN BREKKE**, født den 17. september 1801. Gift den 16. april 1856 med den betydelig yngre Anne Kirstine Olsdatter. Ole var gårdbruker på farsgården Brekke.

5 **HENRICH GISLESEN BREKKE**, født den 10. juni 1804 og i live da skiftet efter Gisle og Mari ble avholdt.

¹ Eiker, Modum og Sigdal skifteutlodningsprotokoll I, 302b.

6 INGEBOG GISLESDATTER BREKKE, født den 10. oktober 1810, ektet den 21. juli 1840 Andreas Larssen fra Vestfossen.

e II ANNE ERICHSDATTER ØSTERUD, født ca. 1763, ble den 24. august 1793 gift med *Ole Nielssen Brekke*, på Nordre Brekke i Fiskum, sønn av Niels Hanssen Narverud, som ved skjøte av 31. desember 1770 hadde kjøpt 1/6 av gården Nordre Brekke, og Mari Børgersdatter.

Anne og Ole levde i ekteskap sammen til i 1802 da Ole døde. Han ble begravet den 16. april 1802 og sies i kirkeboken å være ca. 40 år gammel. Anne Erichsdatter kom ikke til å gifte seg igjen. Anne Brekke holdt samfrendeskifte med sine barn i 1822. Hun døde den 31. august 1826 og på skiftet etter henne ble barna oppgitt å være:

1 ANNE LISBETH OLSDATTER BREKKE, født den 12. mai 1794, ektet den 27. februar 1823 *Søren Olsen Hamre*.

2 CLAUS OLSEN BREKKE, født den 2. november 1795, ble gift den 9. april 1822 med *Marthe Pedersdatter Våleneie*. Claus ble bruker på farsgården Nordre Brekke og nevnes som gårdbruker der i 1838.

3 ERICH OLSEN BREKKE, født den 24. februar 1798 og gift den 3. januar 1822 med *Marthe Danielsdatter Brekke*.

4 MARI OLSDATTER BREKKE, født den 14. mars 1800, gift den 16. desember 1828 med *Børger Anderssen Brekke*.

5 OLIVE OLSDATTER BREKKE, født den 10. desember 1802, ektet den 23. mai 1833 selveier *Hans Christensen Horgeneie*.

e III HANS ERICHSEN ØSTERUD, bruker på Østerud, gift med Kari Syvertsdatter Hamre. Fra dem stammer den videre Østerudslekt. Se neste generasjon.

e IV DORTHE ERICHSDATTER ØSTERUD,¹ døpt ved Fiskum den 19. oktober 1766, ektet den 19. mars 1799 sersjant og gårdbruker *Peder Pedersen Gjelstad* i Hoff, døpt den 16. august 1761 i Botne kirke som sønn av Peder Madssen Tverrdahl og hustru

¹ Hun og de yngre søsknene skrives gjerne for Lørdahl.

6. Hauge/Gulbrandsen

Kirsten Pedersdatter i Botne. Peder Gjelstad hadde først vært gift med Mari Pedersdatter Myhre i Fon, hvor han også selv en tid hadde bodd, men flyttet i 1796 til Gjelstad i Hof, hvor hans 1. kone døde i 1798.

Peder Gjelstad døde den 12. mars 1825; hans kone, Dortha Erichsdatter, allerede den 8. mai samme år. Peder og Dortha hadde følgende barn:

1 MARI PEDERSDATTER GJELSTAD, døpt den 29. september 1799, Hoff, ble gift den 7. desember 1820 med gårdbruker *Ole Hanssen Sukke*, en tid herredskasserer i Botne.

2 INGBORG PEDERSDATTER GJELSTAD, døpt den 19. april 1802, ektet lærer og kirkesanger *Johan Anderssen Brekke*, Hillestad i Botne.

3 ELEN KIRSTINE PEDERSDATTER GJELSTAD, døpt den 25. desember 1803, giftet seg den 20. november 1831 med gårdbruker *Ole Thorsen Haugerud* i Hoff.

4 CHRISTINE PEDERSDATTER GJELSTAD, døpt den 23. september 1804, ektet den 2. mai 1830 gårdbruker *Ole Christophersen Askjerød*.

5 ANNE HELENE PEDERSDATTER GJELSTAD, døpt den 13. september 1807, ektet 22. juni 1831 *Ole Olsen Herland*, gårdbruker på Søndre Hegg i Hillestad.

6 DORTHEA PEDERSDATTER GJELSTAD, født den 12. juni 1811, ble gift med *Tollef Isachsen* fra Søndre Voll i Hoff, gårdbruker på Nordre Bergan i Hillestad.

e V HELENE ERICHSDATTER ØSTERUD, døpt den 9. oktober 1768 i Fiskum kirke, gift den 16. mars 1802 i Hoff kirke med gårdbruker *Iver Syvertsen Berg* på Nordre Berg i Botne. Iver Berg hadde tidligere vært gift med en Karen Ingebredsdatter, som imidlertid var død i 1801. Iver Syvertsen hadde i 1800 kjøpt en del av gården Nordre Berg i Botne av Anders Syvertsen Berg for 790 riksdaler. Her bodde han en tid med sin familie, men solgte så og flyttet annetsteds hen.

Lørdahl-Gjelstad-grenen

Ingeborg Henrichsdatter Ruud f. 1741 d. 1817
g. m. Erich Hanssen Lørdahl f. 1740 d. 1818

Mari f. 1761 g. m. Gisle Gullichsen Brekke	Anne f. 1763 g. m. Ole Nielssen Brekke	Dorthe f. 1766 g. m. Peder Pedersen Gjelstad f. 1761	Helene f. 1768 g. m. Iver Syvertsen Berg	Henrich Hjelmtvet f. 1770 g. m. Anne Christensdatter Saasen	Niels Lørdahl f. 1775 g. m. Kirstine Olsdatter Nøtnes	Berthe f. 1782 g. m. Fingal Olsen Løchen
Mari f. 1799 g. m. Ole Hanssen Sukke	Ingeborg f. 1802 g. m. Johan Andersen Brekke	Elen Kirstine f. 1803 g. m. Ole Thorsen Haugerud	Christine f. 1804 g. m. Ole Christophersen Askjerød	Anne Helene f. 1807 g. m. Ole Olsen Herland	Dorthea f. 1811 g. m. Tollef Isachsen Nordre Bergan	
Olaus f. 1837 g. m. Jørgine Svinsholt	Anette Petrea f. 1835 ugift	Dorthea Marie f. 1832 ugift	Martin f. 1832 g. m. Karen Olea Askjerød	Peder Anthon f. 1829 g. m. Maren Kirstine Olsdatter		Dorthea Marie f. 1831 g. m. Kristofer Olsen Kopstad Peder f. 1832 Ingeborg Marie f. 1834 g. m. Andreas Johannessen Karen Olea f. 1836 g. m. Martin Johansen Brekke Elen Anette f. 1838 g. m. Hans Anton Halvorsen Johanne Marie f. 1840 g. m. Carl Breien Christopher f. 1841 ugift Olava f. 1844 g. m. Kristen Hanssen Skarrebo Niels f. 1845 ugift

Ingeborg Pedersdatter Gjelstad, født i 1802

Peder Brekke, sønn av Johan Anderssen Brekke og Ingeborg Pedersdatter

*Jørgine Greaker
f. Svínsholt*

*Olaus Johanssen
Greaker, sønn av
Johan og Ingeborg
Brekke*

*Ingeborg Marie
Askjerød, datter av
Ole og Christine
Askjerød*

Den 5. desember 1822 omkom Iver Syvertsen ved en drukningsulykke. Han var da gårdbruker på Nordre Kleivan i Botne, som han hadde makeskiftet med Christopher Jenssen Kleivan. Denne flyttet til Åsen som Iver tidligere hadde hatt.

Iver Syvertsen og Helene Erichsdatter hadde tre barn:

Ole Pedersen Brekke og Hanna Jørgine f. Hvittingsrud

Christine Pedersdatter Gjelstad Askjerød. Født i 1804

1 KAREN IVERSDATTER KLEIVAN, døpt 20. juni 1803 i Botne kirke.

2 INGEBORG HELENE IVERSDATTER KLEIVAN, født den 23. august 1805 på gården Nordre Berg i Botne.

3 NIELS IVERSEN KLEIVAN, født den 9. oktober 1810 på gården Åsen sammesteds.

e VI HENRICH ERICHSEN ØSTERUD, døpt den 13. april 1770 i Fiskum kirke, giftet seg den 17. juli 1797 med *Anne Christensdatter Saasen* på Eiker. Hun var døpt den 9. oktober 1768 i Fiskum kirke som datter av Christen Pettersen Saasen og hustru Eli Hansdatter.

Henrich Erichsen Østerud kjøpte i 1798 Nordre Sundby i Hoff for 2800 riksdaler av Anders Nielssen Haneval. Henrich, som foruten å drive gårdsbruk var gjestgiver og skysskaffer, solgte allerede i 1802 gården igjen til Søren og Fredrich Holt for 3000 riksdaler. I 1804 kjøper han så Nordre Hjelmtvet i Våle sogn for 3400 riksdaler, og allerede året etter også Østre Hjelmtvet. Henrich døde på Nordre Hjelmtvet den 13. september 1814.

Med sin kone, Anne Christensdatter, som han i 1807 var blitt skilt fra, hadde Henrich barna:

1 ANDERS HENRICHSEN HJELMTVET, født den 10. februar 1797, først bruker av Østre Hjelmtvet, senere av bestefarens gård, Lørdal i Hoff. Han ble gift i Våle kirke den 25. november 1819 med *Maren Helene Christensdatter Kleven (Kleiva)* i Våle. Om efterslekten i U.S.A., se side 221.

2 HANS HENRICHSEN HJELMTVET, døpt den 25. august 1799, drev mye med salg og kjøp av gårder. Han døde på Hersgården i Sande sogn.

3 INGEBORG HENRICHSDATTER HJELMTVET, døpt den 27. juni 1802, var gift to ganger. Hennes første mann var *Halvor Anderssen Hersgården* i Sande. Etter hans død i 1851, giftet hun seg igjen den 17. desember 1852 i Sande kirke med *Iver Anderssen Haug* på Gunnerød i Botne.

Lørdahl-grenen

Ingeborg Henrichsdatter Ruud f. 1741 d. 1817
g. m. Erich Hanssen Lørdahl f. 1740 d. 1818

Mari f. 1761 g. m. Gisle Gullichsen Brekke	Anne f. 1763 g. m. Ole Nielsen Brekke	Dorthe f. 1766 g. m. Peder Pedersen Gjelstad	Helene f. 1768 g. m. Iver Syvertsen Berg	Henrich Hjelmtvet f. 1770 g. m. Anne Christensdatter Saasen f. 1768	Niels Lørdahl f. 1775 g. m. Kirstine Olsdatter Nøtnes	Berthe f. 1782 g. m. Fingal Olsen Løchen
--	---	--	--	--	---	--

Anders Lørdahl
f. 1797
g. m. Maren Helene Christensdatter Kleven

Hans Hjelmtvet
f. 1799

Ingeborg
f. 1802
g. 1. Halvor Andersen Hersgården
g. 2. Iver Andersen Haug

Hans Kristian
f. 1822

Christen
f. 1824
g. m. Karen Lovise
Pedersdatter Holst

Anders
f. 1827

Peder Anthon
f. 1848
g. m.
Bina Helene Dagsen
Efterslekt i U.S.A.,
se side 220

Maren Helene
f. 1851

Martin
f. 1854

Anette Marie
f. 1857
g. m. Christen Paulsen

Maren Olava
f. 1860
g. m. Martin Andersen

Ole
f. 1864
g. m. Hanna Olava
Kittilsen

Martinus
f. 1873
g. m. Lagertha
Andersen

*Maren Olava
Christensdatter*

*Karen Louise
Hjelmtvet,
gift med
Christen Andersen
Hjelmtvet*

e VII **NIELS ERICHSEN ØSTERUD** ble født den 9. april 1775 på Østerud og ektet den 15. august 1807 *Kirstine Olsdatter Nøtnes* i Hoff sogn, døpt den 28. mai 1786 i Hoff kirke som datter av sersjant Ole Rustand, gårdbruker på Nøtnes, og hustru Ingeborg Thorbjørnsdatter fra Reinemo i Sandsvær. Det ble holdt skifte etter Niels Erichsen Lørdahl i 1809. Han er trolig død i krigstjeneste. Enken ble etter mannens død gift på ny med Ole Arnesen Delsbekk.

e VIII **BERTHE ERICHSDATTER ØSTERUD**, født den 30. mars 1782 på Østerud, ektet den 4. april 1811 *Fingal Olsen Løchen* på Nordre Løken i Hillestad. Fingal Løken var døpt den 15. september 1782 i Nes kirke i Hallingdal og var sønn av Ole Olsen Eidahl i Nes, som senere kom til Løken i Hillestad, og hustru Mette Fingalsdatter fra Smedsgård i Nes.

Fingal fikk skjøte på Nordre Løken av faren i 1810, men flyttet senere fra gården. Han døde på Krone i Botne den 23. januar 1852; hans kone, Berthe Erichsdatter, døde den 7. juli 1857 sammesteds. Fingal og Berthes barn var:

1 **MARTIN FINGALSEN**, født den 6. januar 1812, ble i 1834 ansatt som annenlærer ved Strømsø borgerskole.

2 **OLE FINGALSEN**, født den 20. februar 1814, ble den 13. juni 1844 gift i Botne med *Olene Johannesdatter Nes*. De bodde en tid på Island i Botne. Ole Fingalsen døde på Ruteig i Våle.

Martinius Lørdahl var født i Hoff den 28. juli 1873. Han var en glimrende skøyteløper, både som hurtigløper og som kunsløper. I yngre år var han således kanadisk mester på skøyter. Han var en av stifterne av Oslo skøyteklubb og Norges skøyteforbund. Han var også i flere år president i Norges svømmeforbund.

Martinius Lørdahl var sønnesønn av Anders Henrichsen Hjelmtvet

3 INGEBOG FINGALSDATTER, født den 8. september 1817, ektet den 18. april 1844 gårdbruker og skomaker *Peder Olsen Strand*.

4 ELEN FINGALSDATTER, født den 3. mars 1820, ble den 28. mars 1842 gift i Hoff kirke med *Niels Anderssen Nøtnes* i Hoff. Elen døde i Kristiania.

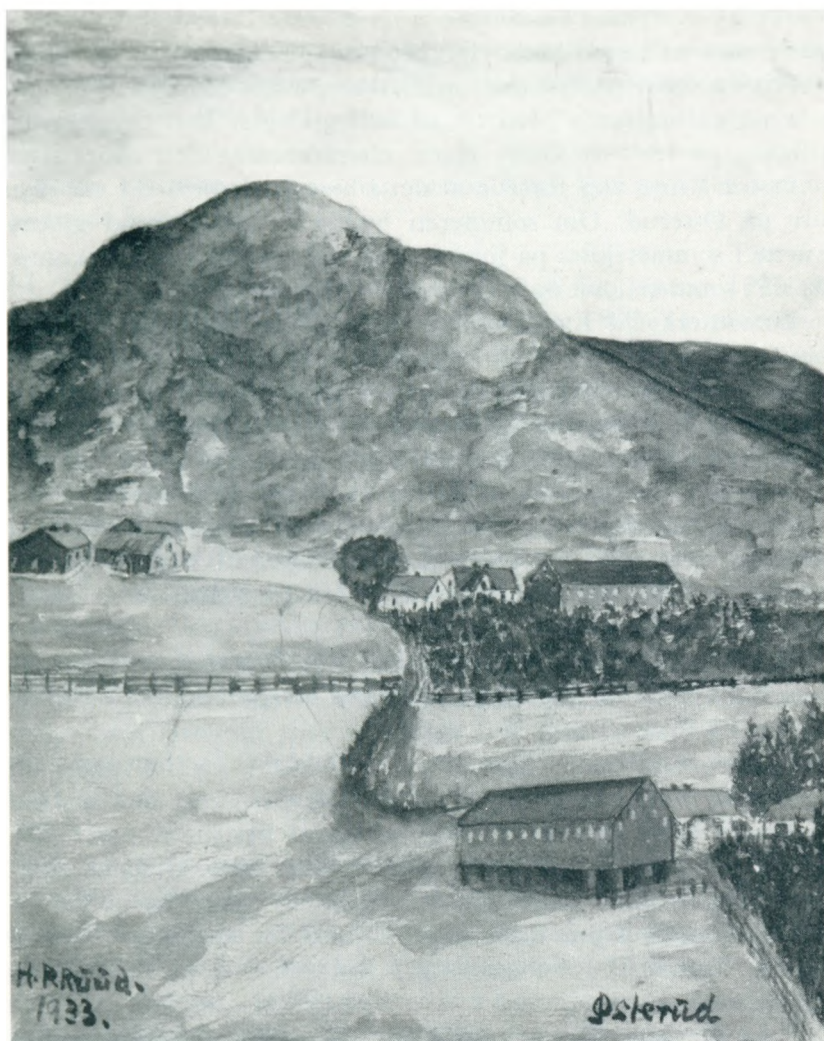
5 BOEL ANDREA FINGALSDATTER, født den 22. mai 1823, gift den 17. juni 1847 med gårdbruker *Ole Jacobsen Krone* i Botne. Ole fikk i 1852 skjøte på Krone av svigerfaren, Fingal Krone.

E (III) HANS ERICHSEN ØSTERUD, eldste sønn av Erich Hansen Lørdahl i Hoff og hustru Ingeborg Henrichsdatter Ruud, ble døpt den 13. januar 1765 på gården Østerud i Fiskum.

Som tidligere fortalt, kjøpte Hans Østeruds far gården Lørdal i Hoff og flyttet dit. Farsgården solgte han imidlertid ikke, og da sønnen Hans ble voksen, valgte han å overta Østerud fremfor å bli farens eftermann som bruker av Lørdal. Ved skjøte datert og tinglest den 30. juni 1797 solgte Erich Hanssen Lørdahl sin sønn Hans Erichsen 7½ lispund tunge i gården Østerud på Eiker for 1797 riksdaler. Dette gjaldt den søndre del av Østerud. Norddelen fikk den yngre sønnen, Henrich Erichsen, kjøpt for samme sum, men han solgte som tidligere nevnt og kjøpte gård og grunn i Hoff.

Hans Erichsen Østerud ble gift med datteren på nabogården Hamre, *Kari Syvertsdatter Hamre*, døpt den 15. oktober 1769 i Eiker. Hun var Hans' kusine, idet hun var datter av hans farbror, Syvert Hanssen Hamre, som en tid bodde på Østerud, og som den 21. november 1766 hadde ektet Karis mor, Mari Fredrichsdatter Besseberg, enke efter Ole Besseberg og datter av Fredrich Christensen Hedenstad.

Det fortelles at Hans Erichsen Østerud ikke stod på noen god fot med Ondy, som eiet Fossesholm, og som gjerne ville legge Østerud inn under sitt gods. Nu pleide Hans Østerud å fløte tømmer nedover Eikeren og så seile til Vestfossen med tømmeret, som var satt sammen til flåter. Midt i Vestfossen hadde Ondy stående et lysthus på stolper. En gang Østerud'n kom seilende nedover elven på flåten sin, så det stygt ut til at lysthuset

Østerud. Efter maleri

skulle gå overende. Ondy som stod på strandbredden, fikk rede på hvem som førte låten. Han ble rasende og skrek ut til Hans: «Hvis du seiler på lysthuset mitt, skal gården din gå om den så står på gullstolper!» Men til alt hell gikk det bra, og Østerud tilhører på tross av Odny Hans' etterkommere den dag i dag.

Pastor Ruud kan fortelle at det i hans bestemors tid var mye ulv på Østerud. Om sommeren hadde de på Østerud gjerne kuene i sommerfjøset på jordet oppe ved skogkanten. De kunne da stå i sommerfjøset og se ulven nede på jordet.

En vinterkveld Kari Østerud kom gående hjemover etter et besøk på den andre Østerudgården, snedde det. Det er ikke vanskelig å tenke seg hennes forskrekkelse da hun oppdaget en «gråbein» bare noen skritt foran seg. Kari hadde imidlertid lykt med, og da ulven var svært redd lyset, stakk den halen mellom benene og forsvant, mens Kari slapp med forskrekkelsen.

Likeså feredes det i gamle dager bjørn i traktene omkring Østerud. Når man på Østerudseteren kom ut om morgenen, hendte det ikke sjelden at man kunne se frisk bjørnelort, så varm at det ennu røk av den.

Hans og Kari Østerud var velstandsfolk. Ruud vet fra sin bestemor å fortelle at Kari Østerud hadde mange tykke, dyre silkekjoler. På flere av dem skal stoffet ha vært innvevet med vakre silkeroser. Kari hadde også et gyldenstykke — et hodeplagg av tynn silke med roser av gulltråd. Kanskje er dette den samme luen som nevnes på skiftet etter mannens bestemor, Anne Elisabeth Grubbe (se det). Det er heller ikke usannsynlig at noen av de gamle, fine kjolene kan ha kommet derfra. Pastor Ruuds bestemor sydde denne luen om til dåpslue for sin sønn, Christen Raaen. Senere fikk Anne Kirstine Kolkind den til dåpslue for sine barn.

Hans Erichsen Østerud døde den 11. september 1818 og ble begravet den 21. september, 52½ år gammel. Kari Syvertsatter fikk kongelig bevilling til å sitte i uskiftet bo etter mannen. Hun døde den 17. oktober og ble begravet den 24. oktober 1819, 53 år gammel.

Av skiftet etter Kari Syvertsatter Østerud, som ble avholdt den 26. april 1820,¹ fremgår det at boets inntekt løp opp i 1793 speciedaler, 3 ort og 19 skilling. Gården Østerud ble taksert for 800 speciedaler og den delen boet eiet av Hamre, for 100 spe-

¹ Eiker, Modum og Sigdal skifteprotokoll 21, 96a (–100a).

ciedaler. Dessuten hadde boet til gode en rest på 472 specie-
daler, 3 ort og 8 skilling som var arv etter Hans Erichsens mor,
Ingeborg Henrichsdatter Lørdahl i Hoff sogn. Skiftets nettoinn-
tekt ble på vel 1091 spd.

Hans Erichsen Østerud og hustru Kari Syvertsdatter hadde
følgende barn:

f I HANS HANSEN ØSTERUD, født den 14. januar 1797 på
Hamre. Hans Østerud deltok i syvårskrigen 1807–14, men kom
uskadd hjem. Det fortelles at da han på hjemturen kom opp på
toppen av Hamrebakken, blåste han i hornet sitt. Han hadde
nemlig vært trompeter i det militære. Da familien hjemme på
Østerud hørte dette, ble det stor glede. Man hadde vel neppe
gjort seg så store forhåpninger om å få se ham igjen.

Hans Hanssen var forlovet med søster til Søren Hamre, Anne
Olsdatter (se skiftet etter Kari Syvertsdatter). De kom imidler-
tid aldri til å gifte seg. I 1819 brøt det ut en nervefeber-
epidemi i Østerudkretsen. Denne epidemien tok bl. a. med seg Hans og
moren, Kari Syvertsdatter. Hans Hanssen Østerud døde den 6.
oktober 1819 på Østerud, nær 23 år gammel.

f II INGEBORG MARIA HANSDATTER ØSTERUD, se neste slekts-
ledd.

f III ERIK HANSEN ØSTERUD, født på Østerud den 7. juni
1804, ble gårdens bruker etter faren. Erik Østerud giftet seg
den 11. september 1823 med *Marthe Kirstine Andersdatter Lan-
gerud*. Hun var født den 10. desember 1794 i Hokksund og var
datter av sagfoged Anders Grav i Hokksund, som bl. a. eiet Lan-
gerud, og dennes hustru Mari Andersdatter.

Erik overlot farsgården til sønnen Hans da denne var kom-
met til skjels år og alder, og slo seg ned på gården Lilleby. Her
døde hans første kone den 31. mars 1855. Erik giftet seg senere
med *Ingeborg Maria Olsdatter* født i 1817 på Skalpe, med hvem
han fikk sønnen Gustav. Erik Østerud eiet gjestgiveri og skys-
stasjon i Hokksund. Han hadde også kjøpt gården Lerberg på Eiker.

Erik Hanssen Østerud døde i Hokksund den 24. november
1864. Hans enke fortsatte etter hans død å drive gjestgiveriet.
Hun døde 27. november 1878.

Mari Nielsdatter Østerud

Hans Eriksen Østerud født i 1825

Erik Hanssen Østerud, født i 1845

Hans Eriksen Østerud og Mina Lovise f. Krekling

Erik Østeruds barn i hans to ekteskap var:

1 MARI ERIKSDATTER ØSTERUD, født den 25. juli 1823, gift i Haug kirke den 2. oktober 1845 med gårdbruker *Reier Thorgersen Koppland* fra Modum. Deres sønnesønn, Reier Eriksen Koppland, har gården nu.

2 HANS ERIKSEN ØSTERUD, født den 28. juli 1825, gift ved Haug den 2. oktober 1845 med *Mari Nielsdatter Hobbelstad*. Sønnen Erik Hanssen Østerud g. m. Kristiane Westby ble den neste eier av gården. Derefter fulgte deres sønn Hans Eriksen g. m. Mina Krekling.

Deres sønn Erik Hanssen Østerud overtok gården efter dem. Som tidligere fortalt har trolig ætten sittet på gården helt siden 1489, altså betydelig lenger enn den nuværende eier selv har oppgitt i «Norske Gardsbruk».

3 KAREN SØRINE ERIKSDATTER ØSTERUD, født den 3. mai 1828, gift i Haug kirke den 2. juli 1852 med gårdbruker *Anders Johnsen Sanden*. Gården Sanden er ennå i ætten.

Erik Hanssen Overn
Marthe Andrine
Langerud

4 ANDERS ERIKSEN ØSTERUD, født den 18. november 1831, ble gift den 18. november 1859 ved Haug med *Maren Cathrine Hansdatter Hobbelstad*. *Anders Eriksen Østerud* kom senere til Langerud, hvor han i 1865 kalles gårdbruker og selveier.

Ett barn levet opp, Marthe, gift med Erik Overn, gårdbruker på Nordre Overn i Modum, hvor ætten ennå sitter.

5 LIVE KIRSTINE ERIKSDATTER ØSTERUD, født den 14. oktober 1833 og gift i Haug kirke (dobbelbryllup sammen med broren Henrik) den 24. april 1860 med gårdbruker *Ole Pedersen (Petersen) Vendelborg*, senere bruker og eier av en av Kolbrekk-gårdene.

6 HENRIK ERIKSEN ØSTERUD, født den 16. januar 1836 og gift den 24. april 1860 med *Jørgine Hansdatter Varlof*. Hun var datter av en rik trelasthandler. Henrik Eriksen Østerud var i 1865 bruker og eier av en av Langerudgårdene.

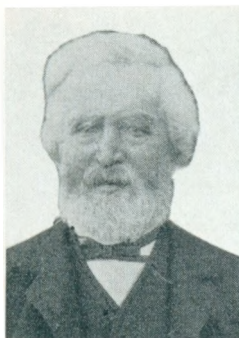
7 GUSTAV ERIKSEN ØSTERUD, født den 17. mai 1860 i Hokksund, i 1865 bosatt hos sin mor, *Ingeborg Maria Østerud*, på skysstasjonen i Hokksund.

f IV ANNE MARIA HANSDATTER ØSTERUD, født på Østerud den 6. desember 1806¹, ble den 24. april 1829 gift i Haug kirke med *Hans Christensen Bollerud*. Hans Bollerud var født den 10. juni 1807 på Eikergården av samme navn og var sønn av gård-

¹ Hun hadde en tvillingbror, Syvert, som omkom ved drukning 30. mars 1817.

Niels Olsen Raaen

Anne Kirstine Raaen

bruker Christen Thordsen Bollerud og hustru Marthe Amunds-
datter fra Råen.

Hans Christensen var en tid bruker på Bollerud, men kom senere til gården Råen. Her døde Anne Maria Hansdatter den 29. desember 1881 og Hans Christensen den 4. januar 1882.

Hans og Anne Maria hadde barna:

1 ANNE KIRSTINE HANSDATTER RAAEN, født den 3. september 1830 og gift med gårdbruker *Niels Olsen Raaen* den 15. juli 1858. Av deres barn kan nevnes sønnen Hans Kolkind Hassel, gift med Martine Syvertsdatter Svartvig, se side 114.

2 KAREN MARIE HANSDATTER RAAEN, født den 25. september 1834 og gift i Fiskum kirke den 25. mai 1864 med gårdbruker *Ole Syvertsen Ruud* fra Sandsvær. Dette ektepar reiste etter en tid til U.S.A.

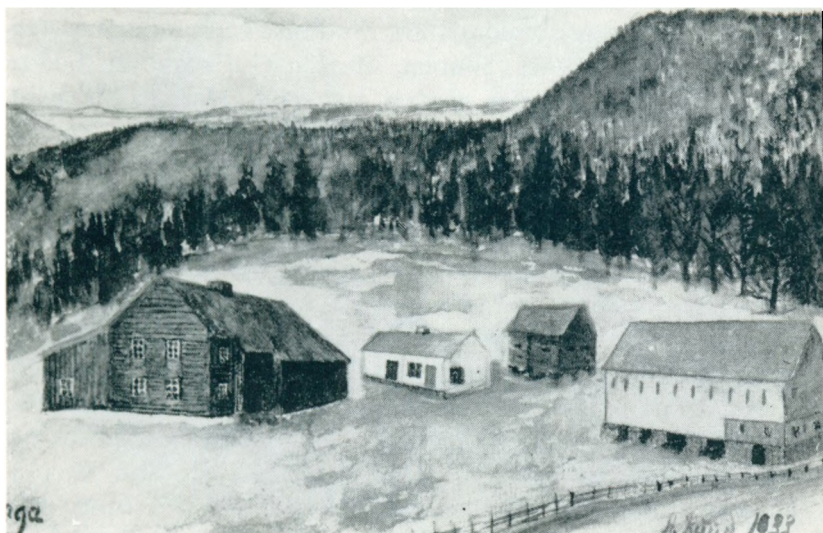
3 MARI HANSDATTER RAAEN, født den 30. september 1839 og gift ved Fiskum den 7. desember 1858 med *Ole Pedersen Ruud*, først gårdbruker på Råen, senere på Rud. Se side 192.

F (II) INGEBOG MARIA HANSDATTER ble født den 30. mai 1799 på gården Østerud på Eiker og fikk i dåpen sin farmor, Ingeborg Henrichsdatter Lørdahls navn.

Familietradisjonen forteller at det i Hamreengen ved Østerud bodde to gamle, velstående folk som oppdro to barn hos seg. Det var en pike ved navn Jørgine og en gutt, Gulbrand. De gamle var barnløse, og da de var glade i Gulbrand, og likte

Hans Kolkind Hassel og Marthine Syvertsdatter Hassel

Engen efter malevi

Ingeborg, som bodde på nabogården og var mye i Engen, lovet de at om Ingeborg ville gifte seg med Gulbrand, så skulle de få arve Engen efter dem. Ingeborg var på den tid forlovet med Søren Hamre, og siden han var en rik mann, må vi vel helst tro at det var Gulbrand selv, mer enn utsikten til å arve de gamle i Engen, som gjorde at Ingeborg virkelig slo opp med Søren og giftet seg med Gulbrand. Men hva hendte så? Pleiedatteren Jørgine, som ble gift med Halvor Engen, arvet gården, ikke Gulbrand og Ingeborg.

Ingeborg Maria Hansdatter Østerud ble viet den 16. mars 1820 til *Gulbrand Thoresen Hamreengen*. Han var på den tid gevorben soldat (yrkessoldat).

Gulbrand Thoresen ble dimmitert, og fikk av boet efter de avdøde svigerforeldrene, Hans Erichsen Østerud og hustru Kari Syvertdatter, skjøte på gårdparten Svartvik av Østerud for 100 speciedaler. Dette kjøpet var datert den 16. januar, tinglest den 28. juni 1821¹. Her på Svartvik kom Gulbrand og Ingeborg til å leve resten av sine dager.

Gulbrand Thoresen Svartvig tilhørte en av de slekter som

¹ Eiker, Modum og Sigdal panteregister III 5, 24b.

allerede tidlig hadde slått seg ned i Vestfossen. Stamfaren var Gulbrand Madssøn, som sammen med andre bønder i 1591 undertegnet hyldningsfullmakten til Modums representanter ved kongehyldningen i Oslo. Sønnen, Morten Gulbrandsøn, bodde på Verp på Eiker og eiet gården Stensmyr. Han hadde med sin hustru Marthe sønnen Carl. Carl Mortensøn var en rik mann. Han bodde på Mælum på Modum og eiet gården Søndre Mælum, jord i Nordre Mælum og dessuten jord i forskjellige andre gårder på Modum og Eiker. Han var gift med Lucia Hansdatter. Sønnen Augustinus var født i 1640-årene og døde i 1703. Han eiet liksom faren mye jordegods, bl. a. 1 skp., 5 lisp. i Nedre Knive, og var også bygdevekter. Han bodde på Verp i Eiker og hadde med sin kone, Mari, bl. a. sønnen Gulbrand, som overtok etter faren på Verp. Gulbrand var gift med Maren Povelsdatter fra Stenset i Eiker, datter av Povel Arnesøn Stenset og hustru Johanne Thomasdatter. Skiftet etter Gulbrand Verp i 1717 viser at han eiet tilsammen 1 skp., 3 remål, 5½ bism. mk. og 10 kalveskinn jord i gårder i og utenfor Eiker. Gulbrand og Maren hadde sønnen Niels, som slo seg ned som smed i Vestfossen. Han var gift med Kari Samuelsdatter, datter av Samuel Hanssøn i Vestfossen. Sønnen, Gulbrand Nielssøn, ble født i Vestfossen i 1738. Gulbrand, som liksom faren var smed, giftet seg med Marthe Thoresdatter, datter av gjestgiver Thore Clausson Korsgaarden i Vestfossen og hustru, Lisbeth Olsdatter.¹ Gulbrand og Marthe hadde sønnen Thore, født i 1765. Han ble gift med Anne Thorstensdatter Hamre, datter av Thorsten Gunnulvsen Hamre, tidligere gårdbruker på Kaupangen i Flesberg, og hustru Ingeborg Hansdatter. Thore og Anne er foreldre til Gulbrand Thoresen Svartvig, som ble født i Vestfossen den 15. mars 1792. Thore, som liksom sin far og farfar var smed i Vestfossen, døde allerede i 1804, og dette er vel grunnen til at sønnen kom til Engen og ble oppdratt der.

Pastor Ruuds bestemor var som tidligere nevnt søster til Ingeborg Svartvig. Ruuds mor har fortalt at hun, mens hun ennå var liten pike, hadde vært med sin mor og onkelen, Erik Østerud, til Svartvik på besøk. «Moster Svartvik» hadde da satt frem helmelk med mye søt fløte over. Anne Maria Raaen sa alltid at «Jæ får aldri så go' mjelkeringe annen sta'n enn hos a søster». Folket

¹ Lisbeths mor var Anne Pedersdatter, gift med Ole Erlandsen Stryken og datter av Monsieur Peder Pedersøn Munch i Spirstøen.

Hans Gulbrandsen Svartvig og Goro Maria Svartvig

på Råen var i det hele svært glade i Ingeborg og familien på Svartvik. Ingeborg Svartvik var da også meget snill og gikk aldri bort uten å ha med seg noe godt, forteller Ruud.

Gulbrand Thoresen og Ingeborg Maria Hansdatter hadde vært gift i hele 54 år da Gulbrand døde den 29. april 1874. Han ble begravet den 30. april samme år, og innførtes i kirkeboken som død av alderdomssvakhet. Ingeborg Maria Svartvig døde den 16. november 1877 og ble begravet den 30. november.

Gulbrand Thoresen og Ingeborg Maria Hansdatter var arbeidsomme mennesker som drev Svartvik godt opp. I deres tid kunne gården fø 5 kuer og hest. Det er imidlertid intet i dag som vidner om deres verk, idet gården ikke bare er gått ut av ætten, men også er blitt nedlagt som selvstendig bruk.

Gulbrand Thoresen Svartvig og hustru Ingeborg Maria Hansdatter fra Østerud hadde følgende barn:

I HANS GULBRANDSEN SVARTVIG, født den 24. september 1820 på Østerud.

Hans Svartvig, som var jevnaldrende med Christopher Stablum og Lars Anderssen Østerud, skal, så sier familietradisjo-

Hilda Dorteia Hansdatter

nen, ha vært utkommandert til Danmark sammen med disse i 1848, under den første Schleswig-Holsteinske krig. I kamp kom de imidlertid ikke, da det jo skulle vise seg at det ikke ble nødvendig å sette inn de norsk-svenske styrkene som Oscar I hadde stillet til disposisjon i kampen mot tyskerne.

Hans Gulbrandsen Svartvig ble gift første gang den 9. januar 1850 ved Fiskum med *Berthe Maria Einarsdatter Gunhildrud-eie*, født den 9. april 1825 på Gunhildrudeie og datter av Einar Torgersen Gunhildrud-eie og hustru Siri Pedersdatter.

Hans var med sin familie bosatt i Vestfossen i 1865 og kalles da bordfører. Konen døde i Vestfossen den 24. april 1866.

Den 28. august 1868 inntrådte Hans Svartvig i sitt annet ekteskap. Bruden het *Goro Maria Einarsdatter Gunhildrud-eie*, var født den 20. april 1834 og søster av hans første kone.

Som eldste sønn fikk Hans Gulbrandsen den 30. september 1873 skjøte på Svartvik for 500 speciedaler. Han solgte i 1897 gården til Anders Eriksen og flyttet til Vestfossen. Her døde han den 5. april 1908.

I sine to ekteskap hadde Hans Gulbrandsen Svartvig følgende barn (4+3):

1 GODBERG HANSEN, født den 23. mars 1850, skredder i Vestfossen. Gift den 1. januar 1878 i Haug kirke med *Anne Marie Christensdatter* fra Vestfossen.

2 ELEN JOHANNE HANSDATTER SVARTVIK, født den 25. august 1854. Hun var gift *Hanvik* og bosatt i Drammen, hvor hennes mann var politimann.

3 MAREN SOPHIE HANSDATTER SVARTVIK, født den 11. juni 1858, gift den 25. juni 1892 med styrmann *Peter Kornelius Møller*, Amerika.

4 ERIK HANSEN SVARTVIK, født den 6. desember 1860, en tid gårdbruker på Svartvik i Fiskum. Gift den 31. mars 1889 i Flesberg med *Ingebjørg Torvaldsdatter Buin*.

5 BERTHINE MARIE HANSDATTER SVARTVIK, født den 9. oktober 1868, død ugift.

6 HANNA MATHILDE HANSDATTER SVARTVIK, født den 27. mai 1874, gift med handelsreisende *Johannes Olsen*, bosatt i Drammen.

7 HILDA DORTHEA HANSDATTER SVARTVIK, født den 31. oktober 1876, gift med forretningsmann *Oskar Olsen*, Oslo.

g II ANNE GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født den 22. februar 1822 på Østerud.

Anne Svartvig giftet seg den 5. januar 1855 i Haug kirke med den svenskfødte arbeideren *Anders Jahnsson Tørbæk*, som etter oppgave fra folketellingen 1875 skal være født i 1823 i Holmedals pastorat i Värmland, uten at riktigheten av dette har kunnet bringes på det rene. Ved Anne og Anders' vielse i 1855 sies hans far å hete Jahn Andersson.

Anders og Anne bodde på Tørbekk under Østerud.

Anne Gulbrandsdatter Tørbæk døde den 21. november 1894 på Sjøl. Mannen overlevet henne bare med to dager, idet han avgikk ved døden den 23. november samme år.

Anders Jahnsson Tørbæk og hustru Anne Gulbrandsdatter hadde to døtre som levte opp:

1 ANDRINE ANDERSDATTER TØRBÆK, født den 19. oktober 1854, gift den 3. juni 1885 med tømmerhugger *Kristoffer Tor-gersen Gunhildrud*. Disse var i 1900 bosatt på Tørbekk.

2 GINA MARTHINE ANDERSDATTER TØRBÆK, født den 8. januar 1864, inngikk ekteskap den 3. juni 1885 med arbeider *Ole Martin Hansen* fra Hobøl, bosatt i Vestfossen.

g III KARI GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født den 30. mars 1824 på Svartvik av Hamre.

Ektet den 25. september 1850 enkemann, gårdbruker *Hans Halvorsen Foss*, født på Øvre Eiker den 12. januar 1808 og sønn av Halvor Mikkelsen Fosen og hustru Helene Syvertsdatter.

Hans Halvorsen kalles ved sitt giftermål for Hans Halvorsen Petraborg. Senere ble han imidlertid gårdbruker på Foss, hvor sønnen Theodor kom til å etterfølge ham som bruker.

Hans døde på Foss av Fossesholm den 4. oktober 1878. Kari Foss døde den 13. november 1895 og sees da å ha livøre hos sønnen.

I Hans Halvorsen Foss og Kari Gulbrandsdatters ekteskap vokste tre barn opp:

1 ELLEN DORTHEA FOSS, født den 27. september 1850.

2 THEODOR HANSEN FOSS, født på Petraborg den 3. mai 1852, gift i Haug kirke den 22. mai 1874 med *Regine Ellensdatter* fra Lier.

3 ANTHONIE HANSDATTER FOSS, født den 18. juni 1856 på Petraborg.

g IV MARTHE GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født den 25. mars 1826 på Svartvik av Hamre.

Gift den 7. november 1850 med ungkar *Johan Peter Andersen Tørbæk*, født den 17. januar 1829 i Vestfossen og sønn av Anders Pedersen og hustru Anne Torkildsdatter.

Likesom søsteren Anne, kom også Marthe Svartvig til å bosette seg i Tørbekk under Østerud. Her døde hun den 12. januar 1892, mens mannen ennå var i live i 1900.

Marthe og Johan Peter Anderssen hadde følgende barn:

1 PETER ANDREAS JOHANSEN, født den 15. november 1850, kjøpmann i Drammen. Gift i Fiskum kirke den 15. oktober 1884 med *Anne Kirstine Pedersdatter Sand*.

2 GODBERG JOHANSEN, født den 10. desember 1853, eier av gården Springover av Skallestad i Skoger. Hans hustru het *Maren Helene Iversdatter*.

Theodor og Regine Foss med barna Klava, Marie og Hans

Johan Peter Anderssen og hans seks sønner: Peter Andreas – Godberg – Erik – Torkel – Christopher – Laurits

3 ERIK JOHANSEN, født den 11. desember 1855, bosatt i Drammen. Restauratør og Samlagsbestyrer. Gift med *Inger Marie Dahl*.

4 ANTHONIA JOHANSEN, født den 9. desember 1857, gift med *Laurits Pedersen* fra Vallstad på Eiker, gårdbruker på Hesthammer i Hoff, Vestfold.

5 TORKEL JOHANSEN, født den 24. mars 1860, gårdbruker og eier av Haugen, Fossesholm. Gift med *Severine Marthine Knudsdatter* fra Strømmen.

6 CHRISTOPHER JOHANSEN, født den 17. januar 1862, eier av Halden av Svarterud i Skoger, og i mange år medlem av herrestyret sammesteds. Gift i Skoger den 27. juli 1884 med *Karen Olsdatter Haugen*.

7 LAURITS JOHANSEN, født den 13. april 1864, bosatt på Eiker. Ugift.

Antonia og Ingeborg Marie

8 INGEBOG «MARIE» JOHANSEN, født den 22. august 1867, ugift. Bodde i 1900 hos broren på Springover i Skoger og sees da å leve av husflidarbeide.

g V THORE GULBRANDSEN SVARTVIG, født den 27. desember 1828 på Svartvik av Hamre.

Ektet den 9. juli 1858 *Olea Jacobsdatter Nørstevold*, født den 12. juni 1833 i Gausdal og datter av husmann Jacob Olsen under Nørstevollen og hustru Ingrid Olsdatter. Olea Nørstevold var kommet til Eiker som stuepike hos presten Holter i Fiskum.

De siste år av sitt liv forpaktet Thore Svartvig Bollerud. Her døde han den 7. desember 1899.

Thore og Olea Svartvig sees å ha hatt følgende barn:

1 JOHANNE MARIE THORES DATTER SVARTVIK, født den 2. april 1859, gift den 24. desember 1879 ved Fiskum med arbeider *Ole Ottersen Tangen*.

2 GULBRAND MARTINIUS THORESEN SVARTVIK, født den 12. september 1862,

3 JACOB THORESEN BOLLERUD, født den 16. mai 1865, gift med *Margit Johansdatter Wiersmyhr*. Jacob var slakter og forpakter på Bollerud.

4 ERIK THORESEN SVARTVIK, født den 23. juli 1868, veivokter, Fiskum. Gift i Fiskum kirke den 6. juni 1895 med *Hanna Borgine Kristiansdatter Vegosæther*.

5 IDA MATHILDE THORES DATTER SVARTVIK, født den 17. februar 1875.

6 HANNA DORTHEA THORES DATTER SVARTVIG, født den 3. desember 1877, gift den 21. september 1913 ved Fiskum med rentenist *Thor Sigvart Krogstad*, Lier.

g VI SYVERT GULBRANDSEN SVARTVIG, født den 1. desember 1830, fikk i dåpen navn efter morens bror, Syvert Hanssen Østerud, som var omkommet ved drukning, bare 12 år gammel.

Syvert Gulbrandsen ble første gang gift den 3. mars 1857 med

Syvert Gulbrandsen Svartvig

enken *Anne Marie Olsdatter Plath*, født den 17. mars 1829 i Vestfossen og datter av Ole Olsen Plath og hustru Johanne Olsdatter. Anne Marie hadde tidligere vært gift med mølleren Arne Rasmussen i Vestfossen, med hvem hun hadde datteren Arnoldine Sophie (Dina) Arnesen, født den 8. desember 1856 i Vestfossen, senere gift med Edvard Røkaas, Fiskum, bosatt i Vestfossen.

Syvert Gulbrandsen Svartvig kalles ved ekteskapets inngåelse «Vicecorporal».

Ved folketellingen i 1865 bor Syvert Gulbrandsen med sin familie på Semsiden i Vestfossen. Han hadde nemlig, ved skjøtte datert den 12. februar 1856, kjøpt «hus nr. 38» i Vestfossen av Lars Hanssen for 100 speciedaler. Han benevnes i folketellingen «bordfører og selveier».

Syverts sønn, Sigurd Syvertsen, har fortalt at farens arbeide, da denne noen år senere ble rennefoged, bestod i å ta imot tømmer fra Eikern. Han var oppe i elven og tellet tømmeret og skrev ut mottagerbevis til vedkommende, og han var da ansvarlig for tømmeret inntil dette hadde passert rennen. Til slutt var han ute med regninger og innkasserte penger for det tømmeret som var passert. Om vinteren var hans arbeide å skaffe tømmer til bruket og sagen.

Den 16. juni 1866 døde Syvert Gulbrandsen Svartvigs første hustru. Etter ett år, den 17. juni 1867, giftet han seg på ny med *Mari Olsdatter* fra Vestfossen, født på Eknes-eie på Nedre Eiker den 3. januar 1842 og datter av Ole Pedersen Borge og hustru Anne Kirstine Hansdatter (om dem, se Bollerud-grenen).

Syvert kom også til å overleve sin annen hustru, idet Mari Olsdatter døde i Vestfossen den 19. mars 1900. Selv avgikk rennefoged Syvert Gulbrandsen Svartvig ved døden den 13. juni 1901.

I sine to ekteskap hadde Syvert henholdsvis to og seks barn. De var:

1 JOHANNE OTHILIE SYVERTSEN, født i Vestfossen den 23. september 1859, gift ved Haug den 17. september 1882 med gårdbruker *Petter Anderssen Gislerud*, Fiskum.

2 GINA «MARTHINE» SYVERTSEN, født den 6. januar 1864, gift i Haug kirke den 23. januar 1885 med gårdbruker *Hans Nielssen Kolkind*, senere på Hassel i Sandsvær, sønn på Råen i Fiskum.

3 ANNE MARIE SYVERTSEN, født den 28. februar 1869, gift den 16. mars 1891 med styrmann *Nils Otter Andersen* fra Vestfossen.

4 KRISTIANE OLAVA SYVERTSEN, født den 18. september 1870, gift i Haug kirke den 25. oktober 1891 med *Ingvald Marinus Aronsen* fra Vestfossen. Ingvald reiste til U.S.A., hvor han, foruten å være innehaver av en trevarefabrikk, drev med fiskeri.

5 GULBRAND MARTINIUS SYVERTSEN, født i Vestfossen den 2. september 1872, ansatt ved Vestfossen Cellulosefabrik. Ektet i Haug kirke den 18. august 1895 *Karoline Anthonie Hansen*.

*Johanne Othilie
Syvertsen*

Gina Marthine Syvertsen

Anne Marie Syvertsen

*Kristiane Olava
Syvertsen*

*Gulbrand Martinius
Syvertsen*

Ingvald Syvertsen

Emilie Syvertsen

Sigurd Syvertsen

Ingvald Syvertsen og Janna Beathe Syvertsen f. Lund.

6 INGVALD SYVERTSEN, født den 16. februar 1875, løytnant i Ingeniørvåpnet, funksjonær ved Frydenlunds Bryggeri i Oslo. Gift den 20. desember 1903 med *Janna Beathe Lund* fra Lillestrøm.

7 EMILIE SYVERTSEN, født den 27. april 1877, gift den 24. november 1901 i Kristiania med *Christian Alfred Erikstad* fra Ås, brannformann.

8 SIGURD SYVERTSEN, født den 14. november 1880, fabrikkformann, gift den 28. juni 1903 i Haug kirke med *Marie Charlotte Holm* fra Värmland.

g VII MAREN GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født på Svartvik av Hamre den 22. august 1833, død ugift.

g VIII ELEN DORTHEA GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født på Svartvik av Hamre den 9. januar 1836, død ugift.

g IX INGEBORG OLIVE GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født den 22. november 1837 på Svartvik av Hamre, gift den 17. november 1876 med *Christen Amundsen*, Fossesholm, født på Bol-lerud-eie den 1. juli 1842 og sønn av Amund Pedersen, senere forpakter på Klunderudplassen, og hustru Anne Marie Gut-tormsdatter.

Christen Amundsen drev som kjøpmann på Kongsberg, senere i Kristiania, hvor han var innehaver av Amundsens kaffeforret-ning i Torvgaten.

Christen Amundsen døde i Kristiania 11. februar 1917.

I Ingeborgs og Christen Amundsens ekteskap var ingen barn, men han hadde fra første ekteskap en datter, Inga, som overtok forretningen. Ugift.

g X HELLE JOHANNE GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født på Svartvik av Hamre den 30. august 1840, død ugift den 24. juli 1862.

g XI ANNE MARIA GULBRANDSDATTER SVARTVIG, født den 6. september 1842 på Svartvik av Hamre, død ugift.

4. Bollerud-grenen

Bollerud-grenen nedstammer fra C(III) ALHED HENRICHS-DATTER RUUD, datter av Henrich Wiborg og Ingeborg Jonsdatter. Hun var oppkalt etter farmoren, Alhed Povelsdatter, og gav dette navn i arv til sine etterkommere.

På Nordre Ruds nabogård, Søndre Rud, bodde i første halvdel av 1700-årene en mann ved navn *Torchild Mortensen Ruud*. Han var sønn av Morten Torchildsen Vegu på Rud og hustru Aase Olsdatter Ruud. Torchild Ruud hadde den 2. september 1725 ektet Kirsti (Kirsten) Pedersdatter fra gården Basserud på Eiker, og hadde med henne tre døtre samt sønnen Morten, som med tiden ble Søndre Ruds bruker. Kirsti Pedersdatter Rud døde imidlertid 39 år gammel og ble begravet den 20. april 1738. Da så Torchild Mortensen så seg om etter et passende kone-emne, falt hans blick naturlig nok på den betydelig yngre, ugifte datteren på Nordre Rud. Torchild Mortensen, Søndre Rud, og piken Alhed Henrichsdatter, Nordre Rud, ble viet den 21. oktober 1738 i Fiskum kirke.

Av tingbøkene fremgår det at Torchild Ruud den 13. februar 1742 skjøt en ulv på Rud-eie. Den 28. januar 1743 gjentok han bedriften.

For å få et begrep om forholdene på Søndre Rud, er det nødvendig å gå frem til Torchild Ruuds død. Han døde i 1752¹, og skifte etter ham ble avholdt den 26. oktober 1752.

Av skiftet etter Torchild Ruud fremgår det at han må ha sittet i meget gode kår. Boets bruttoinntekt var på hele 2 500 riksdaler, nettoen på 1627 – ingen liten sum i de dager. Torchild Ruud eiet, fremgår det av skiftet, gården Søndre Rud, som var en fullgård og var skyldsatt til 16 lispund tunge, taksert til 1 200 riksdaler. Likeledes eiet han gården Skrabelsrud i Fiskum sogn, som var taksert til 430 riksdaler, men som etter odelssak var blitt solgt til Christian, bror av Christopher Henckel.

¹ Innført i kirkeboken for Fiskum annekssogn uten dato.

Ellers gir skiftet etter Torchild Mortensen Ruud et godt bilde av hvordan det på midten av 1700-tallet så ut på Søndre Rud. På den tid var det mange hus på gårdene – på Søndre Rud hele 15 stykker. Hovedbygningen hadde stue forsynt med kakkelovn av jern, kjøkken med skorsten samt to «overværelser». Bygningen hadde tegltak. Bryggerhuset, som likeledes hadde tegltak, hadde skorsten og bakerovn. Også stolpehuset hadde tak av tegl. Et annet, gammelt stolpehus hadde imidlertid spontak. Stallen, hvor det var plass til 4 hester, hadde, likesom fehuset med plass til 12 kuer, spontak. På sauehuset lå det tak av bakhonbord. I en nyoppbygget, kombinert lade og låve var det også underlåve og et særskilt lite fehus, alt under ett teglstenstak. Det var også et særskilt ladehus med spontak og en annen, gammel lade ved stallen. Ved sauehuset stod det også et lite ladehus. Ellers var det smie med spontak og badstue med tak av klebersten og jord. På gården var det også kvernhus med tak av bakhonved. Dette var fullt utstyrt, men manglet dog kvernstenene. På den tid hørte det ingen husmannsplass til Søndre Rud.

Også her finner vi navnet på gårdens kuer, som het: Skaute, Epleros, Kollen, Kindros, Molik, Fagerside, Gråside, Fagerlin, Svartside, Livros, Jøros, Stjerne, Gulros.

Allerede før skiftet etter Torchild Ruud var sluttet, ble det avholdt auksjon over boets løsøre.¹ Denne auksjonen, som viser at det også når det gjaldt løsøre stod bra til med folkene på Søndre Rud, innbragte ialt 639 riksdaler, 2 ort og 6 skilling. Av sølvtøy fantes det et sølvstøp med bokstavene O. K. B. S. og årstall 1723, 4 sølvskjeer med bokstavene H. V. D. og årstallet 1738, 2 sølvskjeer med bokstavene E. T. D. og årstall 1730, 2 sølvskjeer med årstall 1733 og bokstavene O. W. S. og S. K. J. D. samt endelig 3 av samme sort med «diverse Navne». I boet var det ellers meget kobber, tinn og messing, samt jerntilfang av alle slag.

Et lite blick inn i stuen på Søndre Rud gir skiftet etter Torchild også. I storstuen var det bord med skuff og bordkrakk, slagbenk, hjørneskap (ro-skap) med to rom og lås, et brunmalt matskap, et lite hengeskap, ni brunmalte stoler samt en «tablett». Av andre ting som fantes i huset, kan nevnes en stor, sort kiste med beslag og fem bånd over lokket. At bonden på Søndre Rud også mestret kunsten «at læse i Bog», fremgår av at det

¹ Eiker, Modum og Sigdal auksjonsprotokoll 3, 208a.

både fantes en stor bibel, 5. opplag av Christian VI's bibel, Brochmans huspostil, Møllers postil og Povel Anderssons postil på gården.

Som tidligere nevnt, hadde Torchild Mortensen Ruud flere barn i sitt første gifte. I hans annet ekteskap var det imidlertid bare ett barn som levete opp:

d I INGEBOG TORCHILDSDATTER RUUD, født ca. 1743 på Rud i Fiskum og senere gift med gårdbruker *Niels Johannesen Stablum*. Se om dem under neste slektsledd.

D (I) INGEBOG TORCHILDSDATTER RUUD fra Søndre Rud i Fiskum ektet før 1764 *Niels Johannesen Stablum*. På morsiden tilhørte Niels den rike Stablumætten; hans far, Johannes Nielssen, som var inngiftningsmann på Stablum, var gift med Marthe, Peder Sebjørnsen Stablums datter.

I de første årene av sitt ekteskap kom Ingeborg og Niels til å bo på Søndre Rud. Ved sitt giftermål med Torchild Ruuds og Alhed Henrichsdatters eneste barn, hadde han kommet i besittelse av halve Ingeborgs farsgård, åtte lispund tunge. Foruten halve Søndre Rud eiet Niels Johannesen halvparten av farsgården Stablum. Denne var på ialt 20 lispund, de andre 10 lispund hadde Niels' bror, Povel Johannesen Stablum.

Således satt Ingeborg og Niels meget godt i det. Allerede mens de levete begynte de imidlertid å dele eiendommen mellom barna. Ved skjøte av 2. mai 1757 hadde Niels Stablum selv fått overdratt sin del av farsgården, og ved skjøte av 19. februar 1791 selger han til sin eldste sønn, Peder Nielssen, hovedbølet Stablum (10 lispund tunge) for 1180 riksdaler. Senere, den 9. januar 1807, selger han en mindre part han hadde i en annen av Stablum-gårdene (2 3/10 lispund tunge) for 398 riksdaler til sin annen sønn, Torchild Nielssen. Hva godset i Søndre Rud angikk, så fikk Torchild Nielssen skjøte på 8 lispund i denne gården den 25. februar 1807 for 3290 daler.

Niels Johannesen Stablum døde hos sønnen Torchild på Rud i 1820 og ble begravet den 29. november. Ingeborg Torchildsdatter levete ennu i flere år. Hun døde den 28. mai 1829 på Rud, hvor hun og mannen hadde sitt opphold i sin alderdom.

Niels Johannesen Stablum og Ingeborg Torchildsdatter Ruud hadde følgende barn:

e I MAREN ELISABETH NIELSDATTER STABLUM, døpt den 22. mars 1766 i Fiskum kirke. Hun ble gift med *Christopher Erichsen Paule*, gårdbruker på gården Paule i Fiskum, døpt den 20. januar 1759 som sønn av Erich Torchildsen Paule og hustru.

Christopher Paule døde i 1804 og ble begravet den 3. november. På skiftet etter ham kommer boets netto opp i 2 620 daler, 3 ort og 6 skilling. Boet eiet jord i gården Paule (10 lispund tunge) for 1 800 daler.

Efter mannens død giftet Maren Elisabeth Paule seg på ny den 19. mars 1807 med korporal *Christen Erlandsen* fra Vestfossen, født den 8. oktober 1784 og sønn av Erland Andersen i Vestfossen (som i 1801 eiet hus der for 300 daler og jord i Lille Hals for 1 000 daler) og hustru Christine Christensdatter.

Maren Elisabeth Nielsdatter Paule døde den 21. januar 1839. Mannen levet helt til den 10. juni 1867. I sitt første ekteskap hadde Maren Elisabeth fem barn som levet opp, i annet ekteskap kun én sønn. Barna var:

1 MARTHE KIRSTINE CHRISTOPHERSDATTER PAULE, født den 8. desember 1788 på Paule i Fiskum, gift den 20. september 1808 med *Hans Olsen Raaen*.

2 TORCHILD CHRISTOPHERSEN PAULE, født den 3. juni 1793, gårdbruker på Paule. Gift den 16. november 1820 med *Boel (Bodil) Hansdatter Kolberg*.

3 ERICH CHRISTOPHERSEN PAULE, født den 20. juni 1797, bosatt på Paule den 19. juli 1832, da han ektet *Kirsti Larsdatter Aas*.

4 ANNE-MARI («MARI») CHRISTOPHERSDATTER PAULE, født den 2. mai 1800. Hun ektet den 6. april 1821 *John Johansen Hamre*.

5 ANNE MARIA CHRISTOPHERSDATTER PAULE, født den 29. april 1803, død ugift.

6 CHRISTOPHER CHRISTENSEN PAULE, født den 2. september 1807, gårdbruker på Paule i Fiskum. Gift 1. gang den 21. juli 1831 med *Ingeborg Augustinusdatter Saasen*, og efter

hennes død gift på ny den 14. mars 1846 med *Elen Maria Christophersdatter Flesaker*. Barn i begge ekteskap.

e II PETER NIELSSEN STABLUM, døpt den 27. desember 1768. Giftet seg med *Johanne Nielsdatter*.¹ Peder Nielssen ble farens eftermann som bruker og eier av hovedbølet Stablum. Da broren Torchild kom opp i økonomiske vanskeligheter i annen halvdel av 1820-årene, endte det med at Rud måtte selges. Peder Stablum kjøpte ved auksjonsskjøte av 11. juli 1831 de åtte lispund broren eiet i Søndre Rud for 1200 speciedaler.

Peder Stablum døde den 24. februar 1841, hans kone allerede den 21. juli samme år. De hadde barna:

1 NIELS PEDERSEN STABLUM, født den 13. desember 1793, død ugift.

2 AASE MARIA PEDERSDATTER STABLUM, født den 12. september 1795, ble gift den 15. juli 1824 i Fiskum kirke med gårdbruker *Christopher Christensen Nygaard* i Sandsvær, senere på gården Rud sammesteds.

3 JOHANNES PEDERSEN STABLUM, født den 14. mars 1799, gårdbruker på farsgården Stablum. Gift den 23. november 1830 med *Mari Mortensdatter Foterud* i Fiskum.

4 MARI PEDERSDATTER STABLUM, født den 10. desember 1803, gift den 26. oktober 1826 med gårdbruker *Peder Christensen Ruud*. Peder Ruud hadde tidligere vært gift med Kirsti Olsdatter Hegstad og hadde i dette ekteskap sønnen Ole, som er far til pastor Hans Peter Ruud.

5 TORCHILD PEDERSEN STABLUM, født den 22. mars 1805, gårdbruker på Rud, gift den 10. november 1833 med *Helene Maria Andersdatter Skara*.

e III ANNE MARIA NIELSDATTER STABLUM, født den 6. oktober 1774 på Stablum, ble ved sitt ekteskap med *Steen Johnsen*

¹ Johanne Nielsdatter er født ca. 1763, altså i den perioden kirkebøkene for Eiker mangler. Hun må dog antas å være en datter av Niels Anderssen Skara og hustru Aase Pedersdatter, og en søster av Anders Nielssen Skara.

Dunserud kone på gården *Dunserud* i *Fiskum*. *Anne Maria* og *Steen* ble viet i *Fiskum kirke* den 26. mai 1796. Han ble døpt den 22. desember 1771 som sønn av gårdbruker *John Steensen* i *Vestfossen* og hustru *Mari Jonsdatter*.

Steen fikk ved skjøte av 9. mai 1796 kjøpt gården *Dunserud* i *Fiskum*, som han drev til sin død den 24 oktober 1837. På skiftet etter ham den 18. november samme år ble jordveien verdsett til 720 speciedaler, gårdens seter til 100 og bygningene på *Dunserud* til 180 daler. Etter mannens død levde *Anne Maria* som enke på *Dunserud* i mange år. Hun døde den 5. februar 1859. *Anne Maria* og *Steen* hadde følgende barn:

1 JOHN STEENSEN DUNSERUD D. Y., født den 7. august 1796, bosatt en tid på *Lurdalen* av *Skjelbred*, en tid på *Stormor*. Han giftet seg den 29. mars 1827 med *Mari Olsdatter Lurdalen*.

2 JOHANNES STEENSEN DUNSERUD, født den 30. august 1798, bosatt på *Stormyr*. Var i 1834 gift med *Gunhild Maria Johansdatter*.

3 KIRSTI STEENSDATTER DUNSERUD, født den 2. april 1800, ektet den 14. desember 1820 gårdbruker *Ole Nielssen Ruud* i *Fiskum*.

4 MARI STEENSDATTER DUNSERUD, født den 17. januar 1803 og gift den 29. mai 1846 med *Halvor Hanssen Dokken*.

5 JOHANNE STEENSDATTER DUNSERUD, født den 15. mai 1807, ugift 1837.

6 NIELS STEENSEN DUNSERUD, født den 7. september 1816, gift den 6. mars 1849 med *Berthe Bardonsdatter Ruud*, som var født på *Hedemarken*. *Niels* bodde på *Fiskum*.

e IV TORCHILD NIELSSEN STABLUM, født den 2. juli 1777 på *Stablum*, giftet seg den 12. november 1812 med *Else Hansdatter Smeden* fra gården *Smeden* eller *Lille Stenset* i *Nedre Eiker* sogn. Hun var født den 30. november 1788 og var datter av *Hans Anderssen Lillestenset* og hustru *Ollaug Simonsdatter*.

Torchild Stablum og Else Smeden ble, som skikken var blant Eikers mer velstående bønder på den tid, viet etter kongelig bevilling hjemme i huset.¹

Som tidligere nevnt, hadde Niels Stablum delt sitt jordegods mellom sønnene, Peder og Torchild. Torchild, som bodde på Rud, kom imidlertid opp i store økonomiske vanskeligheter. Han måtte selge det han eiet i Søndre Rud, og broren fikk da auk-sjonsskjøte på gården (se forøvrig om Peder Nielszen Stablum). Torchild Nielszen fortsatte imidlertid å bo på Rud som føde-rådsmann. Han og konen døde begge på Rud i året 1848, Else den 24. juli, Torchild den 1. august. 5 barn levet opp:

1 OLINE MARIA TORCHILDSDATTER RUUD, født den 15. september 1813, ektet den 24. juni 1843 enkemann, husmann *Ole Larssen Stenshorn-eie*.

2 INGEBORG MARIA TORCHILDSDATTER RUUD, født den 4. juni 1816, gift den 22. november 1842 med husmann *Jens Christensen Aas-eie*.

3 MAREN JOHANNE TORCHILDSDATTER RUUD, født den 22. juli 1820, levet 1848.

4 NIELS TORCHILDSSEN RUUD, født den 15. mars 1824, gift 12. juni 1857 med *Bergitte Johnsdatter Møllenhof-eie*.

eV ALHED MARIA NIELSDATTER STABLUM, gift med *Hans Thordsen Bollerud*. Se neste generasjon.

eVI JOHANNE NIELSDATTER STABLUM, født den 8. november 1782, død ugift.

eVII INGEBORG MARGRETHE NIELSDATTER STABLUM, født den 11. februar 1787, var ugift på skiftet etter faren, Niels Johannesen Stablum, i 1820.

E (V) ALHED MARIA NIELSDATTER STABLUM ble født på gården Stablum i Fiskum den 18. februar 1780 og fikk i dåpen sin mormor, Alhed Henrichsdatter Ruuds navn.

¹ Torchild Ruud nevnes i 1797 som fadder og er da korporal.

1777
Anno 1773 d. 17de Augustij Blev
Min Første Søn Hans Thors. Født til Verden.
På Gaarden Bollerud i Egers prestegjæld
og Fjerslev Snes. Som en Mindeken Bøstjensbarn
Anno 1774 d. 22de Septemr. Er Min Anden Søn
Ole Thorsen født til Verden på Gaarden
Bollerud i Børnells sogn prestegjæld og Fjerslev Snes
Anno 1775 d. 16de Novbr. Er Min Tredie Søn
Poul Thorsen født til Verden og som fædd og
født i Børnells Snes. Som en Mindeken Bøstjensbarn
Anno 1776 d. 22de Decembris Er Min
Fjærdte Søn Peder Thorsen født til Verden
På Gaarden Bollerud og Fjerslev Snes
Anno 1778 d. 4de Octobris Er Min Fjærdte
Christen Thorsen født til Verden
På Gaarden Bollerud i Børnells sogn
og Fjerslev Snes
Anno 1784 d. 17de April Er Min
Første Datter Hans Datter, som gællig har
fædd som Hans Poul, som led som en
Anden søn og som gællig som en søn i
Helene Andriens og Hans Poul som gællig
datter som en søn og som gællig søn
Anno 1786 d. 15de Septembris Er Min
Første Datter som er Min Søster og som gællig
som en søn og som gællig søn og som gællig søn

• Anno 1773 den 17de Augustij Blev Min Første Søn Hans Thords. Født til Verden. •
Dokument på Bollerud gård

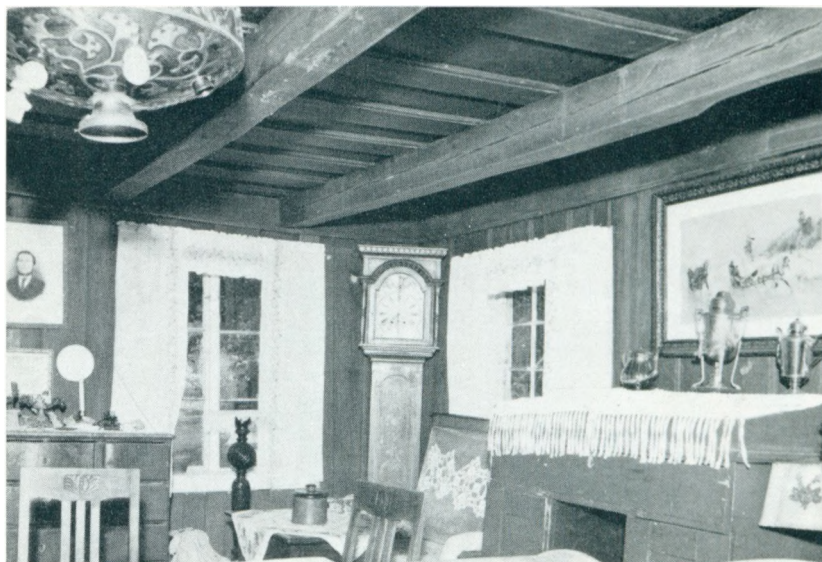
Fra Gammelstua på Bollerud: «Denne Gaard er opbygget paa denne nye Tomt af Poul Olsson Bollerud Anno 1774.»

Vi må tro at Alhed Stablum var et godt gifte, av «bra folk» som hun efter tidens mål var. Men likesom de fleste storbønder på den tid, må vi også tro at Niels Stablum var svært nøye med hvem barna skulle gifte seg med. Trolig tar vi ikke feil når vi tillater oss å mene at han i så måte var svært fornøyd med sin datter, Alhed. Den 26. februar 1801 ble Alhed Maria Nielsdatter Stablum viet med kongebrev til ungkar *Hans Thorsen Bollerud* i Fiskum, og Hans Bollerud tilhørte utvilsomt en av Fiskums fremste ætter.

Hans Thorsen Bollerud ble født den 17. august¹ og døpt i Fiskum kirke den 23. august 1773 som sønn av Thord Povelsson Bollerud og hustru Maren Hansdatter.

Det går en tradisjon i Bollerud-ætten om at slekten har tilknytning til den gamle, adelige Eiker-slekt Winther. En slik tilknytning har vist seg umulig å konstatere. På den annen side kan imidlertid tradisjonen om slektskap med familien Winther skrive seg fra Alhed Bolleruds morsslekt, Ruud-ætten, og således føres tilbake til kaptein Henrich Wiborgs hustru, Alhed Povelldatter. Se forøvrig om henne.

¹ Se Thord Povelssen Bolleruds familieopptegetninger.

Gammelstua på Bollerud

Sikkert er det i alle fall at Thord Bolleruds farfar, Povel Olsen, var en rik og aktet mann. Trolig var han ikke av bondeætt; han omtales f. eks. i de gamle protokoller som «Seigneur Povel Olufsøn». Ved skjøte av 2. november 1754 kjøper Povel gården Bollerud av Jens Krum på Fiskum for 1400 riksdaler. Povel var senere bosatt på Bollerud til sin død i 1784.

Foruten sønnen Josva Povelsen, som var gift med Ingeborg Torchildsdatter Stablums halvsøster, Aase Torchildsdatter fra Rud, hadde Povel med sin hustru, Abigael Thordsdatter, sønnen Thord Povelsen. Thord fikk etter sin far halve Bollerud. Han var en stor jordegodseier og fikk med sin kone, Maren Hansdatter Raaen, halvparten av Mellom-Raaen. Thord Bollerud omtales vanligvis i de gamle dokumenter som «den hederlige Dannemand». Etter den første konens død giftet han seg igjen med Marie, eller Mari Christophersdatter fra Rud.

La oss så vende tilbake til Hans Thordsen Bollerud. Den 5. mai 1800 kvitterer han for mottatt arv av sin far og formynder, Thord Povelsen Bollerud. Herav fremgår at Hans Thordsen på skiftet etter moren, Maren Hansdatter, var påloddet 256-3-19 3/4, på skiftet etter mormoren, Anne Olsdatter Raaen fra Myre,

111-2-12 3/8, og endelig på skiftet efter mosteren, Marthe Olsdatter Spæren, 11-2-0. Alt i alt beløp arvesummen seg til 381 riksdaler, 8 1/8 skilling. Og hertil kommer da Hans Thordsens arv efter faren.

Hans Thordsen Bollerud fikk den ene halvdel av gården etter faren. Pastor Ruud forteller at han bodde i en gammel bygning oppunder åsen sammen med sin familie. Ellers vet Ruud å fortelle at hans mor husket Alhed Bollerud godt. Når hun kom til kirke, satte hun seg alltid i Rud-stolen. Om dette skyldtes at hun var sin avstamning tilbake til Henrich Wiborg og «fint folk» bevisst, skal være usagt, men at hun stadig sloss med pastor Ruuds bestemor om den beste plassen på benken, det er sikkert. Mari Ruud pleide alltid å sitte forrest i kirkestolen, men når Alhed Stablum kom, ble nu hun «frammafore da».

Ellers fortelles det om Alhed på Bollerud at hun var svært glad i å prate. Hun hadde da også alltid god tid og meget å skravle om, og særlig når hun var på besøk hos sin svigerinne,

Fra Gammelstua på Bollerud

Offen og Alhed fra sine sønner
 Larsen Støa som gift med en af Hans Thorsens
 Hansdatter Nithuske: Gud og alle gode Guds bønner.
 Oslo den 7^e Oktober 1850.

O. Bollerud.

Ole Mortensen, Christen Niels Sen Bakken
 Johannes Hanssen Bollerud, Sofie Larsen 7^e 11/12
 i Niels H. Bollerud. S.P.S.H.

Paul H. Bakken, Allet Morten Nilselsten
 Ole H. Bollerud som ligesom

Dette dokument er undertegnet av Alhed Maria Bollerud og hennes sønner
 Christen, Johannes, Niels, Paul. Samt svigersønnene Ole Mortensen,
 Christen Nielsen Bakken, Stephen Larsen Støa og Stephen Paulsen Holthe
 (S. P. S. H.) 7. oktober 1850

Mari Bollerud, som var gift med Christen Thorsen Bollerud, hadde hun en mengde å «fjåsa om». Og når hun endelig gikk, ble hun enda en stund stående utenfor tunet og prate videre. Mari Bollerud, som var ille plaget av gikt og derfor ikke kom seg så meget ut, syntes ganske sikkert det var hyggelig å få seg en prat hun òg.

Vi kan også takke Ruuds mor for en fin karakteristikk av Hans Thorsen Bollerud. Hun forteller at han var en liten, kraftig bygget mann med skarp, krummet nese. Mari Ruud har fortalt at Hans en søndag kom på besøk i hennes barndoms-hjem, Raaen. Hans gikk da med stakk og hadde knebukser som var innsydd ved knærne. Han hadde hvite strømper og sko med sølvspenner og gikk i såkalt «hakatrøye», en slags snibel med høy, oppadstående og utsydd halskrave. Hans Bollerud hadde langt, hvitt hår. På gammelt vis bar han en hårpisk bak i nakken.

Da Hans og Alhed ble eldre, delte de Bollerud mellom sine sønner, Christen og Niels. Christen Hanssen fikk den delen av Bollerud som lå ovenfor veien til Gunhildrud. Niels fikk den delen av gården som lå nedenfor. Selv tok Hans og Alhed føde-råd hos sønnene.

Ole Mortensen Stenberg og Johanne Maria Hansdatter Stenberg

Hans Thordsen døde på Bollerud den 15. februar 1850, Alhed Nielsdatter den 15. juli 1862.

Hans Thordsen Bollerud og hustru Alhed Maria Nielsdatter Stablum hadde følgende barn som nådde voksenalder:

f I MARI HANSDATTER BOLLERUD, født den 1. april 1803 på Bollerud i Fiskum, gift den 14. juli 1843 med *Stephen Larssen*, født den 14. februar 1803 i Vestfossen og sønn av Lars Amundsen og hustru Rønnov Larsdatter.

Mari og Stephen var bosatt i Vestfossen. I 1865 kalles han bordfører og selveier. Mari døde den 16. august 1849 som en følge av barselen da datteren Maren ble født. I 1865 finner vi Stephen Larssen gift igjen med en kvinne ved navn Ingeborg Maria.

Stephen Larssen og Mari Hansdatter hadde bare ett barn som vokste opp, datteren

I MAREN STEPHENSEN, født den 11. august 1849 i Vestfossen. Hun ble senere, den 21. desember 1874, gift med skomaker *Edvard Larssen* i Vestfossen.

f II JOHANNE MARIA HANSDATTER BOLLERUD, født den 29. mai 1805. Hun stod ved sin konfirmasjon den 17. oktober 1819 som nr. 1 på kirkegulvet med karakteren «udmærket god». Ektet den 6. november 1834 *Ole Mortensen Stenberg*, født den 13. juli 1801 i Nedre Eiker som sønn av Morten Trulssen Horgen og hustru Margrethe Pedersdatter.

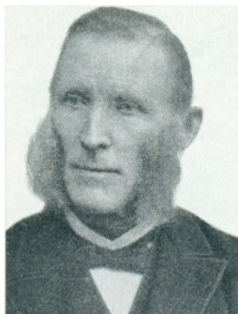
Ole Mortensen, som en tid var skoleholder, kjøpte i 1833 Stenberg i Nedre Eiker, og her kom han og konen til å bo til sin død. Livørsmann Ole Mortensen Stenberg og livørskone Johanne Maria Hansdatter Stenberg døde samme dag og år, den 23 mars 1886, og dødsårsaken er for begge vedkommende innført i kirkeboken som lungebetennelse.

Gårdbruker Ole Mortensen Stenberg og hustru Johanne Maria Hansdatter Bollerud hadde følgende barn som nådde voksenalder:

I HANS OLSEN STENBERG, født den 4. april 1839, overtok farsgården Stenberg. H. O. Stenberg innehadde i sin tid en rekke kommunale tillitsverv. Blant annet var han en periode

Hans Olsen Stenberg

*Marthine Emilie
Stenberg*

fattigforstander for Nedre Eiker og også en tid viseordfører. Gårdbruker Hans Olsen Stenberg giftet seg den 7. mars 1870 med piken *Marthine Emilie Nielsdatter Nedberg*. Deres sønnesønn, Erland Stenberg, ble ved stortingsvalget 1965 valgt inn på Stortinget som representant for Senterpartiet.

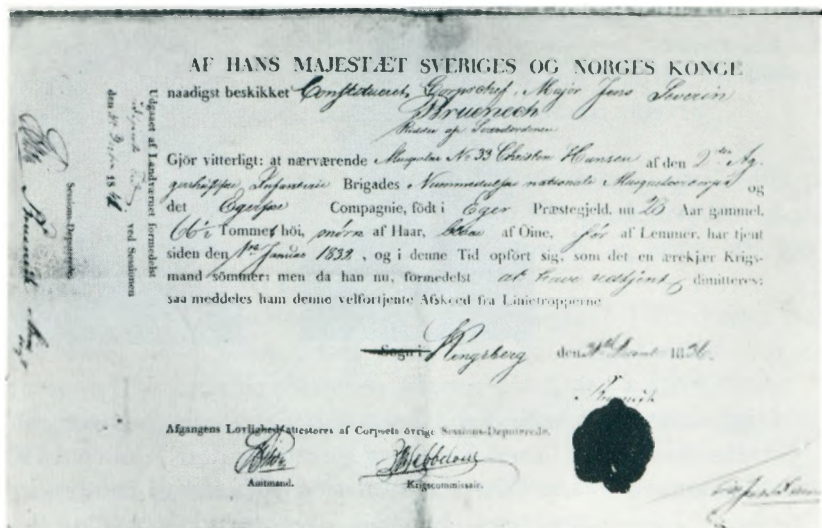
2 ANNE OLSDATTER STENBERG, født den 11. februar 1841, ble den 28. april 1876 gift med ungkar *Claus Pedersen Skar*.

3 MAREN OLSDATTER STENBERG, født den 15. januar 1844. Gift med gårdbruker Lars Olsen Nedberg.

4 MORTEN OLSEN STENBERG, født den 2. april 1847, klokker og kirkesanger i Fiskum. Han giftet seg den 8. januar 1873 med jomfru *Petra Andrea Hægstad*. Morten reiste senere til Amerika.

f III CHRISTEN HANSSEN BOLLERUD, født den 18. januar 1808, fikk i dåpen sin farbror, Christen Thordsen Bolleruds navn. Christen Hanssen ble senere gårdbruker på den ene halvdel av farens gård. Ved skjøte av 27. juni 1829 selger Hans Thordsen Bollerud sin sønn, Christen, de 21½ lispund av gården som ligger ovenfor veien til Gunhildrud. For dette måtte Christen betale 700 speciealer.

Christen Hanssen Bollerud ble den 9. april 1831 gift med piken *Maren Dorteia Larsdatter* fra Vestfossen. Hun var født den 26. mars 1808 og var datter til Lars Johnsen i Vestfossen og hustru Marthe Andersdatter.

Christen Hanssen Bollerud dimitteres. Dokument på Bollerud

Christen Hanssen delte sin eiendom i to like deler. På den fraskilte del bygget han hus og overlot så denne delen til sin sønn Hans. Christen Hanssen beholdt selv hovedbølet til han solgte det til sin sønn Niels. Maren Dorthea Larsdatter Bollerud døde den 21. juni 1883. Mannen, som hørte til bygdens mest aktede menn og i sin tid innehadde mange offentlige tilitsverv, døde først den 6. mai 1900.

Christen Bolleruds og Maren Dortheas barn er:

1 HANS CHRISTENSEN BOLLERUD, født den 10. januar 1832. Han overtok som tidligere nevnt farens gård, men solgte senere denne til broren Niels. Den 27. oktober 1865 var Hans Bollerud blitt gift med *Mari Olsdatter* fra gården Eknes i Nedre Eiker, og etter at han hadde solgt Bollerud, flyttet han og konen til Eknes.

2 MAREN JOHANNE CHRISTENSDATTER BOLLERUD var født den 1. mai 1834 og døde ugift hos søsteren Ingeborg på Lundeteigen. Hun var i 1875 husholderske for broren Lars, som på det tidspunkt ennå var ugift.

Christen Hanssen Bollerud. Født i 1808

Hans Christensen Eknes og Mari Olsdatter Eknes

3 LARS CHRISTENSEN BOLLERUD, født den 9. januar 1837, ble gift med *Maren Sophie Pedersdatter Saasen* den 23. august 1883.

Lars kjøpte gården Åker i Haug, hvor han senere bodde.

4 ALHED MARIA CHRISTENSDATTER BOLLERUD, født den 11. mars 1839. Reiste til Amerika. Gift der.

5 INGEBOG MARIA CHRISTENSDATTER BOLLERUD, født den 14. desember 1841, ektet den 5. desember 1862 *Amund Christophersen Skara*. Amund eiet en del av gården Lundeteigen.

6 NIELS CHRISTENSEN BOLLERUD, født den 21. januar 1848, var utlært mekaniker. Niels Bollerud kjøpte halve Bollerud av faren og bosatte seg der. Ved siden av gårdsbruket eiet han et jernstøperi i Vestfossen. Niels Christensen Bollerud giftet seg den 15. november 1878 med *Boel Maria Gundersdatter* fra Mjøndalen.

*Laura Charlotte
Athalia Bollerud*

Hans Nielsen Bollerud

*Lars Christensen
Bollerud*

*Niels Christensen
Bollerud*

Ole Olsen Thorberg

*Mariane Nielsdatter
Thorberg*

f IV **NIELS HANSSEN BOLLERUD**, født den 18. november 1809, fikk ved skjøte av 15. mai 1830 kjøpt den delen av Bollerud som ligger nedenfor veien til Gunhildrud. Her lot han oppføre nye bygninger og bodde der til sin død.

Niels Bollerud var gift to ganger. Første gang giftet han seg den 9. mai 1837. Bruden var den noe eldre enken *Mari Olsdatter Stablum*, født den 18. mai 1803, som datter av Ole Pedersen Kortvedt og hustru Sara Olsdatter. I sitt ekteskap hadde Niels og Mari to barn som vokste opp (se nedenfor). Mari døde imidlertid, og Niels giftet seg på ny den 26. september 1861 med *Anne Kirstine Olsdatter*, født den 20. november 1823 på «Kapteins-Råen» som datter av Ole Amundsen Besseberg på Råen og

Alhed Maria Bollerud med sin familie i U.S.A.

Amund og Ingeborg Skara

hustru Anne Jacobsdatter. 1869 kjøpte Niels Bollerud også en av Torberg-gårdene.

Som eldre tok Niels og konen føderåd hos eneste sønn, Hans Nielszen Bollerud. Niels Hanszen Bollerud døde den 27. august 1881.

De to barna til Niels Hanszen og Mari Olsdatter var:

1 HANS NIELSSEN, født den 28. august 1840, farens eftermann som gårdbruker på Bollerud. Hans Bollerud ble gift den 21. mars 1871 med jomfru *Laura Charlotte Athalia Elster* fra Gunhildrud.

2 MARIANNE NIELSDATTER, født den 5. august 1843, gift med *Ole Olsen Thorberg*.

fV INGEBOG MARIA HANSDATTER BOLLERUD, født den 21. april 1812, ektet den 13. mars 1835 *Stephen Paulssen Holthe*, født den 14. november 1805 og sønn av Paul Stephensen Holthe i Bakke og hustru Eli Nielsdatter.

Stephen Paulssen eiet og drev en del av farens gård, Holte i Bakke sogn. På en annen del av gården satt broren Niels, som var gift med Nicolay Wilborns datter, Anne Cornelia.

Stephen Paulssen Holthe døde den 30. desember 1870. Ingeborg Maria bodde nu i flere år som livørskone hos sønnen Hans. Hun døde den 23. oktober 1888.

Stephen Holthe og Ingeborg Maria Bolleruds barn er:

1 ELEN MARIA STEPHENSDATTER HOLTHE, født den 16. juli 1836, ugift.

2 ANNE PAULINE STEPHENSDATTER HOLTHE, født den 25. juni 1837.

3 ANNE KIRSTINE STEPHENSDATTER HOLTHE, født den 24. januar 1840, gift den 25. august 1865 med skredder *Jacob Larssen* fra Hasselverk, bosatt på Rakkestad-eie.

4 MAREN STEPHENSDATTER HOLTHE, født den 2. april 1842, gift den 22. mars 1867 med *Ole Nielssen Haugen*.

5 HANS STEPHENSEN HOLTHE, født den 3. juni 1845, overtok som eneste sønn farsgården. Han ble den 6. mai 1877 gift med *Elen Sophie Hansdatter Lunde*.

6 CHRISTIANA STEPHENS DATTER HOLTHE, født den 21. april 1849.

f VI POVEL HANSS EN BOLLERUD, født den 2. november 1816, var ugift og bodde hjemme på Bollerud.

f VII ANNE KIRSTINE HANSDATTER BOLLERUD var gift 1. gang med *Ole Pedersen Borge*, gift 2. gang med *Christen Nielssen Bakken*. Se neste generasjon.

f VIII JOHANNES HANSS EN BOLLERUD, født den 23. januar 1822. Han nevnes som fadder i 1849. Det fortelles at en av Hans Bolleruds sønner ble røyert og rodde varer mellom Vestfossen og Drammen. Kanskje er dette Johannes Hanssen.

F (VII) ANNE KIRSTINE HANSDATTER BOLLERUD ble født på farens gård, Bollerud i Fiskum, den 31. mars 1819.

Anne Kirstine ble 1. gang gift den 28. oktober 1840 med ungkar *Ole Pedersen*, født den 2. februar 1815.

Ole Pedersen var sønn av Peder Olsen, som bodde på en plass under Borge (Møllenhof), og dennes hustru Mari Mortensdatter. På farsiden var Ole av Horgen-Krokstad-ætten. Farfaren, Ole Pedersen, var født på Horgen og døde som gårdbruker på Eknes i Nedre Eiker. Moren var datter av Morten Trulssen Horgen og søster av den fornevnte Ole Mortensen Stenberg.

Ole og Anne Kirstine bodde lenge i Vestfossen, og her ble deres eneste barn, datteren Mari (se nedenfor), født. Senere later det imidlertid til at Ole flyttet med sin kone og datter til sitt barndomshjem på Borge. Ole døde den 3. september året 1843, ifølge kirkeboken på gården Stenberg i Nedre Eiker.

I 1846 ble det avholdt skifte etter Ole Pedersen Borge. Av dette fremgår det at boet bl. a. eiet en dragkiste som var verdsett til 2 daler, 2 ort og 12 skilling. Dette er trolig Anne Kirstine Hansdatter Bolleruds utstyrs kiste, som ennå finnes i familiens eie. Denne kisten bærer monogrammet A. K. H. D. B.

Enken Anne Kirstine Hansdatter ble gift for 2. gang den 31.

januar 1846 i Haug kirke. Brudgommen var *Christen Nielssen Bakken* fra Vestfossen, som var enkemann, men som tilsynelatende ikke har etterlatt seg noen barn av 1. ekteskap.

Christen Nielssen var født i Vestfossen den 27. mars 1803 som sønn av Niels Christophersen og hustru Maria Christensdatter. Farsslekten stammet fra Teisebakken på Eiker. Denne gården kalles vanligvis bare Bakken i de gamle protokollene, og det er vel trolig derfor Christen Nielssen går under navnet Bakken.

Christen Bakken var sagmester og bosatt i Vestfossen. Den 13. februar 1847 ble det tinglest skjøte, hvorved Jochum Svendsen selger til Christen Nielssen Bakken «hus no. 41 i Vestfossen, samt to tomter sammesteds».

Christen Nielssen Bakken døde den 24. januar 1871, og Anne Kirstine fikk bevilling til å sitte i uskiftet bo. Selv døde hun den 4. februar 1878 av lungebetennelse. På auksjonen som ble avholdt etter hennes død¹ ble boets gård i Vestfossen solgt til sønnen, Hans Kristensen Bakken, for 1 125 kroner. Skiftet etter Anne Kirstine Hansdatter ble avholdt den 6. juli 1878.

Anne Kirstine Bolleruds datter i ekteskapet med Ole Pedersen Borge, *Mari Olsdatter*, ble gift med rennefoged *Syvert Gulbrandsen Svartvig* og finnes omtalt under Østerud-grenen. I sitt annet ekteskap, med Christen Nielssen Bakken, hadde Anne Kirstine følgende barn:

g I NILS KRISTENSEN, født den 19. april 1848 i Vestfossen. Verksmester, Drammen Gassverk.

Gift i Haug kirke, Eiker, den 12. april 1874 med *Kristiane Guttormsen*, født i Vestfossen den 10. oktober 1850 som datter av smeden Guttorm Olsen og hustru Anne Jensdatter.

Kristiane og Nils døde begge i Drammen. Hun i 1896, han den 31. mars 1943.

De hadde følgende barn:

1 ANETTE CHRISTENSEN, født den 19. februar 1875, gift den 24. mai 1899 med kjøpmann *Carl Bernhard Rosenberg*.

2 CHRISTEN BACKE, født den 26. oktober 1877, kasserer, gift den 7. februar 1904 med *Ragnhild Olafsen*.

¹ Auksjonen ble avholdt den 29. mars 1878, se Eiker auksjonsprotokoll I, 22a–23a.

Øverste rekke: Marie, Nils Kristensen, Anders, Christen, Godtfred
Foran: Kristine, Anette, Johannes

3 **GOTTFRED BACHE**, født den 24. april 1880, gift 24. juni 1901 med *Victoria Marie Augusta Helliksen*. Godtfred Bache, tidligere kontorsjef, og hans frue lever ennå (1966 i Trondheim).

4 **ANDERS BACKE**, født 1882. Død ugift.

5 **JOHANNES BACKE**, født 1884, revisor. Godt kjent i Drammen som musikkannemelder og kordirigent. Gift med *Ingeborg Hermansen*.

6 **MARIE BACKE**, født den 13. oktober 1886, gift i Drammen med handelsreisende *Emil Wærnersen*.

7 **KRISTINE CHRISTENSEN**, født den 1. januar 1889, død ugift.

g II **HANS KRISTENSEN BAKKEN**, cellulosearbeider i Vestfossen, hvor født den 13. januar 1850.

*Kristiane Kristensen
f. Guttormsen*

*Karen Marie Larsen
f. Bache*

Inntrådte den 16. august 1875 i Bakke kirke i ekteskap med *Gunhild Marie Larsdatter*, født den 17. mai 1846 på Hasselverk, datter av verksarbeider Lars Peter Jacobsen og hustru Ingeborg Marie Hansdatter.

Hans Bakken døde den 6. mars 1900, hans kone den 12. juli 1925, begge i Vestfossen.

Gunhild Marie og Hans Bakkens barn er:

1 KAROLINE BAKKEN, født den 29. mars 1876, gift den 2. juni 1906 med *Harald Hansen*, elektrisk maskinist.

2 INGA AMALIE BAKKEN, født den 3. januar 1880, gift med elektrisk maskinist *Jørgen Halvorseth* den 10. mars 1898.

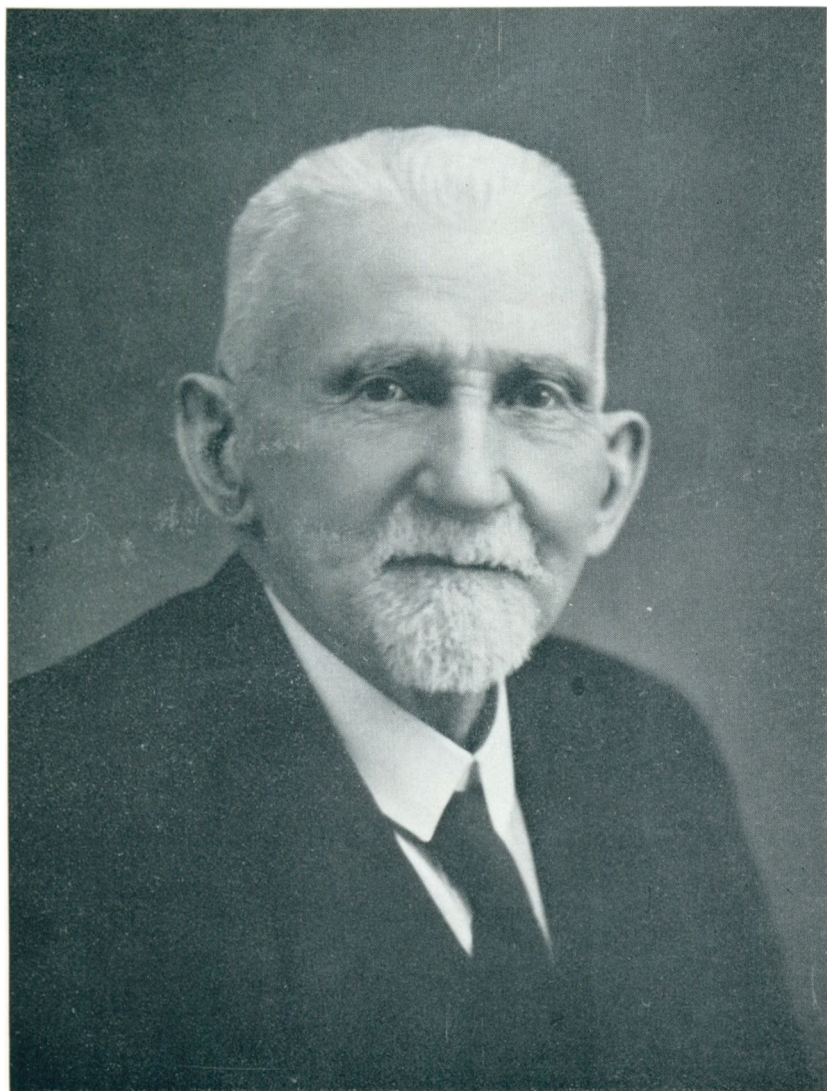
3 KRISTEN BAKKEN, født den 12. oktober 1882, likesom svogrene ansatt ved Vestfos Cellulosefabrik i Vestfossen. Gift den 2. juni 1906 med *Ragna Mathilde Bryhn*.

Kristen Bakken eier huset hvor slekten har bodd like siden Christen Nielssen Bakken og Anne Kirstine Bolleruds tid.

g III KAREN «MARIE» BACHE, født den 8. august 1855, ektet *Olaus Larsen Sutterud*, født den 22. januar 1838. Sønn av husmann Lars Christophersen og Aase Hansdatter Vigen.

Marie og Olaus Larsen hadde barna:

1 ANNA KIRSTINE LARSEN, født den 14. desember 1878 i Nedre Eiker. Gift den 8. desember 1907 med kjøpmann *Oluf Knudsen Wiegaard*, født i Veblungsnes, Romsdalen.

Nils Kristensen

*Hans Kristensen Bakken med hustru Gunhild Marie
og barna Karoline, Inga og Kristen*

2 INGEBOG MARIE LARSEN, født den 9. juli 1881 på Nedre Eiker, gift første gang med *Jens Oscar Fredriksen*, derefter med snekker *Sverre Andreas Bomengen*.

Lalla Fredriksen som var datter av Ingeborg Marie reiste til U.S.A. i 1926. Hun giftet seg med Clark Webster den 19. januar 1929. De har to sønner: Clark-Algot, født den 19. juni 1931 og Glenn, født den 3. oktober 1932.

3 KRISTEN LARSEN, eller Christen Hick som han het i U.S.A., var født den 19. februar 1885. Gift den 11. oktober 1904 i U.S.A. med Sophie L. Beewson, Duluth, Minn.

4 SIGURD LARSEN, eller Sigurd Olsen som han het i U.S.A., var født den 31. mai 1891. Han ble gift i U.S.A. den 18. januar 1930.

g IV OLE CHRISTENSEN, manufakturkjøpmann i Drammen, født i Vestfossen den 22. februar 1859, ble gift i Nedre Eiker den 8. desember 1885 med *Emilie Wiig*, født der den 11. november 1861 som datter av gårdbruker Niels Christensen Vigen og hustru Gunhild Marie Andersdatter.

Ole Christensen døde i Drammen den 20. mai 1935, Emilie Christensen døde sammesteds den 1. november 1943. De etterlot barna:

1 INGRID CHRISTENSEN, født den 25. oktober 1886, statsautorisert sykegymnast. Ugift.

2 AASTA CHRISTENSEN, født den 25. april 1888, gift med *Abraham Skatvedt*.

3 MAGNHILD CHRISTENSEN, født den 10. august 1890, gift med *Trygve Evensen*.

4 HJØRDIS CHRISTENSEN, født den 25. juni 1893, gift med *Christian Køber*.

5 TRYGVE CHRISTENSEN, født den 4. januar 1896, kjøpmann, gift med *Elisabeth Berglund*.

6 SIGRUNN CHRISTENSEN, født den 18. mai 1899, gift med *Gustav Frøisland*, ekteskapet oppløst.

g V CHRISTOPHER KRISTENSEN, født den 1. juli 1861 i Vestfossen, død ugift.

g VI CARL «ANDREAS» CHRISTENSEN, født den 20. november 1864 i Vestfossen, kontorsjef ved Holmens Brug, Drammen.

Andreas Christensen ektet *Hilda Kjennerud*, født den 11. august 1870.

Andreas døde den 10. mai 1898, Hilda Christensen den 24. juni 1960.

De hadde barna:

1 BERGLJOT CHRISTENSEN, født den 8. november 1895, gift med *Hans Georg Jensen*.

2 ASTRID CHRISTENSEN, født den 25. desember 1896, ektet *Lars A. Alvsaker*.

3 KIRSTEN CHRISTENSEN, født den 17. juni 1898, gift *Eriksen*, nu skilt.

5. Kongsberg-grenen

Som den eneste av de tre Wiborg-linjer som er omhandlet i dette arbeide, nedstammer Kongsberg-Wiborgene fra B (IV) PETER HENRICHSEN WIBORG, den eneste av kaptein Henrich Wiborgs barn som så vidt sees har gått i farens fotspor, for så vidt som også Peder Wiborg valgte en militær løpebane.

Peder Henrichsen Wiborg finnes første gang nevnt i forbindelse med den såkalte Gyldenløve-feide, eller den «Skånske krig» som den heter i Danmark. Denne krig, som ble ført med tanke på å vinne tilbake de landskaper som var tapt til Sverige ved de foregående fredsslutninger i København og Roskilde, ble fra norsk side ledet av Ulrich Fredrik Gyldenløve. De norske styrker gjorde den gang en stor innsats og besatte deler av Sverige. Svenskene, som imidlertid hadde Ludvig XIV med seg, fikk ved fredsslutningen beholde sine nyerobringer, og krigen er da også blitt kalt «den mest ærerike krig med det minste utbytte».

Peder Wiborg finner vi i rullene for en nyopprettet enhet under major Claus Brockenhuus' kommando. Peder tjente først som fenrik med halv lønn, senere som virkelig fenrik. Ved krigens slutt i 1679, tok han avskjed. Peder Wiborg ble dimittert med korporals grad, og han kalles i de gamle protokoller gjerne «Peder Corporal», slik som tidens skikk var.

Peder Henrichsen Wiborg var bosatt på en plass under gården Rud. Med sin kone, hvis navn ikke kjennes, hadde han barna:

c I OLE PEDERSEN, ble gift med *Anne Olsdatter* fra Fiskum prestegård og kom dit. Se neste generasjon.

c II PETER PEDERSEN, gift den 17. april 1721 med *Aase Pedersdatter*.

Peder Pedersen (Wiborg) var bosatt i Vestfossen og man har kunnet finne at han og konen hadde minst tre barn:

1 PEDER PEDERSEN D. Y., døpt den 23. november 1721.

2 ANNE PEDERSDATTER, døpt den 12. september 1723.

3 LAURITZ PEDERSEN, døpt den 13. oktober 1726.

c III ANNE PEDERSDATTER, nevnes som fadder i årene 1698 og 1704.

c IV JON PEDERSEN, døpt den 13. februar 1691 i Fiskum kirke. Jon nevnes som tjener hos major Richlieu på Sem hovedgård. Han ble viet den 20. september 1716 til piken *Edel Jørgensdatter*, med hvem han i alle fall hadde ett barn, nemlig datteren:

1 MARTHE JONSDATTER, døpt den 6. januar 1718.

C (I) OLE PEDERSEN WIBORG, vel den eldste av Peder Henrichsen Wiborgs sønner, er det neste ledd i Kongsberg-Wiborgenes anerekke. Kanskje har han Ole-navnet etter sin morfar eller et annet medlem av morens familie, for dette navn er ikke vanlig innen Wiborg-familien, selv om det innen Kongsberg-grenen senere kom til å bli et ganske vanlig navn.

Ole Wiborg ble gift med *Anne Olsdatter*, datter av Ole Pedersen d. e., som hadde bygselsretten over Fiskum prestegård. Som så ofte i de dager, opplot Ole gården til sin datter og svingersønn. Fra den tid av kalles Ole Pedersen Wiborg, efter tidens skikk, som oftest «Ole Præstegaarden».

Det er ellers ikke så meget man vet om Ole Pedersen d. y. og hustru Anne Olsdatter. De hadde imidlertid mange barn. Noen døde som små, mens andre vokste opp og fikk tallrike etterkommere. Disse barna var:

d I PEDER OLSEN (WIBORG), gift den 22. november 1739 med piken *Eli Jensdatter*.

Til tross for at Peder Olsen (Wiborg) trolig var den eldste av Ole Pedersen Wiborgs sønner, opplot faren bygselen over Fiskum prestegård til den yngste av sønnene, Henning. (Se nedenfor.) Peder fikk en plass under prestegården å bo på.

d II RØNNOV OLSDATTER (WIBORG), døpt den 25. juni 1718 i Fiskum kirke.

d III OLE OLSEN (WIBORG), døpt den 25. juni 1718.

d IV HENRICH OLSEN WIBORG, kom til Kongsberg og ble stamfar for den videre Wiborg-gren der.

Se neste generasjon.

d V HENNING OLSEN, den yngste av Ole Pedersens sønner, overtok bygselen av prestegården etter faren. Dette ble bekjentgjort på tinget den 7. november 1743.

Henning Olsen Præstegaarden var gift med Kirsten Hansdatter Wendelboe, datter av fogeden Hans Christensen Wendelboe, som eiet Fiskum hovedgård.

D (IV) HENRICH OLSEN WIBORG ble døpt den 22. mai 1725 i Fiskum kirke, og kom som første representant for sin slektsgren til Kongsberg. Den første av slekten som bosatte seg på Kongsberg var han imidlertid ikke. Det var hans fars fetter, den tidligere nevnte Henrich Henrichsen Ruud. Henrich Ruuds efterslekt kom imidlertid ikke til å slå rot på Kongsberg, slik som Henrich Olsen Wiborgs slekt.

Når Henrich Wiborg kom til Kongsberg, kan ikke fastslås nøyaktig. Ved skjøte av 9. februar 1754 kjøper han gård og grunn på Kongsberg, så han må allerede i tyveårsalderen ha forlatt sin hjembygd.

Kongsberg, som var et slags datidens Klondyke, trakk folk til seg fra bygdene omkring, men også fra mer fjerne kanter av landet. Det som lokket var lønnet arbeide i grubene, og de fleste som kom til byen bragte vel ikke annet med seg enn ønsket om å skape seg en fremtid i grubebyen. Dette var trolig også tilfelle med Henrich Olsen Wiborg, selv om det faktum at han allerede 29 år gammel kunne kjøpe seg sitt eget hus i bergstaden, kunne tyde på at han ikke kom ganske tomhendt hjemmefra.

Men Henrich Wiborg bragte med seg noe annet og mer til Kongsberg, nemlig sitt slektsnavn og de rike tradisjoner som knyttet seg til dette. Og i Kongsberg-grenen var det også at Wiborg-navnet ble ført videre. Mens de andre slektsgrenene skiftet ut slektsnavnet med farsnavn eller navnet på det sted de

bodde, så finnes det i dag både i Norge og U. S. A. agnatiske efterkommere efter kaptein Henrich Wiborg som bærer hans navn.¹

Henrich Olsen Wiborg finner vi for første gang nevnt i kirkeboken for Kongsberg den 14. juni 1763, da «Henric Olsen Wiborg v. Schielbred» ble viet til piken *Marthe Anunsdatter Hotvedt*.

Marthe var en bondedatter fra Sandsvær. Hun ble døpt den 24. april 1741 i Efteløt kirke som datter av Anund Enersen på Hotvet og første hustru Gunhild Helgesdatter Mørk.² På skiftet efter Gunhild i 1754 anføres det at boet eier 12 lispund i Østre Hotvet, verdsatt til 500 riksdaler. På skiftet efter Anund Hotvets 2. kone i 1761 er anført at boet eier jord i Nordre Hotvet for 350 daler. Ellers var skiftenettoen på skiftet i 1761 på hele 1534 riksdaler, så Hotvet-folket hørte utvilsomt til Sandsværs mer velstående bondeætter.

Henrich Olsen Wiborg døde senhøstes 1792, og ble begravet den 20. oktober med «ringning fra alle klokker». Han var ved sin død 67 år gammel.

Skiftet efter Henrich ble begynt den 17. oktober 1792,³ altså allerede før han var begravet. Av dette skifte fremgår det at Henrich eiet en 6-laftet bygning med stue, kammers og kjøkken. Både i stuen og kammerset var det kakkellovn, mens kjøkkenet var utstyrt med skorsten. Til gården hørte, som til bygårder flest på den tid, fehus med forhus samt matbod. Fehuset var 4-laftet og var innvendig kledt med bord. Mens hovedbygningen hadde stentak, hadde fehuset tak av bakhon. Ellers ble det opplyst at det til huset hørte gårdsrom samt urte- og gresshave. I haven lå det en brønn. Av buskap hadde Henrich Wiborg to kuer, en røddroplet og en rødsidet, begge med horn.

Et lite innblikk i hvordan det så ut innenfor husenes vegger får man også. Av innredningen kan nevnes at storstuen var forsynt med brunmalt slagbord med skuff, en gulmalt dragkiste med lås, en brunmalt karnappbenk, seks brunmalte trestoler, to gamle trestoler samt stueur med kasse.

Foruten løsøret og gården, som ble solgt for 145 daler, eiet boet en løkke, som ved skifteauksjonen ble solgt for 240 daler.

¹ Nu bare fhv. driftsbestyrer Harald Wiborg i Norge.

² Se Hans Høeg: Sandsvær-slekten Bjerknes Evju (Oslo 1953), s. 57.

³ Kongsberg skifteprotokoll 12, 282b flg.

Av Henrich Wiborg og Marthe Hotvedts barn levet følgende opp:

e I OLE HENRICHSSEN WIBORG, døpt den 17. mars 1764, var bergmann og gårdeier på Kongsberg. Allerede i 1792 sies han å være ansatt ved sølvverket, og den 18. mai 1799 ble han gift med piken *Sigrid Pedersdatter (Smaaland)*, døpt den 25. mai 1773 i Kongsberg kirke og datter av Peder Hanssen Smaaland og hustru Berthe Christensdatter Fuschebacke eller Kiennerud.

Ole Wiborg og Sigrid Pedersdatters ekteskap var barnløst. Ole døde 44 år gammel og ble begravet den 19. mars 1808. I kirkeboken blir bemerket ved hans navn: «Afgaaet med Løn for Levetid.» Om dette at han ikke fikk pensjon, men full lønn skyldtes et spesielt forhold, f. eks. at han hadde vært utsatt for en arbeidsulykke, vites det intet om.

Sigrid Pedersdatter, Salig Ole Wiborgs enke, ble gift for annen gang den 9. juni 1810 med enkemann Lars Anderssen Piper.

e II GUNHILD HENRICHSDATTER WIBORG, døpt den 16. januar 1766, ektet den 27. mai 1797 i Kongsberg kirke *Hans Henrich Fusche*, i 1801 ansatt ved Mynten på Kongsberg. Hans Henrich Fusche tilhørte en gammel og velrenommert bergmannslekt. Han var sønn av Hans Jørgen Sjulsen Fusche og hustru Frederikka Olsdatter og brorsønn av Tov Sjulsen Fusche, som døde som pukkforvalter ved sølvverket.

Gunhild Wiborg døde den 13. august 1833. Av skiftet etter henne fremgår at hun og mannen eiet bygård på Kongsberg. Denne hadde stentak, var panelt og malt og hadde stue, kamers og kjøkken. Det var fem fag vinduer i huset.

Hans Henrich Fusche levet ikke lenge etter konen. Den 21. juni 1834 døde han. Han og Gunhild hadde tre barn som vokste opp:

1 MARTHE HANSDATTER FUSCHE, døpt den 26. august 1797. Marthe sies ved skiftet etter moren å være ugift, men ved skifteregistreringen etter faren den 27. juni 1834, opplyses det at hun er gift med *Erich Nielsen* i Vestfossen.

2 HANS JØRGEN HANSSSEN (FUSCHE), døpt den 26. september 1809. Han gikk i gullsmidlære, trolig i Drammen, og sies ved sin vielse å være bosatt der. Han var da gullsmidsvenn.

Nedsatte seg senere som gullsmed i Vestfossen. Her døde han imidlertid forholdsvis ung.

Gift den 27. desember 1825 i Haug kirke med *Marthe Christensdatter* fra Vestfossen.

3 ANNE HENRIKKA HANSDATTER FUSCHE, døpt den 12. desember 1807, var i 1834 ennå ugift.

e III ANNE MARIA HENRICHSDATTER WIBORG, døpt den 14. april 1771, kom som tjenestepike til Hasselverk på Eiker før 1801. Her tjente hun hos verksbestyrer Frantz Edler Neumann, trolig som stuepike.

På Hasselverk tjente likeledes fra før 1801 *Anders Larssen Hassel*, født på Hassel-eie i Modum den 27. mai 1780 som sønn av Lars Olsen og hustru Anne Andersdatter. Anne Maria og Anders giftet seg den 22. september 1805. De bodde på Rypås under Hasselverk.

Barn av Anders Hassel og Anne Maria Wiborg er funnet døpte på Eiker:

1 LARS HENRIK ANDERSSEN HASSEL, født den 22. januar 1806 på Hasselverk (dp. Eiker). Han tjente på Sveås i Modum da han den 6. november 1836 ble gift med *Anne Maria Andersdatter* på Sveås.

2 ANNE MATHEA ANDERSDATTER HASSEL, født den 21. oktober 1807 på Hasselverk (dp. Eiker), gift i Modum den 6. april 1831 med tjener hos Collet *Christian Frederik Bugge*, oppdratt ved det kgl. Waisenhus i København.

3 CORNELIUS ANDERSEN HASSEL, født den 15. september 1810 på Hasselverk (dp. Nykirke, Modum), var verksarbeider og bosatt på Rypås, da han den 2. august 1839 i Modum ektet *Anne Marie Petersdatter Steenbro*.

4 CHRISTINE DORTHEA ANDERSDATTER HASSEL, født den 6. november 1815 på Hasselverk (dp. Nykirke, Modum).

e IV JOHANNES HENRICHSSEN WIBORG, døpt den 12. desember 1773.

Johannes Wiborg ektet i Kongsberg kirke den 30. desember 1796 enken *Marthe Nielsdatter*, som tidligere hadde vært gift med Johannes Iversen Kjørstad på Kongsberg.¹ Johannes Wiborg var med sin familie bosatt på plassen Løkken under Liverud i Fiskum. Han eiet denne plassen og likeledes plassen Grønli under samme gård. Johannes døde på Løkken den 6. mai 1809. Av skiftet etter ham den 30. juli 1812, ser man at plassen Løkken ble taksert til 150 daler, Grønli til 300.

Johannes Wiborg og hustru Marthe Nielsdatter hadde to døtre. Foruten disse barna hadde imidlertid Marthe to sønner fra første ekteskap, Iver og Johannes Johannessønner, og disse, som vokste opp som Johannes' egne barn, brukte navnet Wiborg. Om de har etterkommere som også bruker dette navn, vites ikke.

Johannes og Marthes to døtre het:

1 MARTHE CARINE JOHANNESDATTER WIBORG, døpt i Kongsberg kirke den 6. oktober 1798.

2 JOHANNE JOHANNESDATTER WIBORG, døpt den 5. august 1809.

e V HENRIK HENRIKSEN WIBORG, stamfar for den videre slektslinje, se neste generasjon.

E (V) HENRIK HENRIKSEN WIBORG, døpt i Kongsberg kirke den 24. juli 1779.

24 år gammel giftet Henrik Wiborg seg den 17. september 1803 med piken *Anne Maria Larsdatter Spille*, døpt den 4. mai 1782 i Kongsberg kirke og eneste barn av Lars Jonsen Spille og hustru Live Thorbjørnsdatter Mørch (skifte etter Anne Marias far ble avholdt i 1794).

Henrik Henriksen Wiborg var trolig en tid bergmann. Senere ble han imidlertid ansatt ved mynten som preger. Her arbeidet, som tidligere nevnt, også hans svoger, Hans Henrik Fusche.

Anne Maria Wiborg, f. Spille, må være død før mannen, da denne ved sin død den 17. november 1844 kalles enkemann.

Henrik er så vidt sees den siste agnatiske Wiborg-ætling i berg-

¹ Ved sitt 1. giftermål, den 16. mai 1793, kalles Marthe Nielsdatter «Marthe Nielsdatter Berg fra Hole». Hun skal jfr. folketellingen 1801 være f. ca. 1771, men finnes ikke døpt i Hole da.

staden. Han og konen hadde imidlertid mange barn, hvorav følgende levet opp:

f I **MARTHE CARINE HENRIKSDATTER WIBORG**, døpt den 1. september 1804 i Kongsberg kirke. Marthe Carine Wiborg kom, trolig som tjenestepike, til Eiker. Her ble hun gift den 28. mai 1853 med *Anders Hanssen*, født den 12. januar 1805 i Fiskum på Øvre Eiker, sønn av Hans Erlandsen Paule-eie og hustru Mari Andersdatter.

På skiftet etter Henrik Wiborg i 1844 kalles Anders Hanssen «Anders Løvlien». Det opplyses da at han og konen oppholder seg på Kongsberg.

Om Anders Hanssen Løvlien og Marthe Carine Wiborgs evtl. etterkommere vites intet.

f II **ELEN MARIA HENRIKSDATTER WIBORG**, døpt den 18. oktober 1806 i Kongsberg kirke.

Elen Maria kom, liksom den eldre søsteren, til Eiker, hvor hun ble gift den 4. desember 1832 med *Michael Tollefsen*, født på Eiker den 11. august 1803 som sønn av Tollef Tollefsen Arnberg-eie og hustru Eline Michaelsdatter.

På skiftet etter svigerfaren i 1844, kalles Michael «Bradtaas» og sies å være bosatt i Vestfossen på Øvre Eiker.

Om eventuelle etterkommere av Michael og Elen Maria vet man intet sikkert.

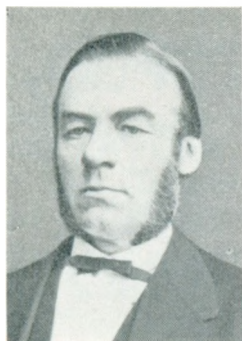
f III **ANNE SERINE HENRIKSDATTER WIBORG**, døpt den 16. juni 1810 i Kongsberg kirke, kom som den første av Henrik Wiborgs barn til Christiania.¹

Gift i Vor Frælsers kirke den 2. november 1832 med *Anders Olsen* på Grini-eie i Aker, enkemann og ansatt ved farvermester Sars' klesstamp. Anders, som var født i Asker den 8. oktober 1803; som sønn av Ole Olsen Sems-eie og hustru Anne Maria Andersdatter, var forlover for Olea Wiborg og bordskriver Hans Jørgensen i 1836.

På skiftet etter Anne Serines far i 1844 opplyses det at hun er gift med en sadelmakersvenn i Christiania ved navn Even Thoresen. Noe slikt ekteskap har imidlertid ikke kunnet la seg bekrefte.

Eventuelle etterkommere etter Anne Serine Wiborg kjennes ikke.

¹ Tjente ved sitt giftermål hos ekspedisjonssekretær Bonnevic.

Hans Jørgensen

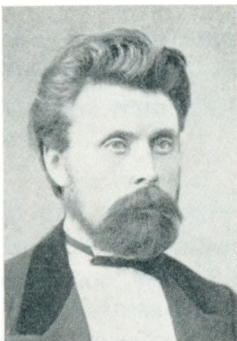
*Olea Henriksdatter
Wiborg*

Anthon Jørgensen

Ludvig Emil Jørgensen

Olaf Martin Benum

*Schemine Benum,
f. Jørgensen*

*Elise Jørgensen
f. Frølich*

Haakon Olaf Jørgensen

*Louise Henriette
Jørgensen*

f IV OLEA HENRIKSDATTER WIBORG, døpt i Kongsberg kirke 1. oktober 1814, kom likesom sin førnevnte søster til Christiania.

Ble i Vor Frelser's kirke gift den 7. oktober 1836 med *Hans Jørgensen*, født i Skoger den 28. oktober 1810, sønn av gårdbruker Jørgen Helgesen Grindrud og hustru Siri Povelstdatter Lund. Hans Jørgensen var bordskriver (materialforvalter), senere kjøpmann i Christiania og eiet gården Rødfyldgaten 10, som likesom nabogården, Rødfyldgaten 8, senere kom i de to eldste sønnenes eie. Hans døde på gården Solberg i Fron den 26. mars 1888.

Hans Jørgensen og hustru Olea født Wiborg hadde seks barn, som alle hadde kunstneriske interesser. Den eldste var sanger, døtrene var elever av Erika Nissen og Agathe Backer Grøndahl, de to yngste tegnet og malte. Barna var følgende:

1 ANTON SEVERIN JØRGENSEN, født den 13. januar 1840 i Aker, forretningsmann. Tapte penger på byggeprosjekter og reiste senere til Amerika, men kom tilbake 66 år gammel og døde i Norge.

2 LUDVIG EMIL JØRGENSEN, født den 4. februar 1843 i Christiania, forretningsmann. Fikk tuberkulose, og reiste til Ajaccio med søsteren Louise, som pleiet ham. Død den 31. desember 1873.

3 SCHEMINE (MINA) MARIE AMALIE JØRGENSEN, født den 3. august 1846 i Christiania. Gift med skoleinspektør *Olaf Martin Benum*, Tromsø.

4 LOUISE HENRIETTE JØRGENSEN, født den 26. mai 1853 i Christiania. Ble Norges første kvinnelige telegrafbestyrer, og døde på stasjonen Aure den 3. mars 1889.

5 HAAKON OLAF JØRGENSEN, født den 24. desember 1858 i Christiania, sivilingeniør. Var i 1885 bestyrer av Tønsberg Kraftfoderfabrik. Død den 21. februar 1888 i Christiania. Gift med *Elise Frølich*.

6 EUGEN HONORATUS JØRGENSEN, født den 29. november 1862 i Christiania, botaniker, matem.-naturvitensk. embeds-

*Eugen Honoratus
Jørgensen*

*Lilly Ivava Jørgensen
f. Sæther*

*Henrik Henriksen
Wiborg*

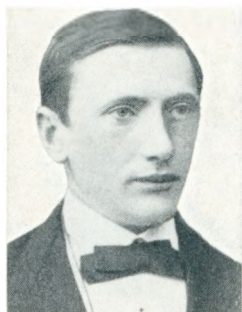
eksamen 1887, overlærer (lektor) ved Bergens Katedralskole. Fra 1898 fast knyttet til botaniske undersøkelser ved Bergens Museum. Medlem av Videnskapsakademiet. Motok i 1935 Fridtjof Nansens belønning. Død i Bergen den 14. mai 1938. Gift med *Lilly Ivava Sæther*.

fV HENRIK HENRIKSEN WIBORG D. Y., den eldste av Henrik Wiborgs og Anne Maria Spilles sønner, ble født på Kongsberg den 5. februar 1820.

Efter avlagt svenneprøve i skomakerfaget, dro Henrik Wiborg, likesom broren Lars, ut på svennerreise. De såkalte gesellvandringene var på den tid vanlige for unge håndverkssvenner.

Det er meget trolig at Henrik og broren Lars Wiborg, som da var blitt replagersvenner, la ut på reise sammen, for begge havnet de i Trondheims-distriktet. Mens Lars Wiborg vendte nesen sydover igjen og nedsatte seg som replagermester i Christiania, så kom Henrik til å slå seg ned i Trondheim. Foruten å drive som skomakermester, hadde han her garveri og lærhandel, og han opparbeidet etterhvert en betydelig forretning. I denne trådte i sin tur sønnen Henrik Laurits Wiborg og svigersønnen inn som kompanjonger. Senere drev den yngste sønnen, ingeniør Julius Wiborg, farens firma en tid, før han reiste til U. S. A.

Skomakermester og lærhandler Henrik Wiborg var gift to ganger. Han ble gift første gang den 3. september 1848 i Bakke kirke med *Oline Gjertine Gran*, datter av skipskaptein Ole

Henrik Laurits Wiborg

Julius Wiborg

Anderssen Gran fra Baklandet og hustru Elisabeth Jacobsdatter Ravn. Hun døde etter bare et halvt års ekteskap den 23. mars 1849.

Wiborg giftet seg igjen den 29. oktober 1854 i Bakke kirke med *Ovidia Hogstad*, døpt i Nærøy kirke den 14. mai 1813, datter av Nils Hogstad og hustru Marie.

I sitt ekteskap med Ovidia Hogstad, som døde i Trondheim den 12. februar 1877, hadde Henrik Wiborg tre barn:

I HENRIK LAURITS WIBORG. Om Henrik forteller 25-års jubileumsboken for studentene fra 1875: «. . . født i Trondhjem 20/3 1855 af forældre skomagermester Henrik Wiborg og hustru Ovidia.

Efter at have gjenne-gaaet Trondhjems katedralskole, tog han artium 1875 og andenexamen 1876. Derefter begynte han det teologiske studium; flere omstændigheder som var en afgjort hindring for et afsluttende studieophold ved universitetet, gjorde, at han først i 1890 tog teologisk embedsexamen og det følgende aar practicum. Han har i de senere aar arbeidet i sin faders garveri- og læderforretning som deltager.» Wiborg ble beskikket til klokker ved Vår Frues menighet i Trondheim den 5. januar 1905. Den 6. desember samme år inntrådte han i ekteskap med *Marie Regine Pedersen*, født i Trondheim den 25. mars 1855.

2 JULIUS WIBORG, født 9. juli 1857 i Trondheim. På grunn av dårlige konjunkturer realiserte han forretningen og flyttet til USA. Gift den 27. april 1897 med Anna Birgitte Bjerkan Ericson.

Fra Julius Wiborg stammer de nulevende, amerikanske Wiborg-agnater. Se side 175.

3 MARIE ELISABETH WIBORG, født den 31. januar 1859 i Trondheim, gift den 25. juli 1883 i Bakke kirke med handelsmann *Frans Skoglund*.

f VI LARS HENRIKSEN WIBORG, repslagermester i Christiania. Se neste generasjon.

f VII JOHANNE MARIE WIBORG, født på Kongsberg den 13. april 1825, kom, likesom to av de eldre søstrene til Christiania. Gift her (Vor Frælsers kirke) den 2. august 1850 med snekker-svann, senere snekkermester *Jacob James William Baden Krohn*, født i Farsund den 11. februar 1825 som sønn av kjøpmann Conrad Peter Krohn og hustru Sophie Louise Charlotte f. Baden.

Snekkermester Krohn og hustru flyttet en del omkring i byen. Da Jacob Krohn døde, den 27. februar 1880, bodde familien i Pilestredet 47b. Repslagermester Wiborg bodde en tid med sin familie i Pilestredet 48.

Johanne Marie Krohn f. Wiborg døde hos sønnen, sekretær Jacob Krohn, den 15. september 1911, 86 år gammel. Hun og mannen hadde følgende barn:

I CATHINKA JACOBINE MARIE KROHN, født i Christiania den 2. februar 1852, gift med sin fetter *Georg Martin Baden Jørgensen*. Av deres etterkommere er organistene og komponistene Johan og Conrad Baden.

Jacob James William Baden Krohn

Johanne Marie Baden Krohn f. Wiborg

Første rekke: Cathinka Baden Jørgensen født Krohn, Marie gift med Olaf Baden, Georg Martin Baden Jørgensen.

Annen rekke: Anna Baden, Olaf Baden, Bjarne Baden, Johan Severin Baden

2 CONRAD HENRIK KROHN, født i Christiania den 15. oktober 1853, ex. art. 1871, cand. theol. 1876. Stiftsprost i Kristiansand. Oppnådde i 1914, som siste utnevning, Bragernes sognekall i Drammen. Gift første gang 5. september 1876 med *Bolette Christiane Vilhelmine Riiser* fra Hemnes gård, Høland. Etter hennes død gift på ny den 6. juni 1895 med *Hanna Marie Jørgensen* fra Hønefoss.

Ringerikes Blad 14/1 1929:

«Stiftsprost *Conrad Henrik Krohn* var født i Oslo og kom i 1877 som lærer til Hammerfest og ble 2 år etter sogneprest i Alta. I 1883 ble han prost sammesteds. Så ble han det følgende år sogneprest til Tjøtta, i 1890 sogneprest til Tinn og i 1898 sogneprest i Hitterdal. I 1909 utnevntes han til stiftsprost i Kristiansand og ble i 1914 sogneprest til Bragernes. Disse tørre tall og data forteller imidlertid lite om prost Krohns rike personlighet. Han var besjelet av en sterk virketrang som gav seg utslag, foruten i et iherdig menighetsarbeide, i interessert virke

Stiftsprovst Conrad Henrik Krohn

Bolette Krohn f. Riiser

*Hanna Marie Krohn
f. Jørgensen*

for skole, ungdom og misjon. Han var en av stifterne av Notoddens ungdoms- og lærerskole, hvor han var styrets formann. Likeså var han med blant stifterne av Sørlandets kristelige ungdomsskole og var formann i Kristiansands krets av sjømannsmisjonen. Det må videre nevnes at det var prost Krohn som ga støttet til delingen av Drammens krets av det norske misjons-selskap så det ble to kretser, Skiens og Drammens krets. Da Krohn kom til Drammen falt det derfor av seg selv at han ble formann i den derværende kretsforening. Han nedla overalt et interessert og velsignelsesrikt arbeide for de forskjellige organisasjoner, og forsto ved sitt vennesæle sinn og sin fromme livsførsel å vinne alles hengivenhet og aktelse. Med sterke vennskapsbånd var han knyttet til de menigheter over hele Norges land hvor han hadde virket. Like til sin død vedlikeholdt han gjennom brevveksling forbindelsen med flere av disse. Han var som skapt for prestegjeringen.»

3 SOPHIE LOUISE AMALIE KROHN, født i Christiania den 3. august 1855, død ugift sammesteds den 13. august 1904.

4 CARL JOHAN WILLIAM KROHN, født i Christiania den 18. oktober 1859. Sies i 1875 å være sjømann. Oppholdssted blir oppgitt å være Bristol. Senere skipskaptein i Riga i Latvia, gift med *Lisette Bruhnor*.

5 CHRISTIAN SEVERIN BADEN KROHN, født i Christiania den 23. mai 1864. Gift med *Hildor Pedersen*. Disse var bostatt i USA.

Sophie Krohn

Jacob Krohn

6 JACOB KROHN, født den 4. august 1869 i Christiania, fullmektig hos underfogeden, senere sekretær hos bidragsfogeden sammesteds. Gift med *Andrea Sophie Sæther*.

F(VI) Christiania-linjens stamfar, LARS HENRIKSEN WIBORG, ble født på Kongsberg den 20. september 1822 som den annen i rekken av Henrik Wiborg og Anne Maria Spilles sønner.

Lars Wiborg begynte i replagerlære og utsto sin læretid hos replagermester Thuesen i Drammen. Da han hadde fått sitt svennebrev, dro han, sammen med broren Henrik, ut på svenne-reise som, tidligere fortalt, endte i Trøndelag. Lars var her en stund hos en replager i Levanger, men drar i 1845 sydo-ver til hovedstaden, hvor tre av hans søstre var bosatt.

Samme år får Lars Henriksen Wiborg sitt borgerskap som replagermester i Christiania, hvorefter han startet sin reper-bane.

Lars Wiborg ble gift første gang i Aker kirke den 21. oktober 1847 med *Ingeborg Marie Johnsen*, født på Enerhaugen den 25. desember 1828 og datter av Anders Johnsen og hustru Anne Marie Pedersdatter. Da Ingeborg giftet seg, kalles hun «Ingeborg Marie Johnsen paa Grogn». Faren kalles likeledes «Anders Johnsen Grogn». Ellers er det å bemerke at Ingeborgs mor, så vidt familien vet, eiet en basarbod i byen. Selv efter at datteren var død og Wiborg gift på ny, fortsatte hun å ha sin gang i fami-lien. «Madame Marie Johnsen» finnes da også nevnt som fadder for barn av begge Lars Henriksen Wiborgs ekteskap.

Grogn hvor Anders Johnsen bodde med sin familie i flere år, lå der hvor Professor Dahls gate 18–20 nu ligger.

Det er mig en Fornøjelse
at kunne give Frøken Ingeborg
Wiborg en varm anbefaling
som Lærerinde i Musik.
Hun har i flere Aar været
min Elev og stædig arbejdet
med Alvor og Samvittigheds-
fuldhed og da hun tillige
har meget Talent, har hun
opnaaet en høj Grad saa-
vel af Færdighed som
musikalisk Opfatning, saa
at hun nu er istand til
at undervise de største
Børnskeligheder.

Christiania ^{12/11} 87

Erika Nissen

Erika Nissens attest til Ingeborg Marie Wiborg, datert 12/11 1877

Grogn tilhørte dengang Frogner Hovedgård, men Anders Johnsen fikk arvefeste på eiendommen. Han kalte seg da Anders Johnsen Grogn. Etter hans død ble eiendommen den 24. mars 1863 solgt til John Smedstad. Enken Anne Marie Johnsen flyttet da til Rosenborgbakken ved Bogstadveien, sammen med sin datterdatter Ingeborg Wiborg.

Ingeborg Marie Johnsen døde den 3. juni 1856 som en følge av barselen da datteren Albertine Desideria (død som spedbarn) ble født.

Av skiftet etter Lars Henriksen Wiborgs avdøde hustru, Ingeborg Marie f. Johnsen, deres felles bo i 1858, ser vi at Lars Wiborg var en velstående mann. Boet eiet gården Tomtegaten 21, samt reperbane på Thraneløkken i Christiania. Med Wiborgs materialbeholdning, utestående fordringer m. m., kom boets aktiva opp i 19 030 speciealer.

Senere skulle imidlertid Wiborg miste mest alt han eiet ved brann. Hans bokholder skal ha glemt å fornye brannassuransen, etter hva familien forteller. Lars Wiborg begynte riktignok igjen en reperbane, men nu i ganske annen og beskjednere målestokk.

Efter den første konens død, inngikk repslagermester Lars Henriksen Wiborg nytt ekteskap den 6. november 1858 i Ås kirke med jomfru *Maren Fredrikke Gilhuus* som var født i Eidsberg den 5. februar 1834 og datter av gårdbruker Johannes Larssen Narvestad og hustru Andrine Christensdatter.¹ Familien tilbragte ofte sommerferiene hos Maren Fredrikkes bror, bruksier Lars Johannessen Narvestad.

I 1875 bodde Lars Wiborg i Gjetemyrsveien og var da enke-mann for annen gang. Han døde den 9. mai 1891 i Christiania. Han hadde i sine to ekteskap følgende barn (3 + 5):

g I JOHANNES HONORATUS WIBORG, født den 8. mars 1850 i Christiania, død som ung.

g II INGEBOURG MARIE WIBORG, født den 6. februar 1852 i Christiania, gift sammesteds den 14. februar 1880 med departementssekretær og økonom *Alfred Severin Krohn*, ex. art. 1871, jurist, født i Bergen den 4. september 1851 av foreldre, skips-

¹ Moren hadde efter Johannes Narvestads død giftet seg med proprietær Morten Gilhuus, hvis navn Maren Fredrikke antok.

Ingeborg Marie Wiborg tok pianoundervisning fra hun var barn. Senere spilte hun i flere år med pianistinnen fru Erika Nissen og når hun var på sine konsertreiser, med Agathe Backer Grøndahl.

Erika Nissen gav henne i 1877 den attest som vi s. 168 bringer foto av. Erika Nissen rådet henne da til ikke å begynne på det slitsomme og kostbare arbeide som konsertvirksomheten krever.

Ingeborg Marie Wiborg giftet seg i 1880 og fikk stor familie og megen selskaphet å ta vare på. Hun gledet hjemmet og alle som kom der med sin musikk, og var alltid villig til å spille og hadde et repertoar av den mest verdifulle musikk å øse av. Hun spilte ennå meget godt inntil hun gikk bort 77 år gammel.

Alfred Severin Krohn

*Ingeborg Marie Krohn
f. Wiborg*

kaptein Christian Carentius Krohn og hustru Christiane, f. Jonassen.

Alfred Severin Krohn døde i Christiania den 21. juli 1915.

Ingeborg Marie og Alfred Severin Krohn hadde følgende barn:

1 ASLAUG INGEBORG ANNA KROHN, født den 2. februar 1881, gift med kontorsjef *Andreas Hiorth*.

2 HARALD LUDOLF HENRIK KROHN, født den 3. mars 1886, stortingsreferentsjef. Gift med *Signe Alfrida Wingar*.

3 BORGHILD ELISABETH KRISTIANE KROHN, født den 20. desember 1888, gift med diplomingeniør *Sigurd Hiorth*.

4 ALF KRISTIAN WIBORG KROHN, født den 8. september 1890, gift med *Helga Jørgine Hiorth*.

5 GUDRUN ANDREA MAGDALENA KROHN, født den 30. april 1894, gift med sjefsingeniør *Nils Lerche*.

g III HILDA «LOUISE» WIBORG, født den 5. april 1854, død ugift i Christiania, den 14. juni 1888.

g IV KARL AUGUST WIBORG, født den 1. august 1859, drev etter farens død dennes reperbane i Christiania. På grunn av dårlige konjunkturer nedla han senere denne og ble ansatt som formann ved Christiania Seildugsfabriker A/S.

Alfred Severin Krohn og Ingeborg Marie Krohn f. Wiborg, med barna Aslaug, Harald, Borghild, Alf og Gudrun

Andrea Josefine – Mathilde – Marie Wiborg

Laura Wiborg

Jens Adolf Borgen

Karl August Wiborg

Gift i Christiania den 20. september 1884 med *Anna Margrethe Strøm*, født den 23. februar 1860 i Brumunddal av foreldre timeskriver Petter Strøm og hustru Laura f. Andersen. Anna Wiborgs foreldre hørte imidlertid hjemme i hovedstaden.

Karl August Wiborg døde den 9. november 1930; hans kone, som drev en manufakturforretning på Bjølsen i Oslo, døde den 16. april 1940.

Deres barn er:

I LARS PETTER «HARALD» WIBORG, født den 12. juni 1887 i Christiania, gift første gang den 9. mai 1914 med *Berthine Hermansen*, død. Gift for annen gang den 5. september 1964 med *Borghild Walberg Mathisen*. Harald Wiborg, nu eneste gjenlevende Wiborg-agnat her i landet som bruker slektsnavnet, er utdannet ingeniør og har vært ansatt som driftsbestyrer ved elektrisitetsverk.

2. ANNE WIBORG, født den 17. juli 1891, gift i Chicago den 5. juni 1915 med agent *Ole Løvstad Egeberg*. Bosatt på Nordstrandshøgda i Oslo.

gV ANDREA JOSEFINE WIBORG, født den 8. mars 1860 i Christiania, reiste til USA. Gift med skomaker *Aimar Petterson*, med hvem hun har en datter, Aimarna.

gVI MATHILDE FREDRIKKE OLAVA WIBORG, født i Christiania den 19. mars 1863, død ugift.

g VII LAURA HENRIETTE AMALIE WIBORG, født i Christiania den 21. mars 1865, lærerinne ved Bryn skole.

g VIII ANNA «MARIE» WIBORG, født i Christiania den 13. mars 1867, gift med *Jens Adolf Borgen*, handelsborger, født den 13. desember 1864 i Tønsberg, sønn av skipsfører Olaus I. Borgen og hustru Mariane f. Hansen. Jens Adolf Borgen døde i 1906; hans kone Anna «Marie» f. Wiborg den 26. juni 1951.

Deres barn er:

1 HANS «OLAF» BORGEN, født den 27. mars 1892 i Kristiania, sivilingeniør, utdannet N.T.H. Gift med *Gudrun Rebekka Brynildsen*.

2 RAGNHILD MARIE BORGEN, født den 21. mai 1895, gift med disponent *Knud Baade Boye*.

*Miss Anna Weborg forteller
i et brev
om slekten i U.S.A.*

Walled Lake, Michigan. U.S.A.

You probably already have some of the information that I am sending you, but I will begin at the beginning and tell you all the history that I know about the family in America.

Julius Wiborg was the son of *Henrik L. Wiborg* and was born July 5, 1855. I think that he was born in Trondheim, but I'm not sure. Julius was a civil engineer and was educated at Oxford in England and at Munich, Germany. In

Julius Weborg

Anna Weborg f. Bjerkan

Arild Weborg

Norway he owned a leather tannery in Trondheim and worked for an engineering firm.

On April 27, 1897 Julius married *Anna Birgitte Bjerkan Ericson*. Anna was adopted by the Ericsons when her real parents died of tuberculosis.

In 1899 Julius and Anna had a son, *Arild*, who died 13 days after birth. In 1900 they had another son named *Arild* who lived. Arild was christened in the Nidaros Cathedral. Arild was enrolled in a naval academy in Trondheim, but he never attended because in 1906 Julius was offered a job as a civil engineer in Granite City, Illinois. Julius came to America and took the job, but it proved not to be an engineering job at all but a maintenance job at a boiler factory. Having no other choice he took the job and stayed in Granite City for a year before he sent for his wife and son.

Anna and Arild came to America in 1907 and met Julius in Granite City where they lived until they moved to Chicago, Illinois. In Chicago Arild attended the Art Institute in 1920.

After finishing art school Arild had several jobs in Chicago and became a fine and commercial artist.

In 1925 Arild married *Helen MacIntosh*. In 1926 a son *Bjorn Robert*, was born and in 1927 a daughter, *Jane Helen*, was born. Jane is now the Mrs. *Swindler* you wrote your first letter to.

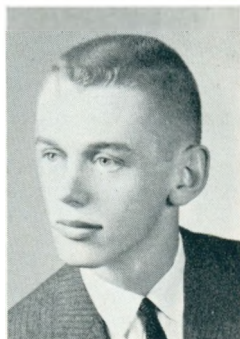
Arild and his family moved to Detroit in 1927 where he worked as a commercial artist for a local art firm. At this time

Bjorn Weborg

*Mary Weborg
f. Lighthfoot*

Karl Weborg

Jane Swindler f. Weborg

Noel Swindler

Janet

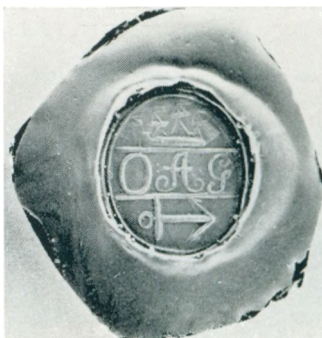
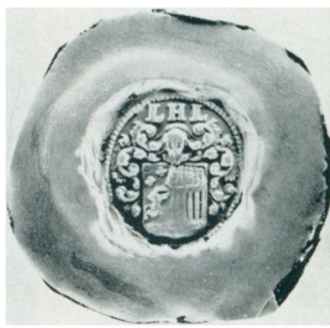
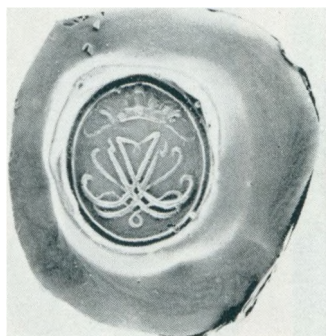
Susan

Jeffrey

Melinda

Signeter som tilhører familien Weborg i USA

his mother, Anna, was living with him. His father, Julius died in Chicago in 1925.

Anna died in 1940 in Detroit. After Anna's death Arild and Helen were divorced and the children stayed with Arild. Helen died in 1965.

In 1942 Arild married *Mary Lightfoot* of Detroit. Soon after this they moved to Keego Harbor, a suburb of Detroit. In 1943 a son, *Karl John*, was born. During this time Bjorn and Jane were living with their father. During World War II Bjorn was a member of the United States Navy.

In 1946 Arild and his family moved to Walled Lake, Mich. Bjorn also returned from the service in 1946. Mary was hired by the Walled Lake Consolidated Schools as a teacher and has been there ever since.

In 1948 a daughter, *Anna*, (myself) was born. Also in 1948 Jane was married to *Noel V. Swindler Jr.* They moved to

Ferndale Michigan. In 1950 Jane and Noel had a daughter *Janet* and in 1952 another daughter named *Susan*. In 1956 Jane and her family moved to Walled Lake.

In 1958 Bjorn married *Charlotte Riley* who had 2 children by a previous marriage. *Jeffrey* and *Melinda*.

Up until his death in 1963 Arild lived with his family in Walled Lake in the winter and in Big Rapids in the summer.

On August 25, 1963 Arild died of cancer in Big Rapids.

Mary, Karl, and myself still live in Walled Lake. Jane lives here too. Bjorn lives in Wixom several miles away.

There is only one other relative in America as far as I know. Her name is Laura Dobson, and she lives in Rock Falls, Illinois. I have written to her for more information but I have not yet received a reply.

There is a Possibility of some relatives in Wisconsin because there is a rock formation in northern Wisconsin called «Weborg Point».

Anna Weborg

Wiborgfamilien har oppbevart et gammelt brev fra 1860. Det er fru Ingeborg Wiborgs bror Carl som forteller om et forlis i Middelhavet. Brevet er et dramatisk minne fra seilskutetiden.

Brev med påskriften «Til Rebslagermester L. H. Wiborg Tomtegaden 1 Christiania Norge».

Gibraltar den 9de Februar 1860.

Kjere Moder.

Da jeg lykkelig og Vel var andkommen hertil andseer jeg det for min Pligt at berette Eder den Sørgelige begivenhed som er Vedfaret os og vores Skib nu vil jeg for det første fortelle Eder hvorledes vi havde det under Reisen fra Odessa vi afseilede same Sted den 25de November 1859 med en Gunstig Vind som snart førte os over Sorte Havet til vi befandt os i Daranellerne hvor vi Feirede vores Juefæst og Nytaars Hilsen befandt vi os ved Udseilingen af Arcesielagus vi havde en Føielig Vind af (SO) som vedvarede til vi befandt os Tvers af Aldsjer Da Vinden Sprang om til en Svær Storm og Hav fra Vesten . . . det vedvarende i en lang Tid til at vi krydsede os i Høide af den Spanske Kyst omtrent 40 Norske Mile fra Gibraltar Vi vente Cappet Kl 8 om

Aftenen og Stod til Søes med Styrbords Halser til vi var 6 Norske Mile fra Land. Det var vel omtrent Kl 2½ om Morgenen den 1te Februar da Veiret var Klart og alting Stod godt til Ombord paa Skibet vi gik for Klos rebede Mærseil og et lidet Stageil vores Landterner vare udhengte en paa hver Side af Stor Vandtet der blev Strax Raabet til Styrmanden som dengang havde Vagt paa Dækket fra Kl 12 til Kl 4 vi har en Seiler Forud paa Læ Baug. Den viste os ingen Landterne førend vi var ner ved den og vi havde indtet andet at gjøre end at holde Skibet saa nær til Vinden som Mulig, men Seileren forandrede ikke sin Direction og Vagten som befandt sig paa Dekket bleve meget Engstelig over at see derpaa. Jeg var paa Capteinens Vagt og vi bleve Øieblikkelig kaldet ud paa Dekket di Raabede alle han gaar Ombord i os imod Hinanden med et forferdeligt Brag og saa vi med et Stød mistede Klyverbom og Spryd og Gallion paa begge Skibene di Stødte imod hinanden 3 gange ret for Baugen saa vi ventede hværgang at Riggeren Skulde falde overbord men Strax raabede Baadsmændene at hele Bauggen var ude paa Augusta og atter raabede vores Captein og flere vi ere Synkeferdige. Hærre Hjælp os vi forgaar og der Raabedes fra Capteinen at vi skulde Skære for Rærne for at undvige Skibet for flere Stød og det ble Strax gjort men atter Raabtes gjør Baadene Klare vi for See at Redde os i Dem. Men alle Raabte vi for Redde os paa Briggen, som var kommen langs Styrbor Side af os og gav os flere forfærdelige Stød og Capteinen og Styrmandene og de øvrige Stode alle færdige og ventede paa at Skibene skulde nerme sig til hinanden og med et Sprang 6 af os ombord paa Briggen og atter nermede begge Skibene sig til hinanden men ingen Sprang dengang formodentlig var di Bange for at blive Klæmt for di kan Tro det var et farlig Sprang for det sidste stød var Skrækkeligt men alting var Tyst og Stille Ombord paa Augusta som der indtet skulle vere Vederfaret, det var det mest Sørgeligste af alt at see dem dem. Skibet fjernede sig Hurtig bort fra vores Øiene og vi kunde see at Augusta havde lidd megen Skade paa Bagbord Baug for Vand susede ud og ind og det var indtet andet at redde sig i end en liden Jig og en Snekke for di vare færdige at sette ud i en Hastighed men det kunde ikke Hjælpe i et saadant Svært Hav saa vi formoder at Skibet Øieblikkelig Sank. Vi kunde see dem i en 10 Minutters Tid men ingen af os har seet det synke. Skibet var haart ladet med Byg.

Vi som bleve Reddede ombord paa den Engelske Briggen Usefull fra Syd Sjilds ført af Captein Jams Arcers vare meget glade over at være kommet ombord paa en Tæt Skude. Briggen var aldeles ny men havde lidde megen Skade hele Riggeren gik overbord og meget mer vi havde intet at seile med men et Engelsk Barkskib var strax villig til at tage Vraget paa Slæb til Gibraltar Briggen kom fra Smyrna i Grækkenland og havde en meget Kostbar Ladning som var bestemt til Liverpoel vi var ombord paa Vraget i 5 Dage og andkom hertil den 5te Februar Kl 3 EMDag den 6te var vi i Land og Talde med den Norske og Svenske Consul hvor vi strax fik Logi og Klæder og den 7de var vi hos Consuln og forklarede hvorledes det var gaaet til Ombord i Augusta nu ved jeg ikke om vi bliver sendt Hjem med Dampskibet eller nogt andet Seile Fartøi vi ere alle Friske og Raske og befinder os megt vell jeg kan ikke bede Eder om nogen Skrivelse til bage for jeg vet endnu ikke hvor vi kommer til at gaa Hen. Viborg og Børnene Hilses saa meget fra mig tillige Kronsses Fammilie og Eder alle forglem ikke at sende en liden Hilsen til min sidste Lærer Marthinsen (og til Anders og hans Kone) Hvor meget Tenkte jeg ikke paa Eder i den Redselsfulde Stund da jeg vil vere Gud Taknemmelig som ogsaa dengang var min Redningsmand men Gud Hjælpe os vi Tenker saa lidet derpaa Du hilses saa meget fra din kjære Søn jeg Haaber til Gud at jeg endnu engang skal have Glæde at gjensee Eder Alle som jeg Tror ere Friske og Raske. Jeg sludter min Skrivelse for denne i det jeg anbefaler Eder alle Under Guds Underlige Waretegt

Carl Johan Johnsen

Di Reddede ere

*Jens Kokk fra Brevig, Ole Petter Hansen fra Christiansund,
Ole Gjertsen fra Langesund, Hans Østensen fra Langesund,
Carl Johan Dahlburg fra Kragerø.*

Di tilbageblivende fra Skibet ere

*Captein Hassel fra Kragerø (gift?)
og Styrmand Thor Halvorsen fra Langesund gift,
Hans Knudsen fra Langesund gift, Ole Olsen fra Langesund gift,
Isak Andersen fra Bamble Sogn gift, Johan Evsen fra Fredrikshald.*

6. Ruud-grenen

Noen genealogiske opplysninger om andre hovedgrener av slekten

Foruten Wiborg-slektens Kongsberg-gren, som i det foregående er omtalt, er Ruud-grenen den eneste agnatiske Wiborg-linje som i dette arbeide skal behandles. I motsetning til i Kongsberg-grenen, ble ikke Wiborg-navnet bevart i Ruud-grenen, hvis medlemmer tok navn etter de steder de bodde, slik skikken var. På en annen side kan Ruud-grenen rose seg av å ha bevart den kanskje rikeste familietradisjon av alle slektens grener.

Likesom tilfellet er med det etterfølgende avsnitt om Mosnes-grenen, vil behandlingen av Ruud-grenen ordinært innskrenke seg til opplysninger om yrke, navn og data for grenens medlemmer. Rent biografiske opplysninger om de omtalte personer kan ofte søkes i pastor H. P. Ruuds samlinger i Statsarkivet i Oslo.

C (V) PETER HENRICHSEN RUUD (WIBORG), sønnesønn av kaptein Henrich Wiborg og sønn av Henrich Wiborg på Rud, kom til å bli stamfar for den Rud-slekt som ennå sitter på gården. Peder ble døpt i Fiskum kirke den 23. juli 1702 og fikk, som tidligere nevnt, skjøte på farsgården Nordre Rud i Fiskum sogn av søsknene. Her kom han også til å bo hele sitt liv. Han ble begravet på gamle Fiskum kirkegård den 4. april 1785.

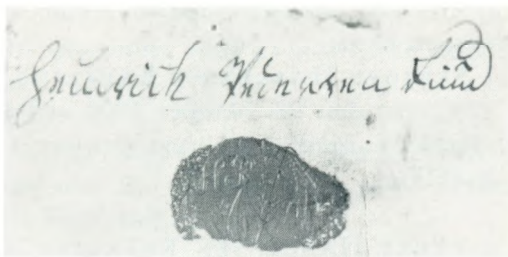
Peder Henrichsen Ruud ektet den 15. november 1733 i Fiskum kirke *Maren Anundsatter Raaen* en datter av Anund Olsen Raaen i Fiskum og hustru Goro Clemmetsdatter. Sønnen *Henrich Pedersen Ruud* ble farens eftermann som bruker på Rud. Se nedenfor.

D (I) HENRICH PEDERSEN RUUD ble født på farsgården Nordre Rud omkring 1734¹.

Henrich Ruud giftet seg første gang den 25. september 1757.

¹ For 1734 og det nærmeste tidsrom sees ikke geistlige forretninger for Fiskum innført i hovedkirkens kirkebok. Sepaat kirkebok for Fiskum mangler.

Signaturen til
Henrich Pedersen Ruud

Bruden het *Helene Olsdatter* og var, likesom Henrichs egen mor, av Råen-folket. Henrich og Helene hadde mange barn som levet opp, og det er også fra Henrich Ruuds første ekteskap at den videre brukerslekt på gården stammer.

Som enkemann giftet Henrich seg på ny med *Oline Erichsdatter*, som var over 25 år yngre enn han selv. Bryllupet stod den 27. november 1794.

Gårdbruker Henrich Ruud ble begravet den 11. oktober 1807. Hans enke ble gjengift den 22. januar 1809, efter kongelig bevilling hjemme i huset, med enkemann Niels Thoresen Spæren. De flyttet til Spæren.

Henrich Pedersen Ruud efterlot seg syv barn, med sin første kone seks, med sin annen ett barn:

e I GORO HENRICHSDATTER RUUD, døpt i Fiskum kirke den 7. mai 1758, død på gården Krekling, hvorfra begravet den 25. februar 1800.

Goro Ruud giftet seg første gang den 28. august 1779, viet hjemme i huset efter kongelig bevilling til ungkar *Haagen Børgersen Krekling* fra Haug sogn, døpt den 29. september 1748 som sønn av gårdbruker Børger Haagensen Skistad og hustru Jøran Christensdatter. Haagen døde på Krekling 15. desember 1799.

Den 20. oktober 1796 giftet Goro Krekling seg for annen gang. Brudgommen var enkemann *Christopher Olsen Flesager*, født ca. 1763¹ og sønn av Ole Nielssen, gårdbruker på Lille Eik i Haug og hustru Anne Johnsdatter.

Efter Goros død i 1800 giftet Christopher Olsen seg den 22. januar 1801 med Mari Poulsdatter Haugerud. Han flyttet så tilbake til Flesåker.

¹ Kirkeboken mangler for dette år.

Goro Henrichsdatter hadde i sine to ekteskap henholdsvis fire og ett barn:

1 SEBJØRN HAAGENSEN KREKLING, født den 11. september 1780, gift den 28. oktober 1800 ved Fiskum med *Marie Elisabeth Poulsdatter Stablum*. Sebjørn var bruker av farsgården Krekling.

2 PEDER HAAGENSEN KREKLING, født den 20. september 1782, bruker og eier av en av Søndre Ås-gårdene i Sandsvær. Gift i Fiskum kirke den 18. oktober 1803 med sin svigerinne *Aase Marie Poulsdatter Fiskum*.

3 CHRISTEN HAAGENSEN KREKLING, født den 16. januar 1785, viet i Fiskum kirke etter kongelig bevilling den 27. august 1807 til *Goro Anundsdatter Raaen*.

4 BØRGER HAAGENSEN KREKLING, født den 20. juli 1788, død ugift.

5 HAAGEN CHRISTOPHERSEN FLESAGER, født den 19. mars 1797, gift den 11. juli 1826 med *Anne Johansdatter Aas*.

e II SARA HENRICHSDATTER RUUD, døpt i Fiskum kirke den 6. januar 1761, død på gården Skara i Haug den 1. juni 1850.

Sara ektet gårdbruker *Anders Nielssen Skara* i Haug¹, døpt i Haug hovedkirke den 4. august 1748 som sønn av Niels Anderssen Skara og hustru Aase Pedersdatter. Anders døde på sin gård Skara den 7. oktober 1835.

Sara og Anders hadde følgende barn:

1 NIELS ANDERSSEN SKARA, født den 2. juni 1785, gårdbruker på Skara etter faren. Gift den 10. juni 1813 i Haug kirke med *Berthe Hansdatter Kolberg*.

2 PEDER ANDERSSEN SKARA, født den 14. mars 1788, gift den 16. mars 1815 med *Anne Maria Jacobsdatter Lundeteigen*.

3 ANDERS ANDERSSEN SKARA, født den 5. august 1795, gift den 15. april 1825 ved Fiskum med *Ingeborg Margrethe Nielsdatter Ruud*.

¹ Vielsen er ikke funnet i kirkeboken for Eiker.

4 HELENE MARIA ANDERSDATTER SKARA, født den 14. oktober 1798, ektet den 10. november 1834 i Haug kirke ungar *Torkild Pedersen Ruud*.

5 AASE MARIA ANDERSDATTER SKARA, født den 23. februar 1802, gift i Haug kirke den 26. oktober 1826 med ungar *Anders Nielssen Horne* i Vestfossen.

6 GORO MARIA ANDERSDATTER SKARA, født den 28. januar 1806, inntrådte den 18. oktober 1827 i ekteskap med ungar, soldat *Rasmus Gundersen Fosen*.

e III CHRISTEN HENRICHSSEN RUUD, se neste generasjon (E).

e IV INGEBOURG HENRICHSDATTER RUUD, født 18. februar 1764.

Ingeborg ble første gang gift den 17. desember 1786 ved Fiskum med *Henning Christensen Paule*, døpt i Fiskum kirke den 27. april 1752 som sønn av Christen Olsen Paule og hustru Eli Tollevsdatter.

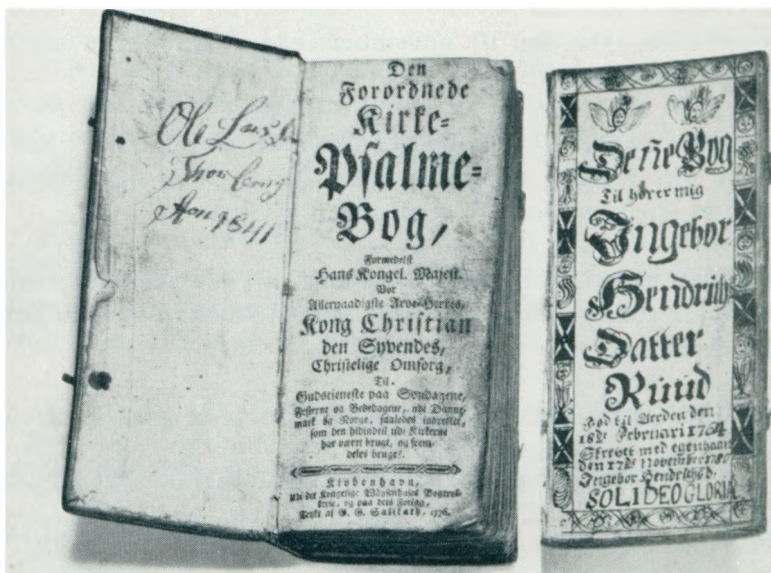
Efter bare fem års ekteskap døde Henning Paule og ble begravet den 21. oktober 1791 på gamle Fiskum kirkegård. Etter noen tid inntrådte enken Ingeborg i nytt ekteskap med *Ole Olsen Foterud*, døpt den 21. september 1755 som sønn av gårdbruker Ole Olsen Foterud og hustru Mari Andersdatter. Siden Oles bror Morten skulle ha Foterud, kom Ole og Ingeborg til å bo på en plass under Paule. Her døde Ole i nødsåret 1812 og ble begravet den 26. januar dette år.

Av skiftet efter Ole Olsen Paule, som han som oftest kalles, fremgår det at han efterlot to døtre, foruten en steddatter av konens første ekteskap. Disse barna var:

1 MARTHE HENNINGSDATTER PAULE, født den 4. juli 1790, ektet den 12. juni 1806 i Fiskum kirke *Lars Olsen Torberg*.

2 HELENE OLSDATTER PAULE, født den 19. mai 1793, tjente på skiftet efter faren på Torberg. Gift den 13. desember 1821 med *Johannes Christensen Torberg-eie*.

3 SARA OLSDATTER PAULE, født den 14. januar 1797. Var i 1812 hjemme hos moren.

Salmebok som har tilhørt Ingeborg Henrichsdatter Ruud, født 1764

e V JOHN HENRICHSEN RUUD, døpt i Fiskum kirke den 13. februar 1769.

Gift første gang den 13. desember 1798 med sin fars tjenestepike *Kirstine Pedersdatter*. Ekteparet flyttet til en plass under Kolsrud. Her døde Kirstine etter bare åtte måneders ekteskap og ble begravet den 11. august 1799. En liten sønn døde som spedbarn.

I 1801 bodde John hos broren Christen på Rud. Den 14. november 1811 inngår han imidlertid nytt ekteskap med *Mari Hansdatter Raaen*. I dette ekteskap ble det født flere barn, dog uten at pastor H. P. Ruud i sine optegnelser om familien kjenner til at noen av dem vokste opp.

En John Henrichsen Ruud dør den 4. september 1849, 60 år gammel. Det kan her være snakk om en feilskrift for 80 år, slik at det er Henrich Pedersen Ruuds yngste sønn vi har med å gjøre.

e VI ANNE MARGRETHE HENRICHSDATTER RUUD, døpt den 29. november 1772 i Fiskum kirke, død på Hoen den 14. desember 1852.

Anne Margrethe Ruud ble den 29. november 1772 viet i Fiskum kirke etter kongelig bevilling til ungkar *Ole Thorsen Bollerud*, gårdbruker på Mellom Råen. Ole var født på Bollerud i Fiskum den 21. september 1774 og sønn av Thor Povelsen Bollerud og hustru Maren Hansdatter.

Det gikk ut med Anne Margrethe og Ole, som fra først av satt i stor velstand. Ole Thorsen Bollerud eller Raaen er trolig identisk med den Ole Thorsen som dør på Muggerud den 7. desember 1853. Denne gård kjøpte nemlig sønnen Hans.

Ole og Anne Margrethe hadde følgende barn:

1 HANS OLSEN RAAEN, født den 29. mars 1796, bodde på «Stranda Råen», men kjøpte også Muggerud. Gift den 13. juni 1816 med *Siri Erichsdatter Røed*.

2 MARI OLSDATTER RAAEN, født den 1. januar 1801, gift den 1. februar 1835 med enkemann *John Olsen Flesseberg*.

3 HELENE OLSDATTER RAAEN, født den 23. mai 1803, inntrådte den 29. september 1832 i ekteskap med garversvenn *Niels Johannessen Ryste* fra Drammen.

e VII HELENE HENRICHSDATTER RUUD, født den 16. april 1795, død på Kongsberg den 11. mai 1871.

Helene vokste opp hos stedfaren Niels Spæren. Den 29. september 1814 ektet hun enkemann *Jahn Hanssen Eeg*¹, født den 3. september 1776 i Vestfossen som sønn av jordbruker og skredder Hans Jahnsen og hustru Ingeborg Arnesdatter.

Helene og Jahn bodde først noen tid i Vestfossen. Senere finner man dem på Kattekleiva under gården Spishøl i Fiskum. I 1820 kjøpet Jahn en del av gården Guåker i Botne, hvor så familien bor til i 1826, da de flytter til Kjennerud i Kongsberg landsogn.

Av Helene og Jahns barn sees følgende å ha vokset opp:

1 HENRIK JAHNSEN TEIGEN, født i Vestfossen den 28. juni 1815, gift den 10. april 1838 på Eiker med *Anne Sørine Olsdatter Teigen*.

¹ Gift 1. gang den 4. juni 1811 med Kirsti Olsdatter Eeg.

2 INGER OLEA JAHNSDATTER, født i Botne den 3. oktober 1820, gift i Haug kirke den 19. desember 1845 med gårdbruker *Haagen Christensen Raaen* (Sør-Råen).

3 GORO MARIA JAHNSDATTER, født den 9. januar 1823 i Botne, tjente på Kongsberg, hvor gift den 13. januar 1849 med våpenfabrikkarbeider *Lars Christian Frederik Pedersen Huskum*.

4 BERTHE MARIA JAHNSDATTER, født den 4. desember 1825 i Sandsvær (eg. Kongsberg landsogn), døpt i Fiskum kirke.

5 NIELS OTTER JAHNSEN, født den 1. desember 1835 på Kongsberg.

E(III) CHRISTEN HENRICHSEN RUUD, født ca. 1764,¹ gårdbruker på farsgården Rud i Fiskum. Druknet på en Kongsberg-tur i Lågen den 20. oktober 1838.

Gift den 20. juni 1790 i Fiskum kirke med piken *Kirstine Maria Anundsdatter Raaen*, døpt den 22. januar 1769 i Fiskum kirke som datter av gårdbruker, en tid prestehjelper, Anund Olsen Raaen og hustru Barbara Hansdatter. Kirstine ble begravet ved Fiskum den 4. januar 1798.

Den 4. april 1804 giftet enkmann Christen Henrichsen Ruud seg med piken *Eli Hansdatter Salmager*, datter av sadelmaker Hans Thommassen Paule-eie.

Christen Henrichsen Ruud efterlot seg i hvert av sine to ekteskap to sønner som fikk etterkommere:

f I PEDER CHRISTENSEN RUUD, se neste generasjon (F).

f II HANS CHRISTENSEN RUUD, født den 17. februar 1795, gårdbruker på en del av farsgården. Død hos sønnen Nils på Kongsberg.

Gift den 27. juli 1821 i Fiskum kirke med *Mari Nielsdatter Hals* fra hovedsognet, født den 18. februar 1797 og datter av Niels Hanssen Hals og hustru Anne Andersdatter. Mari døde på Rud i Fiskum den 21. april 1828.

Hans og Mari hadde tre barn som levet opp:

¹ Kirkboken mangler for dette året.

1 CHRISTEN HANSSEN RUUD, født den 20. april 1822, underoffiser, bosatt i Amerika.

2 ANNE KIRSTINE HANSDATTER RUUD, født den 22. oktober 1823, gift den 10. oktober 1848 ved Haug med *Niels Steensen Fosen*.

3 NILS HANSSEN RUUD, født den 3. september 1826, kjøpmann på Kongsberg, hvor gift den 8. september 1849 med *Birgitte Simonsdatter Stormoen* fra Rollag.

f III OLE CHRISTENSEN SVENDSRUD, født den 22. juni 1799, selveier på Svendsrud av Liverud. Død på Bjørke den 26. april 1895.

Gift første gang den 17. februar 1825 i Fiskum kirke med *Berthe Cathrine Olsdatter Svendsrud*, døpt den 6. oktober 1804 på Kongsberg som datter av bergmann og selveier Ole Olsen Svendsrud og hustru Gjertrud Maria Larsdatter. Berthe Cathrine var deres eneste barn. Berthe Cathrine og Ole overtok derfor Svendsrud.

Efter den første hustruens død ble Ole Svendsrud gift påny den 20. juni 1869 ved Fiskum med *Mari Halvorsdatter*, født den 24. august 1833 i Flesberg og datter av Halvor Halvorsen Ødeberg og hustru Sigrid Tjøstolsdatter.

Ole Christensen Svendsrud, som foruten å drive gårdsbruket også var murmester og snekker, hadde i sine to gifter følgende barn:

1 CHRISTEN OLSEN SVENDSRUD, født den 13. januar 1827, skipstømmermann, gift på Kongsberg den 4. oktober 1856 med *Grethe Marie Olsdatter Myhre*.

2 OLE OLSEN SVENDSRUD, født den 3. februar 1831, bosatt i Drammen.

3 HENRIK OLSEN SVENDSRUD, født den 16. mai 1841, selveier på Spishølseteren i Fiskum. Gift først, den 14. oktober 1876, med *Maren Johanne Nielsdatter Skougen*. Efter den første konens død gift igjen den 19. mai 1901 med *Kathinka Marie Johannessen* fra Kongsberg.

4 ERIK OLSEN SVENDSRUD, født den 24. mai 1844, ugift 1875.
Sagarbeider i Drammen.

5 HANS OLSEN SVENDSRUD, født den 21. mai 1846, kjøp-
mann på Kongsberg.

6 BERTHE CATHRINE OLSDATTER SVENDSRUD, født den
4. juli 1869.

7 ELINE MARIE OLSDATTER SVENDSRUD, født den 24. mai
1872.

8 HALVOR OLSEN SVENDSRUD, født den 2. mai 1876.

f IV HENRIK CHRISTENSEN RUUD, født den 4. mai 1804 i
Fiskum, død den 21. mars 1883 på Kongsberg.

Henrik Ruud var først lærer i Åssiden krets i Fiskum. Tok
1834 lærerprøven ved Asker seminar og ble det efterfølgende år
kirkesanger i Flesberg. Fra 1850 lærer ved Tysland faste skole.
Fra 1859 til han gikk av i 1882 var Ruud lærer ved Mellom Ef-
teløt skole i Sandsvær og kirkesanger ved Efteløt kirke.

Henrik Ruud ektet den 19. oktober 1833 i Fiskum kirke jom-
fru *Anne Bolette Krum*, født i Fiskum den 24. april 1811 som
datter av skipskaptein, proprietær til Fiskum hovedgård Lars
Christian Krum og hustru Margrethe Pauline f. Bølling. Anne
Bolette Ruud f. Krum døde på Kongsberg den 14. august 1894.

Henrik Ruud og hustru Anne Bolette f. Krum hadde barna:

1 LARS CHRISTIAN RUUD, født den 7. januar 1834, skips-
kaptein. Gift den 25. mars 1868 med jomfru *Jacobine Petra
Elster*.

2 ELISE KIRSTINE RUUD, født den 14. april 1835, gift med
Otter Ottersen fra Hitterdal, lærer i Østre Bærum.

3 CHRISTEN RUUD, født den 28. november 1836, død ugift.

4 MARGRETHE PAULINE RUUD, født den 30. september 1838.

5 NICOLAI SOLNER RUUD, født den 4. oktober 1840, lærer
og kirkesanger i Flesberg. Gift den 23. desember 1870 med
Anne Ellefsdatter Næsset.

Kaptein Lars Christian Ruud

6 HENRIK RUUD, født den 26. september 1842, skipskaptein, senere agent. Gift med lærerinne *Mathilde Josefine Kaurine Larsen* fra Kongsberg.

F (I) PEDER CHRISTENSEN RUUD, født den 9. november 1793 på farsgården Rud i Fiskum, død sammesteds den 15. september 1870. Peder Ruud kjøpte, da broren Hans kom i vanskeligheter, også dennes del av farsgården, og kom således til å bli bruker av hele Christen Ruuds gård.

Peder Christensen Ruud ektet den 5. desember 1817 ved Fiskum *Kirsti Olsdatter Hegstad*, født på Hegstad i Fiskum den 28. mai 1791 som datter av gårdbruker Ole Olsen Hegstad og hustru Anne Svendsdatter. Kirsti Ruud f. Hegstad døde den 11. januar 1825.

Som enkemann giftet Peder Ruud seg den 26. oktober 1826 med *Mari Pedersdatter Stablum*, født den 10. desember 1802 som datter av Peder Nielssen Stablum og hustru Johanne Nielsdatter. Mari døde på Rød den 4. januar 1882.

Peder Christensen Ruud hadde i sine to ekteskap følgende barn:

g I HENRIK PEDERSEN RUUD, født den 4. juli 1817, eiet halvdelen av farsgården. Gift den 14. desember 1848 med *Petra Hansdatter Saasen*, født den 15. mai 1823 i Haug, datter av Hans Christensen Saasen og hustru Kirsti Pedersdatter.

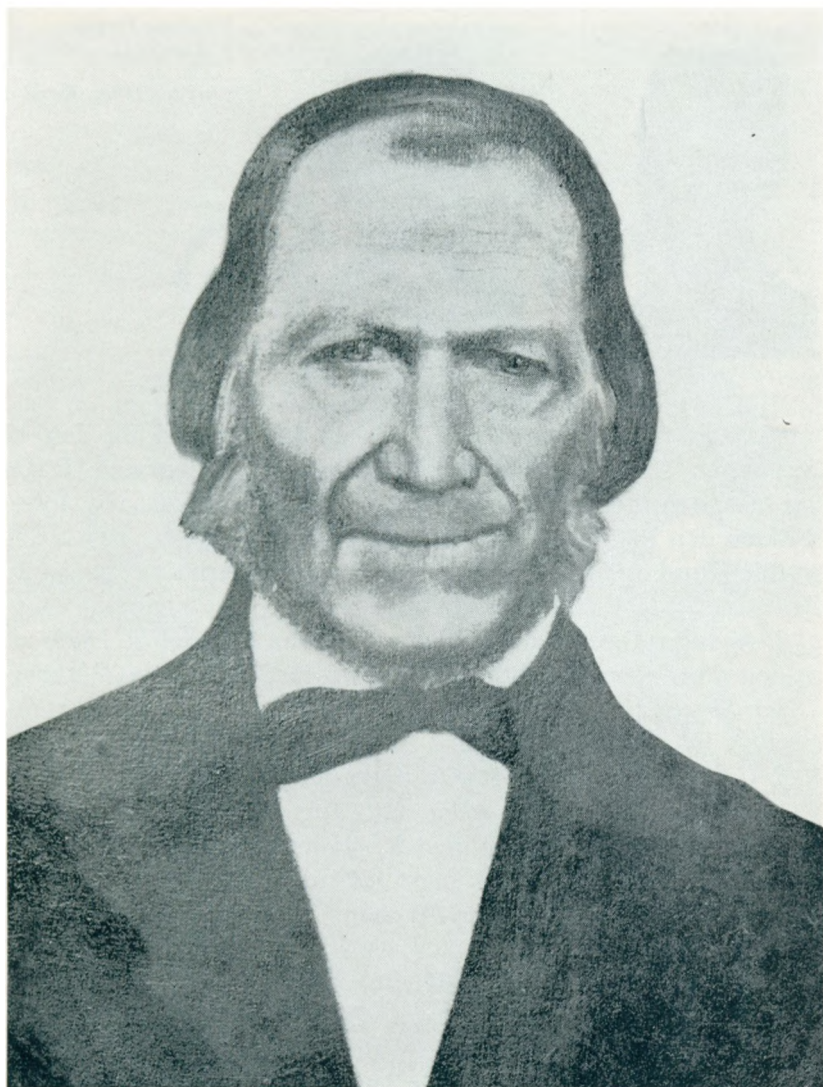
Henrik Pedersen Ruud døde den 9. juli 1872. Hans enke Petra inntrådte i nytt ekteskap den 30. desember 1873 med Niels Hanssen Muggerud fra Hassel i Sandsvær.

g II ANNE KIRSTINE PEDERSDATTER RUUD, født den 23. januar 1819, død ugift.

g III OLE PEDERSEN RUUD, født den 15. september 1820. Gårdbruker på Rud, senere på Råen i Fiskum. Død i Lier den 12. april 1897.

Gift første gang den 22. november 1849 i Fiskum kirke med *Maren Hans-Pettersdatter* fra Hokksund, født den 14. oktober 1823 og datter av smeden Hans-Petter Johanessen i Dynge og hustru Kirsti Larsdatter. Maren Ruud døde på Råen den 22. oktober 1855.

Ole Ruud giftet seg som enkemann den 7. desember 1858

Peder Christensen Ruud. Født i 1793

13.

*Kristiane Ruud
f. Kortvedt*

Christen Olsen Ruud

med *Mari Hansdatter Raaen*, født på Råen i Fiskum den 11. september 1839, datter av gårdbruker Hans Christensen Raaen og hustru Anne Marie Hansdatter. Mari Ruud f. Raaen døde i Fiskum den 10. august 1923.

Ole Ruud og hustru Mari f. Raaen hadde barna:

1 MAREN OLSDATTER RUUD, født den 25. august 1859, gift den 29. desember 1882 ved Fiskum med styrmann *Ole Erikssen Skjelsbekk*, Vego.

2 CHRISTEN OLSEN RUUD, født den 4. juni 1861, gårdbruker på Rud og landhandler. Gift første gang den 23. desember 1880 i Fiskum kirke med *Kristiane Pedersdatter Kortvedt*. Gift annen gang den 23. mars 1904 med *Johanne Hansdatter Grip* fra Orkedalen ved Fredrikstad.

3 HANS PETER OLSEN RUUD, født den 31. januar 1863, kallskapellan til Østre Bærum. Gift første gang den 9. juni 1892 med *Anna Christense Skjeggerud* fra Modum. Etter hennes død gift den 5. desember 1915 med *Helga Augusta Hoff* fra Ullern. Etter at også denne konen var død, giftet Ruud seg den 23. desember 1923 med skolebestyrerinne *Emma Tharaldsen*. H. P. Ruud har samlet en større mengde notater om Eiker-slekter, og disse beror nå i Statsarkivet i Oslo under navn av «Ruuds samlinger».

Pastor Ruud forteller om seg selv (Studentene 1886–1911):
«Vi levte i meget trange kaar. En tid 1870–1872 maatte vi barn

Ole Pedersen Ruud og Mari Ruud f. Raaen og datteren Maren

ut til fremmede. Min mor gikk i arbeid på gårdene for dels at sy, dels at male. Far reiste til Amerika for bedre at kunne sørge for os. Han gikk nemlig fallit ved kautionsforpligtelser.

Min fra barnsben av sterke trang til at bli prest saa jeg i ungdomsaarene ingen utsigt til at faa tilfredsstillet; naar andre næsten var færdig med sin embedseksamen, kunde jeg begynde at læse først til middelskoleeksamen. Samtidig med læsningen maatte jeg koke selv min mat. Det blev en forfærdelig haard livskamp for mig. 1¼ aar var jeg elev ved Hauges Minde. Maatte saa reise hjem og læse på egen haand, samtidig som jeg uten lærereksamen vikarierte ved 2 folkeskoler i min hjembygd for at faa mynt. Endelig kunde jeg da i 1886 som privatist ta klassisk examen artium ved Kristiania katedralskole, hvor jeg var saa uheldig at faa rektor Müller og professor Torp til eksaminator og censor i græsk og latin.

I 1891 var jeg færdig til at gaa op til teologisk embedseksamen. 4 aars sykdom hindret mig heri. Jeg kunde ei gaa op til embedseksamen før juni 1895. Praktisk teologisk eksamen i december 1895. Utnævnt til personel kapellan til Holt og Tvedestrand i februar 1896. Utnævnt til personel kapellan ved Domkirkens menighet i Stavanger mars 1906. Utnævnt til kaldskapellan i Kongsberg februar 1909.»

I 1913 utnevnt til kallskapellan i Østre Bærum.

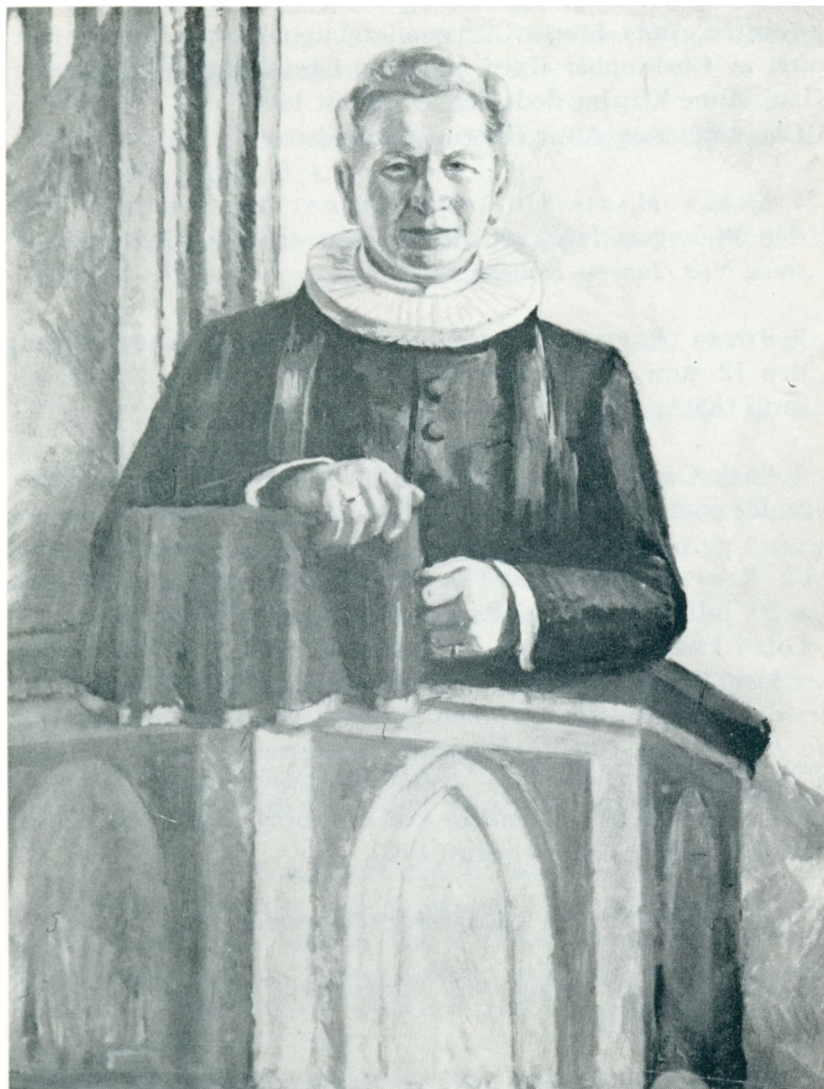
4 HENRIK OLSEN RUUD, født den 24. mars 1865, gift med *Elline Popperud* fra Sandsvær. Bosatt i Amerika.

5 CHRISTOFFER OLSEN RUUD, født den 1. desember 1867, agronom fra Semb Landbruksskole, bosatt på Ødegården, Modum, gift med Oline Olsdatter Thoen, Nes i Hallingdal.

g IV CHRISTEN PEDERSEN RUUD, født den 19. oktober 1822, død ugift.

g V CHRISTOPHER PEDERSEN RUUD, født på Rud i Fiskum den 27. desember 1824, gårdbruker på gården Stablum i Fiskum, død der den 8. juni 1871.

Christopher Ruud ble den 25. juni 1852 viet i Haug kirke til *Anne Kirstine Erichsdatter Røed*, født på gården Rød (Rud) i

Kallskapellan Hans Peter Ruud, efter maleri

Fiskum den 17. november 1828 og datter av Erich Nielszen Røed og hustru Anne Marie Christophersdatter. Anne Kirstine var søster av Christopher Røed, gift med Christopher Ruuds søster Kirsti. Anne Kirstine døde den 29. august 1909.

Christopher og Anne Kirstine hadde barna:

1 KAREN MARIE CHRISTOPHERSDATTER STABLUM, født den 30. august 1852, gift den 3. mars 1883 ved Fiskum med smed *Nils Hansen*, Kongsberg.

2 PETRA ELVINE CHRISTOPHERSDATTER STABLUM, født den 12. juni 1860. Gift med gårdbruker *Andreas Tollin*, bosatt i U.S.A.

3 ERIK CHRISTOPHERSEN STABLUM, født den 1. mai 1864, hadde en tid farsgården. Død ugift.

gVI KIRSTI PEDERSDATTER RUUD, født på Rud i Fiskum den 30. juli 1827, død på Rød den 29. august 1908.

Gift i Fiskum kirke den 11. november 1852 med *Christopher Erichsen Røed*, gårdbruker på farsgården Rød i Fiskum. Født der den 4. april 1826 som sønn av Erich Nielszen Røed og hustru Anne Marie Christophersdatter. Christopher Røed var bror av Christopher Ruuds kone, Anne Kirstine Erichsdatter. Christopher Erichsen Røed omkom ved drukning den 4. september 1904. Kirsti døde den 29. august 1909.

Kirsti og Christopher Røed hadde seks sønner:

1 HANS CHRISTOPHERSEN RØED, født den 1. april 1856, ugift, død i U.S.A.

2 PETTER ANDREAS CHRISTOPHERSEN RØED, født den 25. januar 1859, var vel 40 år i U.S.A. kom tilbake og ektet 1925 *Marie Rudstøen*. Disse drev Rudstøen gjestgiveri i Fiskum.

3 CHRISTEN CHRISTOPHERSEN RØED, født den 30. mai 1862, gift desember 1903 i Kristiania med sin kusine *Mina Simonsdatter Thorud*, Hoff i Vestfold. Christen overtok farsgården.

4 NILS CHRISTOPHERSEN RØED, født den 3. oktober 1865, gift i Fiskum kirke den 8. november 1888 med *Mina Kaspara Krum*. Nils kjøpte gården Fiskum.

5 MAGNUS CHRISTOPHERSEN RØED, født den 27. januar 1869, ugift, død i U.S.A.

6 HENRIK CHRISTOPHERSEN RØED, født den 13. juni 1873, bosatt i Seattle, hvor han drev salon.

g VII NIELS PEDERSEN RUUD, født 4. mars 1829, død ugift.

g VIII PETTER ANDREAS PEDERSEN RUUD, født den 12. august 1834, underoffiser. Reiste til Amerika.

Gift i Haug kirke den 11. april 1870 med *Anne Marie Andersdatter*, født i Hoff, Vestfold, den 24. januar 1844, datter av Anders Nielssen Rovenes på Engerud under Torrud og hustru Anne Kirstine Wilhelmsdatter.

Anne Marie og Petter Andreas Ruud hadde ett barn:

1 PEDER PETERSEN RUUD, født den 20. mars 1870, bosatt i Amerika.

g IX MAREN JOHANNE PEDERSDATTER RUUD, født på Rud i Fiskum den 26. juni 1836, død på gården Torrud i Hoff den 18. oktober 1825.

Maren Johanne Ruud ektet den 31. mars 1859 i Fiskum kirke *Simon Olsen Thorrud*, født på gården Tryterud i Fiskum den 16. september 1828, sønn av Ole Nielssen Horne på Tryterud, senere gårdbruker på Torrud i Hoff, og dennes hustru Marthe Nielsdatter. Simon Olsen Thorrud døde den 10. oktober 1889 på sin gård Torrud i Hoff.

Av Maren Johanne og Simons barn vokste følgende opp:

1 OLE SIMONSEN THORRUD, født den 2. september 1859, underoffiser. Ole var først gårdsbestyrer i Borre, senere politbetjent i Porsgrunn. Gift i Hoff den 3. juli 1893 med *Elise Olava Martinsen*, Hesthammer.

2 MARTINE SIMONSDATTER THORRUD, født den 3. januar 1861, død ugift.

3 PETER SIMONSEN THORRUD, født den 27. desember 1862, ektet i Hoff kirke den 20. mars 1889 *Karoline Martine Christiansen Rød*. Peder kalles ved vielsen gårdbruker, Torrud.

4 KAROLINE SIMONSDATTER THORRUD, født den 18. april 1867, gift ved Hoff den 7. mars 1893 med sersjant, senere fanjunker, *Nils Pedersen Gurrik*. Disse var bosatt i Vestfossen.

5 MAGNUS SIMONSEN THORRUD, født den 24. april 1869, gift den 17. august 1901 i Fiskum kirke med *Hanna Arnesdatter Darbo*, Fiskum.

6 HANS SIMONSEN THORRUD, født den 3. oktober 1873, kjøpmann på Kongsberg. Ektet i Hoff kirke den 27. januar 1900 *Elise Tollefsen*, Håvåsen av Hesthammer.

7 MINA SIMONSDATTER THORRUD, født den 13. mars 1878, gift desember 1903 i Kristiania med sin fetter *Christen Christophersen Rød*, Fiskum.

7. Mosnes-grenen

Denne slektsgrenen nedstammer fra den yngste av Henrich Henrichsen Wiborg på Ruds barn, Povel, som døde som gårdbruker på gården Mosnes (Måsnes) i Haug på Øvre Eiker. En slektslinje kom med Niels Henrichsen Mosnes til gården Rud i Sandsvær, etter hvilken den tok navn. Denne må altså ikke forveksles med Ruud-grenen fra Fiskum, hvis medlemmer hovedsakelig holdt seg på Eiker.

C (VII) Som vi tidligere har fortalt, fikk POVEL HENRICHSEN RUUD den 24. mars 1747 skjøte på 15 lispund, eller halve gården Nordre Mosnes på Eiker. I 1750 fikk han, ved skjøte datert 22. juli, kjøpt enda 7½ lispund i gården av boet etter Erich Erichsen Mosnes. Han hadde nu en meget pen gård og var i det hele, som nevnt i broren Jon Ruuds brev (se under Henrich Wiborg på Rud) «udi god Stand».

Den 24. oktober 1744 hadde Povel Ruud, eller Mosnes, som han efter datidens skikk kom til å kalle seg, inntrådt i ekteskap med *Dorthe Povelsdatter*. Dette ektepar er stamfar og stammor til den videre slektsgren.

Dorthe Povelsdatter Mosnes døde i 1769 og ble begravet den 23. april. Povel Henrichsen Mosnes ble begravet den 19. februar 1781. Efter angivelsene ved Dorthe og Povels død, skulle hun være født ca. 1713, han ca 1712. For dette tidsrom mangler imidlertid kirkebøkene for Eiker, slik at disse aldersoppgaver ikke er kontrollerbare.

Povel Henrichsen Mosnes og hustru Dorthe Povelsdatter hadde barna:

d I HENRICH POVELSEN MOSNES, stamfar for den videre slektslinje, se neste generasjon.

d II INGEBOG POVELSDATTER MOSNES, døpt den 1. juni 1751, ektet den 3. desember 1781 *Christen Henningsen Teigen*, gårdbruker på gården Teigen i Fiskum, sønn av Henning Christensen Teigen (skifte 1781) og hustru Ingeborg Maria Jonsdatter.

Christen Henningsen døde 68 år gammel på sin gård Teigen den 5. januar 1819, Ingeborg Povelstdatter døde sammesteds den 4. august 1824.

Christen og Ingeborg Teigen hadde barna:

1 HENNING CHRISTENSEN TEIGEN d. y., født den 18. oktober 1782, gårdbruker på Teigen, gift den 21. april 1825 med enke *Anne Pedersdatter Gullaksrud*, Fiskum.

2 POVEL CHRISTENSEN TEIGEN, født den 7. oktober 1784, ektet den 22. juli 1819 enken *Ingeborg Erichsdatter*. Povel Christensen ble senere gårdbruker på Foterud i Fiskum.

3 JON CHRISTENSEN TEIGEN, født den 1. november 1791, gårdbruker på Teigen. Inntredte den 10. mai 1832 etter kongelig bevilling i ekteskap med *Ingeborg Margrethe Ludwigsdatter Withmeyer* fra Skogen.

4 PEDER CHRISTENSEN TEIGEN, født den 5. september 1796, gift den 11. oktober 1850 med *Sara Mortensdatter Foterud*. Også Peder var gårdbruker på Teigen.

d III KARI POVELSDATTER MOSNES, født ca. 1754, ennu ugift på skiftet etter faren i 1781. I 1782 er hun fadder for søsteren Ingeborgs eldste barn og bor da hjemme på Mosnes.

D (I) HENRICH POVELSEN MOSNES, døpt den 12. februar 1747, overtok som eneste sønn farsgården Nordre Mosnes.

Henrich Mosnes ektet den 22. juni 1785 piken *Anne Maria Nielsdatter Skara*, datter av Niels Anderssen Skara og hustru Aase Maria Pedersdatter.

Henrich Povelsten Mosnes døde den 4. august 1838, hans kone Anne Maria Nielsdatter den 13. januar 1839, nær 82 år gammel.

Anne Maria og Henrich Mosnes hadde følgende barn:

e I **POVEL HENRICHSEN MOSNES**, født den 5. november 1785, inntrådte den 20. august 1846 i Haug kirke i ekteskap med piken *Anne Kirstine Borgersdatter* fra Vestfossen, født der den 21. august 1818 som datter av Borger Simensen og hustru Johanne Torchildsdatter.

Povel og Anne Kirstine, som var bosatt på Mosnes, var barnløse. Povel eller Paul Mosnes døde på sin gård 26. desember 1858.

e II **NIELS HENRICHSEN MOSNES**, stamfar for den videre slektslinje, se neste generasjon.

e III **DORTHE MARIE HENRICHSDATTER MOSNES**, født den 14. mars 1789, død ugift den 21. juli 1834.

e IV **PEDER HENRICHSEN MOSNES**, født den 23. november 1794, død 15. desember 1866, ugift. På et skap på gården Vål i Sandsvær står Peder Henrichsen Mosnes' navn og årstallet 1816. Kanskje var derfor Peder snekker av profesjon.

e V **AASE MARIA HENRICHSDATTER MOSNES**, født den 5. mars 1798, ektet den 7. juni 1821 i Fiskum kirke *Hans Nielssen Muggerud*, født den 22. februar 1796 som sønn av Niels Hanssen Spisholth og hustru Margrethe Erichsdatter. Aase Maria bor i 1895 hos datteren Anne Marie på Lo.

Aase Maria og Hans Muggerud hadde barna:

1 **ANNE MARIA HANSDATTER MUGGERUD**, født den 13. april 1822. I 1875 enke på vestre Lo, løpenummer 130, som hun eiet.

2 **NIELS HANSEN MUGGERUD**, født den 1. januar 1827, gift den 17. november 1871 med *Maren Kirstine Paulsdatter Stablum* (Fiskum). Niels og Maren flyttet senere til Hokksund.

3 **ANNE MARGRETHE HANSDATTER MUGGERUD**, født den 19. desember 1829.

4 **HELLE DORTHEA HANSDATTER MUGGERUD**, født den 2. april 1833, gift den 25. mai 1862 på Eiker med *Lars Christiansen Fure* fra Modum, bosatt i Drammen.

5 HENRIK HANSSEN MUGGERUD, født den 19. mai 1836.

6 HANS HANSSEN MUGGERUD, født den 5. mars 1838.¹

E (II) NIELS HENRICHSEN MOSNES eller Ruud, som han etter tidens skikk senere kalte seg, ble født på Mosnes i Haug, Øvre Eiker, den 27. februar 1787.

Niels Mosnes ble med kongelig bevilling viet den 5. april 1812 på Eiker til enken *Maria Johannesdatter Busland*, født den 6. november 1780 på gården Skistad i Haug og datter av Johannes Skistad og hustru Else Simonsdatter. Maria Busland hadde vært gift to ganger før: først med Lars Busland og etter dennes død med Syvert eller Sjur Knive.²

Niels Mosnes bodde nu i flere år på Busland i Haug, men flyttet i 1823 til gården Rud i Efteløt sogn i Sandsvær, som han hadde kjøpt. Her døde Niels den 13. januar 1870, Maria den 30. januar 1874.

I Niels og Marias ekteskap var det følgende barn:

f I LARS NIELSSEN RUUD, født den 13. oktober 1812, Busland i Haug, Øvre Eiker.

f II SYVERT NIELSSEN RUUD, født den 15. juni 1814 på Busland i Haug, Øvre Eiker, etterfulgte faren som bruker av Rud i Efteløt. Gift i Sandsvær kirke den 18. juni 1840 med *Inger Maria Hansdatter Egtuæs*, født den 30. januar 1813 på Grette i Sandsvær og datter av Hans Eliassen Grette og hustru Marthe Mari Stillaugsdatter.

Syvert Nielssen Ruud døde på sin gård den 23. januar 1851. Syvert og Inger Maria Ruud hadde barna:

1 LINA MARIE SYVERTSDATTER RUUD, født den 29. november 1840, gift i Sandsvær kirke den 12. juni 1862 med gårdbruker *Ole Halvorsen Otterstad* fra Lardal.

2 NIELS ANDREAS SYVERTSEN RUUD, født den 5. juni 1842, død ugift.

¹ Ved Hans' dåp er fødselsdatoen innført å være den 5. november, ved konfirmasjonen er denne angivelsen rettet til 5. mars.

² Maria hadde med Syvert Knive datteren Dorthea, gift med Thomas Langbero. Deres datter, (Else) Dorthea Langebro, ble gift med Johannes N. Ruud.

3 HELENE MARTHINE SYVERTSDATTER RUUD, født den 28. januar 1844, gift den 15. april 1874 i Sandsvær kirke med gårdbruker *Hans Peder Jenssen Jarnæss*.

4 HANS EDVARD SYVERTSEN RUUD, født den 12. mars 1846, gårdbruker, gift den 8. november 1878 i Sandsvær med *Maren Sophie Gulliksdatter Eid*.

Hans Edvard Ruud overtok gården Rud etter sin far. Hans Edvard og Maren Sophie hadde en sønn Syvert, som etterfulgte dem som eier av Rud. Syvert var født den 17. februar 1879. Han giftet seg med Thora Marie Jarnes den 7. februar 1902. Deres sønn Hans eier nu gården Ruud.

5 JOHANNES SYVERTSEN RUUD, født den 19. januar 1848, gårdbruker, Vål i Sandsvær, gift den 24. april 1878 i Sandsvær med *Karen Jørgine Olsdatter Haugmoe*.

De hadde en sønn:

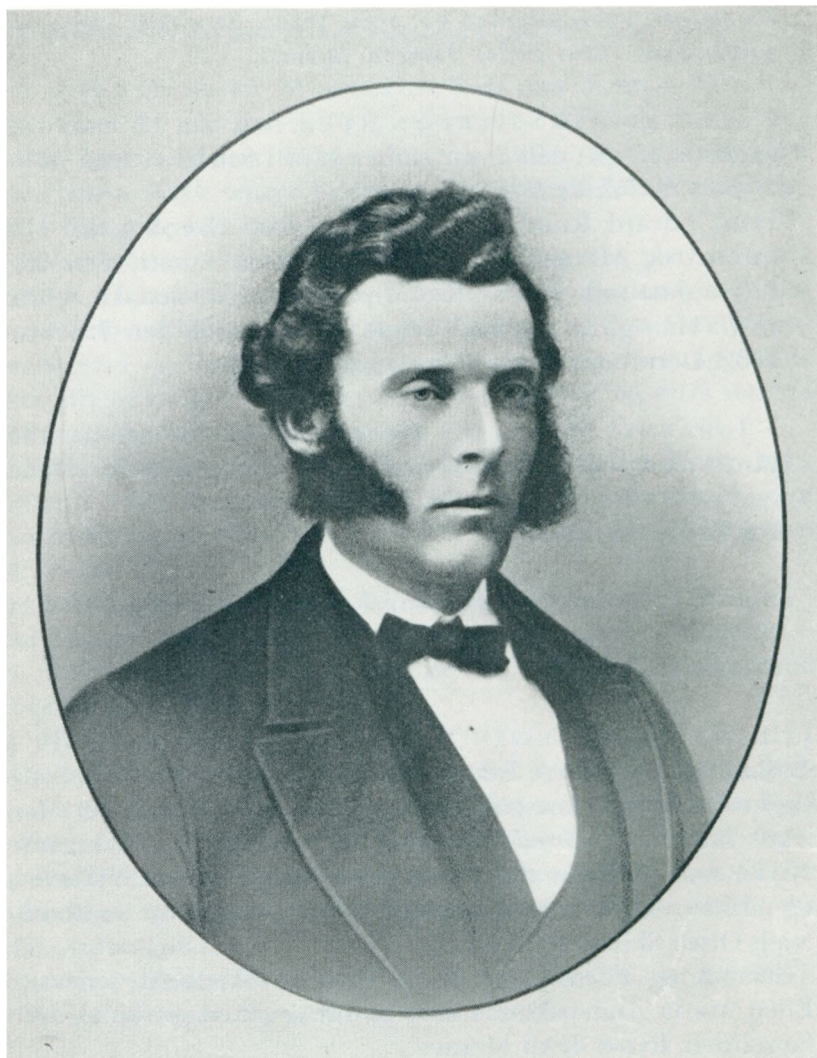
Sigurd Olav Ruud. Født den 7. april 1891. Gårdbruker og skogeier. Gift den 29. desember 1923 med Olaug Jenssen, født 14. desember 1892.

f III HENRIK NIELSSEN RUUD, født den 24. mars 1816 på Busland i Haug, Øvre Eiker, ektet den 2. juli 1846, etter kongelig bevilling, hjemme på Skjelbred i Fiskum enken *Ellen Maria Andersdatter Skjelbred*, født den 28. oktober 1815 på gården Nikkelsrud på Eiker som datter av Anders Erichsen Nikkelsrud og hustru Anne Johannesdatter. Ellen Maria var enke etter Niels Olsen Skjelbred i Fiskum.

Henrik og Ellen Maria bodde først på Skjelbred, senere, da Ellen Maria Andersdatters sønn av første ekteskap skulle overta farsgården, flyttet de til Mosnes.

Ellen Maria Andersdatter Mosnes døde den 25. juli 1881 på Mosnes og ble begravet ved Fiskum.

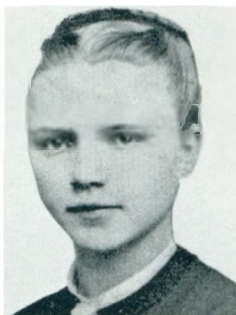
Henrik Nielssen Mosnes flyttet nu fra farsgården, som ble solgt ut av slekten, og kjøpte Bakken eller Stigerbakken, som stedet ble kalt, og Jonsplassen av Daler i Bakke. Den 9. juli 1884 ektet han kjempe på Harstad *Maren Larsdatter Harstad*, med hvem han imidlertid ikke hadde noen barn. Maren døde den 19. juni 1887 og ble begravet ved Bakke.

Hans Edvard Syvertsen Ruud, født i 1846

Maren Sophie Ruud, født Eid

*Karl P. Thorrud
på Smithestrom i
Drammen er av
Mosnesgrenen*

*Andrea Pauline
Henriksdatter Mosnes*

Henriks tredje kone var født *Madsen*. Heller ikke i dette ekteskapet var det barn.

Henrik Nielssen Mosnes hadde med sin første hustru, Ellen Maria Andersdatter Skjelbred, f. Nikkelsrud, følgende barn:

1 NIKOLINE MARIE HENRIKSDATTER MOSNES, født den 8. juli 1847, død ugift.

2 ANNE DORTHEA HENRIKSDATTER MOSNES, født den 25. august 1849, død ugift.

3 MINA SOPHIE HENRIKSDATTER MOSNES, født den 23. april 1852, ektet den 5. september 1869 ved Haug gårdbruker *Olaus Anderssen Hals*.

4 ANDREA PAULINE HENRIKSDATTER MOSNES, født den 3. juli 1854, gift den 24. april 1874 ved Haug med gårdbruker *Johan Anderssen Besseberg* på Stenshorne.

5 HELLE KIRSTINE HENRIKSDATTER MOSNES, født den 10. september 1858, gift den 24. august 1882 med gårdbruker *Andreas Augustinussen Landfald*.

f IV JOHANNES NIELSSEN RUUD, se neste generasjon.

F (IV) JOHANNES NIELSEN RUUD, født på Mosnes på Eiker den 12. september 1818. Johannes Ruud var handelsfullmektig i

Holmestrand da han inntrådte i sitt første ekteskap i Strømsø kirke den 20. august 1843 med *Sophie Larsdatter Førlie*, født på Kongsberg 26. juli 1821 og datter av Lars Ellevsen Førlie og hustru Marthe Hansdatter Bonde.

Johannes Ruud flyttet senere til Kongsberg, hvor han slo seg ned som kjøpmann. Her døde hans kone den 29. desember 1861.

Den 15. juni 1876 giftet Johannes Ruud seg igjen på Eiker med *Else Dorthea Thomasdatter Langebro*, født på Eiker den 24. oktober 1835 som datter av gårdbruker Thomas Nielsen Langebro og hustru Dorthea Syvertsdatter Knive.

Else Dorthea Ruud døde på Kongsberg den 1. september 1899, Johannes Nielsen Ruud 22. desember samme år. Ruud hadde da for lenge siden sluttet som kjøpmann og senere arbeidet som kontorist, bokholder og sist revisor.

I sine to ekteskap hadde Johannes Ruud barna: (8 + 2):

g I NIELS MARTINIUS RUUD, født på Kongsberg 11. februar 1845, død ung.

g II SEVERIN «HENRIK» WILHELM RUUD, født den 13. mai 1846, gullsmed i Chicago.

g III JOHAN SOPHUS RUUD, født den 19. november 1849, handelsbestyrer, Geithus, Modum. Gift den 28. desember 1874 på Eiker med *Elen Sørine Simensdatter*, født i Vestfossen den 15. september 1853 og datter av Simen Nielsen.

Elen Sørine og Johan Sophus Ruud hadde flere barn, som nevnes på et skifte etter gårdbruker Lauritz Madsen Busseland. Vi har imidlertid ikke kunnet komme i kontakt med dem eller deres etterkommere.

g IV CARL CHRISTIAN RUUD, født 21. februar 1851. Reiste til Amerika i 1878 med Chicago som reisemål. Reisen kostet 43 speciedaler og 36 skilling og han dro med bare 11 speciedaler i lommen!

g V LAURA MARIE RUUD, født 30. desember 1853. Død ung.

g VI MATHILDE SOPHIE RUUD, født den 11. februar 1856, reiste til Chicago i 1879, gift med Gustav Schinnæs, Tacoma.

Johannes Syvertsen Ruud, født 1948
Se teksten side 205 og 215

Karen Jørgine Ruud, Jødt Haugmo

g VII HAAKON-«LUDVIG» RUUD, født den 31. desember 1857, reiste likeledes til U.S.A.

g VIII IDA OVIDIA RUUD, født den 20. desember 1859. Reiste bare 14 år gammel til broren, gullsmed Henrik Ruud i Chicago.

g IX DORA «MARIE» RUUD, født den 13. april 1865, sykepleierske i U.S.A., ugift.

g X NIELS «SIGURD» THEODOR RUUD, se neste generasjon.

G(X) NIELS «SIGURD» THEODOR RUUD, født den 16. september 1878 på Kongsberg, hvor han var kemner. Gift 14. februar 1904 med *Mathilde Throndsen* som var født den 26. februar 1877.

Mathilde og Sigurd Ruud hadde barna:

1 THORMOD RUUD, født den 30. november 1904 på Kongsberg, journalist, Drammen. Gift den 6. juni 1930 med *Bertha Larsen*.

Barn:

a Ørnulv Langebro, født den 10. juni 1931.

b Torbjørn Devegg, født den 29. januar 1941.

2 SIGMUND RUUD, født den 30. desember 1907, disponent, Oslo. Gift den 15. oktober 1955 med *Randi Jacobsen*.

3 GUNVOR RUUD, født den 16. november 1909, gift den 23. mai 1936 med Arne B. Christiansen, disponent, Oslo.

Barn:

a Berit, født den 4. februar 1937.

b Grethe, født den 2. mars 1940.

c Anne Bjørg, født den 16. september 1950.

4 BIRGER RUUD, født den 23. august 1911, salgssjef ved Lommedalen skifabrikk. Gift den 18. desember 1937 med *Magda Varlo*.

Barn:

a Per Birger, født den 15. september 1940, død den 29. mars 1960.

Ruudguttene fra Kongsberg. Fra høyre: Kemner Sigurd Ruud – Tormod – Sigmund – Bigger – Øivind og Asbjørn

b Vebjørn, født den 13. november 1945.

c Kari Anne, født den 22. mars 1950.

5 ØIVIND RUUD, født den 23. januar 1916, kontorsjef, Oslo.
Gift den 18. oktober 1941 med *Inger Renée Aasen*.

Barn:

a Ann Mari, født den 13. desember 1942.

b Tore Walter, født den 17. mars 1945.

6 ASBJØRN RUUD, født den 6. oktober 1919, butikksjef, Oslo.
Gift den 6. april 1946 med *Berit Haugen*.

Barn:

a Terje Sigmund, født den 1. april 1948.

b Jørn, født den 10. mars 1953.

Henrik Nielsen Ruud Mosnes, født i 1816

Ingeniør Johannes Ruud i Komnes stammer fra Mosnesgrenen. Ingeniør Ruud har oppbevart endel brev skrevet for hundre år siden av Inger Ruud til sønnen Johannes Ruud.¹ Svarbrevet fra Johannes til moren er meget interessant, idet det forteller om hvordan en reise til Christiania i året 1868 artet seg.

Sagatun den 19de januar 1869.

Kjere Moder, Besteforeldre og Søskende.

Da det nettop i Dag er min Geburtsdag, saa vil jeg ogsaa paa denne Dag sende nogle Liniér for at give Eder Underretning, om hvorledes jeg nu lever og befinder mig, men først vil jeg dog fortelle om Reisen hertil. Vi kom til Mosnes omtrent Kl. 4, der stod alt vel og godt til, og dem havde ventet, at der skulde veret nogle med; men saa sagde jeg, at di vilde vente til udpaa Vaaren. Fra Otterstad til Tolerud havde dem havt slemt Føre, thi somme steder var der brødt, men der var ogsaa di Steder, som dem ikke havde noget Spor af Vei, nemlig den sidste halve Milen. Med Anne Marie stod det ganske bra til, det som havde veret Aarsag til Sygdommen var en Hund paa Huvsrud, som hun havde bleven skremt af, da hun om Aftenen var ud i Gaarden. Om Helligtrekongersdagen havde dem kommet Hjem, Dagen efter reiste Farbroder og Faster til Aution paa Skistad, dem havde med det samme besøgt Busland, hvor alt stod godt til. Anne Saasen var nok omtrent ved samme Pas, som hun var, da dem paa Mosnes havde veret der borte. Vi havde det meget hyggeligt paa Mosnes. Om Morgen, da vi skulde afsted, saa lod dem Gutten skydse os til Haugsund, hvor vi kom omtrent Kl. 9, og saa var vi paa Jernbanen øieblikkelig hvor det gik hurtig ned til Drammen vi spaserede da med det samme afsted og gik til Gjellebek, der talte vi ogsaa ved Tøger Skolem, som havde skydset sin Broder. Vi tog nu Skyds til Sandvigen, som vi betalte med 1-6 hver, saa gik vi da for det meste til Kristiania, hvor vi ankom Kl. 5½, og vi tog Logi i Nærheden, som vi var sidst, nu var det

¹ Se side 205, Johannes Syvertsen Ruud.

hos en Maskinmester i Lille Vognmangsgaden hvor vi havde det meget pent. Om Aftenen saasart vi havde spist, saa skulde jeg til at opsøge Lena, det gik da hurtig, vi opdagede snart No. paa Gaarden og saa var det verste gjordt. Med det samme jeg kom ind og hilste paa Lena, kjendte hun mig ikke, men Andrine kjendte mig med det samme, og dem undredes rigtig over at jeg kunde vere der nu, der var ogsaa en jomfru hos dem. Lena havde pyntet en Brud samme Dug, og jeg kan hilse Martine og Sevrine med det, at naar de kommer til Kristiania, som hun syntes kunde vere meget morsom om Sommeren, Di da skulde være hos dem, og hun omtalte at hun havde skrevet saamange Breve, ja det var no ikke mer enn tre ligevel, men at hun ingen havde faaet, derfor bør di snart skrive til hende, vi blev bevertet med kaffe og Smørbrød. Derfra gik vi til Lina Røsholdt, hun var nu taalig frisk, hun havde ogsaa faaet et Brev fra sin Broder Ole (i Amerika) som vi leste der og han havde det meget godt, han havde mellom 1 og 1½ Dollars om Dagen og han ventede at hun vilde komme efter, om det end var til vaaren. Vi havde da bestemt os til at reise fra Kristiania om Mandagen Kl 8, men saa vaagnede vi for sent om Morgen. Jeg var allerede et stykke bortover Gaden da Treinet gik afsted, ærg var jeg men til ingen Nytte, thi det var ikke nok med Mandag, men ogsaa Tirsdag, da Dampskibsfarten paa Mjøsen var indragen til visse Dage i Ugen, det var for endel Vertens Skyld, som havde lovet han skulde vekke os. Nu havde vi da god Anledning til at bese os i Hovedstaden vi gik da først paa Stortinget hvor Landets Repræsenterende sad i sin vante Virksomhed, det var om Veivesenet dem da havde fore forskjellige Veiforslag gik under Afstemning nogle gik andre faldt. Da Kl var 12 gik vi til Universitetet, som var aabent til Kl 2, der var mange forskjellige Dyrearter at se baade Fugle og Fiske og andet Kryb, saa man kun rent forundredes over alle di Skabninger af saa forskjellige Slags. Der som Benraderne af Dyr og Mennesker var opstildt, var det ei saa morsomt at være, da der er meget som ser meget gyseligt ud, saaledes er der en Mængde af Vanskabninger, der var flere, som var voxet sammen og som saa meget ilde ud, desuden var der Benrader af Mennesker, ja i en Krog af Værelset stod der ogsaa opstildt Hovederne til di to store Forbrydere som for nogle Aar siden blev henrettet i Kristiania. Paa Vaabensalen kom vi ikke ind, da den først skulde aabnes en 8 Dagers Tid senere. Vi

gik da paa Dampkøkkenet hvor vi traf Eiknes som om Aftenen kom til os i Losementet, og vi var ogsaa oppe der hvor han bode. NESTE DAG Kl 9 gik vi atter paa Stortinget der havde dem et Forslag fra Kirkekommision som gik ud paa at faa oprettet et Synode eller Kirkestorting, som skulde give de Love, som angik Kirken, om denne Sag var der heftige Debatter i Tinget, flere af Presterne var for denne Sag, men dog var der flest som talte imod dem, enkelte af disse vare: Sverdrup, Kildal, Uland, Jåbek og mange flere og paa Gallerierne var der saa meget Folk at der stod en Mængde som ikke kom ind. Jeg var ogsaa paa Stortinget om Aftenen og det var den samme Sag man endnu holdt paa med, da jeg kom hjem til Losemente kom Eigtues og vilde at vi skulde blive med bortover til Klungenberg hvor der var Maskradabal vi blev ogsaa med der var en Mængde udklædte Damer og Herer, som kom kjørendes, vi fik lov til at gaa ind i Haven saa vi saa mange af de mest udpyntede. Og saa reiste vi neste Morgen Kl 8 og ankom hertil 13de og det gaar den samme Gang som før nemlig godt og vel. Jeg er enu paa mit Verelse da det er saa mildt, her er ingen videre Sne.

Undskyld, jeg skal siden gjøre det bedre.

Ver paa det venskabeligste hilset fra mig.

J. Ruud 19/1 1869 21 Aar.

Mosnes-Ruud-grenen

Kaptein Henrich Henrichsen Wiborg f. ca. 1610 d. 1679
g. m. Alhed Povelstdatter f. ca. 1620 d. 1690

Ingeborg g. m. Haagen Lauritzen	Christen Wiborg	Povel Ruud g. m. Marthe Lauritzdtr. Darboe	Peder Wiborg	Rasmus Wiborg g. m. Ragnhild Pedersdtr. Stablum	Bergitte g. m. Mogens Hanssen Wendellboe	Henrich Henrichsen Wiborg d. y. f. ca. 1665 g. m. Ingeborg Jonsdtr. Nyrud
Jon Ruud i København	Henrich Ruud f. 1696 g. 1. Anna Elisabeth Hansdtr. Grubbe g. 2. Helene Thoresdtr.	Alhed g. m. Torchild Mortensen Søndre Ruud	Anne f. 1700 g. m. Henning Erichsen Paule	Peder Ruud f. 1702 g. m. Maren Anundsdr. Raaen	Magdalena f. ca. 1704 g. m. Bastian Johansen Lønn	Povel Mosnes f. ca. 1712 g. m. Dorthe Povelstdtr. f. ca. 1713
			Henrich Mosnes f. 1747 g. m. Anne Maria Nielsdtr. Skara		Ingeborg f. 1751 g. m. Christen Henningsen Teigen	Kari f. ca. 1754
	Povel Mosnes f. 1785 g. m. Anne Kirstine Borgersdatter	Niels Ruud f. 1787 g. m. Maria Johannesdtr. Busland f. 1780		Dorthe Marie f. 1789 ugift	Peder Mosnes f. 1794 ugift	Aase Maria f. 1798 g. m. Hans Nielssen Muggerud
Lars Ruud f. 1812	Syvert Ruud f. 1814 (forts. neste side)		Henrik Ruud f. 1816 g. m. Ellen Maria Andersdtr Skjellbred		Johannes Ruud f. 1818 (forts. neste side)	

Syvert Nielsen Ruud f. 1814 d. 1851
g. m.
Maria Hansdatter Egtnæs f. 1813

Lina Marie
f. 1840
g. m. Ole Halvorsen
Otterstad

Niels Andreas Ruud
f. 1842
ugift

Helene Marthine
f. 1844
g. m. Hans Peder
Jensen Jarnæss

Hans Edvard Ruud
f. 1846
g. m. Maren Sophie
Gulliksdtr. Eid

Johannes Ruud
f. 1848
g. m. Karen Jørgine
Oslodr. Haugmoe

Syvert Ruud
f. 1879
g. m. Thora Marie Jarnes

Sofie f. 1903
Helga f. 1905
Ragnhild f. 1908
Oddbjørg f. 1911
Hans f. 1913

Sigurd Olav Ruud
f. 1891
g. m. Olaug Jenssen

Johannes f. 1926
Bjarne f. 1931
Gudveig f. 1936

Johannes Nielsen Ruud f. 1818
g. m.
Else Dorthea Thoresdatter Langebro f. 1835

Sigurd Ruud
f. 1878
g. m. Mathilde
Thronsdn
f. 1877

Marie Ruud

Tormod Ruud f. 1904
g. m. Bertha Larsen
Sigmund Ruud f. 1907
g. m. Randi Jacobsen
Gunvor Ruud f. 1909
g. m. Arne B. Christiansen
Birger Ruud f. 1911
g. m. Magda Varlo
Øivind Ruud f. 1916
g. m. Inger Renée Assen
Asbjørn Ruud f. 1919
g. m. Berit Haugen

Rund-guttene fra Kongsberg er så kjent for sine bragder på ski at det ville være stoff til en hel bok. Vi bringer her bilde av Ashjorn i svevet

Supplement

submitted by Helen Mangelson Christensen, on the descendants of Peter Anton Christensen and Bina Helene Dagsen (page 89). This manuscript reached us just a short time before the book was to be printed.

PETER ANTON CHRISTENSEN, born at Hoff, Jarlsberg, Norway, 20 December, 1848.

Bina Helene Dagsen, born at Holmestrand, Norway, 16 December, 1856. Died at Oslo, Norway, 15 October, 1896.

We have no record of their marriage. They had nine (9) children of which five (5) lived to adulthood. The five children had 21 children. These 21 children had 52 children. The 52 children had 37 children.

Therefore as of 1966 Peter Anton Christensen and Bina Helene Dagsen have: 21 Grandchildren, 52 Great-Grandchildren, 37 Great-Great-Grandchildren.

The children of Peter Anton Christensen and Bina Helene Dagsen:

1 **CAMILLA LOUISE CHRISTENSEN**, born — Holmestrand, Norway, 20 April, 1876.

2 **HALFDAN MARTINIUS CHRISTENSEN**, born — Modum, Norway, 9 April, 1878.

3 **PAULINE BOLETTE CHRISTENSEN**, born — Modum, Norway, 6 June, 1880. Died 16 January, 1881.

4 **ELLING CHRISTENSEN**, born — Drammen, Norway, 24 June, 1883.

5 **MARGIT ANNETTE CHRISTENSEN**, born — Oslo, Norway, 28 October, 1885.

6 **GEORGE HARTMAN CHRISTENSEN**, born — Oslo, Norway, 8 March, 1887.

7 PAUL BERTRAND CHRISTENSEN, born — Oslo, Norway, 24 August, 1891. Died — 25 March, 1892.

8 PAUL CHRISTENSEN, twins.

9 BERTRAND CHRISTENSEN, born — Oslo, Norway, 3 March, 1893. Died — Paul at 1 month, Bertrand at 2 months.

1 CAMILLA LOUISE CHRISTENSEN, born — Holmestrand, Norway, 20 April, 1876. *Nelson Jacob Hemmert*, born — St. Charles, Idaho, 10 April, 1873. (These two were married 1 June, 1904.) (Nelson Jacob Hemmert died 23 December, 1947. Camilla Louise Christensen Hemmert died February, 1963.)

Their Children:

1 WILFORD NELSON HEMMERT, born — Thayne, 27 May, 1905. *Enna Inez Luthi*, born — Freedom, Idaho, 10 June, 1909. (These two were married 24 September, 1930 at Logan, Utah.)

2 BERGLEOT HELEN HEMMERT, born — Thayne, Wyoming, 19 April, 1908. *Willard Ingerman Cranney*, born — Smooth, Wyoming, 1 April, 1908. (These two were married 17 July, 1937.)

3 ELLING HEMMERT, born — Thayne, Wyoming 1910. Died about 1916.

1 Children of Wilford Nelson Hemmert and Enna Inez Luthi:

1 PEGGY CHERYL HEMMERT, born — Afton, Wyoming, 27 June, 1931. *Jack Croft Hale*, born — Afton, Wyoming, 1 April, 1931. (These two were married 31 December, 1953.)

2 NELSON JACK HEMMERT, born — Salt Lake City, Utah, 30 August, 1933. *Rachel Jill Brunson*, born — Malad, Idaho, 13 September, 1936. (These two were married 12 November, 1955.)

3 ENNA BEE HEMMERT, born — Afton, Wyoming, 28 June, 1936. *Reynold S. Kennington*, born — Afton, Wyoming, 11 September, 1934. (These two were married 12 November,

1955.) (Reynold S. Kennington was accidentally killed early in the marriage. Enna Bee remarried as follows.)

ENNA BEE HEMMERT, born — Afton, Wyoming, 28 June, 1936. *Willis Delos Sanderson*, born — Wyoming. (These two were married 24 May, 1962.)

4 TRUDY HEMMERT, born — Afton, Wyoming, 8 June, 1945 (Not married).

1 Children of Peggy Cheryl Hemmert and Jack Croft Hale:

1 Mindy Hale, born — Portland, Oregon, 23 November, 1957.

2 Elizabeth Hale, born — Placerville, California, 7 February, 1963.

2 Children of Nelson Jack Hemmert and Rachel Jill Brunson:

1 Kelly Lynn Hemmert, born — San Francisco, California, 6 June, 1958.

2 Diane Nel Hemmert, born — San Francisco, California, 28 March, 1960.

3 Nelson Don Hemmert, born — Eureka, California, 10 February, 1964.

3 Children of Enna Bee Hemmert and Reynold S. Kennington:

1 Justine Kennington, born — Afton, Wyoming, 22 August, 1956.

2 Cal H. Kennington, born — Afton, Wyoming, 1 July, 1958.

3 Children of Enna Bee Hemmert Kennington and Willis Delos Sanderson:

1 Trudy Ann Sanderson, born — Afton, Wyoming, 5 August, 1964.

2 Children of Bergleot Helen Hemmert and Willard Ingerman Cranney:

1 KIRK HEMMERT CRANNEY, born — Afton, Wyoming, 25 April, 1939. *Sharlene Rising*, born — Wyoming. (These two were married 28 May, 1959.)

2 WILLARD ELLING CRANNEY, born — Afton, Wyoming, 3 February, 1941. Not married.

- 3 ROGER SPENCER CRANNEY, born — Afton, Wyoming, 13 November, 1942. *Jeanille Zubeck*. (These two were married 4 September, 1965.)
- 4 LAURA CAMILLE CRANNEY, born — Afton, Wyoming, 11 April, 1944. Not married.
- 5 HELEN EVELEE CRANNEY, born — Afton, Wyoming, 21 July, 1945. *Martin Hill*. (These two were married 29 October, 1962.)
- 1 Children of Kirk Hemmert Cranney and Sharlene Rising:
- 1 Val Dee Cranney, born — Idaho Falls, Idaho, 10 February, 1960.
- 2 Brian Cranney, born — Idaho Falls, Idaho, 3 May, 1961.
- 3 Children of Roger Spencer Cranney and Jeanille Zubeck:
- 1 Bruce Spencer Cranney, born — Idaho Falls, Idaho, 10 June, 1966.
- 5 Children of Helen Evelee Cranney and Martin Hill:
- 1 Trenton Hill, born — Idaho, 5 July, 1963.
- 2 HALFDAN MARTINIUS CHRISTENSEN, born — Modum, Norway, 9 April, 1878. *Dagmar Leonora Petersen*, born — Oslo, Norway, 4 March, 1880. (These two were married 23 June, 1900.) (Dagmar died 5 September, 1951.)
- Their children:
- 1 THOMAS HARTMAN CHRISTENSEN, born — Oslo, Norway, 15 September, 1900. *Helen Louise Mangelson*, born — Levan, Utah, U.S.A., 24 March, 1909. (These two were married 14 June, 1938, in San Francisco, California, U.S.A.)
- 2 HARRIET DAGNY CHRISTENSEN, born — Oslo, Norway, 25 January, 1903. *Wade Hampton Hazelhurst*, born — St. Charles, Illinois, U.S.A., 15 November, 1897. (These two were married 21 July, 1923 at Seattle, Washington.)
- 3 ALICE BERGLOT CHRISTENSEN, born 27 August 1908, at Seattle, Washington. *Hugo E. Berg*, born — Motala, Sweden,

3 April, 1890. (These two were married 10 August, 1927 at Seattle, Washington.)

4 ERNEST ADOLPH CHRISTENSEN, born — Seattle, Washington, U.S.A., 6 February, 1912. *Audrey Winifred Ainsworth*, born — Port Orchard, Washington, U.S.A., 7 February, 1915. (These two were married 16 August, 1936.)

5 VIVIAN ELEANORE CHRISTENSEN, born — Renton, Wash., U.S.A., 30 June, 1914. *Norman Henry Rood*. (These two were married 30 June, 1934. Several years later they were divorced.) VIVIAN ELEANORE CHRISTENSEN, born — Renton, Wash., U.S.A., 30 June, 1914. *Ivan Kapovich*, born — Yugoslavia, 12 May, 1913. (These two were married 17 March, 1955.)

6 LILLIAN ANITA CHRISTENSEN, born — Renton, Washington, 30 June, 1914. *Claude Raymond Neal*, born — Illinois, May, 1909. (These two were married 1 March, 1941 at Tacoma, Wash.) (Claude Neal died January 25, 1951.)

7 JAMES HALFDAN CHRISTENSEN, born — Renton, Wash., 31 August, 1917. *Betty Ann Petersen*, born — Seattle, Washington, 2 October, 1917. (These two were married 5 June, 1957 at Winslow, Washington.) (No children.)

1 Children of Thomas Hartman Christensen and Helen Louise Mangelson:

1 BRYAN THOMAS CHRISTENSEN, born — Portland, Oregon, 5 August, 1939. *Carol Marie Frankman*, born — Seattle, Wash., 9 February, 1943. (These two were married 27 October, 1964 at Idaho Falls, Idaho.)

2 WARREN DAVID CHRISTENSEN, born — Portland, Oregon, U.S.A., 24 August, 1943. Died 7 September, 1944 at Salt Lake City, Utah, U.S.A.

3 PAUL MARTIN CHRISTENSEN, born — Portland, Oregon, U.S.A., 26 June, 1947.

4 JOHN OWEN CHRISTENSEN, born — Portland, Oregon, U.S.A., 8 August, 1949.

2 Children of Harriet Dagny Christensen and Wade Hampton Hazelhurst:

1 ELLA-WADE HAZELHURST, born — Seattle, Washington, 15 March, 1926. *Nicholas Hamadyk, Jr.*, born — Carteret, New Jersey, U.S.A., 17 October, 1919. (These two were married 11 February, 1945 at San Francisco, California, U.S.A.)

2 DONALD HENRY HAZELHURST, born — Seattle, Washington, U.S.A., 7 June, 1928. Died 1 November, 1940.

1 Children of Ella-Wade Hazelhurst and Nicholas Hamadyk, Jr.:

1 Jeanne Ann Hamadyk, born — Seattle, Washington, 24 September, 1945.

2 Donald Michael Hamadyk, born — Renton, Washington, 23 December, 1958.

3 Catherine Mary Hamadyk, born — Renton, Washington, 6 April, 1960.

4 Judith Lynn Hamadyk, born — Seattle, Washington, 25 September, 1962.

3 Children of Alice Berglot Christensen and Hugo E. Berg:

1 ELEANOR MAE BERG, born — Seattle, Washington, 15 July, 1928, *Ray Lewis*, born — Seattle, Washington. (These two were married 6 February, 1946.) (These two had one child. The marriage ended in divorce.)

ELEANOR MAE BERG, born — Seattle, Washington, 15 July, 1928. *Gerold Gorby*, born in Idaho 14 June, 1918. (These two were married 8 February, 1963.)

Child of Eleanor Mae Berg and Ray Lewis was:

SANDRA RAE LEWIS, born — Seattle, Washington, 31 August, 1951.

2 BARBARA WILMA BERG, born — Seattle, Washington, 31 August, 1932. *Robert Harold Brand*, born — Tacoma, Wash., 26 February, 1930. (These two were married 2 August, 1949.)

Children of Barbara Wilma Berg and Robert Harold Brand:

1 Teresa Lynn Brand, born – Seattle, Washington, 1 October, 1950.

2 Vicki Jean Brand, born – Seattle, Washington, 5 March, 1953.

3 Ronald J. Brand, born – Seattle, Washington, 20 July, 1954.

4 Bonnie Elaine Brand, born – Seattle, Washington, 4 March, 1959.

5 Paula Lee Brand, born – Seattle, Washington, 1 October, 1961.

4 Children of Ernest Adolph Christensen and Audrey Winifred Ainsworth:

1 PERRY ERNEST CHRISTENSEN, born – Bremerton, Wash., 22 September, 1939. *Gail Anne Young*, born – Seattle, Wash. (These two were married at Des Moines, Washington, 30 November, 1963.)

2 LORINDA DORIS CHRISTENSEN, born – Bremerton, Wash., 3 September, 1944. *Gary Fuller*. (These two were married at Gig Harbour, Washington, 9 October, 1965.)

3 CARL LESLIE CHRISTENSEN, born – Bremerton, Wash., 23 July, 1946.

5 Children of Vivian Eleanore Christensen and Norman Henry Rood:

1 LARRY NORMAN ROOD, born – Seattle, Washington, 3 May, 1939. *Billie Rae De Jong*, born – Seattle, Washington, 28 August, 1939. (These two were married 18 December, 1965.)

2 CATHY DAGMAR ROOD, born – Seattle, Washington, 15 May, 1943. *Douglas Chapman*, born – Virginia, 1944. (These two were married 1 June, 1962.)

Children of Cathy Dagmar Rood and Douglas Chapman:

1 Michelle Vivian Chapman, born – Bremerton, Washington, 28 February, 1964.

2 Angela Marie Chapman, born – Oak Harbor, Washington, 12 November, 1965.

3 JULIE ANN ROOD, born — Seattle, Washington, 16 July, 1946.

5 Children of Vivian Eleanore Christensen and Ivan Kapovich:
1 Duane David Kapovich, born — Bremerton, Washington, 16 August, 1955.

6 Children of Lillian Anita Christensen and Claude Raymond Neal:

1 CLAUDE NEAL, born — Seattle, Washington, 8 March, 1943.

2 NORMAN HENRY NEAL, born — Seattle, Washington, 10 May, 1944. *Eleanor Marie Mellum*, born — Mt. Vernon, Wash., 2 September, 1949. (These two were married 22 February, 1963.)

3 CARRIE ELLEN NEAL, born — Seattle, Washington, 20 July, 1945. *Clarence Kelm*, born — Marysville, Washington, 3 July, 1935. (These two were married 30 July, 1962.)

Children of Norman Henry Neal and Eleanor Marie Mellum:

1 Scott Richmand Neal, born — Mt. Vernon, Washington, 8 September, 1963.

2 Shellie Rene Neal, born — Coos Bay, Oregon, 22 March, 1965.

Children of Carrie Ellen Neal and Clarence Kelm:

1 Lisa Elaine Kelm, born — Mt. Vernon, Washington, 26 January, 1963.

4 ELLING CHRISTENSEN, born, — Drammen, Norway, 24 June, 1883. *Anna Josephine Nelson*, born — Norway, 28 October, 1886. (These two were married in Seattle, Washington, 17 December, 1907.) (Elling Christensen died at Lakewood, Washington, 13 May, 1954.)

Their children:

1 ETHEL CAMILLE CHRISTENSEN, born — Seattle, Washington, 4 July, 1909. *Lincoln Carr Varco*, born — Yakima, Wash., 12 February, 1909. (These two were married 2 April, 1931.)

2 HERBERT GEORGE CHRISTENSEN, born — Seattle, Wash., 14 January, 1911. *Ellen M. Carlsen*, born — Seattle, Washington. (These two were married 2 June, 1945 at Seattle, Wash.) (Herbert George Christensen died 9 June, 1964.)

3 BETTY ADELINE CHRISTENSEN, born — Lakewood, Wash., 23 October, 1915. *John Vernon Cook*, born — Seattle, Wash., 9 January, 1916. (These two were married 1 July, 1939 at Seattle, Washington.)

1 Children of Ethel Camilla Christensen and Lincoln Carr Varco:

1 LAVERNE MABEL VARCO, born — Seattle, Washington, 25 August, 1932. *Duane LeRoy Olm*, born — Seattle, Washington, 4 May, 1932. (These two were married 31 May, 1952.)

Children of LaVerne Mabel Varco and Duane LeRoy Olm:

1 David Lincoln Olm, born — Seattle, Washington, 1 March, 1953.

2 Randal Lee Olm, born — Columbus, Georgia, 15 February, 1957.

3 Kristy Fay Olm, born — Seattle, Washington, 2 June, 1958.

2 JAMES ELLING VARCO, born — Seattle, Washington, 18 October, 1934. *Darlene Marguerite Munson*, born — Fresno, California, 18 July, 1930. (These two were married 2 July, 1954.)

Children of James Elling Varco and Darlene Marguerite Munson:

1 Kenneth James Varco, born — Fresno, California, 3 July, 1955.

2 Loren Craig Varco, born — Seattle, Washington, 28 December, 1956.

3 Susan Camille Varco, born — Seattle, Washington, 19 May, 1959.

2 Children of Herbert George Christensen and Ellen M. Carlsen:

1 ARLIE HERBERT CHRISTENSEN, born — Arlington, Wash., 22 March, 1947.

2 RALPH A. CHRISTENSEN, born — Arlington, Washington, 28 January, 1950. (Ralph A. Christensen died 7 August, 1953.)

3 Children of Betty Adeline Christensen and John Vernon Cook:

1 DENNIS GORDON COOK, born — Seattle, Washington, 17 November, 1943.

2 DALE MICHAEL COOK, born — Seattle, Washington, 29 July, 1946.

3 TOBY ANN COOK, born — Portland, Oregon, 6 December, 1952.

5 MARGIT ANNETTE CHRISTENSEN, born — Oslo, Norway, 28 October, 1885. *Martin Wilford Mangelson*, born — Levan, Utah, 23 February, 1880. (These two were married at Salt Lake City, Utah, 1 April, 1908.) (Margit Anette Christensen died 27 October, 1954.) (Martin Wilford Mangelson died 2 October, 1966.)

Their children:

1 HELEN LOUISE MANGELSON, born — Levan, Utah, 24 March, 1909. *Thomas Hartman Christensen*, born — Oslo, Norway, 15 September, 1900. (These two were married 14 June, 1938 at San Francisco, California.)

2 CAMILLA ELIZA MANGELSON, born — Levan, Utah, 17 March, 1913. *Thomas Wesley Fife*, born — Evanston, Wyoming, 23 December, 1911. (These two were married 1943.)

3 LOUIS CHARLES MANGELSON, born — Levan, Utah, 5 August, 1918. *LaVerne Horsely*. (These two were married in 1948.)

4 SHERMA MARGARET MANGELSON, born — Nephi, Utah, 7 April, 1925. *Grant LaMar Johnson*, born — Bancroft, Idaho, 4 November, 1915. (These two were married 7 August, 1947.)

1 Children of Helen Louise Mangelson and Thomas Hartman Christensen. Se page 225.

2 Children of Camilla Eliza Mangelson and Thomas Wesley Fife:

1 MARGARET JUDY FIFE, born — Salt Lake City, Utah, 30 October, 1946.

2 THOMAS WILLIAM FIFE, born — Salt Lake City, Utah, 29 June, 1949.

4 Children of Sherma Margaret Mangelson and Grant LaMar Johnson:

1 MARTIN CHRISTIAN JOHNSON, born — Salt Lake City, Utah, 11 February, 1949.

2 KATHERINE ANNETTE JOHNSON, born — American Falls, Idaho, 12 April, 1951.

3 IRENE RALAY JOHNSON, born — Salt Lake City, Utah, 16 September, 1952.

4 SARUN FREDERICK JOHNSON, born — Salt Lake City, Utah, 22 January, 1954.

6 GEORGE HARTMAN CHRISTENSEN, born — Oslo, Norway, 8 March, 1887. *Thora Jensen*, born — Salt Lake City, Utah, 31 October, 1890. (These two were married 2 September, 1910 at Salt Lake City, Utah.)

Children of George Hartman Christensen and Thora Jensen:

1 ROBERT MERRILL HARTMAN, born — Pocatello, Idaho, 11 December, 1910. *Nellie May Bauer*, born — Payson, Utah, 16 September, 1913. (These two were married 25 May, 1935 at Salt Lake City, Utah.)

2 GEORGE DONALD HARTMAN, born — Pocatello, Idaho, 16 November, 1912. *La Rayne Holder*, born — Salt Lake City, Utah, 24 March, 1913. (These two were married 17 October, 1935. Later divorced.)

GEORGE DONALD HARTMAN, born — Pocatello, Idaho, 16 November, 1912. *Flora Kathleen Pettly*, born — Canada, 10 April, 1915. (These two were married 10 March, 1955.)

3 MARGARET ELAINE HARTMAN, born — Pocatello, Idaho, 4 September, 1916. *Melvin Montgomery*, born — Bountiful, Utah, 7 November, 1916. (These two were married 17 October, 1941 at Las Vegas, Nevada.)

4 NORMAN REID HARTMAN, born — Renton, Washington, 29 March, 1919. *Edith Afton Gines*, born — Salt Lake City, Utah, 24 September, 1924. (These two were married 14 November, 1947 at Salt Lake City, Utah.)

1 Children of Robert Merrill Hartman and Nellie May Bauer:

1 JUDITH ANN HARTMAN, born — Salt Lake City, Utah, 7 June, 1939. *Gerald Morley*, born — Provo, Utah, 12 May, 1939. (These two were married 25 August, 1960.)

2 RICHARD ROBERT HARTMAN, born — Salt Lake City, Utah, 23 May, 1945. (Not married.)

Children of Judith Ann Hartman and Gerald Morley:

1 BRIAN GERALD MORLEY, born — 24 September, 1966.

2 Children of George Donald Hartman and LaRayne Holder:

1 LYN HARTMAN, born — Salt Lake City, Utah, 17 January, 1940. *Gerald Rosengreen*, born — 5 September, 1933. (These two were married, but date was left out.)

Children of Lyn Hartman and Gerald Rosengreen:

1 STEVEN GERALD ROSENGREEN, born — Salt Lake City, Utah, 2 November, 1959.

2 CHERYL LYN ROSENGREEN, born — Marysville, California, 31 December, 1963.

3 Children of Margaret Elaine Hartman and Melvin Montgomery:

1 JOAN MONTGOMERY, born — Salt Lake City, Utah, 8 April, 1944.

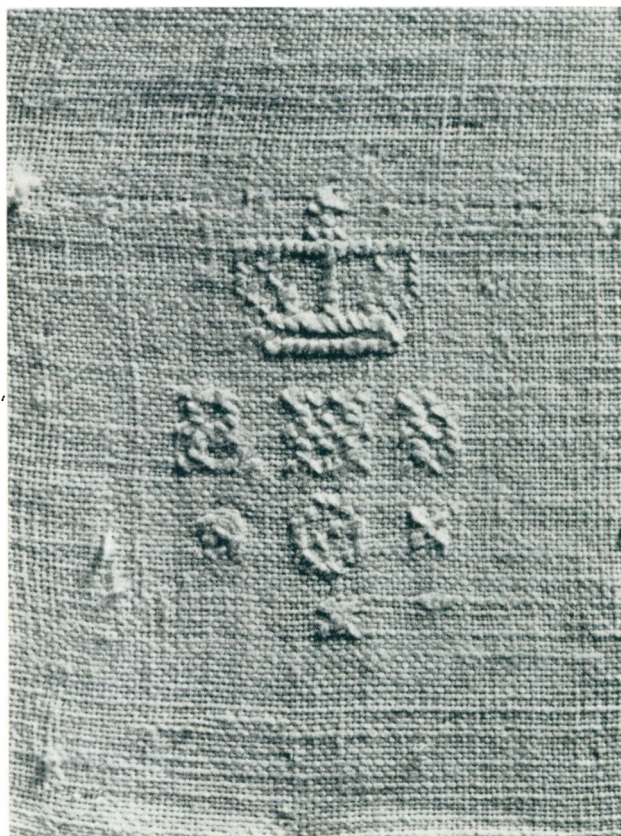
2 MELVIN BRENT MONTGOMERY, born — Salt Lake City, Utah, 15 March, 1947.

4 Children of Norman Reid Hartman and Edith Afton Gines:

1 CRAIG HARTMAN, born — Salt Lake City, Utah, 16 July, 1951.

2 MERILYN HARTMAN, born — Salt Lake City, Utah, 5 February, 1957.

3 BART HARTMAN, born — Salt Lake City, Utah, 9 January, 1960.

Like før boken skulle gå i trykken mottok vi dette lakenmonogram fra fru Alvide Sødem i Tønsberg. Hun hadde arvet det fra sin farmor Johanne Marie Tollefsdatter Bergan, som var av Lørdahl-ætten.

Fru Kielland i Kunstindustrimuseet i Oslo har datert monogrammet til første del av 1700-tallet.

Vi kan ikke med sikkerhet si hvem som har vært mester for broderiet, men på side 59 forteller Terje Gulbrandsen om den eneste av kaptein Henrich Henrichsen Wiborgs barn som bosatte seg på Kongsberg. Det var hans datter, som het Bergitte Henrichsdatter. Hennes navn passer til bokstavene i monogrammet, og hun levde på 1700-tallet. Bergittes nevø Henrich Henrichsen Ruud bodde også på Kongsberg på samme tid. Han hadde datteren Ingeborg, som ble gift med Erich Lørdahl. Fra Ingeborg kan da ovennevnte Johanne Marie Tollefsdatter ha arvet lakenet med monogrammet. Kronen i monogrammet kan antagelig hentyde til tradisjonen. Likeså bokstaven Ø. (Østråt ?.) U'lgiveren.

PERSONREGISTER

- Aakerholt, Lars Johan C., 74
 Aaros, Peder, 30
 Aas, Anne Johansdtr., 184
 – Kirsti Larsdtr., 122
 Aas-eie, Jens Christensen, 125
 Aasen, Inger Renée, 213, 219
 Ainsworth, Audrey Winifred, 225, 227
 Aker, Lars Christensen, se Bollerud
 Alfsson, Knut, se Grefsheim
 Alhed på Sem, 42
 Alvsaker, Lars A., 148
 Amundsen, Christen, kjøpmann, 118
 – Inga, 118
 – Lars, 132
 Andersdtr., Anne, 154
 – Anne, 188 (g.m. Niels Hanssen Hals)
 – Anne Maria, 154 (g.m. Lars Henrik Hassel)
 – Anne Maria, 156 (g.m. Ole Olsen Sems-eie)
 – Anne Marie, 199 (g.m. Petter Andreas Ruud)
 – Gunhild Marie, 147
 – Mari, 95 (g.m. Anders Grav)
 – Mari, 156 (g.m. Hans Erlandsen Paule-eie)
 – Mari, 185 (g.m. Ole Olsen Foterud)
 – Marthe, 133
 Andersen, Erland, 122
 – Johan Peter, se Tørhæk
 – Lagertha, 89
 – Laura, 174
 – Martin, 89
 – Nils Otter, styrmann, 115
 Andersson, Jahn, 107
 Arnberg-eie, Tollef Tollefsen, 156
 Arnesdtr., Ingeborg, 187
 Arnesen, Arnoldine Sophie (Dina), 114
 Aronsen, Ingvald Marinius, 115
 Askjerød, Christopher Olsen, 83
 – Dortha Marie Olsdtr., 83
 – Elen Anette Olsdtr., 83
 – Ingeborg Marie Olsdtr., 83, 86
 – Johanne Marie Olsdtr., 83
 – Karen Olea Olsdtr., 83
 – Niels Olsen, 83
 – Olava Olsdtr., 83
 – Ole Christophersen, 82, 83, 86
 Askjerød, Peder Olsen, 83
 Augusta Victoria, tysk keiserinne, 21
 Bache, Godtfred, kontorsjef, 143
 – Karen Marie, 144
 Backe, Anders, 143
 – Christen, kasserer, 142, 143
 – Johannes, revisor, 143
 – Marie, 143
 Baden, Anna, 164
 – Bjarne, 164
 – Conrad, 161
 – Johan, 161
 – Johan Severin, 164
 – Marie, 164
 – Olaf, 164
 – Sophie, 161
 Bakken, Christen Nielssen, 130, 141, 142, 144
 – Hans Kristensen, 142, 143, 144, 146
 – Inga Amalie, 144, 146
 – Karoline, 144, 146
 – Kristen, 144, 146
 Bakkerud, Berthe Erichsdtr., 70, 75
 – Dortha Ingebretsdtr., 70
 – Erich Pedersen, 70
 Basserud, Kirsti Pedersdtr., 119
 Bauer, Nellie May, 231, 232
 Beevson, Sophie L., 147
 Benedictsdtr., Ragnhild, 72
 Benum, Olaf Martin, skoleinspektør, 157, 158
 Berg, Anders Syvertsen, 82
 – Barbara Wilma, 226, 227
 – Eleanor Mae, 226
 – Hugo E., 224, 226
 – Iver Syvertsen, 78, 82, 83, 86, 89
 – Marthe, se Nielsdtr.,
 Bergan, Tollef Isachsen, se Voll
 – Johanne Marie Tollefsdtr., 234
 Berglund, Elisabeth, 148
 Besseberg, Johan Anderssen, 208
 – Mari Fredrichsdtr., 92
 – Ole, 92
 – Ole Amundsen, 140
 Bjelke, Jens Tillufsson, 21, 28, 33
 – Åge, 28
 Bjerkan, Anne Birgitte, 160, 176, 178

- Blomme, Anders, 33
 Bollerud, Alhed Maria Christensdtr., 136, 138
 – Alhed Maria Nielsdtr., se Stablum
 – Anne Kirstine Hansdtr., 114, 141–142, 144
 – Aslach Thorvaldsøn, 72
 – Christen Hanssen, 130, 133–134, 135
 – Christen Thordsen, 101, 130, 133
 – Hans Christensen, 100, 101, 194
 – Hans Christensen, 134, 136
 – Hans Nielssen, 137, 140
 – Hans Thordsen, 125–132, 133, 141
 – Ingeborg Maria Christensdtr., 136, 139
 – Ingeborg Maria Hansdtr., 140
 – Jacob Thoresen, 112
 – Johanne Maria Hansdtr., 131, 132
 – Johannes Hanssen, 130, 141
 – Josva Povelsen, 128
 – Lars Christensen, 134, 136, 137
 – Maren Johanne Christensdtr., 134
 – Mari, 130
 – Mari Hansdtr., 132
 – Marianne Nielsdtr., 137, 140
 – Niels Christensen, 134, 136, 137
 – Niels Hanssen, 130, 137, 140
 – Ole Jonsen, 58
 – Ole Thorsen, 187
 – Povel Hanssen, 130, 141
 – Povel Olsen, 127, 128
 – Thor(d) Povelssøn, 127, 128, 187
 Bomengen, Sverre Andreas, 147
 Bonde, Marthe Hansdtr., 209
 Bonnevie, ekspedisjonssekretær, 156
 Borge, Ole Pedersen, 114, 141
 – Peder Olsen, 141
 Borgen, Jens Adolf, handelsborger, 175
 – Olaf, ingeniør, 175
 – Olaus I., skipsfører, 175
 – Ragnhild Marie, 175
 Borgersdtr., Anne Kirstine, 203, 218
 Boye, Knud Baade, disponent, 175
 Bradtaas, Michael, se Tollefsen
 Brahe, Lauge, riksråd, 31
 Brand, Bonnie Elaine, 227
 – Paula Lee, 227
 – Robert Harold, 226, 227
 – Ronald J., 227
 – Theresa Lynn, 227
 – Vicki Jean, 227
 Breien, Carl, 83
 Brekke, Anders Erichsen, 79
 – Anette Petrea Johansdtr., 83
 Brekke, Anne Hansdtr., 79
 – Anne Lisbeth Olsdtr., 81
 – Antonie Erichsdtr., 79
 – Arne Anderssen, 79
 – Berthe Gislesdtr., 79, 80
 – Børger Anderssen, 81
 – Caroline Erichsdtr., 79
 – Christoffer Erichsen, 79
 – Claus Olsen, 81
 – Dorthea Marie Olsdtr., 83
 – Erich Hanssen, 79, 80
 – Erich Olsen, 81
 – Erik Anderssen, 79
 – Fredrich Gundersen, 80
 – Gisle Anderssen, 79
 – Gisle Gullichsen, 72, 77, 78, 80, 83, 89
 – Godberg Erichsen, 79
 – Gunder Gislesen, 79, 80
 – Gunhild Hansdtr., 79
 – Hans Anderssen, 79
 – Hans Erichsen, 79
 – Hans Gislesen, 79, 80
 – Hans Jørgen Hanssen, 79
 – Henrich Gislesen, 79, 80
 – Ingeborg Gislesdtr., 79, 81
 – Ingeborg Marie Hansdtr., 79
 – Johan Anderssen, 82, 85, 86
 – Jørgen Erichsen, 79
 – Karen Andersdtr., 79
 – Karen Hansdtr., 79
 – Lars Anderssen, 79
 – Magnus Anderssen, 79
 – Maren Gundersdtr., 80
 – Mari Olsdtr., 81
 – Marthe Andersdtr., 79
 – Marthe Danielsdtr., 81
 – Marthe Kristine, 79, 80
 – Marthine Erichsdtr., 79
 – Martin Johansen, 83
 – Olaus Johansen, 83
 – Ole Anderssen, 79
 – Ole Gislesen, 79, 80
 – Ole Nielssen, 78, 81, 83, 89
 – Ole Pedersen, 86
 – Oline Olsdtr., 81
 – Peder Anthon Johansen, 83, 85
 – Signe Andersdtr., 79
 – Theodor Erichsen, 79
 Brockenhuus, Claus, major, 149
 – Henrik, lensherre, 28
 Brua, Erik, 67
 Bruhnor, Lisette, 166
 Brunson, Rachel Jill, 222, 223

- Bryhn, Ragna Mathilde, 144
 Brynildsen, Gudrun Rebekka, 175
 Bugge, Christian Frederik, 154
 Buin, Ingebjørg Torvaldsdtr., 107
 Busland, Lars, 204
 – Maria Johannesdtr., 204, 218
 Busseland, Lauritz Madsen, 209
 Bøe, Peder Sjulsen, 66
 Bølling, Margrethe Pauline, 190
 Børgersdtr., Mari, 81
- Carlsen, Ellen M., 229
 Chapman, Angela Marie, 227
 – Douglas, 227
 – Michelle Vivian, 227
 Christensdtr., Andrine, 169
 – Anne Marie, 106
 – Christine, 122
 – Jøran, 183
 – Maren Olava, 89, 90
 – Maria, 142
 – Marthe, 154
 Christensen, Aasta, 147
 – Alice Berglot, 224, 226
 – Anette, 142, 143
 – Anette Marie, 89
 – Arlie Herbert, 229
 – Astrid, 148
 – Bergljot, 148
 – Bertrand, 222
 – Betty Adeline, 229, 230
 – Bryan Thomas, 225
 – Camilla Louise, 221, 222
 – Carl Andreas, kontorsjef, 148
 – Carl Leslie, 227
 – Elling, 221, 228
 – Ernest Adolph, 225, 227
 – Ethel Camilla, 228, 229
 – George Hartman, 221, 231
 – Halfdan Martinus, 221, 224
 – Harriet Dagny, 224, 226
 – Herbert George, 229
 – Hjørdis, 147
 – Ingrid, sykegymnast, 147
 – James Halfdan, 225
 – John Owen, 226
 – Kirsten, 148
 – Kristine, 143
 – Lillian Anita, 225, 228
 – Lorinda Doris, 227
 – Magnhild, 147
 – Maren Helene, 89
 – Maren Olava, 89
- Christensen, Margit Anette, 221, 230
 – Martin, 89
 – Ole, 89
 – Ole, kjøpmann, 147
 – Paul, 222
 – Paul Bertrand, 222
 – Paul Martin, 225
 – Pauline Bolette, 221
 – Peder Anton, 89, 221
 – Perry Ernest, 227
 – Ralph A., 230
 – Sigrunn, 148
 – Thomas Hartman, 224, 225, 230
 – Trygve, kjøpmann, 148
 – Vivian Eleanore, 225, 227, 228
 – Warren David, 225
- Christian II, 16, 17
 Christian III, 21, 27
 Christian IV, 7 ff, 30, 31, 32, 38 ff, 47
 Christiansen, Anne Bjørg, 212
 – Arne B., disponent, 212, 219
 – Berit, 212
 – Grethe, 212
 Christophersdtr., Anne Marie, 193
 Christophersen, Niels, 142
 Clemmetsdtr., Goro, 182
 Clemmetsen, Jesper, sogneprest, 60
 Collet, 154
 Cook, Dale Michael, 230
 – Dennis Gordon, 230
 – John Vernon, 229, 230
 – Toby Ann, 230
 Coucheron, oberst, 51, 56
 Cranney, Brian, 224
 – Bruce Spencer, 224
 – Helen Evelee, 224
 – Kirk Hemmert, 223, 224
 – Laura Camille, 224
 – Roger Spencer, 224
 – Val Dec, 224
 – Willard Elling, 223
 – Willard Ingeman, 222, 223
- Dagfindsdr., Anne Kirstine, 67
 Dagsen, Bina Helene, 89, 221
 Dahl, Inger Marie, 110
 Darbo, Hanna Arnesdtr., 200
 Darboe, Lauritz Lauritzen, 58
 – Marthe Lauritzdtr., 58, 78, 218
 De Jong, Billie Rae, 227
 Delsbekk, Ole Arnesen, 90
 Dietrichson, Lorentz, 46
 Dobson, Laura, 179

- Dokken, Halvor Hanssen, 124
 Dunserud, Johanne Steensdtr., 124
 – Johannes Steensen, 124
 – John Steensen, 124
 – Kirsti Steensdtr., 124
 – Mari Steensdtr., 124
 – Niels Steensen, 124
 – Steen Johnsen, 123–124
- Eberstein, Filippa av, 15
 – Hans greve av, 15
- Eeg, Jahn Hanssen, 187
 – Kirsti Olsdtr., 187
- Egeberg, Ole Løvsstad, agent, 174
- Egtnæs, Inger Maria Hansdtr., 204,
 215, 219
- Eid, Maren Sophie Gulliksdtr., 205,
 207, 219
- Eidahl, Ole Olsen, 90
- Eik, Ole Nielssen, 183
- Eknes, Hans Christensen, se Bollerud
 – Mari Olsdtr., 134, 136
 – Ole Pedersen, 141
- Eliassen, Johannes, 65
- Elisabeth av Habsburg,
 Christian II's dronning, 16
- Ellensdtr., Regine, 108, 109
- Elster, Jacobine Petra, 190
 – Laura, 137, 140
- Engebreetsen, Oven, 58
- Engelbrektsøn, Olav, erkebiskop,
 17, 20, 21, 22
- Engen, se Hamre-engen
- Erichsdtr., Ingeborg, 202
 – Margrethe, 203
 – Marthe, 51
 – Oline, 183
- Ericson, Anna Birgitte, se Bjerkan
- Eriksen, g. m. Kirsten Christensen, 148
 – Anders, 106
- Erikstad, Christian Alfred, brann-
 formann, 117
- Erlandsen, Christen, korporal
 og gårdbruker, 122
- Erlendsdtr., Ingerd, 15, 18
- Evensen, Trygve, 147
- Fife, Margaret Judy, 231
 – Thomas Wesley, 230, 231
 – Thomas William, 231
- Fingalsdtr., Boel Andrea, 92
 – Elen, 92
 – Ingeborg, 92
- Fingalsen, Martin, lærer, 90
 – Ole, 90
- Fischer, Anna Adamsdtr., 66
 – Dorothea Christine Jensdtr., 66
- Fiskum, Aase Marie Poulsdtr., 184
- Fiskum-eie, Lauritz Nielssen, 59
- Flesager, Christopher Olsen, 183
 – Elen Maria Christophersdtr., 123
 – Haagen Christophersen, 184
- Flesseberg, John Olsen, 187
- Fosen, Halvor Mikkelsen, 108
 – Niels Steensen, 189
 – Rasmus Gundersen, 185
- Foss, Anthonie Hansdtr., 108
 – Ellen Dortha Hansdtr., 108
 – Hans, 109
 – Hans Halvorsen, 108
 – Klara, 109
 – Maric, 109
 – Theodor Hanssen, 108, 109
- Fossholm, Anders Michelsen,
 se Michelsen
- Foterud, Mari Mortensdtr., 123
 – Morten Olsen, 185
 – Ole Olsen, 185
 – Ole Olsen d. e., 185
 – Sara Mortensdtr., 202
- Frankman, Carol Marie, 225
- Fredrik I, 17
- Fredriksen, Jens Oscar, 147
 – Lalla, 147
- Frost, Anne Elisabeth Erichsdtr.,
 75, 76, 77
 – Peter, 75
- Frøisland, Gustav, 148
- Frølich, Else, 157, 158
- Fuller, Garry, 227
- Fure, Lars Christiansen, 203
- Fusche, Anne Henriikka Hansdtr., 154
 – Hans Henrich, 153, 155
 – Hans Jørgen, gullsmed, se Hansen
 – Hans Jørgen Sjulsen, 153
 – Marthe Hansdtr., 153
 – Tov Sjulsen, pukkforvalter, 153
- Fuschebacke, Berthe Christensdtr., 153
- Førllie, Lars Ellevsen, 209
 – Sophie Larsdtr., 209
- Gaaner, Anne Maria Hansdtr., 68
- Gilhuus, Maren Fredrikke, 169
 – Morten, proprietær, 169
- Gines, Edith Afton, 232, 233
- Gislerud, Petter Anderssen, 114

- Gjedde, Ove, 46
 Gjelstad, Anne Helene Pedersdtr., 82, 83
 – Christine Pedersdtr., 82, 83, 87
 – Dorthea Pedersdtr., 82, 83
 – Elen Kirstine Pedersdtr., 82, 83
 – Ingeborg Pedersdtr., 82, 83, 84, 86
 – Mari Pedersdtr., 82, 83
 – Peder Pedersen, sersjant og gårdbruker, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 89
 Gorby, Gerold, 226
 Gran, Ole Anderssen, 159
 – Oline Gjertine, 159
 Grav, Anders, sagfoged, 95
 Greaker, Olaus Johansen, 86
 Grefsheim, Alf Knutssøn til, ridder og riksråd, 15
 – Karine Alfsdatter til, 18
 – Knut Alfssøn, 18
 Grette, Hans Eliassen, 204
 Greve, Jørgen Jenssøn, 47
 Grinderud, Jørgen Helgesen, 158
 Grip, Johanne Hansdtr., 194
 Grog, Anders, se Johnsen
 Grubbe, Anne Elisabeth Hansdtr., 67–69, 78, 94, 218
 – Hans Michelsen, geschworencr, 68
 – Michel Claussen, 68
 Grøndahl, Agathe Backer, 158, 170
 Gudmundsdtr., Berthe, 64
 Gullbrandsen, Thore, smed, 104
 Gulbrandsøn, Niels, smed, 104
 Gullaksrud, Anne Pedersdtr., 202
 – Lauritz, 57
 – Michael Lauritzen, 57
 Gundersdtr., Boel Maria, 136
 Gunhildrud, Kristoffer Torgersen, tømmerhugger, 107
 Gunhildrud-eie, Berthe Maria Einarsdtr., 106
 – Einar Torgersen, 106
 – Goro Maria Einarsdtr., 105, 106
 Gunnæs, Maren Olsdtr., 66
 Gurrik, Nils Pedersen, 200
 Guttormsdtr., Anne Marie, 118
 Guttormsen, Kristiane, 142
 Gyldenløve, Anna Nilsdtr., 17 ff
 – Eline Nilsdtr., 17 ff
 – Ingeborg Nilsdtr., 17 ff, 23–30, 31, 38
 – Lucie Nilsdtr., 17 ff, 23
 – Margrete Nilsdtr., 17 ff, 28, 31
 – Nils Henrikssøn, ridder og riksråd, 16 ff
 – Ulrich Fredrik, stattholder, 42, 149
 Gyldenstierna, Christina, 19
 Haagensdtr., Alhed, 57
 – Maria, 57
 Halden, Christopher, se Johansen
 Hale, Elizabeth, 223
 – Jack Croft, 222, 223
 – Mindy, 223
 Hals, Mari Nielsdtr., 188
 – Niels Hanssen, 188
 – Olaus Anderssen, 208
 Halvorsen, Hans Anton, 83
 Halvorseth, Jørgen, maskinist, 144
 Hamadyk, Catherine Mary, 226
 – Donald Michael, 226
 – Jeanne Ann, 226
 – Judith Lynn, 226
 – Nicholas jr., 226
 Hamre, Anne Olsdtr., 95
 – Anne Thorstensdtr., 104
 – John Johansen, 122
 – Kari Syvertsdtr., 31, 81, 92–95, 103
 – Kari Thorstensdtr., 79, 80
 – Lucia Andersdtr., 65
 – Syvert Hanssen, 92
 – Søren Olsen, 81, 95, 103
 – Thorsten Gunnulvsen, 104
 Hamre-eie, Hans Jonsen, 80
 Hamre-engen, Halvor, 103
 – Jørgine, 101, 103
 Haneval, Anders Nielssen, 88
 Hansdtr., Aase, 65
 – Aase, 144
 – Anne, 70
 – Anne Marie, 194
 – Barbara, 188
 – Eli, 88
 – Idde Maria, 68, 70
 – Ingeborg, 104
 – Ingeborg Marie, 144
 – Kirsti Dorthe, 62
 – Lucia, 104
 – Magdalena, 62
 – Maren, 187
 Hansen, Godberg, skredder, 106
 – Harald, maskinist, 144
 – Karoline Anthonie, 115
 – Mariane, 175
 – Nils, smed, 198
 – Ole Martin, arbeider, 107
 Hans-Pettersdtr., Maren, 192
 Hanssen, Anders, 156
 – Hans Jørgen, gullsmed, 153
 – Lars, 114
 Hansson, Jøns, stallknekt, 19, 20, 21

Hanssøn, Samuel, 104
 Hanvik, politimann, 106
 Harstad, Maren Larsdtr., 205
 Hartman, Bart, 233
 – Craig, 233
 – George Donald, 231, 232
 – Judith Ann, 232
 – Lynn, 232
 – Margaret Elaine, 232
 – Marilyn, 233
 – Norman Reid, 232, 233
 – Richard Robert, 232
 – Robert Merrill, 231, 232
 Hassel, Anders Larssen, 154
 – Anne Mathea Andersdtr., 154
 – Christine Dorthea Andersdtr., 154
 – Cornelius Anderssen, 154
 – Hans Nielssen Kolkind, 101, 102, 114
 – Lars Henrik Anderssen, 154
 Hassel-eie, Lars Olsen, 154
 Haug, Iver Anderssen, 88, 89
 Haugen, Berit, 213, 219
 – Karen Olsdtr., 110
 – Ole Nielssen, 140
 – Torkel Johansen, se Johansen
 Haugerud, Mari Poulsdtr., 183
 – Ole Thorsen, 82, 83
 Haugmoe, Karen Jørgine Olsdtr., 205,
 211, 219
 Hazelhurst, Donald Henry, 226
 – Ella-Wade, 226
 – Wade Hampton, 224, 226
 Hedemarck, Jens Jonsen, 66
 Hedenstad, Fredrich Christensen, 92
 – Mari Fredrichsdtr., se Besseberg
 Hegg, Ole Olsen, se Herland
 Hegstad, Kirsti Olsdtr., 123, 192
 – Ole Olsen, 192
 Helliksen, Victoria, 143
 Hemmert, Bergleot Helen, 222, 223
 – Diane Nel, 223
 – Elling, 222
 – Enna Bee, 222, 223
 – Kelly Lynn, 223
 – Nelson Don, 223
 – Nelson Jack, 222, 223
 – Nelson Jacob, 222
 – Trudy, 223
 – Peggy Cheryl, 222, 223
 – Wilfred Nelson, 222
 Henckel, Christian, 119
 – Christopher, 119
 Henning, Niels Steensen, 61
 Henrichsen, Gregers, 58
 Herbrandssøn, Ulf, 26
 Herland, Ole Olsen, 82, 83
 Hermansen, Berthine, 174
 – Ingeborg, 143
 Hersgården, Halvor Anderssen, 88, 89
 Hesthammer, Lauritz Pedersen, 110
 Hick, Christen, se Larsen
 Hill, Martin, 224
 – Trenton, 224
 Hiorth, Andreas, kontorsjef, 171
 – Helga Jørgine, 171
 – Sigurd, ingeniør, 171
 Hjelmtvet, Anders Henrichsen, 88, 89, 91
 – Christen Anderssen, 90
 – Hans Henrichsen, 88, 89
 – Henrich Erichsen, se Østerud
 – Ingeborg Henrichsdtr., 88, 89
 – Maren Olava Christensdtr., 90
 Hobbestad, Maren Cathrine Hansdtr.,
 100
 – Mari Nielsdtr., 96, 99
 Hoff, Helga Augusta, 194
 Hogstad, Marie, 160
 – Nils, 160
 – Ovidia, 160
 Holder, La Rayne, 231, 232
 Holm, Jens, 33
 – Marie Charlotte, 117
 Holst, Karen Lovise Pedersdtr., 89, 90
 Holt, Fredrik, 88
 – Søren, 88
 Holter, prest i Fiskum, 112
 Holthe, Anne Kirstine Stephendtr., 140
 – Anne Pauline Stephendtr., 140
 – Christiana Stephendtr., 141
 – Elen Maria Stephendtr., 140
 – Hans Stephensen, 140, 141
 – Maren Stephendtr., 140
 – Niels Paulsen, 140
 – Paul Stephensen, 140
 – Stephen Paulsen, 130, 140
 Horgen, Morten Trulssen, 132, 141
 – Mari Mortensdtr., 141
 Horgen-eie, Hans Christensen, 81
 Horne, Anders Nielssen, 185
 – Ole Nielssen, 199
 Horsely, LaVerne, 230
 Hotvet, Anund Enersen, 152
 – Marthe Anundsdr., 152, 153
 Huitfeldt, Anders Claussøn, 9, 10, 28 ff
 – Beate, 32
 – Dorethe (Dorothea) Andersdtr., 10, 31 ff

- Huitfeldt, Hartvig Andersen, 8, 9, 30 ff, 39
 – Ingeborg Andersdtr., 8, 9, 30–37, 38 ff, 47, 57
 – Jakob, 31 ff, 38
 – Knud, 32
- Huitfeldt-Kaas, H. J., riksarkivar, 8, 9, 10, 34
- Huskum, Lars Christian Frederik Pedersen, 188
- Hvittingsrud, Hanna Jørgine, 86
- Hægstad, Petra Andrea, 133
- Ingebretsdtr., Karen, 82
- Iversdtr., Maren Helene, 108
- Ivarssøn, Gaute, erkebiskop, 15
- Jacobsdtr., Anne, 140
- Jacobsen, Lars Peter, verksarbeider, 144
 – Randi, 212, 219
- Jahnsdtr., Berthe Maria, 188
 – Goro Maria, 188
 – Inger Olea, 188
- Jahnsen, Hans, 187
 – Niels Otter, 188
- Jarnes, Thora Marie, 205, 219
- Jarnæss, Hans Peder Jenssen, 205, 219
- Jensdatter, Anne, 142
 – Eli, 150
- Jensen, Georg Ernst, kjøpmann, 68
 – Hans Georg, 148
 – Thora, 230
- Jenssen, Olaug, 205, 219
- Johansdtr., Gunhild Maria, 124
- Johansen, Anthonia, 110, 111
 – Christopher, 110
 – Erik, samlagsbestyrer, restauratør, 108, 110
 – Godberg, 108, 110
 – Gunhild Maria, 124
 – Ingeborg Marie, 111, 112
 – Lauritz, 110
 – Peter Andreas, kjøpmann, 108, 110
 – Torkel, 110
- Johannesdtr., Anne, 205
- Johanessen, Hans-Petter, smed, 192
- Johanessen, Andreas, 83
 – Kathinka Marie, 189
- Johnsdtr., Anne, 183
 – Mari, 124
- Johnsen, Anders, 167, 169
 – Carl Johan, styrmann, 179, 181
 – Ingeborg Marie, 167, 169
 – Lars, 133
- Johnsen, Marie, se Pedersdtr., Anne Marie
- Johnson, Grant LaMar, 230, 231
 – Irene Ralay, 231
 – Katherine Annette, 231
 – Martin Christian, 231
 – Sarun Frederick, 231
- Jønassen, Christiane, 171
- Jonsdtr., Ingeborg Maria, 202
 – Mari, 124
 – Marthe, 150
- Jonssøn, Sigurd, drottsete, 15
- Jørgensdtr., Edel, 150
- Jørgensen, Anton Severin, forretningsmann, 157, 158
 – Dagfind, 67, 70
 – Eugen Honoratus, videnskapsmann, 158, 159
 – Georg Martin Baden, 161, 164
 – Haakon Olaf, ingeniør, 157, 158
 – Hanna Marie, 164, 166
 – Hans, bordskriver, 156, 157, 158
 – Louise Henriette, 157, 158
 – Ludvig Emil, forretn.mann, 157, 158
 – Schemine, 157, 158
- Kane, Aril, 15
 – Eline, 17
- Kapovich, Duane David, 228
 – Ivan, 225, 228
- Karl V, 16
- Kattekleiva, Jahn, se Eeg
- Kelm, Clarence, 228
 – Lisa Elaine, 228
- Kennington, Carl H., 223
 – Justine, 223
 – Reynold S., 222, 223
- Kiernerud, Berthe Christensdtr., se Fuschebacke
- Kittilsen, Hanna Olava, 89
- Kjørstad, Johannes Iversen, 155
- Kjennerud, Hilda, 148
- Kleivan, Christopher Jenssen, 86
 – Ingeborg Helene Iversdtr., 88
 – Iver Syvertsen, se Berg
 – Karen Iversdtr., 88
 – Niels Iversen, 88
- Kleven, Maren Helene Christensdtr., 88, 89
- Klunderud, Amund Nielsen, 70
 – Niels Amundsen, 70, 78
- Klunderuplassen, Amund Pedersen, 118
- Knive, Dorthea Syvertsdr., 204, 209
 – Syvert, 204

- Knudsdtr., Severine Marthine, 110
 Koht, Halvdan, professor, 17
 Kolberg, Berthe Hansdtr., 184
 – Boel (Bodil) Hansdtr., 122
 Kolkind, Anne Kirstine, 94
 – Hans Nielssen, se Hassel
 Koppland, Reier Eriksen, 99
 – Reier Thorgersen, 99
 Kopstad, Kristofer Olsen, 83
 Korsgaarden, Marthe Thoresdtr., 104
 – Thore Claussøn, 104
 Kortvedt, Kristiane Pedersdtr., 194
 – Ole Pedersen, 137
 Krabbe, Gregers, 9, 52
 Krekling, Børger Haagensen, 184
 – Christen Haagensen, 184
 – Haagen Børgersen, 183
 – Ingeborg, Torgersdtr., 59
 – Mina Lovise, 99
 – Peder Haagensen, 184
 – Sebjørn Haagensen, 184
 Kristensen, Christopher, 148
 – Nils, verksmester, 142, 145
 Krogstad, Thor Sigvart, rentenist, 112
 Krohn, Alf Kristian Wiborg, 171, 172
 – Alfred Severin, sekretær m. m. 169,
 171, 172
 – Aslaug, 171, 172
 – Borghild, 171, 172
 – Carl Johan William, skipskapt., 166
 – Cathinka Jacobine Marie, 161, 164
 – Christian Carentius, skipsfører, 171
 – Christian Severin Baden, 166
 – Conrad Henrik, stiftsprost, 164–166
 – Conrad Peter, kjøpmann, 161
 – Gudrun, 171, 172
 – Harald, stortingsreferentsjef, 171, 172
 – Jacob, sekretær, 161, 167
 – Jacob James William Baden,
 snekkermester, 161, 162
 – Sophie, 166, 167
 Krone, Fingal Olsen, se Løchen
 – Ole Jacobsen, 92
 Krum, Anette Bolette, 190
 – Jens, 128
 – Lars Christian, proprietær, 190
 – Mina Kaspara, 199
 Krumme, Nils, 19
 Kvål, Olav Ottessøn til, 15
 Køber, Christian, 147

 Landfald, Andreas Augustinussen, 208
 Lange, Nils, 32

 Langebro, Else Dorthea Thomasdtr.,
 204, 209, 219
 – Thomas Nielssen, 204, 209
 Langerud, Anders, se Grav
 – Anders Eriksen, se Østerud
 – Marthe Andrine Andersdtr., 100
 – Marthe Kirstine Andersdtr., 95
 Larsdtr., Gjertrud Marie, 189
 – Gunhild Marie, 144, 146
 – Kirsti, 192
 – Maren Dorthea, 133–134
 – Rønno, 132
 Larsen, Anders, 81
 – Anna Kirstine, 144
 – Bertha, 212, 219
 – Ingeborg Marie, 147
 – Kristen, 147
 – Mathilde, 192
 – Olaus, se Sutterud
 – Sigurd, 147
 Larssen, Andreas, 81
 – Edvard, 132
 – Ingeborg Maria, 132
 – Stephen, 130, 132
 Lauritzen, Christopher, 59
 – Haagen, 57, 78, 218
 – Henrich, 59
 Lemmich, Søren Hanssøn, 47
 Lerche, Nils, ingeniør, 171
 Lewis, Ray, 226
 – Sandra Rae, 226
 Lightfoot, Mary, 177, 178, 179
 Lillestenset, Hans Anderssen, 124
 Little, Anna, 32
 – Hans Pederssøn, 10, 26, 30
 – Lisbeth Pedersdtr., 26, 28
 – Margrethe Pedersdtr., 10, 26, 28 ff
 – Peder Hanssøn, 10, 21, 22, 23–26, 30
 Ludwig XIV, 149
 Lund, Janna Beathe, 117
 – Siri Povelstdtr., 158
 Lunde, Elen Sophie Hansdtr., 141
 Lundeteigen, Amund Christophersen,
 se Skara
 – Anne Maria Jacobsdtr., 184
 Lunge, Gundel Vincensdtr., 22
 – Ove, 19
 – Vincens, 17 ff
 Lurdalen, Mari Olsdtr., 124
 Luthi, Enna Inez, 222
 Lykke, Nils, 20, 21
 Løchen, Fingal Olsen, 78, 83, 89, 90, 92
 Lønn, Aase Malene Bastiansdtr., 66

- Lønn, Bastian Johansen, 59, 64, 65, 78, 218
 – Elias Bastiansen, 66
 – Hans Bastiansen, 66
 – Henrich Bastiansen, 65, 66
 – Ingeborg Bastiansdtr., 66
 – Johannes Bastiansen, 65
 – Simon Bastiansen, 64, 66
- Lørdahl, se også Østerud
 – Anders Anderssen, 89
 – Anders Danielsen, 72, 73, 74
 – Anders Henriksen, se Hjelmtvet
 – Christen Anderssen, 89
 – Hans Kristian Anderssen, 89
 – Ingeborg Henrichsdr., se Ruud
 – Martinus, 89, 91
- Løvlien, Anders, se Hanssen, Anders
- MacIntosh, Helen, 176, 178
- Madsen, gift Mosnes, 208
- Madssøn, Gulbrand, 104
- Magnussen, Kjeld, arkitekt, 24
- Mangelson, Camilla Eliza, 230, 231
 – Helen Louise, 221, 224, 225, 230
 – Louis Charles, 230
 – Martin Wilford, 230
 – Sherma Margaret, 230, 231
- Marcelis, Gabriel, 52
 – Johan, 40, 52
- Martinsen, Elise Olava, 199
- Mathiesen, Jens, oberstiger, 68
- Mathisen, Borghild Wahlberg, 174
- Mejer, slekt på Kongsberg, 68
- Mellum, Eleanor Marie, 228
- Michelsen, Anders, 51
- Mogensdtr., Anna Sabina, 59, 60
- Montgomery, Joan, 232
 – Melvin, 232
 – Melvin Brent, 232
- Morley, Brian Gerald, 232
 – Gerald, 232
- Mosnes, Aase Maria Henrichsdr., 203, 218
 – Andrea Pauline Henriksdtr., 208
 – Anne Dorthea Henriksdtr., 208
 – Dorthe Marie Henrichsdr., 203, 218
 – Erich Erichsen, 201
 – Helle Kirstine Henriksdtr., 208
 – Henrich Povelsen, 201, 202, 218
 – Ingeborg Povelsdtr., 202, 218
 – Kari Povelsdtr., 202, 218
 – Kari Povelsdtr., 202, 218
 – Mina Sophie Henriksdtr., 208
 – Niels Henriksen, 201, 203, 204, 218
- Mosnes, Nicoline Marie Henriksdtr., 208
 – Peder Henriksen, 203, 218
 – Povel Henriksen, se Ruud
 – Povel Henriksen, 203, 218
- Muggerud, Anne Margrethe Hansdtr., 203
 – Anne Maria Hansdtr., 203
 – Hans Hanssen, 204
 – Hans Nielssen, 203, 218
 – Helle Dorthea Hansdtr., 203
 – Henrik Hanssen, 204
 – Niels Hanssen, 192
 – Niels Hanssen, 203
- Mule, Hans, biskop, 21
- Munch, Peder Pedersen, 104
- Munson, Darlene Marguerite, 229
- Myhre, Anne Olsdtr., 128
 – Grethe Marie Olsdtr., 189
 – Mari Pedersdtr., 82
- Mælum, Carl Mortensøn, 104
- Møllenhof-eie, Bergitte Johnsdtr., 125
- Møller, Anne Maria Hermansdtr., 68
 – Elisabeth Hermansdtr., 68
 – Erland Hermansen, mestersmed, 68
 – Hans Hermansen, 67, 68
 – Herman Hanssen, 68–69, mestersmed
 – Jens Hanssen, 68
 – Margrethe Dorothea Hermansdtr., 68
 – Peter Kornelius, styrmann, 107
 – Zacharias Hermansen, mestersmed, 68
- Mørch, Live Thorbjørnsdtr., 155
- Mørk, Gunhild Helgesdtr., 152
- Narvestad, Johannes Larsen, 169
 – Lars Johannessen, brukseier, 169
- Narverud, Niels Hanssen, 81
- Neal, Carrie Ellen, 228
 – Claude, 228
 – Claude Raymond, 225, 228
 – Norman Henry, 228
 – Scott Richmand, 228
 – Shellie Rene, 228
- Nedberg, Lars Olsen, 133
 – Marthine Emilie Nielsdtr., 133
- Nelson, Anna Josephine, 228
- Nes, Olene Johannsdtr., 90
- Neumann, Frantz Edler, verksbest. 154
- Nielsdtr., Eli, 140
 – Johanne, 123, 192
 – Marthe, 154, 155
 (g.m. Johannes Wiborg)
 – Marthe, 199 (g.m. Simon Thorrud)
- Nielsen, Simen, 209

Nielsen, Erich, 153
 – Simen, 209
 Nielsson, Gullbrand, smed, 104
 – Jens, biskop, 31
 Nikkelsrud, Anders Erichsen, 205
 – Ellen Maria Andersdtr., 205, 208, 218
 Nissen, Erika, 158, 168, 170
 Nygaard, Christopher Christensen, 123
 Nyrud, Ingeborg Jonsdtr., 62, 66, 67,
 78, 119, 218
 – Jon Lauritzen, 62
 Nasset, Anne Ellefsdtr., 190
 Nørstevold, Olea Jacobsdtr., 112
 – Jacob Olsen, 112
 Nøtnes, Kirstine Olsdtr., 78, 83, 89, 90
 – Niels Anderssen, 92

Olafsen, Ragnhild, 142
 Olm, David Lincoln, 229
 – Duane LeRoy, 229
 – Kristy Fay, 229
 – Randal Lee, 229
 Olsdtr., Anne Kirstine, 80
 – Frederikka, 153
 – Helene, 183
 – Ingrid, 112
 – Johanne, 114
 – Lisbeth, 104
 – Maren Kirstine, 83
 – Mari, 114, 115, 141, 142
 – Sara, 137
 Olsen, Anders, 156
 – Christopher, 183
 – Even, 80
 – Guttorm, smed, 142
 – Johannes, handelsreisende, 107
 – Oskar, forretningsmann, 107
 – Sigurd, se Larsen
 Ondy på Fossholm, 92, 94
 Ottersen, Otter, lærer, 190
 Otterstad, Ole Halvorsen, 204, 219
 Overn, Erik Hanssen, 100

Paule, Anne-Mari («Mari»)
 Christophersdtr., 122
 – Anne Maria Christophersdtr., 122
 – Christen Olsen, 185
 – Christopher Christensen, 122
 – Christopher Erichsen, 122
 – Erich Christophersen, 122
 – Erich Torchildsen, 122
 – Helene Olsdtr., 185
 – Henning Christensen, 185

Paule, Henning Erichsen, 63, 64, 65,
 78, 218
 – Marthe Henningsdtr., 185
 – Marthe Kirstine Christophersdtr., 122
 – Ole Olsen, se Foterud
 – Sara Olsdtr., 185
 – Torchild Christophersen, 122, 123
 Paule-eie, Hans Erlandsen, 156
 – Hans Thommassen, 188
 Paulsen, Christen, 89
 Pedersdtr., Aase, 149
 – Aase Maria, g.m. Niels Anderssen
 Skara, 123, 184, 202
 – Anne, g.m. Ole Erlandsen Stryken, 104
 – Anne, 150
 – Anne Marie, 167, 169
 – Kirsten, 81
 – Kirsti, 192
 – Kirstine, 186
 – Margrethe, 132
 – Siri, 106
 Pedersen, Anders, 108
 – Hildor, 166
 – Jon, 150
 – Lauritz, se Hesthammer
 – Lauritz, 150
 – Marie Regine, 160
 – Ole, se Borge
 – Peder d. e., 149
 – Peder, d. y., 150
 Petersen, Betty Ann, 225
 – Dagmar, Leonora, 224
 Petterson, Aimar, skomaker, 174
 Pettly, Flora Kahleen, 231
 Piper, Lars Anderssen, 153
 Plath, Anne Marie Olsdtr., 114
 – Ole Olsen, 114
 Popperud, Elline, 196
 Præstegaarden, Anne Olsdtr., 149
 – Henning Olsen, 150, 151
 – Ole Pedersen d. y., se Wiborg
 – Ole Pedersen d. e., 150
 Povelstdtr., Alhed, 8 ff, 39 ff, 51–57, 58,
 78, 119, 127, 218
 – Dorthe, 78, 201, 218
 – Inger, 47
 Raaen, Anund Olsen, 182
 – Anund Olsen d. y., 188
 – Anne Kirstine Hansdtr., 101
 – Anne Kirstine Olsdtr., 137
 – Christen, 94
 – Goro Anundsdtr., 184

- Raaen, Haagen Christensen, 188
 – Hans Christensen, se Bollerud
 – Hans Olsen, 122
 – Hans Olsen, 187
 – Helene Olsdtr., 187
 – Karen Marie Hansdtr., 101
 – Kirstine Maria Anundsdr., 188
 – Maren Anundsdr., 78, 182, 218
 – Maren Hansdtr., 127, 128
 – Mari Hansdtr., 186
 – Mari Hansdtr., 101, 130, 194, 195
 – Mari Olsdtr., 187
 – Marthe Amundsdr., 101
 – Niels Olsen, 101
 – Ole Amundsen, se Besseberg
 Rakkestad-eie, Jacob Larssen, skredder, 140
 Rasmusdtr., Annichen, 51
 Rasmussen, Arne, møller, 114
 Ravn, Elisabeth Jacobsdr., 160
 Ref, Hans, biskop, 21
 Reinemo, Ingeborg Thorbjørnsdtr., 90
 Richlieu, major, 150
 Riley, Charlotte, 179
 – Jeffrey, 177, 179
 – Melinda, 177, 179
 Riiser, Bolette, 164, 166
 Rising, Sharlene, 223, 224
 Rood, Cathy Dagmar, 227
 – Julie Ann, 228
 – Larry Norman, 227
 – Norman Henry, 225, 227
 Rosenberg, Carl Bernhard, kjøpmann, 142
 Rosengreen, Cheryl Lyn, 232
 – Gerald, 232
 – Steven Gerald, 232
 Rovenes, Anders Nielssen, 199
 – Anne Marie Andersdtr., se Andersdtr., Anne Marie
 Rudstøen, Marie, 198
 Rustand, Ole, sersjant og gårdbr. 90
 Ruud, Aase Olsdtr., 119
 – Aase Torchildsdtr., 128
 – Alhed Henrichsdtr., 44, 64, 65, 78, 119–121, 218
 – Ann Mari, 213
 – Anne Bjørg, 212
 – Anne Elisabeth Henrichsdtr., 70, 78
 – Anne Henrichsdtr., 63, 65, 78, 218
 – Anne Kirstine Hansdtr., 189
 – Anne Kirstine Pedersdtr., 192
 – Anne Margrethe Henrichsdtr., 186, 187
 Ruud, Asbjørn, butikksjef, 213, 219, 220
 – Berit, 212
 – Berthe Bardonsdtr., 124
 – Birger, salgssjef, 212, 213, 219
 – Bjarne, 219
 – Carl Christian, 209
 – Christen Hanssen, 189
 – Christen Henrichsen, 88, 185, 186, 188
 – Christen Henrichsen, 64
 – Christen (Henriksen), 190
 – Christen Olsen, landhandler, 194
 – Christen Pedersen, 196
 – Christoffer Olsen, agronom, 196
 – Christopher Pedersen, 105, 196, 198
 – Dagfind Henrichsen, «søfarende», 69, 70, 78
 – Dora «Marie», 212, 219
 – Elise Kirstine, 190
 – Goro Henrichsdtr., 183, 184
 – Grethe, 212
 – Gudveig, 219
 – Gunvor, 212, 219
 – Haakon «Ludvig», 212
 – Hans Christensen, 188, 192
 – Hans Edvard Syvertsen, 205, 206, 219
 – Hans Peter, prest, 10, 58, 59, 62, 63, 70, 92, 94, 104, 105, 123–129, 182, 186, 194, 196, 197
 – Hans S., 205, 219
 – Helene Henrichsdtr., 187
 – Helene Marthine Syvertsdtr., 205, 219
 – Helga, 219
 – Henrich Henrichsen på Kongsberg, 62, 63, 64, 67, 69, 78, 151, 218, 234
 – Henrich Pedersen, 182–183, 186
 – Henrik, gullsmed, 209
 – Henrik Christensen, lærer og kirkesanger, 190
 – Henrik Henrichsen, 70, 78
 – Henrik (Henriksen), skipsfører, 192
 – Henrik Nielssen, 205, 208, 214, 218
 – Henrik Olsen, 196
 – Henrik Pedersen, 192
 – Ida Ovidia, 212
 – Ingeborg Henrichsdtr., 64, 69, 70–74, 77, 78, 83, 89, 92, 95, 101, 185, 186, 234
 – Ingeborg Torchildsdtr., 121, 128
 – Ingeborg Margrethe Nielsdtr., 184
 – Ingeborg Maria Torchildsdtr., 125
 – Johan Sophus, 209
 – Johannes, ingeniør, 215
 – Johannes Nielssen, 204, 208, 209, 218, 219

- Ruud, Johannes S., 219
- Johannes Syvertsen, 205, 210, 215, 217, 219
 - John Henrichsen, 186
 - Jon Henrichsen, 62, 63, 64, 67, 78, 201, 218
 - Jørn, 213
 - Kari Anne, 213
 - Kirsti Pedersdtr., 198
 - Lars Christian, skipsfører, 190, 191
 - Lars Nielssen, 204, 218
 - Laura Marie, 209
 - Lina Marie Syvertsdr., 204, 219
 - Ludvig, se Ruud, Haakon «Ludvig»
 - Magdalena Henrichsdr., 59, 64, 65, 67, 78, 218
 - Maren Johanne Pedersdtr., 199
 - Maren Johanne Torchildsdr., 125
 - Maren Olsdtr., 194, 195
 - Margrethe Pauline, 190
 - Mari Christophersdr., 128
 - Marie, se Ruud, Dora «Marie»
 - Mathilde Sophie, 209
 - Morten Torchildsen, 119
 - Nicolai Solner, 190
 - Niels Andreas Syvertsen, 204, 219
 - Niels Henrichsen, se Mosnes
 - Niels Martinius, 209
 - Niels Pedersen, 199
 - Niels Torchildsen, 125
 - Nils Hanssen, kjøpmann, 188, 189
 - Oddbjørg, 219
 - Ole (oppsitter på Søndre Rud), 61
 - Ole Christensen, se Svendsrud
 - Ole Nielssen, 124
 - Ole Pedersen, 101, 123, 192, 194, 195
 - Ole Syvertsen, 101
 - Oline Maria Torchildsdr., 125
 - Peder Christensen, 123, 188, 192, 193
 - Peder Henrichsen, 63, 64, 65, 78, 182, 218
 - Peder Pettersen, 199
 - Per Birger, 212
 - Petter-Andreas Pedersen, 199
 - Povel Henrichsen på Mosnes, 63, 64, 66, 78, 201, 218
 - Ragnhild, 219
 - Sara Henrichsdr., 184
 - Severin Henrik Wilhelm, se Ruud, Henrik, gullmed
 - Sigmund, disponent, 212, 213, 219
 - Sigurd, kemner, 212, 213, 219
 - Sigurd Olav, 205, 219
- Ruud, Sofie, 219
- Syvert Hanssen, 205, 219
 - Syvert Nielssen, 204, 218, 219
 - Terje Sigmund, 213
 - Thormod, journalist, 212, 213, 219
 - Torbjørn Devegg, 212
 - Torchild Mortensen, 65, 78, 119–121, 218
 - Torchild Nielssen, se Stablum
 - Tore Walter, 213
 - Torkild Pedersen, 185
 - Velbjørn, 213
 - Øivind, kontorsjef, 213, 219
 - Ørnulv Langebro, 212
- Rygg, Ole Kjeldsen, 59
- Ryste, Niels Johannessen, garversvenn, 187
- Rød, Karoline Martine Christiansen, 200
- Røe, Johannes Christensen, 66
- Røed, Anne Kirstine Erichsdr., 196, 198
- Christen Christophersen, 198, 200
 - Christopher Erichsen, 198
 - Erich Nielssen, 198
 - Hans Christophersen, 198
 - Henrik Christophersen, 199
 - Magnus Christophersen, 199
 - Niels Christophersen, 199
 - Petter Andreas Christophersen, 198
 - Siri Erichsdr., 187
- Røkaas, Edvard, 114
- Rømer, Olav Ottesson, se Kvål
- Otte Madssøn, 15, 16
- Røsholt, Lina, 216
- Saasen, Anne Christensdtr., 78, 83, 88, 89
- Christen Pettersen, 88
 - Hans Christensen, 192
 - Ingeborg Augustinusdtr., 122
 - Maren Sophie Pedersdtr., 136
 - Petra Hansdtr., 192
- Saint Clair, se Sinclair
- Salmager, Eli Hansdtr., 188
- Samuelsdtr., Kari, 104
- Sand, Anne Kirstine Pedersdtr., 108
- Marthe, 77
 - Thorvald Aslachsøn, 72
- Sanden, Anders Johnsen, 99
- Sanderson, Trudy Ann, 223
- Willis Delos, 223
- Schack, grevinne, 63
- Schinna's, Gustav, 209
- Schrøder, Catharina Margrethe, 68
- Schedsted, Hannibal, 40, 47

- Sem, Alhed, 42
 Sems-eie, Ole Olsen, 156
 Sigurdssøn, Hans, junker, 15, 16
 Simensdtr., Elen Sørine, 209
 Simensen, Borger, 203
 Simonsdtr., Else, 204
 – Ollaug, 124
 Sinclair, Margaretha Edwardsdtr., 66
 Skak, Nils Jonssøn, 26
 Skalpe, Ingeborg Maria Olsdtr., 95, 100
 Skar, Claus Pedersen, 133
 Skara, Aase Maria Andersdtr., 185
 – Amund Christophersen, 136, 139
 – Anders Anderssen, 184
 – Anders Nielsen, 123, 184
 – Anne Maria Nielsdtr., 202, 218
 – Goro Maria Andersdtr., 185
 – Helene Maria Andersdtr., 123, 185
 – Niels Anderssen, 123, 184, 202
 – Niels Anderssen d. y., 184
 – Peder Anderssen, 184
 Skarrebo, Kristen Hanssen, 83
 Skatvedt, Abraham, 147
 Skistad, Børger Haagenen, 183
 – Johannes, 204
 – Maria Johannesdtr., se Busland
 Skjeggerud, Anna Christense, 194
 Skjelbred, Ellen Maria Andersdtr.,
 se Nikkelsrud
 – Niels Olsen, 205
 Skjelsbækk, Ole Eriksen, styrmann, 194
 Skoglund, Frans, handelsmann, 161
 Skolem, Tøger, 215
 Skougen, Maren Johanne Nielsdtr., 189
 Smaaland, Peder Hanssen, 153
 – Sigrid Pedersdtr., 153
 Smeden, Else Hansdtr., 124, 125
 – Hans Anderssen, se Lillestenset
 Smedsgaard, Mette Fingalsdtr., 90
 Smedstad, John, 169
 Sohne, Abelone Ingebretsdtr., 65
 – Anna Ingebretsdtr., 66
 Sollied, Henning, 17
 Sommer, Petronelle, 47
 Sparre, Gørvild Fadersdtr., 31
 Spille, Anne Maria Larsdtr., 155, 159,
 167
 – Lars Jonsen, 155
 Spisholt, Niels Hanssen, 203
 Springover, Godberg, se Johansen
 Spæren, Marthe Olsdtr., 129
 – Niels Thorsen, 183, 187
 Stablum, Aase Maria Pedersdtr., 123
 Stablum, Alhed Maria Nielsdtr., 125–132
 – Anne Maria Nielsdtr., 123–124
 – Berthe Pedersdtr., 59
 – Christopher Pedersen, se Ruud
 – Erich Christophersen, 198
 – Guro Pedersdtr., 59
 – Ingeborg Margrethe Nielsdtr., 125
 – Johanne Nielsdtr., 125
 – Johannes Nielsen, 121
 – Johannes Pedersen, 123
 – Karen Marie Christophersdtr., 198
 – Maren Elisabeth Nielsdtr., 122
 – Maren Kirstine Paulsdtr., 203
 – Mari Olsdtr., 137, 140
 – Mari Pedersdtr., 123, 129, 192
 – Marie Elisabeth Poulsdtr., 184
 – Marthe Pedersdtr., 121
 – Niels Johannessen, 121, 125, 127
 – Niels Pedersen, 123
 – Peder Nielsen, 121, 123, 125, 192
 – Peder Selbjørnsen, 59, 121
 – Petra Elvine, 198
 – Povel Johannessen, 121
 – Ragnhild Pedersdtr., 59, 78, 218
 – Torchild Nielsen, 121, 123, 124–125
 – Torchild Pedersen, 123
 Steenbro, Anne Marie Petersdtr., 154
 Steensen, John, 124
 Stemningshaugen, Elen Maria
 Fredrichsdtr., 80
 Stenberg, Anne Olsdtr., 133
 – Erland, stortingsrepr., 133
 – Hans Olsen, 132–133
 – Maren Olsdtr., 133
 – Morten Olsen, kirkesanger, 133
 – Ole Mortensen, 130, 131, 132, 141
 Stenset, Maren Povelsdtr., 104
 – Povel Arnesøn, 104
 Stenshorn-eie, Ole Larssen, 125
 Stephensen, Maren, 132
 Stillaugsdtr., Marthe Mari, 204
 Stormoen, Birgitte Simonsdtr., 189
 Stork, Marie Charlotte, 79
 Strand, Peder Olsen, skomaker, 92
 Struts, Ingeborg Lydersdtr., 15
 Stryken, Ole Erlandsen, 104
 Strøm, Anna Margrethe, 174
 – Petter, timeskriver, 174
 Stubberud, Helena Halvorsdtr., 66
 Sture, Nils, 19
 – Sten, 19
 Støa, Stephen, se Larssen
 Sukke, Ole Hanssen, 82, 83

- Sutterud, Olaus Larsen, 144
- Svartvig, se også Svartvik
- Anne Gulbrandsdtr., 107, 108
 - Anne Maria Gulbrandsdtr., 118
 - Elen Dorthea Gulbrandsdtr., 117
 - Gulbrand Thoresen, 101, 103–105
 - Hans Gulbrandsen, 105, 106
 - Helle Johanne Gulbrandtr., 118
 - Ingeborg Oline Gulbrandsdtr., 118
 - Kari Gulbrandsdtr., 108
 - Maren Gulbrandsdtr., 117
 - Marthe Gulbrandsdtr., 108
 - Martine Syvertsdr., 101, 102
 - Syvert Gulbrandsen, 112–114, 142
 - Thore Gulbrandsen, 112
- Svartvik, se også Svartvig
- Berthine Marie Hansdtr., 107
 - Elen Johanne Hansdtr., 106
 - Erik Hanssen, 107
 - Erik Thoresen, veivokter, 112
 - Godberg, se Hansen
 - Gulbrand Martinus Thoresen, 112
 - Hanna Dorthea Thoresdtr., 112
 - Hanna Mathilde Hansdtr., 107
 - Hilda Dorthea Hansdtr., 107
 - Ida Mathilde, 112
 - Johanne Marie, 112
 - Maren Sophie Hansdtr., 107
- Svendsdtr., Anne, 192
- Svendsen, Jochum, 142
- Svendsrud, Berthe Cathrine Olsdtr., 189
- Berthe Cathrine Olsdtr. d. y., 190
 - Christen Olsen, skipstømmermann, 189
 - Eline Marie Olsdtr., 190
 - Erik Olsen, sagarbeider, 190
 - Halvor Olsen, 190
 - Hans Olsen, kjøpmann, 190
 - Henrik Olsen, 189
 - Ole Christensen, 189
 - Ole Olsen, 189
 - Ole Olsen d. y., 189
- Svinsholt, Jørgine, 83, 86
- Swindler, Janet, 177, 179
- Noel V. jr., 177, 178, 179
 - Susan, 177, 179
- Syvertsdr., Helene, 108
- Syvertsen, Anne Marie, 115, 116
- Emilie, 116, 117
 - Gina Marthine, 114, 116
 - Gulbrand Martinus, 115, 116
 - Ingvald, løytnant, 116, 117
 - Johanne Othilie, 114, 116
- Syvertsen, Kristiane Olava, 115, 116
- Sigurd, formann, 114, 116, 117
- Sæther, Andrea Sophie, 167
- Lilly Ivvara, 159
- Sødem, Alvilde, 234
- Tangen, Ole Ottersen, 112
- Teigen, Anne Sørine Olsdtr., 187
- Christen Henningsen, 202, 218
 - Henning Christensen, 202
 - Henning Christensen d. y., 202
 - Henrik Jahnsen, 187
 - Jon Christensen, 202
 - Ole Haagenen, 59
 - Peder Christensen, 202
 - Povel Christensen, 202
- Tharaldsen, Emma, 194
- Thoen, Oline Olsdtr., 196
- Thomasdtr., Johanne, 104
- Thorberg, Ole Olsen, 137, 140
- Thordsdtr., Abigael, 128
- Thoresdtr., Helene, 69, 78, 218
- Marthe, se Korsgaarden
- Thoresen, Even, sadelmakersvenn, 156
- Johannes, 59
- Thorkildsdtr., Anne, 108
- Thorrud, Hans Simonsen, 200
- Karl P., 208
 - Karoline Simonsdtr., 200
 - Magnus Simonsen, 200
 - Martine Simonsdtr., 199
 - Mina Simonsdtr., 198, 200
 - Ole Simonsen, 199
 - Peder Simonsen, 200
 - Simon Olsen, 199
- Throndsen, Mathilde, 212, 219
- Thuesen, replagermester, 167
- Timmermand, Berthe Maria Nielsdtr., 66
- Tjøstolsdtr., Sigrid, 189
- Tollefsdtr., Eli, 65
- Tore, 59
- Tollefsen, Elise, 200
- Michael, 156
- Tollevsdtr., Eli, 185
- Tollin, Andreas, 198
- Tomte, Anne Marie, 68
- Torberg, Lars Olsen, 185
- Torberg-eie, Johannes Christensen, 185
- Torchildsdtr., Johanne, 203
- Torkildsdtr., Anne, 108
- Tot, Margrete, 33
- Trolle, Niels, 42
- Tverrdahl, Peder Madsen, 81

- Tørbækk, se Tørbæk
Tørbæk, Anders Jahnsson, 107
– Andrine Andersdtr., 107
– Gina Marthine Andersdtr., 107
– Johan Peter Anderssen, 108, 110
- Ugerup, Erik, lensherre, 17
- Valkendorf, Erik, erkebiskop, 16, 27
- Varco, James Elling, 229
– Kenneth James, 229
– LaVerne Mabel, 229
– Lincoln Carr, 228, 229
– Loren Craig, 229
– Susan, Camille, 229
- Varlo, Magda, 212, 219
- Varlof, Jørgine Hansdtr., 100
- Vasa, Gustav Eriksson, svensk konge, 18 ff
- Vegosaether, Hanna Borgine Kristiansdtr., 112
- Vegu, Morten Torchildsen, 119
- Vendelborg, Ole Pedersen, 100
- Verp, Augustinus Carlsen, 104
– Gulbrand Augustinussen, 104
– Mari (g.m. Augustinus Verp), 104
– Marthe (g.m. Morten Verp), 104
– Morten Gulbrandsen, 104
- Vesterås, Peder av, biskop og kansler, 19
- Vigen, Lars Christophersen, 144
– Niels Christensen, 147
- Voigt, Caspar Henrik, postdirektør, 61
- Voll, Tollef Isachsen, 82, 83
- Vålen, Ole Pedersen, lensmann, 59
- Vålen-eie, Marthe Pedersdtr., 81
- Weborg, Anna, 175, 178, 179
– Arild, 176, 178, 179
– Bjorn, 176, 177, 178, 179
– Jane Helen, 176, 177, 178, 179
– Julius, se Wiborg
– Karl John, 177, 178, 179
- Webster, Clark, 147
– Clark Algot, 147
– Glenn, 147
- Wendelboe, Hans Christensen, 59, 62, 151
– Kirsten Hansdtr., 151
– Mogens Hanssen, 56, 59, 60, 78, 218
- Westby, Kristiane, 99
- Wiborg, Albertine Desideria, 169
– Andrea Josefina, 173, 174
– Anna, 174
– Anne Maria Henrichsdtr., 154
- Wiborg, Anne Serine Henrichsdtr., 156
– Barbara Christensdtr., 58
– Bergitte Henrichsdtr., 59, 60, 78, 218, 234
– Bergitte Rasmusdtr., 59
– Christen Henrichsen, 58, 78, 218
– Christen Povelsen, 59
– Dorthe Rasmusdtr., 59
– Elen Maria Henrichsdtr., 156
– Erich Povelsen, 59
– Gunder Christensen, 58
– Gunhild Henrichsdtr., 153
– Harald, driftsbestyrer, 174
– Henrich Henrichsen, kaptein, 8 ff, 39 ff, 47, 51–57, 67, 78, 119, 127, 129, 149, 182, 218, 234
– Henrich Henrichsen på Rud, 44, 60, 61–62, 66, 67, 78, 182, 201, 218
– Henrich Olsen, 151–153
– Henrik Henriksen, 155, 156, 159, 167
– Henrik Henriksen, garvermester, 159, 160, 167, 175
– Henrik Laurits, cand. theol., 159, 160
– Ingeborg Henrichsdtr., 57, 78, 218
– Ingeborg Marie, 168, 169, 170, 171, 172
– Iver Johannessen, 155
– Johanne Johannesdtr., 155
– Johanne Marie, 161, 163
– Johannes Henrichsen, 154, 155
– Johannes Honoratus, 169
– Johannes Johannessen, 155
– Julius, ingeniør, 159, 160, 161, 175, 176, 178
– Karl August, 171, 174
– Lars Henriksen, replagermester, 159, 161, 167, 169, 179
– Laura, 174, 175
– Louise, 171
– Marie, 173, 175
– Marie Elisabeth, 161
– Marthe Carine Henrichsdtr., 156
– Marthe Carine Johannesdtr., 155
– Mathilde, 173, 174
– Ole Christensen, 58
– Ole Henrichsen, 153
– Ole Olsen, 151
– Ole Pedersen, 149, 150, 151
– Olea Henrichsdtr., 156, 157, 158
– Peder Henrichsen, fenrik, 59, 65, 78, 149, 150, 218
– Peder Olsen, 150
– Peder Rasmussen, 59
– Povel Christensen, 58

- Wiborg, Povel Henrichsen, 58, 78, 218
 – Rasmus Henrichsen, 59, 78, 218
 – Rønnov Olsdr., 151
 – Simon Christensen, 58
 – Sophia Christensdr., 58
 Wiegaard, Oluf Knudsen, kjøpmann, 147
 Wiedsmyhr, Margit Johansdr., 112
 Wiig, Emilie, 147
 Willborn, Anne Cornelia, 140
 – Nicolai, 140
 Wilhelmsdr., Anne Kirstine, 199
 Wingar, Signe Alfrida, 171
 Winter, Povel, foged, 39, 40
 Withmeyer, Ingeborg Margrethe
 Ludwigsdr., 202
 Wernersen, Emil, handelsreisende, 143

 Young, Gail Anne, 227

 Zubeck, Jeanille, 224

 Ødeberg, Halvor Halvorsen, 189
 – Mari Halvorsdr., 189
 Østerud, Aase (g.m. Hans Erichsen
 Østerud, 72)
 – Anders Eriksen, 100
 – Anne Erichsdr., 78, 81, 83, 89
 – Anne Maria Hansdr., 100, 101, 104
 – Aslach Hanssøn, 72
 – Berthe Erichsdr., 78, 83, 89, 90
 – Dorthe Erichsdr., 78, 81, 82, 83, 89
 – Erich Aslachsøn, 72

 Østerud, Erich Hanssen, 69, 70–77, 83,
 89, 92, 234
 – Erik Hanssen I, 78, 95, 99, 104
 – Erik Hanssen II, 98, 99
 – Erik Hanssen III, 99
 – Erich Ormsøn, 72, 73
 – Gudbrand Ormsøn, 70, 73
 – Gustav Eriksen, 95, 100
 – Hans Erichsøn, 72, 73
 – Hans Erichsen, 81, 92–95, 103
 – Hans Eriksen, 97, 99
 – Hans Eriksen d. y., 99
 – Hans Hanssen, 95
 – Hans Nielsøn, 72
 – Helene Erichsdr., 78, 82, 83, 86, 89
 – Henrich Erichsen, 78, 83, 88, 89, 92
 – Henrik Eriksen, 100
 – Ingeborg Maria Hansdr., 95, 101–105
 – Ingeborg Maria Olsdr., se Skalpe
 – Karen Sørine Eriksdr., 99
 – Kari Syvertsdr., se Hamre
 – Lars Anderssen, 105
 – Lauritz Aslachsøn, 72
 – Live Kirstine Eriksdr., 100
 – Mari Erichsdr., 77, 78, 80, 83, 89
 – Mari Eriksdr., 99
 – Mari Nielsdr., se Hobbestad
 – Niels Erichsen, 78, 83, 89, 90
 – Niels Lauritzsøn, 72
 – Orm Erichsøn, 70, 71
 – Syvert Hanssen, 100, 112
 Østråt, fru Inger til, 10, 15 ff, 18–23

- Tegnenes Forklaring**
- Hoved Kirker.
 - Annex Kirker.
 - Sölv.
 - Iern.
 - Bly.
 - Gruber.
 - Høye Klipper.
 - Horre og Præstegaarde.
 - Fulde Gaarde.
 - Halve Gaarde.
 - Ode Gaarde.
 - Pladser.
 - Konge Veg.
 - Byggedej.
 - V. Land.
 - K. Kiern.
 - Sogne Deele.
 - Fjerdings Deele.

EGERS
PRÆSTEGJELD
 i
NORGE
 beliggende mellem den
 59 og 60 Grad Nordre Brædd.

